HARALAMB ZINCĂ

MAPA CENUȘIE G.R.

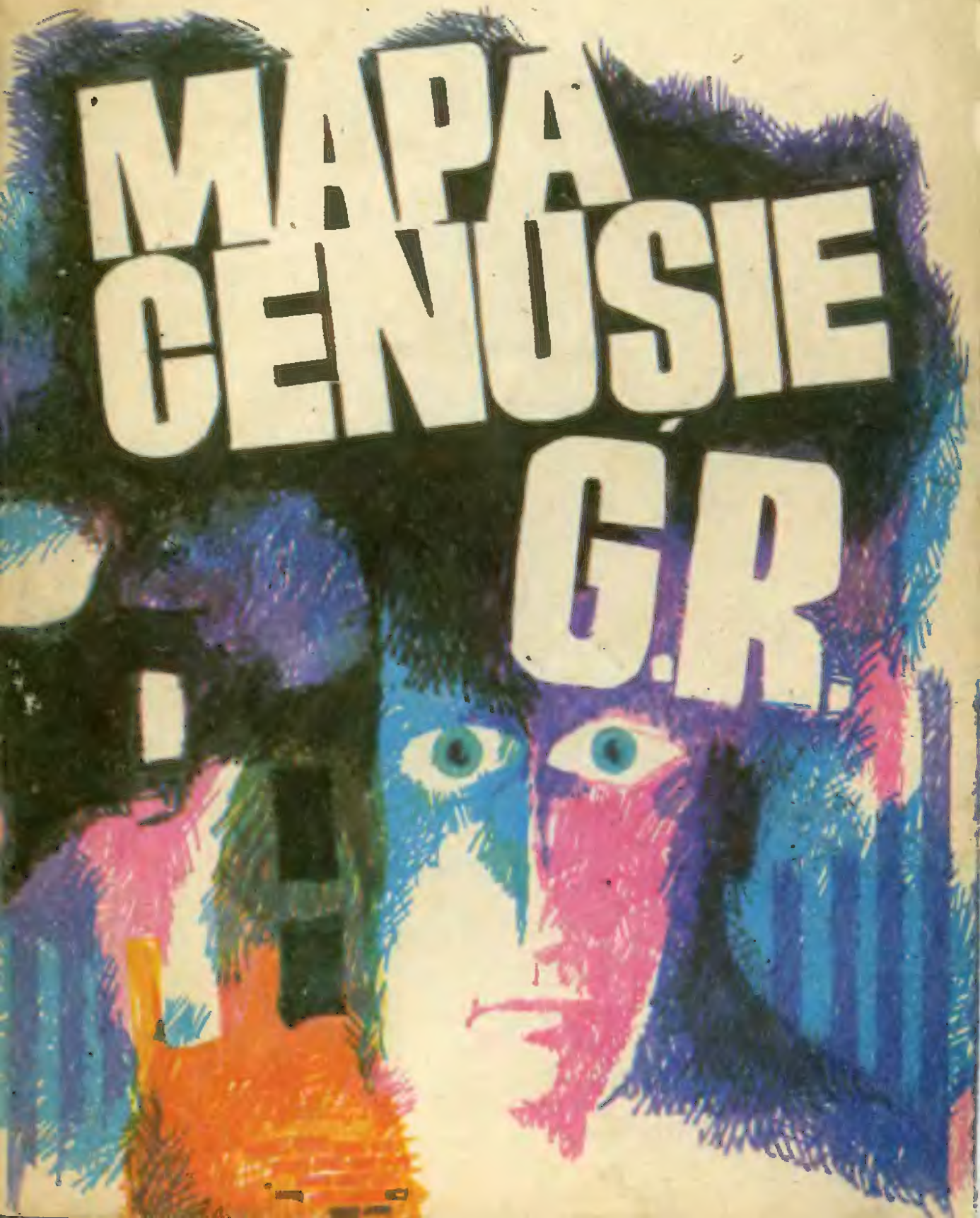

HARALAMB ZINCĂ

MAPA CENUȘIE G. R.

— roman —

EDITURA MILITARĂ
1977

Coperta : N. NOBILESCU

AUTORUL ATRAGE ATENȚIA CĂ EVENIMENTELE RELATATE SÎNT CU TOTUL IMAGINARE. ORICE ASEMĂNARE DINTRE PERSONAJE ȘI PERSOANELE ÎN VIAȚĂ NU POATE FI DECÎT ÎNTÎMPLĂTOARE.

PARTEA ÎNTÎI

I. 4 MARTIE 1977. ORA 21.22

1

Ca și în alte seri, femeia apăru în barul hotelului „Intercontinental“ la aceeași oră. Larry Maclean o zări încă de la intrare și o însoți discret cu privirile, pînă ce o văzu așezîndu-se la o masă de lîngă geamul dinspre strada Batiștei. „Vine ca la serviciu, își spuse după ce-și consultă ceasul. Prea e punctuală, ca să nu-mi dea de bănuit !“

Tînăra, mai mult din obișnuință, își roti ochii albaștri cu gene lungi, parcă în căutarea unui punct de sprijin. Nu-l găsea, poate de aici și tristețea sau, mai curînd, blazarea afișată fără ostentație. „Prea e punctuală, ca să nu-mi dea de bănuit“, își repetă Larry propria concluzie. Totuși, experiența sa de ziarist umblat prin lume îi spunea că românca, asemenea altor bucureștence, căuta anturajul străinilor din motive de *Shop*, cum aflase din istorisirile unor colegi cu stagiu mai vechi în România și cum, dealtfel, i se oferise și lui ocazia să se convingă.

Larry o remarcase pentru prima oară cu cîteva seri în urmă și o botezase în gînd, în mod inexplicabil, „Dona Alba“. Fără doar și poate că prezența femeii seară de seară la bar îi amintea ceva — poate de un vis, poate chiar de portretul unei tinere cu părul lung, întîlnită la „Prado“ cînd trecuse fugitiv prin fața tablourilor lui Goya.

Iscodind-o, îi redescoperi frumusețea rece, absentă : iată, și-a aprins o țigară — din același pachet „Kent“ pe care-l așeza întotdeauna lîngă păhărelul de coniac, ca pe niște scule de lucru — și începu să fumeze cu tristețe, dacă nu chiar cu o oarecare deznădejde, ca și cînd ar fi oficiat un act obligatoriu înainte de a părăsi scena vieții. După aprecierea lui Larry, nu avea mai mult de douăzeci și cinci de ani. Dorea „Dona Alba“ sau nu, dar ovalul chipului ei, cu tenul alb, catifelat,

adumbrit de părul negru și lung, despărțit la mijloc de cărare, te ademenea, apoi te silea s-o admiri. Iar dacă o studiai ceva mai îndelung și cu insistență, așa cum făcuse și Larry, ajungeai să constați că blazarea ei nedisimulată iradia straniu, enigmatic, în jurul ființei sale.

În prima seară, Maclean, instalat la masa lui, o înregistrase, așa cum îi era firea, fugitiv. Își văzuse liniștit de băutură, deși privirile lor se întîlniseră, după care ea se lăsase, fără sfială, cercetată, cîntărită. Părea a fi în așteptarea cuiva... Curios să vadă ce o să urmeze, Larry zăbovise la bar ceva mai mult decît de obicei... Cine se va așeza la masa sa, un român, un străin ? Nimeni însă nu-i dăduse fetei tîrcoale, dar nici ochii ei triști, rătăcind în clipele acelea într-altă lume, nu trădau dorința de a fi tulburată. Imaginea „Donei Alba", a tinerei cufundată într-o tainică așteptare a destinului, îl cucerise și-l însoțise pînă în clipa cînd intrase în apartamentul său de la etajul cinci și se instalase la mașina de scris.

În serile următoare, ori de cîte ori cobora la bar, ziaristul o revedea. Își vorbeau din priviri, aducînd cu doi oameni care, zilnic, la aceeași oră, se întîlneau în același autobuz, călătoreau cît călătoreau împreună, ca apoi fiecare să coboare în stații diferite, nu însă înainte de a-și fi aruncat o căutătură ce însemna „La revedere !" sau „Pe mîine !"

Aproape fără să bage de seamă, intrase într-un joc atractiv al privirilor, care-i colora orele libere. Se căutau, se găseau, se uitau unul la celălalt sfioși, cu un evident licăr de bucurie în ochi pentru ca, în cele din urmă, fiecare să se retragă în „chilia" singurătății lui. „Nimeni nu-și propune s-o acosteze, de ce oare ?" se pomeni Larry Maclean întrebîndu-se pentru a nu știu cîta oară : „De ce oare «Dona Alba» nu-și aruncă în luptă farmecele și rămîne atît de impasibilă ?" Întrebările, amestecate cu tradiționalul său scotch, sporeau și mai mult atmosfera stranie din jurul necunoscutei.

La cealaltă masă, „Dona Alba" duse paharul de coniac la gură, își muie ușor buzele în alcool, îl așeză la loc, lîngă pachetul de țigări. Fuma și rătăcea cu privirile, purtată de rotocoalele de fum.

În timp ce o urmărea, Larry se întrebă dacă nu bătuse ceasul să curme jocul platonic al privirilor și să intre în vorbă cu ea. Poate că nici nu era de pe meleagurile României, deși o auzise adresîndu-i-se chelnerului în românește. Doar și el vorbea românește, ce-i drept cu un ușor accent străin, și

venea de departe. Meditînd asupra intenţiilor sale, Larry Maclean era mai mult decît sigur că „Dona Alba“ nu va ezita să-i accepte invitaţia şi-l va urma în apartament. Flerul lui de bărbat trecut prin ciur şi prin dîrmon, format în lungile peregrinări prin lumea largă, nu-l putea induce în eroare taman pe cheiul Dîmboviţei. Aşteptă deci clipa. Şi ea veni. Cînd chelnerul, un tînăr brunet, cu ochi şireţi, alunecă pe lîngă masa lui, îl opri şi-i şopti cîteva cuvinte. „Da, domnule !“ zise chelnerul. Faţa-i rămase inexpresivă. Se vedea că-şi cunoştea bine meseria. Puţin mai tîrziu, ca într-o ordine firească a lucrurilor, Larry Maclean îl văzu oprindu-se în dreptul „Donei Alba“. Ea îl ascultă fără să se indigneze, îşi întoarse privirile spre ziarist şi îi expedie un surîs aprobator, dar trist şi blazat. Apoi chelnerul, ca un adevărat mesager, reveni şi-i comunică elegant, fără să-şi îngăduie vreun ton complice sau cu subînţeles :

— Domnule, sînteţi aşteptat !

În seara aceea barul era animat, astfel că slalomul lui Maclean către masa tinerei femei trecu neobservat.

— Larry... Larry Maclean, corespondent al Agenţiei *Economic Tribune*, se recomandă el în engleză. Vorbiţi engleza sau preferaţi franceza ? o întrebă el cu politeţea caracteristică gentlemanilor.

— Mioara Catargi, îşi rosti ea numele şi, continuînd într-o engleză îngrozitoare, preciză : Aş prefera să conversăm în franceză.

Maclean nu-şi ascunse încîntarea pentru opţiunea făcută. Remarcă din capul locului, şi nu fără uimire, că stăpînea o franceză corectă. Totuşi, după un timp, îi propuse, zîmbindu-i galant :

— Hai să vorbim româneşte !

Între timp, chelnerul îi aduse paharul de scotch pe care Larry îl ridică de îndată :

— Pentru cunoştinţa noastră !

Mioara Catargi lăsă ţigara aprinsă pe marginea scrumierei, ridică şi ea paharul şi, înainte de a-l ciocni cu cel întins de ziarist, îi răspunse :

— Mulţumesc !

— În ce mă priveşte, am senzaţia că ne cunoaştem de multă vreme, cochetă el şi-i spuse pe nume : Dumneata, Mioara, nu ai acest sentiment ?

Larry Maclean cunoştea valoarea şi efectul unei asemenea declaraţii brusce : incita fără să supere, apropia, arunca în aer hotarele convenţionale. Că nu greşea, înţelese imediat din replica româncei :

— Tare mi-e teamă, Larry, că eşti un cuceritor ! Sorbi din coniac, apoi întinse capul înainte, lăsînd să i se vadă şi mai mult gîtul alb şi delicat.

— Să deduc că nu-ţi plac cuceritorii ?

— În nici un caz cei de rînd... îşi dezvălui Mioara punctul de vedere.

— Deci, acceptîndu-mă la masa ta, trag concluzia că nu mă socoteşti în galeria celor de rînd.

— Exact ! Luă ţigara şi continuă să fumeze, privindu-l cu blazarea aceea care-i plăcea lui Larry atît de mult.

— Catargi... Mioara Catargi... Unde am auzit eu numele ăsta ? Făcea pe naivul, era tactica sa preferată, ştia că-l prinde.

— N-ai vrea să conversăm în franceză ? spuse ea învăluindu-se în fumul ţigării.

Ziaristul îi satisfăcu rugămintea. Deodată, exclamă :

— Ah, da ! În istoria românilor am întîlnit acest nume. Nu-i aşa ?

Mioara îl lămuri vorbindu-i discret, de parcă ar fi dorit să nu fie deloc auzită.

— Nu, nu, nu sînt o descendentă a celebrei familii de boieri români, deşi...

Fata tăcu, parcă anume să dea răgaz unei umbre să treacă peste chipu-i palid şi misterios.

— Deşi ? stărui Larry, atent să nu forţeze o notă care ar jigni-o.

Mioara răspunse într-un tîrziu, precipitat, pentru a-i atrage atenţia interlocutorului că abordase o temă ce n-o agrea.

— Deşi şi eu mă trag dintr-o familie, cîndva cu faimă în viaţa Bucureştiului... Nu-şi încheie fraza ; cu un gest scurt, nervos, apucă paharul, nu-l goli, aşa cum Larry Maclean îşi închipuise, ci se mulţumi cu o înghiţitură.

Ziaristul îi înţelese reacţia. La cei patruzeci şi şase de ani ai săi văzuse şi trăise multe. Iar înainte de a fi detaşat la Bucureşti, studiase cu răbdare istoria României, particularităţile orînduirii sociale în care avea să-şi desfăşoare activitatea pe tot parcursul anului 1977. Revoluţia comuniştilor români dezagregase o clasă, iar destinul celor ce o alcătuiau îl aflase din lecturi şi din formule generale. Şi iată că acum, cursul

cotidian al existenţei sale la Bucureşti îi scosese în cale un caz particular. Dezagregarea nu a unei clase, ci a unei familii... Însă nu destinul acestei descendente dintr-o celulă socială bombardată de revoluţie îl interesa cu precădere, ci acea luminozitate stranie, tulburătoare, iradiată de Mioara Catargi cu fiecare gest, cuvînt, privire.

— Mă studiezi, Larry, observă ea.

Bărbatul îi zîmbi cu candoare :

— Da, aşa e, de cinci seri te studiez întruna...

— Ştiu... Am simţit... Nu rezistă ispitei şi dori să afle adevărul pînă la capăt. De ce, Larry ? Cu ce intenţii mă studiezi ?

— M-au şocat tristeţea şi singurătatea ta. Ai ceva straniu în ţinută... de parcă ai fi coborît dintr-o realitate aflată într-o lume neştiută de mine !

Larry ar fi dorit să-i vadă albastrul ochilor, dar din pricina luminii scăzute nu izbuti.

— Ce crezi despre mine, Larry ?

Ziaristul reţinu din întrebarea ei un ton de desperare bine zăvorîtă, apoi simţi pe chipul lui, pe care-l ştia atrăgător, apăsarea privirilor ei încărcate de tristeţe. „Ce vrei de la ea ? se întrebă. De ce atîta risipă de vorbe, de tertipuri galante ? Invit-o sus şi o să vezi că o să te urmeze ca o pisicuţă !" Totuşi nu se hotărî să se lanseze într-un atac direct.

— Ce cred despre tine, Mioara ? Că aparţii, prin structură, acelor făpturi stranii pe care, uneori, le poţi descifra lesne, dar care alteori rămîn pentru tot restul vieţii o enigmă...

— Ce să înţeleg ? Că nu m-ai descifrat ?

„Te-am descifrat, fetiţo, îi vorbi Maclean în gînd. Eşti şi tu o gîsculiţă ca multe altele întîlnite în pribegiile mele ziaristice !"

— Nu, Mioara, nu te-am descifrat şi nici nu cred că o să izbutesc să te descifrez vreodată !

Ea îşi lăsă capul pe spate, îşi scutură părul lung ce-i contura armonios ovalul feţei, luminat senzual de buzele-i umede de culoarea cireşii. Încercă să-şi ascundă un suspin şi mai luă o gură de coniac. După ce-l privi lung, cu compătimire parcă, zise :

— Larry, aş vrea să ştii că nu sînt o prostituată care-şi racolează bărbaţii din clientela marilor hoteluri.

Dacă în clipa aceea lui Maclean i-ar fi scăpat un zîmbet, fie el chiar şi foarte vag, ar fi năruit prosteşte puntea con-

struită între sufletul lui și al ei. De aceea păstră o expresie gravă, deși știa că fata, în ciuda delimitării făcute, îl va urma întocmai cum își închipuise — ca o pisicuță. Mai lăsă să se scurgă un timp în tăcere, apoi cu un glas care nu-i trăda în nici un fel dorința bine ascunsă, îi propuse privind drept în ochii ei frumoși :

— Mioara, ce-ai zice dacă am continua discuția sus, în apartamentul meu de la cinci ?

Fata își aprinse din nou o țigară ; fumă cîtva timp, lăsînd impresia că a uitat de bărbatul venit la masa ei. Devenise absentă, de parcă s-ar fi risipit în aer odată cu fumul de țigară.

Tăcerea prelungită a tinerei îl făcu pe Maclean să-și spună : „M-am înșelat ? Să nu fie o obișnuită a hotelurilor ? Să fie total lipsită de experiență ?"

— Ești căsătorit, Larry ? îl întrebă ea pe neașteptate și foarte serios.

Fu surprins, dar răspunse imediat, prietenos, ca și cînd s-ar fi așteptat ca ea să se intereseze de starea lui civilă :

— Am o nevastă foarte drăguță, care mi-a dăruit un băiat și o fată...

— Și nu ți-e greu s-o înșeli ?

— Nu, nu mi-e greu ! Din cei patruzeci și șase de ani ai mei, cincisprezece i-am petrecut prin hotelurile marilor capitale ale lumii... Mereu singur...

Îi oferise un răspuns pe cît de dur, pe atît de sincer, de aceea și dezarmant. O văzu pe Mioara Catargi închizînd ochii, avertizîndu-l parcă să n-o deranjeze, căci se retrăsese în sine, pentru o scurtă deliberare. Maclean se folosi de clipele acelea pentru a-i contempla din nou paloarea, linia senzuală a gurii, sprîncenele subțiri, ce se arcuiau gingaș deasupra pleoapelor străvezii. „De cînd n-am mai avut o aventură de noapte ? se întrebă el admirînd chipul parcă adormit al fetei. Ce am găsit la ea ?" Redescoperi însă acea iradiere stranie și i se păru că găsise și răspunsul.

— Ți-e teamă să n-ai necazuri ?

Mioara Catargi deschise ochii mari, a mirare :

— Teamă ?! De cine ?

— Legile voastre... preciză el.

— Ah, de autorități ! Un surîs ironic îi lumină figura. Nu, Larry, nu mi-e frică de nimeni. Pentru a-și întări spusele, își adună pachetul de țigări, bricheta, le ascunse în traista-poșetă. Să mergem, Larry !

Maclean lăsă cîteva bancnote pe masă. Se ridicară; era ceva mai înalt decît partenera sa. O ajută să-şi pună pe umeri pelerina neagră ce-i accentua şi mai mult strania înfăţişare. În drum spre ascensor străbătură holul, iar Maclean fu curios să observe dacă pe Mioara Catargi o încerca vreun sentiment de stînjeneală. Nu, păşea mărunt, elegant, cu o faţă imperturbabilă, ca şi cînd ar fi făcut de multe ori împreună drumul ăsta. Nu-şi amintea să fi avut vreodată de-a face cu un exemplar asemănător.

— Ai mai fost prin camerele hotelului ?

Îi puse întrebarea exact în momentul în care descuia uşa apartamentului.

— Larry, doar ţi-am spus că nu sînt o prostituată !

Nu se supărase, tonul răspicat folosit nu urmărea altceva decît să-l facă să înţeleagă o dată pentru totdeauna că aparţine unei alte categorii de femei.

Intrară, iar cînd el aprinse luminile, Mioara Catargi scoase o exclamaţie de uimire. Un timp rămase înmărmurită de admiraţie.

— Ce splendoare ! O mobilă uşoară, elegantă ! Nu mai contenea să laude gustul constructorului. Suspină : Ca în filme !

Ascultîndu-i exclamaţiile, Maclean se convinse că invitata sa nu mai trecuse prin camerele „Intercontinentalului" şi se consideră, nici el nu ştia exact de ce, un bărbat norocos. O luă de braţ şi trecură în cealaltă cameră a apartamentului — dormitorul.

— În patul ăsta mare dormi tu ?

— Eu ! recunoscu el cu o vinovăţie simulată şi ridică receptorul.

— Nu ţi-e teamă că te poţi pierde în el ?

Nu mai aşteptă răspunsul ; în timp ce Larry comanda o cină frugală şi ceva de băut, ea îşi abandonă pelerina într-un fotoliu şi alergă cu o bucurie copilărească spre fereastră. Dădu deoparte draperia grea şi privi în noapte oraşul ce se întindea cu luminile sale spre Piaţa Unirii. Încercă să ghicească străzile, clădirile, apoi se lăsă fermecată de maşinile ce alunecau spre Piaţa Sfîntul Gheorghe, pîlpîind din semnalizatoarele lor roşii şi galbene. În dreapta, peste drum, citi cuvîntul „Dunărea" alcătuit din litere mari de neon.

Nu auzi apropierea bărbatului. Îi simţi însă deodată respiraţia şi se întoarse spre el. Rămăseseră neclintiţi şi, în aştep-

tarea primului gest, se priviră în tăcere, stăruitor. El vru să-i ridice bărbia și s-o sărute în fugă pe gură, dar dinspre ușă răsunară cîteva ciocănituri.

— Comanda ! o informă el în șoaptă.

Mioara se întoarse din nou cu fața spre fereastră, nedorind să fie văzută.

Ospătarul, un bărbat mai în vîrstă, intră împingînd o măsuță pe rotile. Larry îi ieși în întîmpinare.

— Mai doriți ceva ? întrebă ospătarul într-o engleză aproximativă.

Larry Maclean aruncă o privire ; comanda îi fusese respectată întocmai, așa că ospătarul se retrase.

— Black and White, coniac, Martini, enumeră Larry ca pentru sine.

Mioara se răsuci spre el ; îl văzu așteptînd-o lîngă măsuța pe rotile, cu brațele larg desfăcute... Nu se grăbi să i se arunce la piept, își aprinse o țigară și, fumînd cu o grație pe care Larry nu o mai înregistrase, începu să se plimbe prin apartament, admirînd fiecare obiect în parte. Larry, încrucișîndu-și brațele la piept, o urmărea așa cum ai urmări bucuria unui copil căruia i se dezvăluie încet-încet un univers de basm.

Dincolo, pe masa de lucru a ziaristului, Mioara văzu într-o ramă fotografia unei femei. Privea parcă spre un soare invizibil și rîdea sănătos, arătînd o dantură superbă, ca de reclamă.

— Frumoasă femeie !

— Nu greșești, îi dădu Larry dreptate, fără a se simți cîtuși de puțin stingherit că între el și Mioara se interpusese chipul soției sale.

— Scrii... scrii despre noi ?... Despre succesele noastre ?

Fusese ironizat sau nu, Larry nu reuși să-și dea seama. Tînăra înaintă spre dînsul cu acel aer straniu care-l tulburase atît de mult.

— Scriu, cu obiectivitate, despre succesele și insuccesele voastre. Ce preferi, „Martini“ alb, roșu, sau vrei să bei în continuare coniac ?

— Un „Martini“ alb, cu lămîie ! Doamne, ce minunat e să poți să-ți întrebi musafirii — un „Martini“ alb sau roșu... sau poate un „Martell“ ? — iar musafirul tău să aleagă după placul inimii... Ascultă, Larry, despre noi... despre cei care am pierdut totul, de ce nu scrii ?

Maclean, aplecat peste măsuța cu rotile, era ocupat cu pregătirea vermutului. Nu vorbi decît după ce-și duse treaba pînă la capăt. Îi întinse invitatei paharul cu „Martini", îl ridică pe al său, cu whisky, apoi o întrebă :

— Cine ești tu, Mioara Catargi ?

Mioara își mută privirile într-o parte, rușinîndu-se parcă de interesul bărbatului pentru persoana sa. Se mulțumi, în cele din urmă, să răspundă cu un patos teatral :

— Sînt o ființă care nu-și găsește locul... Stranie, cum o numești tu... Sau, mai exact, nefericită. O ființă care caută și se caută ! Da' ce știți voi, cei care aveți lumea întreagă la picioare ? V-ați întrebat vreodată ce s-a ales din boierimea română ? Din elita societății românești ? Chiar așa, Larry, nu vă interesează nici o clipă viitorul vostru ? Te-ai întrebat vreodată ce o să se aleagă din voi, din averile voastre, cînd revoluția o să pătrundă la Casa Albă ? Sau credeți în eternitatea lumii voastre de milionari așa cum și părinții mei credeau în eternitatea puterii lor ?

Larry simți nevoia acută să înghită o gură bună de whisky. Bău, uitînd să mai ciocnească cu invitata sa, iar Mioara îi trecu cu vederea lipsa de cuviință. Băutura îl învioră ; își spuse : „Larry, n-ai nimerit-o prea bine cu această „Dona Alba" ! Ce ai urmărit ? O aventură amoroasă ! Și ce va ieși ?" Viața îl obișnuise altfel, îl obișnuise ca femeia, după două-trei piruete cochete, să-i pună o întrebare al cărei răspuns îl știa dinainte : „Baby, baia e acolo, nu-i așa ?" Ea se dezbrăca în baie ; el, în semiobscuritatea dormitorului, se întindea leneș pe patul mare... cît camera de mare, în așteptarea clipei. Dar această făptură stranie, culeasă de la bar fără nici o dificultate, își prelungea piruetele, avea chef de vorbă, și încă pe teme politice. Larry Maclean nu-și disprețuia interlocutorii, ba unora le acorda chiar o atenție aparte. Era un reflex firesc al profesiunii exercitate. Pe domnișoara Catargi însă o dorea interlocutoare la pat... Lăsă paharul din mînă și se apropie de Mioara ; îi dădu deoparte paharul, apoi, cu o tandrețe pe care nu i-o bănuiai, o cuprinse la pieptul său și o sărută apăsat pe buze ; îi mărturisi astfel dorința. Ea nu se împotrivi, dar nici nu se dărui cu patimă îmbrățișării.

După cîteva minute i se desprinse din brațe și îl întrebă cu un glas de copil răutăcios :

— Chiar vrei să mă dezbrac ?

Larry nu apucă să-i răspundă: auzi un huruit prelung, ca și cînd un motor de mii de cai putere, neștiut de nimeni pînă atunci și instalat undeva în adîncuri, fusese declanșat punînd în mișcare uriașa clădire de oțel și beton a hotelului. Își ridică fruntea, văzu lampa pendulînd gata să se pocnească fie de o parte, fie de cealaltă a tavanului, și înțelese. Mioara scoase un țipăt și se repezi îngrozită spre balcon, dar brațul puternic al lui Larry o prinse și o îmbrățișă ocrotitor.

— E cutremur! urlă isteric Mioara cu nasul vîrît în pieptul bărbatului. Instinctiv, Maclean o îmbrățișă, iar în minte îi încolți credința că numai îmbrățișarea asta îl mai putea salva din ghearele primejdiei.

— Doamne, e cutremur! plîngea Mioara bezmetic la pieptul lui Larry, în timp ce el urmărea transfigurat pendularea lămpii ce indica totodată și înclinarea groaznică a clădirii.

De dincolo de ziduri, răzbi deodată pînă la ei o bufnitură puternică, asemenea unei explozii înfundate, după care totul se liniști.

În brațele lui, Mioara tremura nervos, fără contenire; o îndepărtă ușor, iar ea țipă speriată:

— Larry, nu mă lăsa!

— Fii cuminte! Nu te las!

Cutremurul fusese din cale afară de puternic, fapt înțeles de Maclean încă din prima clipă, căci în lungile sale peregrinări profesionale îi fusese dat să mai treacă prin două seisme, unul la Tokio, altul în California.

Brusc, uită de Mioara și se repezi în balconul apartamentului. De la înălțimea etajului cinci i se înfățișă o imagine apocaliptică. O aripă a clădirii „Dunărea" se prăbușise. Se prăbușiseră, fără îndoială, și alte clădiri, căci un nor gălbui învăluise cerul pînă atunci senin. Odată cu norul ireal, îmbibat cu miros de moloz, se înălțau și țipetele aproape demențiale ale oamenilor ce năvăleau din blocuri, bulucindu-se în stradă.

Reveni în apartament în momentul în care luminile hotelului se stinseră. O găsi pe Mioara în același loc, plîngînd nervos. Începu să-l implore printre lacrimi să n-o lase singură.

— Trebuie să ieșim! Să coborîm imediat! îi spuse el, cuprins la rîndu-i de o înfrigurare neobișnuită. Ia-ți pelerina!

— Unde? Unde să ieșim?

Larry nu-i răspunse : oricum, fata nu mai știa pe ce lume era. Își aminti că în sertarul noptierei de lîngă pat ținea o minibrichetă lanternă. O luă de acolo, apucă mîna Mioarei și o trase după el spre ieșire.

— Stai, să-mi iau pelerina... Și nu mă trage așa ! Mă doare ! gemu ea.

Larry își imaginase coridoarele și scara de serviciu înecate în panică, dar se înșelase. În întunericul ce dăinuia pretutindeni lumea cobora în liniște ; se auzeau comentarii despre cele întîmplate în mai toate limbile pămîntului. Raza firavă a lanternei atrase atenția, dar nu pentru mult timp, căci spre ușurarea tuturor, luminile se reaprinseră pe neașteptate — intrase în funcțiune grupul electrogen al hotelului.

Puțin mai tîrziu, Larry, cu Mioara de mînă, se pomeni în fața hotelului, laolaltă cu ceilalți. Înmărmuriră de spaimă văzînd muntele de moloz ce se înălțase peste drum.

— Doamne, Dumnezeule ! țipă Mioara în românește și, cu o forță ieșită din comun, se smulse din strînsoarea lui Maclean și o rupse la fugă, urmărită de ochii străinilor ieșiți din hotel.

Larry Maclean încerca acum un sentiment de ușurare : era din nou liber și se putea mișca în voie, așa cum îi dictau nu numai pornirile, ci și interesele. Ieși în bulevard, se îndreptă spre pasajul subteran din apropiere și, cînd ajunse acolo, înțelese dimensiunea dezastrului. Numai în jurul hotelului, care își înălța cu semeție silueta-i zveltă și argintie, numărase cinci blocuri prăbușite. Se înapoie în grabă la hotel — singurul imobil cu ferestre luminate în oceanul de întuneric. Odată ajuns în cameră, se încuie pe dinăuntru. Lăsă aprinsă numai lampa de pe birou. Trecu pe lîngă ferestre, le acoperi cu draperiile lungi și grele. Abia atunci zări pe cer luna revărsînd pe pămînt o lumină ireală, aproape înspăimîntătoare. Conectă aparatul de radio, fixat dintr-un interes strict profesional pe frecvența postului București 1. Își încetase emisiunile ; nu se miră. Îl lăsă însă deschis. Verifică și televizorul — dar televiziunea română își întrerupsese și ea programul.

Larry Maclean se îndreptă apoi spre masa de lucru prinsă în lumina lămpii. Dădu deoparte mașina de scris cu articolul început. Apoi, scoase din birou o a doua mașină de scris și o așeză în dreptul său. Îi desprinse capacul și, după ce o

cercetă ca pe un obiect nou, necunoscut, se apucă să meșterească la ea, potrivit unei scheme păstrate nealterată în memorie. După nici zece minute, mașina de scris, care nici o clipă nu-și pierduse aspectul său inițial, se transformă într-un aparat de emisie și recepție ultramodern. Privindu-l cu insistență, Larry Maclean își aminti de ziua în care aparatul îi fusese înmînat ca un dar prețios ; pe atunci era convins că nu-l va folosi niciodată și că, la finele anului 1977, îl va înapoia *Selenei* virgin precum îl primise. Totuși, în timp ce învăța cum să-l folosească, încercase nu o dată să-și imagineze cum va arăta acel moment grav din viața României, pe care, conform misiunii, era obligat să-l semnaleze *Selenei* imediat. Nu izbutise. Iar acum, iată, dînd ascultare instrucțiunilor, urma să transmită în eter un prim mesaj legat de un groaznic seism ce zguduise pămîntul unei țări cu care, putea să și jure, nu avea nimic de împărțit.

Se uită la ceas : acele cadranului indicau ora 22.10... Trimise în eter primele semnale, intră apoi pe recepție, pregătit să capteze răspunsul. Spre uluirea sa, îl recepționă mult mai repede decît se așteptase. *Selena* îi dădea de știre că era pregătită să-i recepționeze mesajele. Momentul acesta Larry Maclean își făgădui să nu-l uite niciodată.

2

Maiorul de securitate Lucian Viziru se înapoiase la sediu ceva mai devreme de orele 20, să-l schimbe pe bunul său prieten, maiorul Frunză. Compartimentul lor se afla în plină activitate operativă, iar prezența lîngă telefon a unuia dintre ei era obligatorie. La despărțire, Frunză i-a urat un serviciu cît mai agreabil, și el, la rîndul său, l-a întrebat : „Unde te găsesc dacă am nevoie de tine ?“ „Păi să n-ai nevoie !“ i-a zîmbit Frunză mucalit și, ca să-și irite prietenul, se prefăcu că-și aprinde o țigară. „Iar dacă totuși ?“ a insistat, dînd să-i smulgă țigara, însă Frunză, întocmai ca un strengar, făcuse un salt spre stînga, ferindu-se. „Acasă, în pat, și ia aminte — nu voi fi singur !“

Trecuse de atunci mai bine de o oră și jumătate. Maiorul Lucian înregistrase ultimul raport la ora 21. Locotenentul Voicu îi telefonase, informîndu-l că Demetriad, tot plimbîndu-se, ajunsese în dreptul Casei centrale a armatei, unde se

oprise de parcă n-ar mai fi ştiut încotro s-o apuce : în jos, spre Cişmigiu, în sus, spre Universitate ? Era ceasul cînd bucureştenii, ieşind din sălile de cinema, invadau bulevardele. Locotenentului Voicu i se păruse că Savel Demetriad se uitase lung şi cu interes după un ofiţer care urca treptele ce duceau spre restaurant. Amănuntul acesta se dovedi în cele din urmă lipsit de importanţă şi nu merita să fie reţinut. Zăbovise în acel loc preţ de vreo cinci minute, după care Savel Demetriad se hotărîse să-şi reia plimbarea în jos, pe Calea Victoriei, trecuse pe trotuarul opus, mai pierduse un timp cercetînd modelele expuse în vitrinele magazinului de confecţii „Bucureşti", apoi o cotise la stînga, pe strada Doamnei.

În aşteptarea viitorului raport, maiorul Lucian Viziru încercă să intuiască plimbarea acestui cetăţean străin, originar din România, despre care o informaţie primită cu zece zile în urmă sesiza că de mai bine de un sfert de veac Savel Demetriad era unul dintre acţionarii principali ai unei societăţi anonime din Köln — A.R.T. (Articole de radio şi televiziune) — finanţată de un serviciu de spionaj militar al unei puteri străine. Trăia în umbră, modest, călătorind în schimb foarte mult. Totuşi în România, unde nu mai avea pe nimeni, revenea pentru prima oară de la terminarea războiului. Din păcate, intrase în atenţie la 24 februarie, dată la care Savel Demetriad împlinea douăzeci de zile de cînd sosise în ţară.

La începutul verificărilor, Lucian văzuse o fotografie a lui, apoi i se oferise prilejul să-l şi zărească de la distanţă : la şaizeci şi doi de ani, era un bărbat încă vînjos, energic, plăcut. Se născuse şi crescuse în Bucureşti, dincolo de Podul Grant, într-o familie de negustori de vopseluri şi chimicale. Părinţii îi muriseră la 4 aprilie 1944, în acel prim şi necruţător bombardament al aviaţiei americane. Din dugheana lor — „La curcubeul cel frumos" — precum şi din locuinţa aflată în prelungirea prăvăliei se aleseseră praful şi pulberea. La data aceea, Savel Demetriad se afla de aproape un an în Germania, la specializare, într-o şcoală militară. În ţară îşi mai făcuse apariţia la îngroparea unor presupuse rămăşiţe ale familiei Demetriad, după care se înapoiase la cursuri. Din aprilie 1944, nu se mai ştia nimic de soarta lui. Plimbările sale solitare pe Calea Griviţei, pe uliţele copilăriei nu mirau, cum nu mira nici faptul că se oprea, uneori, în dreptul unui bloc nou, modern, cu nouă etaje, înălţat pe locul unde fusese cîndva casa în care se născuse şi copilărise. Deşi cu fiece prilej se

recomanda drept om de afaceri, reprezentant al firmei A.R.T. nu mărturisea dorinţa de a încheia tranzacţii comerciale. Nici prospectarea pieţei nu-l interesa... În schimb, ofta şi se explica cu melancolie: „Sînt bătrîn şi obosit. Şi înainte de a părăsi această lume a nimicniciei, am venit să-mi revăd ţara!“ Oricine s-ar fi lăsat convins poate de oftaturile lui, dacă n-ar fi existat acea notă informativă care, într-o şedinţă de lucru, îl făcuse pe Lucian să afirme: „E de douăzeci de zile în ţară... a vizitat şi mînăstirile, a fost şi pe litoral. Ce mai putem iniţia? Sîntem handicapaţi“. „Da, e adevărat, replicase colonelul Panait, dar mai bine mai tîrziu decît niciodată.“

Sună telefonul. Lucian ridică receptorul şi recunoscu de îndată glasul şefului:

— Ce mai face *domnul nostru?* se interesă colonelul Panait.

— Se plimbă!... Se plimbă! Nu ca noi care nu ne dezlipim fundurile din fotolii.

— E cu servieta?

— Nu, tovarăşe colonel...

— Ia te uită! N-a mai scos-o la plimbare! Ce zici de chestia asta?

— Deocamdată nimic!

— Vreo umbrelă sau ziar nu ţine în mînă, aşa, la vedere?

— Nu, tovarăşe colonel, se plimbă cu mîinile la spate, ca un oborean de pe vremuri, mulţumit că-i merg bine afacerile.

— De zece zile se tot plimbă!

— S-a plimbat el şi înainte, da' n-am ştiut noi, aminti maiorul.

— Ce zici tu, Vizirule, cu ce scop se tot plimbă?

Tare i-ar mai fi plăcut lui Lucian să-şi ia şeful la rost şi să-l muştruluiască: Ce-i asta, dom'le, în loc să tragi tot folosul din orele de odihnă, nu găseşti nimic mai bun de făcut decît să dai telefoane la unitate?! Dacă eşti acasă, apoi stai acasă, fără alte griji, că, slavă Domnului!, la ceasul ăsta are cine să vegheze.

— Ei, Lucian, băiete, îi strigă Panait în receptor, ce faci acolo, ai adormit?

— Nu, să trăiţi! Căutam un răspuns la întrebarea dumneavoastră. Cine ştie, poate că în noaptea asta aflăm.

— Dacă dă norocul ăsta peste noi, anunţă-mă! Auzi? Ordin! Noapte bună!

Liniștea încăperii se refăcu. Uitîndu-se mașinal în jur, maiorul Lucian revăzu pe birou cartea începută — „Un pod îndepărtat“ — și rămasă deschisă la pagina 143. Intenționă să reia lectura, dar fără succes. Bineînțeles, din vina șefului și, mai cu seamă, din pricina întrebării : *Cu ce scop?*

Într-adevăr, în toate zilele din urmă, Savel Demetriad se plimbase aiurea cărînd cu el o servietă tip diplomat, din piele neagră, foarte frumos lucrată și care, prin eleganța ei, încînta ochiul. În seara asta însă făcuse excepție de la regulă și-și lăsase servieta la hotel. Poate că totuși dreptatea era de partea șefului cînd a subliniat ideea unui semn convențional. Poate că n-ar fi rău să-i atrag atenția locotenentului Voicu, și prin el căpitanului Bălan, să bage de seamă dacă nu cumva, la un moment dat, Savel Demetriad va scoate la iveală vreun obiect spre a-l ține în mînă, la vedere, ca un posibil semn de recunoaștere sau înțelegere cu o eventuală persoană pe care trebuia să o întîlnească.

Deschise dosarul și revăzu rapoartele care consemnau plimbările lui Savel Demetriad. Nu se arăta deloc interesat de obiective militare. Unele itinerare se repetau cu exactitate. Altele nu, iar itinerarul din seara de 4 martie, începînd cu popasul făcut în fața Casei centrale a armatei, era oarecum inedit. „Mă cam sîcîi, domnule Demetriad, i se adresă Lucian în gînd. Hai, întreprinde ceva ! Sau de nu, întoarce-te la Köln, locul de unde zici că vrei să ieși din scena lumii !“

Țîrîitul telefonului îi întrerupse monologul. Ridică receptorul și ascultă glasul, mereu entuziast, al locotenentului Voicu :

— Tovarășe maior, la ordinul tovarășului căpitan Bălan, vă raportez : a parcurs strada Doamnei, aici a făcut o nouă oprire, în colț, la Biblioteca centrală de stat. Acum se îndreaptă agale spre blocul „Continental“, pe partea bisericii...

— N-ai observat nimic ieșit din comun ?

— Nu, tovarășe maior ! nu-și ascunse mirarea locotenentul.

— Are vreun obiect în mînă ?

— Nu, tovarășe maior, ca și înainte, mîinile și le ține la spate.

— Voicule, fiți atenți cum își va folosi tipul mîinile. (Subalternul rîse mînzește în receptor.) Nu rîde, Voicule, nu-i exclus ca în seara asta să treacă pe lîngă cineva, să semnaleze ceva... Orice gest poate căpăta o semnificație.

Deodată, Lucian auzi un huruit surd și imediat avu senzația că se găsea într-o căruță ce se hurduca străbătînd un podeț din bîrne. Abia în secundele următoare, clădirea prinse să se zguduie puternic și pricepu că e un cutremur de pămînt. Strigă în receptor :

— Voicule, mă auzi ? E cutremur, băiete !

Apoi, în timp ce clădirea continua să se clatine, legătura telefonică se întrerupse. Din tavan se desprinseră bucăți mari de tencuială. Instinctiv, Lucian se adăposti sub birou. Cutremurul i se păru interminabil, iar clădirea, gata să se prăbușească dintr-un moment în altul.

Cînd, în sfîrșit, ieși din ascunzătoare, mai apucă să vadă, ca într-un coșmar scurt și dureros, crăpăturile în diagonală ale zidurilor, apoi lumina se stinse și rămase în întuneric.

3

Colonelul *Atticus**, șeful Serviciului de spionaj Balcani al unui grup de armate, părăsi mai tîrziu decît își propusese sediul comandamentului său, instalat într-o pitorească localitate din Belgia, pentru a petrece un week-end de două zile la vila sa de pe coasta Atlanticului. Linda, soția sa, și cîțiva prieteni intimi îl așteptau cu nerăbdare căci, vremea fiind frumoasă, le propusese o escapadă în largul oceanului, la bordul iahtului său „Pinguinul". El însuși simțea acut nevoia unei destinderi, fie chiar și pentru patruzeci și opt de ore. Purta pe umerii săi de militar povara unui serviciu dificil care, în acest anotimp propice manevrelor, îl solicita excesiv de mult.

Și acum, în timpul zborului cu elicopterul, nu înceta să mediteze la raportul unui agent din București, care, judecînd după textele și fotografiile apărute într-o revistă ilustrată, ajungea la concluzia că, probabil, într-o zonă a României pe care nu izbutise s-o identifice, avuseseră loc manevre militare. Raportul îl pusese pe gînduri, căci evenimentul ca atare le scăpase la vremea respectivă. Nici unul dintre agenți nu-i semnalase mișcări de trupe sau alte detalii care ar fi putut sugera faze premergătoare unor aplicații. Acorda raportului

* Firește, poreclă aleasă chiar de el, pasiunea colonelului pentru istoria imperiului roman fiind proverbială (n.a.).

primit de la București o valoare aparte, care-i întărea și mai mult convingerea că ceva nu era în ordine cu rețeaua din acea zonă.

Elicopterul zbura acum la o înălțime moderată, iar pilotul, un ofițer tînăr, cu fața bronzată de soare, părea absorbit de ocupația sa. Iscodindu-l cu coada ochiului, colonelul *Atticus* nu-și putu stăpîni un sentiment de invidie. Era tînăr — „Plesnește de atîta tinerețe!" — pilota cu o pasiune vizibilă. Dacă i-ar fi cerut să-i cedeze locul la manșă, l-ar fi refuzat. Nu pentru că el, *Atticus*, nu cunoștea arta pilotajului, ci pentru că respecta astfel un ordin al *generalului*. În ultima vreme, cîteva accidente stupide, soldate cu moartea unor ofițeri capabili, l-au obligat pe *general* să ia o măsură drastică: în toate împrejurările, elicopterele să fie pilotate numai de aviatorii unității.

Frumusețea peisajului deasupra căruia zburau îl fură cu totul și uită de general, de ordinele sale: amestecul acela de culori și nuanțe se constituia de la sine în uriașe și inedite pînze abstracte. Își ridică privirile — cerul era senin, își închipui azurul tulburător al oceanului și, în ordinea firească a lucrurilor, își aminti de escapada pusă la cale. Ah, dacă ar fi izbutit, în momentele acelea de reverie, să se elibereze de povara instalațiilor de comunicație și transmisie ce-l legau de comandament! Pînă și pe „Pinguinul", iaht de invidiat, destinat croazierelor reconfortante, un aparat montat într-una dintre cabine menținea un contact permanent cu unitatea în subordine.

Își consultă ceasul: peste zece minute, elicopterul va ateriza în parcul vilei, pe un loc amenajat special. Linda, invitații, îl așteptau chiar acolo și vor urmări, ca niște copii, manevrele de coborîre ale aparatului. Printr-o naturală asociație de idei, se pomeni gîndindu-se la destinul familiei sale. Pe Linda o ceruse în căsătorie dintr-un calcul elementar și, mai ales, practic: voia să adune la un loc economiile lui modeste cu zestrea Lindei, mai puțin modestă. Pe atunci *Atticus* n-o iubea, nici nu-și închipuia că o va iubi cîndva, dar nu transformă realitatea cotidiană a căsniciei într-o dilemă hamletiană. Poate fiindcă știa că obligațiile militare, izvorîte dintr-o specializare riguroasă, îl vor ține departe de femeia devenită doamna W. De atunci însă trecuseră douăzeci și trei de ani. Într-una din acele zile banale ale convieţuirii lor îi fusese dat să constate, nu fără o emoție totuși bine as-

cunsă, că i se făcea din ce în ce mai intens dor de Linda, de calmul ce-l emana și izbutea să i-l transmită. Mai descoperise cu surprindere că Linda era mult mai inteligentă decît arătase. Păcat însă că, în ciuda tratamentelor medicale urmate atît în Europa cît și acasă, nu reușise să-i dăruiască un moștenitor. Cu timpul însă se obișnuiseră cu acest destin nedrept, cu atît mai nedrept cu cît medicii îi atestaseră virilitatea, sănătatea de fier. Neputînd deveni mamă, Linda se consacrase afacerilor, domeniu în care aptitudinile ei s-au afirmat foarte curînd. Din punctul acesta de vedere, *Atticus* nu avea dureri de cap: Linda dirija cu o siguranță uluitoare jocul pachetelor de acțiuni, evoluția rentelor, în general a cifrei lor de afaceri.

Soția mai știuse și altfel să-i trezească iubirea și stima. Dispunînd de mult timp liber, se hotărîse să-l folosească cu un scop precis și util, adică să-l ajute în complexa sa activitate militară. Nu încercase s-o oprească, dar nici s-o dirijeze ca pe o agentă oarecare nu-și propusese. O lăsase să evolueze cît mai degajat, mai cu seamă la desele recepții diplomatice sau particulare. Îl uimise cu spiritul ei de observație, cu capacitatea de a descrie atmosfera reuniunilor oficiale, de a portretiza înalte personalități militare sau politice. Învățase cu rapiditate trei limbi slave, apoi limba română, pe care el, ca șef al Serviciului de spionaj pentru Balcani, nu le cunoștea decît foarte vag. Se abonase, din proprie inițiativă, la un număr de reviste militare ce apăreau în țările din răsăritul Europei și se afundase în studierea lor. Ce-i drept, el, *Atticus*, primea de la subsecția „Presă" referatele-sinteză de informare, dar și Linda, în ceasurile cînd se întîlneau la prînz sau la cină, îi prezenta o informare ce merita laude. Își însușise, fără s-o fi ajutat careva și cu atît mai puțin el, noțiuni militare curente: recunoștea în fotografii tehnica de luptă a trupelor N.A.T.O., a trupelor Pactului de la Varșovia, a altor trupe de pe această împovărată Terră. Urmărind în timp evoluția Lindei, își mărturisea mereu: „Poate că dacă ar fi avut copii, energia și aptitudinile ei ar fi luat un alt curs. Așa, a găsit mijlocul cel mai eficace de a mă ține lîngă dînsa și de a fi mereu lîngă mine".

Îl auzi pe pilot, care pînă în clipa aceea nu-și descleștase gura, cum raporta unui post de control al zborului că se îndreaptă spre aterizare.

— Rămîi cu mine, locotenente! Ce zici?

În timp ce elicopterul cobora pe verticală deasupra parcului încă golaş la acel început de martie, pilotul îi aruncă superiorului o privire respectuoasă :

— Vă mulţumesc, domnule colonel, logodnica mă aşteaptă la Bruxelles.

— Îi telefonezi şi-i spui că ai fost reţinut cu o misiune oarecare, îi sugeră *Atticus* mai mult în glumă.

— Chiar de pe acum să încep s-o mint ?!

Paletele puternicei elice a aparatului stîrniseră un vînt vrăjmaş printre coroanele desfrunzite ale parcului. La o distanţă de vreo cincizeci de metri, *Atticus* o zări pe Linda înfăşurată într-un pardesiu : îi flutura, ca întotdeauna, un batic. Din cei opt invitaţi, doar patru veniseră să-l întîmpine.

Elicopterul atinse pămîntul, făcu un salt nu prea dur, apoi încremeni locului.

Cinaseră şi, conform programului întocmit de Linda, femeile se aşezaseră în jurul mesei de bridge, în timp ce bărbaţii se retrăseseră în sala de biliard la o partidă. La ora 23, un gong avea să vestească „stingerea", căci deşteptarea urma să fie dată în zorii zilei în vederea continuării week-end-ului în largul oceanului. „Pinguinul" îşi aştepta oaspeţii. Programul conceput de Linda intră, încă de la primele minute ale serii, într-un făgaş riguros şi părea că nimic nu-l va mai putea abate de la îndeplinire. Dar la ora 21.40 interveni un eveniment neaşteptat şi colonelul se văzu obligat să-şi întrerupă partida de biliard.

— Sînt invitat la telefon, îşi informă gazda musafirii, arătînd cu capul către un caporal care făcea de serviciu la aparatul ce-l lega prin fir direct cu Comandamentul din L.

— Te du, Mike, avîntă-te în luptă, nu-ţi fie teamă ! îl încurajă un bărbat scund şi plinuţ, care tocmai se pregătea să lovească bilele aduse de amfitrion, pe suprafaţa verde a mesei, într-o situaţie dificilă. Du-te Mike, cînd ţara te cheamă !

— Ţările, domnilor, nu ţara ! glumi un alt invitat.

Atticus, într-o dispoziţie excelentă, îl ameninţă pe glumeţ cu degetul.

— Mă întorc imediat şi-ţi arăt eu ţie ! *Domnilor, faceţi jocul !*

Ieşi şi se îndreptă cu pas mare spre cabinetul situat în vecinătatea dormitorului. Pe masa de lucru îl aşteptau patru telefoane, aflate toate sub un control tehnic riguros. *Atticus*

se duse direct la cel de culoare albastră. Ridică receptorul și se așeză pe colțul biroului.

— Te ascult, Ted !

— Domnule colonel, am primit chiar acum un buletin de la Centrul de seismologie al Marelui Stat Major.

La auzul acestor cuvinte, *Atticus* simți o furnicătură pe șira spinării. Deveni atent, dar și nerăbdător.

— Zi, Ted ! Ce dracu vorbești atît de tărăgănat ?

— La ora 21.22, aparatele Centrului nostru au înregistrat un cutremur de pămînt de gradul 7,2 pe scara Richter...

Dintr-o pornire spontană, *Atticus* scoase un fluierat ce-i trăda uluirea și care întrerupse cîteva secunde convorbirea.

— Cutremurul a avut ca epicentru munții Vrancei din România.

— Ce alte date mai deții, Ted ?

— Cele trei posturi de radio ale României și-au întrerupt în același timp emisiunile... nu le-au reluat încă... S-a încercat o legătură telefonică cu Bucureștiul... Nu s-a putut obține.

Colonelul rămase îngîndurat, cu receptorul lipit de ureche. Și pentru că întîrzia să rostească vreo vorbă, Ted întrebă :

— Pot să închid ?

— Nu, nu, se învioră brusc *Atticus*. Trimite-mi urgent un elicopter.

— Am înțeles !

— Stai, Ted, că n-am terminat. Găsește-mi-l rapid pe Walther și adu-mi-l la sediu. Beat, treaz, să mi-l aduci cum crezi tu de cuviință, dar să mi-l aduci. Să-mi pregătească *Mapa cenușie G.R.*

— Am înțeles ! Dacă-mi mai parvine vreo informație, să vă deranjez ?

— Deranjează-mă, Ted, chiar te rog... La vilă sau în elicopter... de cîte ori socotești că este necesar.

Puse receptorul în furcă și nu părăsi cabinetul, ci începu să se plimbe gînditor prin fața bibliotecilor ce se înălțau pînă aproape de tavan. Nu uitase de musafiri, nici de faza creată pe masa verde în momentul întreruperii partidei de biliard, dar, pur și simplu, din momentul primirii raportului, nu-l mai interesa nici un punct din programul week-end-ului. Toate gîndurile sale se îndreptau acum, ca o undă de șoc, către un singur obiectiv — *Mapa cenușie G.R.* — și către di-

lema ce decurgea în mod firesc din ţelurile sale. „A fi sau a nu fi ? Să apăs sau nu pe buton ? Iată marea întrebare !“ Planul cuprins între coperţile *Mapei cenuşii G.R.* îi aparţinea, iar declanşarea acţiunii — dacă va lua această decizie — avea să însemne o premieră pe scena spionajului militar. Comandamentul îi acordase, în acest sens, toate împuternicirile : i se dăduse mînă liberă şi i se explicase şi de ce.

Atticus îşi cunoştea firea ; nu era un vanitos, aţîţat de ambiţii stupide. Avansase pe scara ierarhiei spionajului şi contraspionajului treptat, în salturi egale, fără lovituri spectaculoase, doar datorită unei perseverenţe care nu o dată îi încununase fruntea cu lauri. De data asta însă, cu *Mapa cenuşie* ieşea din schemele spionajului militar curent şi nu ignora faptul că ideea lui, materializată într-un plan inedit, va adăuga istoriei spionajului un capitol nou, modern... Şi, cine ştie, poate că unii istorici îl vor numi „planul *Atticus*“. Nu se lăsă însă legănat în iluzii. Se mîndrea cu o minte lucidă, cîntărea raţional realităţile politico-militare din Europa. Un plan, oricît ar fi el de inedit şi de meticulos elaborat, mai trebuie şi realizat. De reuşita sau nereuşita misiunii depindea, în ultimă instanţă, cum vor trata istoricii acel nou capitol menit să îmbogăţească arta spionajului.

Ajunse în dreptul biroului, întinse maşinal mîna şi luă o havană dintr-o cutie. Îi muşcă vîrful şi o aprinse. Se învălui pe dată într-un nor de fum aromat. Continuă să se gîndească la raportul laconic al lui Ted : seism de gradul 7,2 pe scara Richter ! Cunoştea fenomenul. Îl studiase. Elaborarea planului din *Mapa cenuşie* îl obligase. Cunoştea istoria seismelor din Europa şi mai ales a celor din Balcani. Cele cîteva date — întreruperea bruscă a emisiunilor posturilor de radio, a legăturilor telefonice — glăsuiau de la sine : în România se produsese o catastrofă.

Telefonul albastru sună din nou. Tot Ted era la aparat.

— Vă raportez : l-am găsit pe Walther, e treaz, într-un sfert de oră va fi la sediu... *Selena* a primit un mesaj din partea *Luceafărului*. Lucrează la decodificarea lui.

— O.K., Ted !

— Elicopterul trebuie să apară dintr-un moment în altul. Aşteptaţi-l !

Noul raport al lui Ted trezi în sufletul colonelului speranţa reuşitei. Aşadar, *Luceafărul* reuşise să-şi transmită mesa-

jul în eter. Nu-i fu greu să deducă, din acest amănunt că situația în România era dezastruoasă.

Tresări cînd auzi ușa deschizîndu-se. O văzu pe Linda venind spre el aproape plutind.

— Ce s-a întîmplat, Mike ?

Atticus o privi cu o tandrețe nedisimulată : Linda nu îmbătrînise ; refuza să îmbătrînească. Păstra în făptura sa o prospețime care-i ascundea cu succes vîrsta reală.

— Sînt obligat să plec, draga mea.

O îmbrățișă și, cu aceeași tandrețe firească, își lipi obrazul bine ras de al ei.

— E ceva grav ? întrebă ea îngrijorată.

— E cazul să ții pumnii strînși și să te rogi pentru reușită !

— Da' ce s-a întîmplat, Mike ?

— În România a avut loc un puternic cutremur de pămînt.

— Ah... un cutremur ! murmură ea și nu mai puse nici o altă întrebare. Știa despre ce era vorba, căci, în realitate, ei îi aparținea ideea primară a planului din *Mapa cenușie.*

Caporalul de serviciu i se înfățișă din nou și îi raportă că elicopterul aterizase și aștepta. Colonelul o cuprinse pe Linda de umeri și, fixîndu-și privirile calde în ochii ei cu sclipiri jucăușe, o rugă :

— Nu mai trec să-mi iau rămas bun... Explică-le tu, dragă, că am fost convocat de urgență la comandament... Petrecere frumoasă, Linda !

— Succes, Mike !

— O.K. ! zise el cuprins de o voioșie străină lui. Îi făcu soției strengărește cu ochiul, o sărută drăgăstos pe gură și ieși în grabă.

4

Colonelul Emilian Teodoru, șeful unui compartiment de contrainformații militare, venise acasă ceva mai devreme decît în alte seri. Poate că ar mai fi întîrziat dacă Viorela, soția sa, nu i-ar fi amintit că în ziua următoare Florinel avea teză la engleză. Insistase ca în calitatea sa de tată și de „comandant suprem“ al familiei să vină acasă la o oră rezonabilă. Nu de alta, dar să mai schimbe o vorbă cu odrasla,

eventual să-l mai asculte la engleză sau să-l îmbărbăteze. Viorela, deși nu era în situația de a apela chiar la toate argumentele, ținuse totuși să-i mai amintească și de o altă latură a problemei pe care el, de fapt, n-o uitase nici o clipă. „Băiatul e la vîrsta cînd are nevoie de prezența și prietenia tatălui !“ Simțise în vocea ei un timbru de neliniște. De aceea se și grăbise să ajungă acasă, spre bucuria soției și a băiatului, nu mult după ora opt. Viorela îi aplaudase decizia, iar Florinel, cu glasul său în transformare, îi adresase în engleză urarea : „Tovarășe colonel, fiți binevenit în mijlocul nostru !“ la care el răspunsese tot în engleză : „Stimați membri ai familiei Teodoru, aș fi putut eu oare să refuz invitația de a cina împreună ?“

Puțin mai tîrziu, la masă, „comandantul suprem“ al familiei se văzu nevoit să lupte, în taină, cu un val inexplicabil de duioșie. Se prefăcu necăjit de o tuse „ivită brusc“.

Tulburarea-i subită își avea explicația în conversația legată cu Florinel în timpul cinei. Băiatul, chinuindu-se cu vocea cînd subțire, cînd groasă, vorbea engleza cu o dezinvoltură ce-i umpluse sufletul de o mîndrie paternă care nu-l mai încercase de mult. Îl cercetase cu mai multă răbdare decît în alte dăți. La cincisprezece ani, unicul său copil concentra într-un tot armonios datele pubertății : înăltuț, subțirel, cu o față netedă, mereu îmbujorată ; cînd deschidea gura, glasu-i pornea îngroșat, dar brusc, de parcă s-ar fi lovit de un obstacol, se subția, se feminiza, ca apoi să revină la timbrul inițial. Ochii erau ai Viorelei — de un albastru intens — chiar zîmbetul și firea erau ale ei.

După cină, se refugie cu el în camera de lucru, unde încercă să-l trateze ca pe un bărbat, dar nu-i reuși. Îl invită să ia loc în fotoliu.

— Ia să vedem noi cum ne-am pregătit pentru teza de mîine, aduse colonelul vorba, gîndindu-se că, de fapt, băiatului nu i-ar strica puțină gimnastică, exerciții ce le refuza cu încăpățînare.

— M-am pregătit, tăticule ! îl asigură Florinel. Hai să trecem la o altă temă.

— Contăm deci pe o notă bună ?

— Contăm, tovarășe colonel, contăm !

Acel „tovarășe colonel“ era o aluzie la faptul că nu-și scosese uniforma, dînd astfel de înțeles și băiatului și Viorelei că intenționa, ceva mai tîrziu, să plece iar la sediu.

— Propune tu o temă de discuţie ! N-aş vrea ca maică-ta — colonelul arătă cu capul peste umăr. spre uşă, în direcţia sufrageriei şi a bucătăriei — să creadă că nu te-am ascultat.

Florinel zîmbi complice şi faţa i se îmbujoră şi mai abitir, amintindu-i colonelului de tinereţea Viorelei.

— Am citit o carte, abordă el în sfîrşit o temă, o carte de spionaj.

— În engleză ? se grăbi tatăl să anticipeze.

— Ei şi tu, tăticule ! Ai primit-o cu dedicaţie din partea autorului : „Miraj în noapte".

— A, romanul lui Corneliu Cara ! Într-adevăr, autorul îi trimisese un exemplar din noul său roman, însoţit de o dedicaţie. La rîndul său, în semn de mulţumire, îi expediase o carte de vizită, făgăduindu-i, după lectură, o întrevedere. Furat de treburi, uitase. Ei, şi ce impresie ţi-a făcut ?

— Nu pot să afirm că nu mi-a plăcut, îi mărturisi Florinel, străduindu-se să vorbească întocmai ca la şedinţele Cercului de literatură al liceului. Altul este însă subiectul ce doresc să-l abordez. Eşti singurul om, după părerea mea, care poţi să mă ajuţi să înţeleg pe ce se bazează un scriitor cînd se apucă să scrie un roman de spionaj, ca, de pildă, „Miraj în noapte". Faptele descrise sînt reale ?

— Tu ce crezi ?

— Că da !

— Perfect ! Înseamnă că scriitorul a inventat o imagine artistică într-adevăr convingătoare.

— A inventat ? Mutrişoara băiatului exprima o profundă nemulţumire. Dacă a inventat, înseamnă că totul nu-i decît o născocire... că nimic din ceea ce povesteşte nu-i adevărat ?

— Ceva tot o fi... Colonelul se văzu nevoit să-i facă fiului o concesie, pentru a nu-l dezamăgi. Vreau să zic că autorul porneşte de la o problemă reală. cum ar fi spionajul economic, militar sau politic, dar asta nu înseamnă că eu sau altcineva de la Ministerul de Interne îl cheamă pe Corneliu Cara sau pe oricare alt autor şi-i pune în mînă un dosar: „Poftim, scrie !"

Florinel înălţă neîncrezător din umerii lui firavi.

— Inventează ? ! Inventezi un mecanism... o rachetă... un vehicul aerian, dar o carte, tăticule !

— Uite, ştii ce, Florinel, ce-ar fi să-l chemi la telefon pe Corneliu Cara şi să-l întrebi direct cum e cu invenţia artistică... Eu o să-ţi dau...

Vru să-i spună în continuare „numărul lui de acasă"... Dar, pe neașteptate, simți cum imobilul — o vilă cu un etaj — începu să vibreze din temelii... o vibrație din ce în ce mai puternică și parcă fără contenire. Înțelese primejdia imediat. Florinel sări dezorientat :

— Tăticule, ce-i asta ?

Instinctiv se ridică să-și ocrotească băiatul.

— E cutremur... Nu trebuie să te sperii ! Îl trase repede din fotoliu, sub canatul lat al ușii. Să nu te miști de aici ! Mă duc la mama !

Lampa din sufragerie se balansa puternic, gata să sară din cîrligul tavanului. Viorela alerga înspăimîntată spre dînsul, strigînd : „Florinel" ! Secundele următoare îi găsiră pe toți îmbrățișați sub tocul ușii. Colonelul văzu cum biblioteca se înclina mai-mai să cadă și-i avertiză :

— O să cadă biblioteca ! Să nu vă speriați !

Tremurînd toată, Viorela se aplecase instinctiv să-și ocrotească fiul vîrît între ei. Se auzi o bufnitură puternică — biblioteca se prăbușise. Apoi colonelul mai văzu cum un zid, pîrîind sinistru, se crăpa în diagonală și își zise : „Asta-i sfîrșitul !" Apoi se lăsă o tăcere funerară.

— Gata ! zise bărbatul neluîndu-și ochii îngroziți de la fotoliul unde cu un minut înainte șezuse fiul și peste care se prăbușise o parte a bibliotecii. Gata !

— S-a terminat, tăticule ? întrebă Florinel cu un glas subțire, pițigăiat.

Nu arăta a fi speriat și asta-l îmbărbătă pe colonel. În schimb, Viorela era străbătută în continuare de un tremur nervos.

— La bucătărie — zise — vesela s-a făcut praf !

De pe scară se auziră cîteva țipete : erau vecinii de la etaj care coborau în fugă.

— Să ieșim și noi ! trase de el Viorela.

— Liniștește-te ! o rugă bărbatul. Doar a trecut...

Cineva bătu în ușă. Se duse să deschidă. Era maiorul Paraschiv ; locuia la etaj.

— Ce faceți, tovarășe colonel ? Nu ieșiți ? Fața-i pămîntie mărturisea că omul suportase greu împrejurarea.

— Nu... Cred însă că trebuie să plecăm cît mai urgent la unitate.

Luminile se stinseseră toate, se găseau în întuneric.

— Ai mei sînt în stradă, mai zise maiorul Paraschiv, mă duc să văd ce fac...

Se auzi și țipătul Viorelei :

— Emiliane, unde ești ? Nu ieșim și noi ?

— Sînt aici !... Avem lumînări în casă ?

Viorela nu-și amintea să fi ținut vreodată lumînări în casă. Florinel însă îi scoase din încurcătură. Ascultîndu-l, colonelul Emilian Teodoru se convinse definitiv că fiul suportase bine șocul seismului.

— Lumînărelele de la pomul de iarnă nu sînt bune ? Ce zici, tăticule ? In camera mea păstrez cutia cu ornamente. Acolo sînt și lumînărelele.

Puțin mai tîrziu, la pîlpîirea firavă a cinci lumînărele, colonelul ridică receptorul să-l cheme pe ofițerul de serviciu de la compartimentul său. Telefonul era mort : bătu în furcă de cîteva ori, nu fără o anumită nervozitate, dar aparatul rămase în continuare închis în mutenia sa mecanică. Abandonă receptorul și se întoarse la ai lui.

— Viorela ! Florinel ! Cutremurul a întrerupt legăturile telefonice, n-am cum să iau contact cu ministerul. Glasul îi era calm, liniștitor și, în sinea sa, se simțea mulțumit că nu și-l auzea altfel, încărcat de presimțiri sumbre. Vă dați seama că trebuie să vă las, să fug la minister. Apucă mîna Viorelei — era transpirată din pricina emoției. Ce-ar fi să vă reped cu mașina pînă la Ionești, să stați cu ei ?

Drept răspuns, Viorela îi strînse mîna.

— Noi rămînem pe loc. Nu-i așa, Florinel ? Unde să ne ducem ? Nu-i așa că nouă nu ni-e teamă ?

Florinel interveni bărbătește :

— Rămînem pe loc, tăticule ! Am eu grijă de mama.

În ciuda situației încordate creată de cutremur, Emilian Teodoru simți pentru a doua oară în seara aceea cum îl copleșește un val de duioșie paternă. Ridică din nou receptorul — legăturile nu se restabiliseră.

— Vă las... Viorela, de îndată ce o să pot, o să vă chem la telefon... Își sărută soția, băiatul. Le mai spuse : Vedeți ce face familia Paraschiv... Poate împreună o să vă simțiți mai bine...

Părăsi locuința. În curte se întîlni cu maiorul Paraschiv și cu ai lui. Se pregătea și el să plece la unitate.

— Tovarăşe colonel, îi şopti Paraschiv, nenorocirea-i ca-n '40. Dacă nu şi mai mare !

Tăcu. Ce să-i răspundă ? Nu mai pierdu nici o clipă. Se duse la maşina parcată în faţa casei şi, înainte de a se aşeza la volan, se uită în jur. În zare, acolo unde, de obicei, se desluşeau în noapte luminile pîlpîitoare ale Bucureştiului, se lăsase acum o beznă sinistră. Doar luna, o lună albă, enormă, cum nu-şi amintea să mai fi văzut vreodată, încerca să lumineze a moarte pămîntul.

Porni în viteză. Curînd ieşi în Şoseaua Kiseleff, iar de acolo, se înscrise pe Calea Victoriei. La lumina lunii şi a fazelor reduse ale maşinii, vedea oameni neliniştiţi adunaţi în faţa clădirilor. Cu toate astea nu izbuti încă să-şi formeze o părere despre dezastrul care se abătuse asupra ţării. Deodată, simţi fiori de gheaţă furnicîndu-l. Desluşi de departe un munte de moloz baricadînd artera... Şi, pe măsură ce se apropia, se încrîncenă. La bătaia fazelor mari, înţelese că blocul „Nestor" se prăbuşise. Opri maşina la vreo zece metri, coborî şi, îngrozit de cele ce-i vedeau ochii, rămase ca împietrit. Clădirea care pînă nu de mult găzduise ani şi ani, la parter, cofetăria Nestor, se tasase, intrase în pămînt într-un mod bizar, dezvăluind ochiului siluetele înalte ale blocurilor din spate, parcă şi ele înclinate, gata să se prăbuşească. Jur-împrejur, dăinuia o linişte adîncă, de cimitir în miez de noapte. Oameni consternaţi, incapabili în momentele acelea să întreprindă ceva, vegheau parcă un mormînt uriaş.

Abia în clipele acestea, colonelul Emilian Teodoru realiză proporţiile dezastrului şi îşi aminti de vorbele maiorului Paraschiv : „Nenorocirea-i ca-n '40... Dacă nu şi mai mare !" Îşi regăsi sîngele rece, trecu la volanul maşinii, se retrase pînă în strada Nuferilor, de unde încercă să-şi găsească un drum degajat către clădirea Ministerului de Interne. În timp ce-şi conducea maşina, mintea îi lucra cu o febrilitate intensă Fără doar şi poate că vor fi ordonate de către conducerea armatei operaţii masive de salvare, drept care contrainformaţia militară va avea de rezolvat probleme noi, determinate de situaţia dramatică prin care trece ţara.

Cînd ajunse la sediu, se uită la ceas — era ora 22,15.

5

Luna plină, albă, lumina ireal orașul prăbușit în beznă și într-un ocean de praf cu miros neobișnuit de moloz.

Cadavrul se vedea clar, sus, pe dărîmăturile clădirii care pînă la orele 21.22 fusese blocul „Continental"; era al unui bărbat; zăcea pe burtă, cu brațul drept ridicat sugerînd o mișcare de înot.

Tînărul Bogdan Trancă îl zărise din prima clipă. La început nu crezuse că omu-i mort. Se uita la el de jos, din stradă, stăpînit de impresia că pur și simplu adormise. Era o prostie să gîndească astfel, își înțelegea foarte bine starea, dar insul acela întins pe burtă, cu brațul ridicat, asta-i sugera. Probabil, gîndea Trancă, s-a urcat ca să-și caute un culcuș cît mai potrivit și cînd l-a găsit s-a și întins pe burtă și a adormit.

Bogdan Trancă se hotărî să-l „trezească". Porni într-acolo, călcînd prudent pe cărămizile ce i se păreau, sub tălpile pantofilor, fierbinți. Înainta încet, măsurat, tulburat pînă în adîncul inimii de propria-i decizie. Se nimerise acolo și-și găsea normală hotărîrea. De la un pas la altul, simți cum praful îi pătrundea în nări, în gură, în plămîni. Se îngrețoșă, dar nu bătu în retragere. Luna îi călăuzea urcușul. Auzi ceva mai încolo glasul unui bărbat care întreba: „E cineva pe-aci?" Bogdan se opri și se uită în direcția de unde auzise întrebarea. Desluși, în întunericul ce iradia parcă praf selenar, silueta unui bărbat,pornit și el să-și salveze semenii, dacă mai era cineva de salvat. „Deci nu sînt singur!" își spuse Bogdan Trancă și, încurajat de propria-i constatare, urcă cu mai multă fermitate către omul care parcă ațipise pe ruine. Se opri la cîțiva pași de el și, în naivitatea sa, Bogdan îi strigă:

— Hei, ce faci acolo?

Glasul i se păru al unui străin; pentru cîteva clipe tulburarea îl țintui locului. Nicicînd nu atinsese un mort, și acum... Totuși, mai trăgea speranță că momentul va fi evitat.

— Hei, mă auzi?

Neprimind nici un răspuns, se apropie și mai mult.

— Hei, domnule!

Și-acum cînd se afla acolo, lîngă trupul neînsuflețit al omului, tot îi făcea impresia că doarme. Frica îl copleși. În căutarea unui sprijin, Bogdan Trancă își roti privirile. Ca într-un tablou văzut cîndva în expoziția unui grafician, ieșit

din comun prin viziunile sale, deslușì siluetele unor oameni care, la distanțe diferite unul de celălalt, urcau ruinele blocului spre lună. Prezența lor, apoi zgomotul atît de familiar al vehiculelor ce circulau prin fața Universității, ca și cînd nimic nu s-ar fi întîmplat, îi ajutară să-și ia inima în dinți, să se aplece și să pună mîna pe cel pe care îl credea adormit.

— Hei, mă auzi ?

Așteptă răspunsul, deși acum își dădea seama că nu va veni niciodată ; înfrîngîndu-și spaimele, se opinti vrînd să-l răsucească pe spate — mortul însă era greu, și Bogdan Trancă avu senzația că acesta i se împotrivea, că pur și simplu nu voia să fie clintit. Cînd, în cele din urmă, izbuti să-l întoarcă, din pieptul lui Bogdan izbucni un țipăt scurt care i se păru nespus de puternic. Se ridică iute în picioare și se uită în jur să constate dacă fusese auzit. Nu, nu fusese. „Poate că nici n-am țipat !“ își spuse, iar cînd își coborî privirile, văzu din nou fața complet zdrobită a omului. Își mută privirile în alt loc.

Rămase nemișcat la căpătîiul mortului ; gîndea că ar fi mai nimerit să coboare și apoi să-și vadă de drum. Nu se lăsă însă pradă impulsului. Atras parcă de un magnet își înălță ochii spre cer, privirea i se lovi de luna albă ca varul, iradiind fără contenire cercuri în nuanțele curcubeului. Îl năpădi deodată un sentiment straniu de înstrăinare, ca și cum cutremurul l-ar fi azvîrlit pe o altă planetă. Tot luna îl obligă să-și plece ochii. Razele sale albe, cadaverice, luminau trupul bărbatului. Începu să-l cerceteze : pardesiul și costumul în care moartea îl găsise îi rămăseseră, ca prin minune, întregi. Nici o ruptură. Doar pe reverul hainei cîteva pete negre, probabil de sînge. Nodul cravatei îi era strîns perfect la gulerul cămășii. Dacă n-ar fi avut fața zdrobită, Bogdan ar fi putut să jure că nimerise peste un manechin.

„Nu pot să-l las aici, își spuse. O să-l apuc de subsuori și o să-l trag jos, în stradă.“

Încercă. Izbuti să-l ridice puțin, dar cadavrul i se păru uimitor de greu și atunci se hotărî să cheme în ajutor una din umbrele ce rătăceau pe muntele de moloz al clădirii.

Spre marea sa bucurie, sări să-l ajute un bărbat pe care, deși era în apropiere, nu-l observase pînă atunci.

— Să-l ducem ! propuse acesta imediat. Eu o să-l apuc de picioare, dumneata, așa cum îl ții acum, de subsuori... Fii atent să nu te împiedici !

Era omul de care Bogdan Trancă avea nevoie : în etate, cu siguranță în vorbe și hotărîri.

— Hai, tinere !

Ridicară cadavrul în același timp și începură să coboare cu pași mici, temători.

— E tare greu ! rosti Bogdan printre gîfîituri.

— Așa sînt morții, tinere, grei ! răspunse celălalt tot printre gîfîituri. Sînt îngreuiați de cîte le-a fost dat să adune în viață.

Apoi, nu mai schimbară o vorbă. Își auzeau doar respirația din ce în ce mai adîncă și parcă mai chinuitoare.

Curînd ajunseră în dreptul trotuarului din spatele Muzeului de istorie al orașului București, unde mai zăceau cîteva trupuri neînsuflețite. Așezară mortul în rînd cu celelalte cadavre. Eliberat de greutate, Bogdan simți o durere în tot corpul ; își șterse fața de sudoare și încercă să-și regăsească ritmul normal al respirației.

Acum îl vedea bine pe cel care-l ajutase — era un bărbat trecut de cincizeci de ani, mlădios și voinic. Sub ochiul stîng avea un neg sau o aluniță care-l urîțea. Îl mai urîțea și chelia întinsă și lucioasă. După ce-și mai trase puțin sufletul, omul îngenunche lîngă cadavru și dădu să-i pipăie haina în dreptul buzunarului de la căptușeală.

— Ce faceți ? întrebă Bogdan Trancă, contrariat de îndeletnicirea necunoscutului.

— Ca pe front ,tinere, trebuie să știm cine e, îl lămuri el, buzunărind de-a binelea îmbrăcămintea omului cu fața zdrobită. Pe front, există o regulă...

Țipătul unei femei, venind tocmai din partea cealaltă a ruinelor, îl făcu pe Bogdan Trancă să se întoarcă și să asculte atent. Țipătul nu se repetă.

— Nimic ! zise omul de lîngă el. Ciudat ! Nu are nici un act, nici o legitimație. Se ridicase în picioare și privea de sus chipul mutilat. Uite că nu știm pe cine am cărat ! mai adăugă el, cu părere de rău.

— Cum așa ? îi scăpă tînărului întrebarea.

— O să se găsească cineva să-l identifice... După haine, după obiecte... Noroc, tinere !

Bogdan Trancă, uluit și poate ostenit de cîte i-a fost dat să trăiască în ultimele treizeci de minute, mai rămase un timp locului, privind la bărbatul acela elegant care trecuse pe cealaltă lume fără nici un act de identitate asupra lui.

II. MAPA CENUȘIE

I

Era trecut de miezul nopții cînd Larry Maclean se înapoie la hotel după ce mai bine de un ceas umblase ca o nălucă printr-un București devenit într-o clipă de nerecunoscut. Imaginile apocaliptice îl obosiseră sufletește, dar ceea ce îl făcea să-și simtă corpul greu, ca de plumb, era praful, senzația că particulele acelea desprinse din cărămizile și tencuielile năruite îi pătrunseseră prin plămîni, prin epidermă, în sînge. Nu mai dorea nimic altceva decît o baie fierbinte, dorință pe care, la ceasul acela, numai „Intercontinentalul" i-o mai putea îndeplini.

În hol îl aștepta o surpriză — Mioara Catargi. La început n-o observase, întorcîndu-se însă de la recepție văzu vag o pelerină neagră ridicîndu-se dintr-un fotoliu.

— Larry ! îi rosti ea numele.

Revederea nu-l încîntă deloc ; voia o baie fierbinte făcută într-o singurătate deplină. Niciodată nu-și dorise cu atîta ardoare să fie singur... singur cu gîndurile și sentimentele sale. Replică, totuși, mirat :

— Mioara ! Ce cauți la ora asta ?

Se apropie de ea și, fără să vrea, în virtutea spiritului său de observație, constată că era mai palidă și mai stranie în frumusețea ei decît în clipa în care se despărțiseră.

— Larry, te rog să mă ierți, se scuză ea în franceză.

Holul hotelului nu era prea animat și nimănui nu-i trecea prin gînd să-și întoarcă privirile spre ei.

— Vai, Mioara, n-ai de ce să-mi ceri iertare... Îmi pare nespus de rău de urgia care s-a abătut asupra țării voastre...

Mioara îl privea, clipind des din genele-i lungi.

— Larry, te rog, ia-mă sus cu tine !

Pe Maclean nu-l surprinse dorința șoptită a acestei fete, parcă rătăcită în propria ei lume. Nu i-ar fi fost deloc peste mînă să curme convorbirea asta ivită atît de ciudat în miez de noapte, și încă după un cutremur. Dar din pricina celor văzute în nocturna sa plimbare pe străzile Bucureștiului, îl încercă un soi de jenă. Îi zîmbi tandru, prietenos și, cu o voce mîngîietoare, îi spuse :

— Îmi pare rău, Mioara, nu se poate. Am de lucru, trebuie să-mi scriu urgent comentariul. Altă dată...

Dădu să-i sărute mîna, dar se opri străfulgerat de gîndul că buzele sale ar putea să atingă un strat de praf.

— Larry, dacă n-ar fi intervenit cutremurul, vorbi ea privind rușinată într-o parte, și m-aș fi culcat cu tine, m-ai fi plătit ?

Maclean se gîndea că, în fond, Mioara se comporta la fel de straniu ca și înainte și se cuvenea s-o trateze ca atare. Căută să nu-și iasă din fire, deși o astfel de conversație, după ce văzuse orașul distrus de cutremur, i se părea de-a dreptul demențială. Intrase însă într-o horă provocată chiar de el și trebuia, așa cum o cereau bunele maniere, să joace pînă la capăt. O apucă de bărbie și, cu un gest delicat, îi întoarse fața spre dînsul — buzele-i ușor întredeschise îi tremurau abia perceptibil.

— De la bun început, mi-ai atras atenția că nu ești o prostituată. Îmi amintesc bine ?

Mioara își arătă ochii — păstra în adîncul lor o rugă, apoi își retrase bărbia din strînsoarea plăcută a degetelor lui.

— Presupunînd că te-am mințit și că aș fi, cît mi-ai fi plătit pentru o repriză de amor ?

Îl încerca acum o reacție contradictorie — îi venea să rîdă, dar să și înjure. „Domnișoară, — dracu să te ia ! — pe ce lume trăiești ?“ Și pentru că era un bărbat trecut prin multe, ghici încotro bătea strania făptură cu numele Mioara Catargi.

— De cît ai nevoie, Mioara ?

— Ajută-mă, Larry ! Am rămas cu ce-i pe mine. Camera în care locuiam nu mai există... a dispărut... a dispărut sub un munte de moloz.

Maclean presimți că fata va izbucni în plîns și nu vedea de ce i s-ar cuveni o asemenea scenă tocmai în holul hotelului. Iscodi discret în juru-i. Oamenii intrau sau ieșeau pradă propriilor lor gînduri. Maclean își deschise portvizitul și scoase o bancnotă de o sută de dolari pe care i-o strecură Mioarei Catargi.

— Ia dolarii aceștia ! O să te descurci mai bine cu ei, îi șopti el, știind că trebuie să-i menajeze sensibilitatea.

— Lasă-mă să urc cu tine ! Nu pot să-i primesc de pomană...

Larry trecu brusc la glasul său rece, tăios, cu accente amenințătoare :

— Domnişoară Catargi, îmi pare bine că te-am cunoscut. Sper să ne mai întîlnim... La revedere !

Făcu un stînga-mprejur şi, văzînd ascensorul oprit cu uşile deschise, se îndreptă în fugă într-acolo. În clipa următoare, uşile se închiseră şi Mioara Catargi dispăru din raza lui vizuală. Urcă la etajul cinci cu gîndul din nou la singurătate, la o baie fierbinte. Pe cînd intra în apartament surveni o întrerupere a curentului electric. Nu-i rămase decît să înjure.

Dădu la o parte draperiile de la ferestre şi lăsă razele lunii să se reverse în apartament. „Doamne, ce lună !" se extazie el îngrozit. Îşi lepădă haina şi, din sticla de whisky ce se mai găsea încă pe măsuţa cu rotile, trase o duşcă bună, apoi se instală la birou. Înainte de a intra iarăşi în contact cu *Selena*, deschise tranzistorul — un „Philips" de dimensiunea unui pachet de ţigări. Auzi glasul tremurat al unui crainic de la postul de radio România citind un comunicat cam general cu privire la seism, din care, ca ziarist şi ca agent cu stagiu, deducea că autorităţile nu aveau încă o privire de ansamblu asupra dezastrului. Lui însă îi fusese suficient să străbată pe jos bulevardele Bălcescu şi Magheru ca să se lămurească.

Luminile nu se reaprinseră, ceea ce nu-l împiedică să-şi pregătească aparatul de emisie-recepţie. Se bucură şi se simţi reconfortat cînd *Selena* îi răspunse. I se confirmă recepţionarea mesajului şi i se fixă o nouă întîlnire în eter, la ora 6,30 dimineaţa.

Se lăsă relaxat în fotoliu, rămase un timp al nimănui, apoi i se făcu sete, se ridică, îşi umplu un pahar de whisky şi-l goli dintr-o răsuflare. O fierbinţeală plăcută i se răspîndi în tot corpul. Îşi spuse resemnat că, dacă pana de curent electric nu va fi înlăturată cît mai curînd, se va culca fără să-şi mai facă mult-dorita baie fierbinte. Îşi scoase cravata, pantofii, un timp se învîrti prin cele două încăperi, apoi îi răsunară în urechi cuvintele Mioarei Catargi : „Urc cu tine... Nu pot să primesc de pomană !".

Maclean zîmbi întunericului : „Dar a primit !"

2

Nici unul din cele trei telefoane instalate pe birou nu funcţiona. Totuşi, Lucian Viziru nu renunţă nici o clipă să ridice, pe rînd, receptoarele, nădăjduind în disperarea sa că

cel puţin unul va binevoi să-l pună în contact cu lumea exterioară. Nici curentul electric nu funcţiona, atrăgînd alte consecinţe. Îşi aminti însă că în maşina parcată jos, în stradă, avea un felinar-auto, cu baterii, destinat unei eventuale pene rutiere nocturne. Nu ezită să coboare. Aşa află că, în apropiere, se prăbuşise un bloc şi un colţ din aripa hotelului „Victoria"

Reveni în birou. La lumina ce se răspîndea inegal pe pereţii fisuraţi în diagonală, reluă controlul telefoanelor.

Cînd se mai întrerupea din această îndeletnicire, privea cu deznădejde spre uşă. Îşi amintea de ultima convorbire cu Lia : îi spusese că intenţiona să stea cu *ăl mic*, să vizioneze la televizor filmul bulgăresc programat în seara aceea : „Au cineaşti foarte buni bulgarii !" subliniase ea ; apoi se vor duce amîndoi la culcare nu mai tîrziu de zece şi un sfert. „Vezi că în frigider ţi-am lăsat un borcan de iaurt !" îi mai atrăsese ea atenţia înainte de a pune receptorul în furcă. „Ce-o fi acum acasă ? se întreba Lucian plimbîndu-şi privirile prin încăperea cu pereţii crăpaţi de cutremur. Cum s-o fi descurcat Lia ?" Gîndul unei nenorociri i se instala în minte din ce în ce mai apăsător, pe măsură ce uşa biroului se deschidea, iar cîte un coleg, în fugă, îi comunica : „S-a prăbuşit blocul *Dunărea !*" ... „S-a prăbuşit blocul *Casata !*" ... *Wilson*. Numai blocuri vechi, ştiute din copilărie, şi care făceau parte din propria existenţă ca şi aerul ce-l respira. Şi el locuia, cu familia sa, într-un bloc vechi, construit înainte de război. De aceea şi gîndul unei ireparabile nenorociri încolţise atît de repede. Ar fi alergat acasă într-un suflet — „Dacia" se afla doar jos — dar, înainte de toate, era militar şi a părăsi sediul fără aprobarea comandantului, fie chiar şi pentru un sfert de oră, echivala cu o dezertare, cu o părăsire a unei poziţii din linia întîi a frontului.

Tresări. Cineva împinse uşa şi îşi vîrî capul în birou. Auzi o altă veste neagră :

— Şi blocul *Continental* s-a prăbuşit !

— Cum ? ! Care ? ! sări Lucian înnebunit.

— *Continental*, repetă colegul, cel de pe Ghica.

Înmărmuri cu ochii pe cele trei telefoane. Retrăi în gînd, înfiorîndu-se de groază, ultima convorbire telefonică cu locotenentul Voicu : echipa operativă pe care o comandase în noaptea asta ajunsese în preajma „Continentalului". Reţinuse exact cuvintele locotenentului : „Acum se îndreaptă spre blo-

cul «Continental», pe partea bisericii". Apoi survenise cutremurul. Dacă n-ar fi avut sub ochi zidurile crăpate ale biroului, ar fi crezut că trăiește la nesfîrșit un coșmar din care niciodată nu se va mai putea smulge. Se repezi iar la telefoane : erau în continuare mute. Își cercetă ceasul. Locotenentul Voicu îl chemase la orele 21.20. Apucase să-și noteze ora în agenda sa de lucru. De atunci, trecuseră treizeci și cinci de minute. Cele mai lungi minute din viața sa.

Deodată, pe cînd parcă se aștepta mai puțin, se reaprinseră luminile, iar o rază de speranță îi năpădi sufletul cu o violență dulce... cea mai dulce violență încercată vreodată. Oamenii trăiau... își reluau activitatea de acolo de unde seismul o întrerupsese fără milă. La lumina neonului, maiorul Lucian Viziru se apucă să cerceteze din nou zidurile crăpate, tencuiala căzută, molozul răspîndit peste tot Apoi ochii i se îndreptară către aparatul de radio. Dintr-acolo se auzea un bîzîit continuu. Era clar, cutremurul întrerupsese emisiunile de radio. Și, cu siguranță, și pe cele ale televiziunii. Din nou își aminti de-ai lui : o văzu pe Lia în fața televizorului, cu Mircea în dreapta, urmărind filmul. Închise tulburat ochii și încercă să și-o imagineze pe Lia descurcîndu-se. Se cufundase într-atît de adînc în dureroasele sale frămîntări, încît nici nu auzi cînd se deschise ușa. Simți deodată o mînă grea, bărbătească, așezată pe umărul său drept. Se răsuci brusc, speriat de ireala senzație. În fața sa stătea colonelul Panait. Ceva mai încolo — Lia, palidă cum n-o văzuse nici în clipa în care o apucaseră durerile facerii, îl ținea de mînă pe Mircea ce se uita strengărește la el. Avu iarăși senzația că-i victima unui coșmar care-l azvîrlea fără milă de la o extremă la alta. Intuind ce se petrecea în sufletul subalternului, colonelul se trase deoparte, dîndu-i astfel lui Lucian posibilitatea să se apropie de soție. Îi văzu îmbrățișîndu-se, cu Mircea strecurat între ei. Ochii lui Lucian se umplură de lacrimi, iar Lia, în brațele soțului, plîngea de-a binelea. Mircea însă îi despărți. Îl apucase pe Lucian de dunga pantalonilor și, tot trăgîndu-l, îi striga :

— Să-ți povestesc, tăticule, cum a fost...

Lucian se aplecă, îl luă în brațe și-l acoperi de sărutări :

— Știu, Mirciulică, știu cum a fost.

Puțin mai tîrziu, cînd valul de eluziune se mai potoli, colonelul îi povesti lui Lucian că, știindu-l legat de misiune, după cutremur, în drum spre minister, s-a oprit la ușa lor,

să vadă dacă totul era în ordine. Din fericire, așa era, și pentru ca el, Lucian, să nu aibă nici un fel de îndoială cu privire la soarta Liei și a băiatului lor, a hotărît să-i aducă familia la sediu.

— Tot n-au fost niciodată pe la noi, conchise Panait încercînd un zîmbet, însă fără succes. Ei, v-ați mai liniștit un pic ?

Lia, palidă, lăsă să-i joace pe chip un zîmbet trist.

— La bucătărie s-a răsturnat bufetul !

— Lasă, îl ridicăm noi !

— Luci, trebuie să plec imediat la spital. Doamne, ce-i în oraș !... mai zise Lia cu un glas moale, îndurerat.

Interveni colonelul Panait.

— Mașina mea o să te ducă la spital. Ai dreptate, cred că e mare nevoie de tine acolo... Pe Mircea lasă-l la noi, în seama mea... Vrei, Mircea ?

— Vreau ! se bucură băiețelul. Mă lași, mamă ?

— Atunci, interveni energic colonelul Panait, condu-ți soția la mașină, maior Viziru ! Executarea ! De Mircea am eu grijă.

Lucian își luă de mînă nevasta și părăsi biroul. Cînd reveni după zece minute, îl găsi pe colonel plimbîndu-se agitat și împovărat de gînduri. Îl informă că-l culcase pe Mircea și-l întrebă :

— Ce știi de Bălan și Voicu ?

Lucian îi raportă convorbirea cu locotenientul Voicu, iar în încheiere întrebă :

— Se confirmă prăbușirea *Continentalului ?*

Panait dădu afirmativ din cap.

— S-a prăbușit și blocul din strada Bibliotecii, lipit de *Continental.* Dezastrul e mare... Și încă nu ne este cunoscută situația din țară... De Frunză ce știi ?

— Telefoanele nu funcționează încă...

— Unde l-o fi găsit cutremurul ? Ce-o fi cu el ? Panait se uită prin încăpere. Radioul bîzîia stins. Eu mă duc la tovarășul general... Pînă mă întorc, tu fă puțină ordine p-aici.

Rămas singur, despovărat de gîndul sumbru ce-l apăsase cu privire la soarta familiei, Lucian controlă din nou telefoanele, se auzea acum pe cablu un zumzet promițător, totuși nici unul nu funcționa. Apoi, ieși în căutarea unei mături și a unui făraș. Colegii de care se lovea erau pămîntii, ner-

voşi, iar Lucian îşi spuse că şi el trebuie să arate la fel. „Ce naiba, de mătură îţi arde ?!“ îl luară la zor unii.

Frunză se ivi în birou pe neaşteptate, în momentul în care Lucian terminase de adunat molozul de pe la colţuri. Zărindu-l, scăpă mătura şi fărăşul din mînă şi se repezi să-l îmbrăţişeze.

— Mă, Frunză, mă ! Mă, băiete, mă !

— N-am murit ! murmură Frunză în braţele prietenului său. Mai am pînă să mă ia dracu ! încercă el să facă pe glumeţul, dar îşi dădu imediat seama că vorbele sale sunau fals. De colonel, ştiu că-i aici... Ştiu şi de-ai tăi... De la Bălan şi Voicu ai vreo ştire ?

Lucian arătă cu mîna spre telefoane :

— Nu funcţionează încă... Nu ştiu nimic de ei !

Frunză se uită afară pe geam, se lovi din nou de luna cît roata carului, învăluită într-o pulbere albă. Începu să povestească cu voce scăzută :

— De la mine şi pînă aici am venit pe jos. Am numărat şapte blocuri prăbuşite. Cel din Brezoianu arde mocnit, sub dărîmături. Şi privind luna, avu senzaţia că are înaintea ochilor un infractor. Strigă : Numai tu eşti de vină !

Lucian nu înţelese pe cine învinuieşte prietenul său. Nici n-apucă să-i pună vreo întrebare, cînd unul din telefoane începu să ţîrîie prelung şi, ca un apucat, ridică receptorul.

— Daa ! strigă el bucuros. Alo !

De la celălalt capăt al firului, răzbea cu greu o voce stinsă, suferindă.

— Tovarăşul maior Viziru ?

— Daa ! strigă Lucian din nou. Eu sînt...

De lîngă fereastră, Frunză îl privea încremenit : uitase de regula statornicită în biroul lui Lucian, ca şi în cel al colonelului, şi îşi aprinse o ţigară. Lucian îi trecu cu vederea contravenţia.

— Tovarăşul maior Viziru ? întrebă din nou glasul acela stins, pe care Lucian încerca, fără succes, să-l identifice. Vă raportez, sînt căpitanul Bălan...

Lucian strigă iarăşi :

— Unde sînteţi, Bălane ? De unde telefonezi ?

— De la spitalul „Colţea“, veni răspunsul tremurat al locotenentului.

— Ce-i cu Voicu ?

— Tovarășe maior, locotenentul Voicu Mihai a murit, se strădui să răspundă Bălan cît mai regulamentar, însă cu un glas vlăguit.

— A murit !... gemu Lucian căutînd un sprijin în ochii lui Frunză. Cum așa ?

— Da, a murit !... chiar în brațele mele... lîngă telefonul public de unde vă raporta... L-a lovit în cap o cărămidă. Și eu sînt rănit.

Lucian simți cum la tîmpla stîngă începe să i se zbată o venă, gata parcă să plesnească. Cîtva timp nu mai fu în stare să rostească un cuvînt. Frunză, lîngă fereastră, îl privea împietrit.

— Tovarășe maior !

Chemarea tînărului îl smulse pe Lucian din încremenirea în care rămăsese.

— Da !

— Mă auziți ? L-am cărat, cum am putut, pînă aici la spital. E aici, alături de alți morți.

Lucian își redobîndi calmul.

— Din ce loc telefonezi ?

— La intrarea în spital e un telefon public. De acolo telefonez.

— Poți să umbli ?

— Cu greu, dar cîțiva pași tot mai pot, raportă Bălan trecînd dintr-odată la un alt subiect : Tovarășe maior, *Continentalul* s-a prăbușit sub ochii mei, gemu el.

— O să vină la tine maiorul Frunză, îi comunică Lucian. Îl trimit chiar acum. Dacă poți să te mai ții pe picioare, așteaptă-l acolo, la intrare... Ai înțeles ?

— 'nțeles ! Tovarășe maior, vă mai raportez că actele locotenentului Voicu Mihai sînt la mine.

— Bine, așteaptă-l pe maiorul Frunză !

— 'nțeles ! confirmă Bălan, după care închise telefonul.

— A murit Voicu ! ? murmură Frunză. Am înțeles bine ?

Lucian dădu din cap și vorbi în șoaptă :

— Dacă l-ai fi auzit !... Își mușcă buzele, căci simțea că un plîns nervos îi urca în gîtlej. Voicu a murit în brațele lui... Sub ochii săi s-a năruit *Continentalul*. Parcă prea multe deodată !... Tăcu. Apoi, după o pauză, reluă cu un ton mai energic. Te repezi la „Colțea“, Bălan te așteaptă chiar la in-

trarea în spital. Vezi care-i situația la fața locului și telefonează-mi de acolo. Eu o să-i raportez șefului.

— Gata ! Am plecat.

— Frunză, băiete !

Apelul îl găsi pe acesta cu mîna pe clanță.

— Vezi și ce-i cu Savel Demetriad, îi ceru Lucian. Am uitat cu totul de el. Și fii cu băgare de seamă !

Lucian rămase cu privirile pierdute în gol, parcă pornite în căutarea unor explicații, apoi tresări deodată și, fără voia sa, retrăi în gînd secundele cutremurului. Revăzu fața luminoasă, cutezătoare, a locotenentului Voicu. Nu împlinise nici un an de la absolvirea Școlii de ofițeri : urma ca peste două luni să-i pregătească o sărbătorire tovărășească. Ce răsuciri bruște avea și viața asta care, uneori, se arăta atît de nedreaptă cu unii ! Încercă să și-l imagineze mort, întins în curtea spitalului, alături de alții, dar nu izbuti. Îi auzea glasul, iar rezonanța acestuia îi aminti chipul unui tînăr nu prea înalt, zvelt, semeț în uniforma-i de locotenent, așteptînd în poziție regulamentară trasarea unor misiuni.

„Repede ne-ai mai părăsit, locotenente ! vorbi Lucian imaginii. Și-aveam atîta nevoie de tine !“

3

În elicopter, colonelul *Atticus* își aminti din nou, cu un sentiment de legitimă mîndrie, că la baza planului din *Mapa cenușie G. R.* stătea o idee sugerată de Linda, devotata sa colaboratoare, al cărei nume nu putea fi găsit în nici o fișă, pe nici un stat de plată al Serviciului său. Dacă se gîndea bine, căutînd să descopere cum și cînd ajunsese Linda să se conecteze la sistemul său de lucru, *Atticus* ajungea de fiecare dată la acele reviste militare ilustrate la care Linda se abonase. Le primea din toate colțurile lumii, le studia cu mai multă răbdare și pasiune decît pe cele de modă. În primăvara lui '71, își amintea colonelul, Linda îi atrăsese atenția asupra unor distrugătoare inundații din România.

— Uită-te prin revistele astea, i-a spus ea atunci, sînt publicații ilustrate românești... Uită-te la fotografii !

Din cele cinci fotografii mari, patru erau consacrate eforturilor depuse de militarii români în vederea salvării oamenilor năpăstuiți de puhoaiele apelor.

— Ei, şi ce-i cu asta? o provocase el la una din nenumăratele lor discuţii pe teme militare. E normal ca în asemenea împrejurări vitrege ostaşii să sară în ajutor. Oriunde în lume, armata, prin caracterul ei riguros de organizare, reprezintă o forţă de intervenţie. Precum vezi, chiar şi în cazurile unor calamităţi naturale.

— Vă folosiţi oare de momentele astea pentru a vă îmbogăţi informaţiile? a întrebat ea cu un aer profesoral.

L-a pufnit rîsul şi a persiflat-o:

— Linda, iubito, eşti sigură că nu te înrudeşti cu amiralul Canaris?

Întrebarea o amuzase însă nu o convinsese să renunţe la tema discuţiei.

— Ei, dacă aş fi în locul tău! l-a aţîţat ea.

— Ce-ai face?

O încurajase mai mult din dorinţa de a se amuza decît de a o lua în serios.

— Mai întrebi?! s-a mirat Linda, nemulţumită că în momentul acela nu gîndeau la fel. Uită-te bine la fotografii! Inundaţiile au scos din cazărmi unităţi militare, tehnică de luptă.

— Ştii ce, Linda, a luat-o el peste picior, mi s-a făcut poftă de o budincă.

— Cu stafide? s-a interesat ea, deloc jignită că o expedia la bucătărie.

— Cu!...

Linda s-a ridicat de la locul ei, ţinînd în mînă revista de la Bucureşti şi reproşîndu-i cu glas tăios:

— Mike, nu ştiu ce strategie foloseşti tu acolo... Însă strategia şi tactica pe care le aplici în relaţiile cu mine nu mă dau gata, să ştii!

Ironia muşcătoare a Lindei o iscase el — de ce n-ar recunoaşte — din pricina prejudecăţilor, după părerea sa nu lipsite de temei faţă de rolul femeii în societate. Prea încercau să-şi vîre nasul peste tot şi prea făceau pretutindeni încurcături. Cu atît mai mult nu le accepta prezenţa într-un domeniu atît de delicat şi de violent în acelaşi timp cum era cel al spionajului şi contraspionajului. Epoca strategiei nucleare nu suportă o Mata Hari, oricît de frumoasă şi de inteligentă ar fi ea. În activitatea lui nu se lăsa nici o clipă in-

fluenţat de exemplele unor spioane celebre. Tolera cu greu existenţa unor agente, iar cînd o făcea, nu ezita să ia — ţinînd seama de sfera în care opera spioana — măsuri subtile de precauţie. Ce-i drept, recunoştea *Atticus*, spioanele pătrundeau mai uşor în înaltele cercuri ale lumii moderne, dar tot atît de uşor cădeau şi în plasa contraspionajului advers.

De pildă, Linda : nu că-i era soţie. Mulţi, foarte mulţi îi recunoşteau calităţile. Pentru ea, înalta societate în care se mişca reprezenta un cadru natural, parte integrantă a fiinţei sale. Se născuse şi crescuse în acest cadru social. Pe deasupra, Linda, spre deosebire de alte femei, era şi inteligentă, spirituală, întreprinzătoare. Talentul său pentru limbi străine îi conferea un plus de spiritualitate. Dacă îşi propunea în legătură cu pachetele lor de acţiuni sau cu o eventuală investiţie a unor economii să smulgă din gura unui bancher un sfat sau o taină, tentativele ei izbuteau fără prea multe dificultăţi. Dar, ca oricare altă femeie, şi soţia lui prezenta în structura ei psihologică puncte vulnerabile : se dovedise sensibilă la laude, la complimente. Vorbele dulci lansate de un posibil interlocutor o ameţeau, devenea credulă, peste măsură de vorbăreaţă.

Desigur, Linda cunoscuse din totdeauna funcţia sa militară încărcată de mari responsabilităţi, niciodată însă, în lunga şi sinuoasa lor convieţuire conjugală, nu lăsase să-i scape, vreun secret, nici măcar celebra poreclă nu i-o dezvăluise. Şi nici ea nu cutezase vreodată să-l chestioneze, deşi unele operaţii ale Serviciului se încheiaseră cu scandaluri inserate în coloanele marilor cotidiene, deci deveniseră publice. Rareori a simţit-o roasă de curiozitate, şi nu o dată a constatat că Linda descoperea mereu înăuntrul ei resurse de a-şi înfrîna întrebările.

În seara în care Linda îşi manifestase dorinţa să discute cu el o problemă de concepţie în domeniul spionajului militar, el o pusese, mai în glumă — mai în serios, la punct, adică o trimisese la bucătărie. Drept care, Linda îi preparase o budincă delicioasă, devenită apoi memorabilă. Căci ori de cîte ori se întorcea cu gîndul la conversaţia lor, îşi amintea, firesţe, şi de budincă, iar cînd îşi amintea de calităţile culinare ale scumpei sale soţii, se întreba dacă nu cumva introdusese în aluat, odată cu tradiţionalele stafide, şi cîteva idei ale ei vizînd spionajul şi contraspionajul. Da, nu o dată se pomenise meditînd la ideile Lindei, iar în consecinţă, în cadrul de-

parlamentului său începuse să studieze frecvența calamităților naturale în zona Balcanilor, apoi ceruse revistele ilustrate din țările respective, corespunzînd perioadelor marcate de calamități.

Desigur, Lindei nu-i mărturisise nimic. Își pierduse însă multe zile și nopți studiind tot ce i se punea pe birou și își amintea că, cercetînd o statistică, fusese impresionat de numărul calamităților naturale ce se pot abate asupra unor popoare și țări. În sinea lui, recunoscuse că una era să te lovești în pagina unui ziar, ca simplu cititor, de știrea : „Catastrofal cutremur de pămînt în Anatolia“ sau „Infernul de la Skoplje“ și alta era să zăbovești asupra unor reportaje și fotografii, a unor cifre, ca apoi, pe baza unor analize, să ajungi la anumite concluzii. Toate acestea îl impresionaseră, dar mai ales, își amintea el, tragedia de la Skoplje îl răscolise profund. Pe măsură ce studia sintezele calamităților, hărțile, graficele, statisticile, înțelegea tot mai mult valoarea ideii Lindei și se minuna cum de se născuse în mintea unei femei. În același timp, se mîndrea că această *Evă* nu era altcineva decît soția sa.

Într-adevăr, așa cum îi demonstrau datele în conexiunea lor normală, ori de cîte ori avea loc în Răsărit o calamitate naturală, armata din țările socialiste intervenea viguros și eficient realizînd, în neobișnuitele bătălii cu stihiile apelor sau cu urmările unor seisme, forme inedite de colaborare cu populația țării respective. Constatase că starea de necesitate decretată de șefii statelor lovite grav de calamități naturale determina o mare mobilizare de forțe. Și aici se contura acel element nou, inedit, intuit de mintea Lindei. Se crea o conjunctură militară, socială, economică total neobișnuită în timp de pace, propice studierii gradului de pregătire moral-politică a armatei, nivelului tehnicii folosite, gradului de coeziune moral-politică între armată și populație. Desigur, toate aceste date le puteai culege, fără prea multă bătaie de cap, din publicațiile țărilor respective. Una însă reprezintă informația reportericească și alta este valoarea unei informații culese de un agent format într-o împrejurare concretă. Așa se născuse, între zidurile comandamentului său, un nou concept de spionaj militar, pentru care șefii nu numai că l-au lăudat, dar i-au pus la dispoziție și fondurile necesare traducerii lui în fapt.

„Dacă Linda ar ști, gîndea el, cum a încolțit ideea ei! Ce aspecte particulare au luat planurile elaborate de noi, ca o

consecință firească a noului concept !... Ah, Linda ! Voiam să-mi botez planul cu numele tău !... Totuși, un elementar bun simț m-a oprit."

La ora 23.15 colonelul *Atticus* intra în cabinetul său însoțit de căpitanul Walther, îmbrăcat și el civil. Era morocănos, bombănea : convocarea urgentă la comandament îi răsturnase o petrecere intimă ce urma s-o înceapă la miezul nopții. Presupuse, perspicace cum era, că dacă șeful îl chema cu atîta insistență, în nici un caz nu putea să scape din ghearele lui după zece-cincisprezece minute.

— Te-a informat Ted ? îl întrebă colonelul.

— Sînt informat, dragă *Atti !* Puse pe birou *Mapa cenușie G. R.* S-a dus dracului petrecerea !

— Ceva noutăți ?

— Ai pe birou primul mesaj decodificat al *Luceafărului.*

Abia atunci observă *Atticus* pe birou o a doua mapă, o deschise și descoperi un document. Citi :

Luceafărul	STRICT SECRET
către	04-03-77
Selena	orele 22.15

Godzila. Dezastru. S-au prăbușit clădiri. Bucureștiul a rămas fără curent electric. Posturile de radio și televiziune și-au întrerupt emisiunea. Aștept dispoziții.

Colonelul se uită întrebător spre Walther. Acesta înțelese ce i se cerea și zise :

— Vom avea un nou contact cu *Selena* la orele 00.30. Încolo, în România, după seism, situația continuă să fie aceeași : posturile de radio nu și-au reluat activitatea, iar legăturile telefonice cu Bucureștiul sînt încă întrerupte.

— Ce-i, Walther, cu mutra asta de mort înviat direct din sicriu ?

— Și ce sicriu, *Atti !* oftă din adînc căpitanul. Un week-end pe săptămînă avem și noi, și ăla...

— Ai trăit vreodată un cutremur ?

— La Tokio... Te asigur că nu-i deloc plăcut.

Ochii colonelului coborîră pe *Mapa cenușie G. R.* Nu o dată, în decursul elaborării planului, se întrebase cu care ma-

pă va debuta operația : cu „G. J.“, cu „G. R“ ? Și iată că în seara asta aflase răspunsul — *Godzila România.*

— Walther, vreau știri din România... cît mai multe știri.

— Am luat toate măsurile.

Căpitanul își văzu șeful punîndu-și cuminte palma pe *Mapa cenușie* și adăugă : Deduc că trebuie să alertez firma *Mercur.*

— Mulțumesc, Walt, că mă înțelegi atît de repede. Cei patru trebuie aduși încă în noaptea asta și, conform schemei, cazați separat.

— Atunci, mă retrag... Ești emoționat, *Atti ?*

Colonelul își aprinse o havană și recunoscu fără să-și forțeze glasul prea mult că, într-adevăr, era emoționat... dar dădu colaboratorului său de înțeles că nu dorea să lege conversație pe tema asta. Întrebă :

— Ce posturi de radio au anunțat seismul ?

— Toate posturile occidentale... Seismul a fost resimțit în Iugoslavia și în Italia.

— Ce țară socialistă a anunțat seismul ?

— Doar Iugoslavia.

Atticus pufăi de cîteva ori din havană, apoi își măsură colaboratorul din tălpi și pînă-n creștet, ca și cum atunci l-ar fi văzut pentru prima oară :

— Walt, am hotărît să declanșez *Godzila.* Din momentul ăsta, tu și ai tăi sînteți în alarmă. E limpede ?

— O.K., *Atti !*

— Alertează, așa cum am stabilit, firma *Mercur.* Mai inițiază următoarele măsuri : ia legătură cu oricare dintre agențiile de presă și află urgent ce decizie a luat la Gabon șeful statului român aflat într-o vizită oficială în Nigeria. Își întrerupe vizita sau nu ? A treia măsură — născocește un pretext și cere o ambasadă din București la telefon, iar ora la care ți se va da legătura să-mi fie imediat comunicată !

— O.K., *Atti !*

După ce Walther părăsi încăperea, colonelul se așeză la masa de lucru și deschise *Mapa cenușie.* Un simțămînt straniu de îndoială și nemulțumire puse puțin cîte puțin stăpînire pe el. S-ar fi cuvenit să fie satisfăcut că, în sfîrșit, după o lungă așteptare, se iviseră condițiile aplicării ineditei sale operații, ceva însă din lăuntrul sufletului îi refuza pînă și cel mai firav fior de mulțumire.

Se apucă să recitească atent, cu răbdare, fiecare capitol al planului, deși îl știa pe de rost, cuvînt cu cuvînt, ca pe o

poezie memorată în primii ani de școală. Apăsînd însă pe buton, își asuma o răspundere mai gravă ca niciodată, de aceea socotea că era de datoria sa să revadă elementele-cheie ale acțiunii... Citea, citea întruna și, fără să vrea, se minuna ce cîmp larg de activitate poate să deschidă spionajului un cutremur de pămînt.

Ajunse, după un timp, la capitolul intitulat *Identificarea cadavrelor. Problema celor dispăruți fără urmă* și, instinctiv, tresări. Își ridică ochii de pe mapă și avu deodată impresia că descoperise cauza acelui simțămînt ciudat, ce-i drept vag, totuși chinuitor, care-l stăpînea. Se ridică; înțelese că va mai avea nevoie de un timp ca să poată să-și reia lectura, făcu cîțiva pași spre fereastra ce dădea în grădina clădirii comandamentului. Îi veni în minte chipul gingaș al Lindei și se gîndi că poate n-ar fi fost rău ca unele laturi ale planului să le discute cu ea, să-i asculte părerea. De pildă, cum ar fi în chestiunea cadavrelor, a celor dispăruți fără urmă sub dărîmături. Se considera un bun catolic, cu frică de Dumnezeu. Chiar aici, în țară străină, devenise un cunoscut al parohiei și ori de cîte ori programul îi îngăduia, și îi îngăduia destul de des, se ducea duminicile la slujba religioasă. Fusese crescut în spiritul acestei credințe și, mai mult ca sigur, dacă ar fi avut copii, i-ar fi crescut în același spirit. Desigur, în privința folosirii confesorului, problema era ceva mai încurcată. Jurămîntul militar îi bara calea spre spovedanie, condiționîndu-i-o. Totuși se confesa, desigur dezvăluind păcate ce nu aveau nimic comun cu obligațiile lui de militar.

„Oare tot ce-i trecut în plan, toate datele astea cu privire la identificarea cadavrelor, în mintea mea să se fi născut?“ se întreba el pradă acelui simțămînt ciudat care-l întorsese brusc cu fața spre Dumnezeu. Se îngrozi... Da, se născuseră în mintea sa și nu a altcuiva. „Bine, da' te pui în postura unui șef de profanatori de cadavre!“ Găsea acum, din pricina acestei concluzii, că întreaga operație, concepută și elaborată de el pînă în cele mai mici amănunte, era ieșită din comun, contrazicînd dogme religioase în care el și Linda credeau cu o adîncă și sinceră devoțiune. O calamitate naturală se abate asupra unei țări și a unui popor, provocînd sute, dacă nu chiar mii de victime, bărbați și femei, bătrîni și copii. Iar el, colonelul *Atticus*, care aproape în fiecare duminică era văzut stînd cu smerenie în strana bisericii și închinîndu-se, ce își propunea în legătură cu nenorocirea lor? Să tragă maximum

de folos! Desigur nu pentru el și familia sa, ci pentru serviciul ce-l conducea, pentru acea cauză politică în care credea nu mai puțin decît în biserică. Ca șef al unui important organ de spionaj militar, se frămînta el, prin planul său, nu se abătea oare de la regula jocului, de la principiile războiului din umbră? Pînă la dînsul, nici un șef de serviciu de spionaj nu-și permisese să deschidă un front atît de larg în zonele lovite catastrofal de calamități naturale.

Deși nu uita că străvechiul dicton „scopul scuză mijloacele" elibera pe oricine de sub povara unor dureroase procese de conștiință, se îngheboșă, de parcă ar fi simțit în spinare întreaga greutate a păcatelor ce se pregătea să le săptuiască. Îi trecură pe dinaintea ochilor fotografii făcute la Skoplje și în Anatolia, văzu aievea un oraș prefăcut în ruine și printre ruine oameni cuprinși de desperare, în căutarea unor ființe dragi sau a unor lucruri rămase din avutul lor.

„Iar eu, în momentele astea, îmi trimit acolo agenții, se acuza el, să spioneze, să scurme în grămezile de moloz, să găsească orice petic de hîrtie care ar putea fi de folos îmbunătățirii serviciului meu! Declanșez un mecanism complicat menit să întrețină zvonurile alarmante, neliniștea în rîndul populației. Introduc prin mijlocirea unor ziariști venali, a unor lungimi de undă, spaima, calomnia!"

Îi se făcu sete. O gură de alcool i-ar fi potolit-o. Scoase din barul camuflat în raftul bibliotecii o sticlă de „Johnnie Walker" și-și umplu un pahar. Îl bău încet, gospodărește, savurîndu-i tăria. Fierbințeala ce i se revărsa treptat în sînge, iar din sînge în întreg organismul, îl determină, în cele din urmă, să-și cumpănească activitatea cu mai puțină severitate și cu mai multă înțelegere față de rosturile organizației militare pe care o reprezenta.

„Stai, *Atti*, ești prea dispus să iei asupra ta toate păcatele omenirii! Ar fi nedrept! De fapt, ce-ți propui tu? Atingerea altor obiective decît cele militare? Nu! Categoric, nu! Doar cadrul activității agenților tăi se schimbă, iar acest cadru nou — creat de seism — cere un plan operațional nou. Există în toate un sîmbure al dialecticii. Că cei din România s-au pomenit dintr-o dată într-o situație dramatică, asta-i altceva. Nu noi sîntem de vină. Iar de ajutorarea celor loviți se vor ocupa, fără doar și poate, statele noastre, și nu numai ale noastre. Sînt convins că înspre România se vor îndrepta ajutoare importante. Așa că... Fiecare departament cu misiunea

sa, unul cu misiunea de a trimite ajutoare și să ajute; altul, cel condus de mine, să trimită agenți și să culeagă informații. Atît și nimic mai mult... !"

Își regăsise sîngele rece și se reașeză în fața *Mapei cenușii* marcată cu eticheta *Ultrasecret*. Reluă lectura, mulțumit de concluzia la care ajunsese. Cinci minute mai tîrziu însă îl întrerupse din studiu sunetul telefonului ce-l lega de interiorul Comandamentului.

— Walther la aparat... Dragă *Atti*, furați de *Mapa cenușie*, am uitat de agentul de dirijare „C-7", plecat în România de aproape o lună.

— Te gîndești să nu i se fi întîmplat ceva ?

— Da, *Atti !*

— În momentul în care vor fi reluate legăturile telefonice cu Bucureștiul, semnalează-i *Atașatului* îngrijorarea noastră. Deși, așa cum îl cunosc eu pe *Atașat*, sînt convins că s-a și interesat de soarta lui „C-7", doar dacă nu i s-o fi întîmplat și lui ceva... Ce-ai făcut cu Gabonul ?

— Vom fi anunțați la vreme de *France Presse*. Firma *Mercur* a fost alertată. Cei patru sînt în drum spre localitatea L.

— O.K., Walt ! Cum ai vreo noutate, sună-mă !... Mă interesează, în mod special, cel de-al doilea mesaj al *Luceafărului*.

Colonelul *Atticus* puse receptorul în furcă și, timp de cîteva minute, se gîndi la Linda și la musafirii lor. La ora asta, cu toții se retrăseseră desigur în camerele lor, căci în zori îi aștepta croaziera de două zile, iar croazierele, prin definiție, erau pline de farmec. Colonelul dădu din cap a părere de rău, apoi, înciudat parcă, își reaprinse ciotul țigării de foi și se apucă din nou de lucru.

4

Maiorul Frunză își încheie raportul și cu toate că făcuse un efort evident să nu abdice de la vocea sa firească, totuși ultimele cuvinte îi ieșiseră gîtuite de tulburare.

— Am numărat 43 de morți... Locotenentul Voicu Mihai era al 19-lea.

Se ridică și puse pe birou, sub privirile obosite ale colonelului, buletinul de identitate al celui căzut, legitimația sa

de ofițer al Ministerului de Interne. Apoi, în tăcere, se înapoie la locul său și rămase cu ochii în pămînt — îl obseda șirul acela de morți, iar printre ei cel ce fusese pînă nu de mult locotenentul Voicu Mihai.

Apăsat de gînduri, Lucian își privea șeful pieziș; acesta nu încerca, așa cum o mai făcuse de-a lungul anilor, să-și ascundă suferința, pentru a nu-și descuraja subalternii. Cercetă fiecare act în parte, zăbovi ceva mai mult asupra legitimației ministerului, fotografiei lui Voicu. Fără îndoială, descoperea și el cu tulburare ochii mari, rotunzi, precum și fruntea înaltă a locotenentului căzut în timpul misiunii.

— Băieți, oftă colonelul, cu părinții lui Voicu voi lua eu legătura. Ce mult îl pasiona profesiunea! Păcat! Păcat! Își luă agenda de lucru, se ridică de la birou și trecu în capul mesei de ședințe: sublinia astfel dorința de a relua activitatea de unde fusese întreruptă de cutremur. Aș vrea să vă informez despre cele discutate cu tovarășul general.

Colonelul își privi colaboratorii: amîndoi erau livizi, ca după ore îndelungate de nesomn. Apoi, deși ochii lui de culoarea oțelului se opriră pe creioanele din paharul de plastic, nu alese nici unul pentru a „dirija", așa cum obișnuia, ședințele de lucru.

— După primele date sosite la minister, cutremurul a lovit fără milă zone întinse ale țării. Tovarășul Nicolae Ceaușescu își va întrerupe vizita în Nigeria; dintr-un moment în altul, comandantul nostru suprem va decreta starea de necesitate. Compartimentului nostru de contrainformații militare ni s-a ordonat să nu întrerupem nici o clipă executarea misiunilor încredințate. Ni se amintește că, în războiul din umbră, nu există pauză. Glasul colonelului deveni metalic, de neînduplecat. Se presupune că anumite servicii de spionaj nu se vor codi să se folosească de situația dramatică creată de cutremur, pentru a-și intensifica acțiunile. E clar?

Panait își ridică fruntea, arătînd colaboratorilor săi fața-i nu mai puțin lividă decît a lor. Iar dacă pînă în clipa aceea ezitase să ia un creion, întrebarea „e clar?" avusese darul de a-l determina să apeleze la obiceiurile sale anterioare.

— Ce date în plus ți-a comunicat căpitanul Bălan față de cele raportate de Voicu Mihai la telefon?

Vîrful creionului din mîna șefului se îndreptă spre Frunză. Acesta trecea nervos dintr-o mînă în alta pachetul de țigări.

— Îţi dau voie să fumezi, mai adăugă Panait în aşteptarea răspunsului.

Frunză nu se folosi totuşi de privilegiul acordat.

— Iată ce mi-a raportat Bălan... Fără să vrea, maiorul oftă şi spuse parcă în taină: Are leziuni grave! Imediat însă reveni la subiect. În timp ce locotenentul Voicu vorbea la telefon cu maiorul Viziru, el, Bălan, continua să fie cu ochii pe Savel Demetriad. Tipul ajunsese în dreptul bisericii ruseşti şi, pesemne, atras de uşile deschise ale lăcaşului, a dat să intre în curte... exact în momentul în care s-a pornit seismul...

Frunză tăcu, respiră adînc; amintirea discuţiei de la spital cu Bălan îl răscolise iarăşi. Făcu un efort vizibil să-şi mascheze starea.

— În momentul cutremurului, Bălan, care se afla chiar în dreptul „Continentalului", s-a uitat înspre telefonul public de unde vorbea locotenentul Voicu. A văzut cu ochii lui cum a fost lovit mortal. A alergat spre Voicu. Spre norocul lui. E drept, a fost rănit — nu poate să-şi dea seama cum, a scăpat însă de la moarte.

Voinţa lui Frunză cedă... cu degetele tremurînde, scoase din pachet o ţigară, şi-o aprinse, iar după ce trase un fum, spuse:

— Vă rog să mă scuzaţi... Îndată ce a ajuns lîngă Voicu, cutremurul a încetat. Cînd s-a aplecat să-l ridice, a văzut deodată cum se prăbuşea „Continentalul".

— Cum, după cutremur? întrebă Panait îngrozit.

Frunză, învăluit în fumul ţigării, dădu mecanic din cap:

— Bălan susţine că cele două blocuri s-au prăbuşit imediat după cutremur. „Continentalul" s-a frînt din mijloc, afirmă el. Iar dacă n-ar fi alergat spre Voicu, ar fi fost şi el prins sub dărîmături. Ce a urmat, ştiţi...

Se aşternu o tăcere parcă şi mai mult îngreunată de întunericul nopţii.

— Deci Savel Demetriad... Colonelul Panait abandonă nervos creionul în pahar şi, pradă reflexelor, apucă imediat un altul.

Deşi şeful nu-şi încheiase fraza, maiorul Frunză îi veni în întîmpinare:

— Căpitanul Bălan mi-a împărtăşit şi cîteva supoziţii ale sale: dacă Savel Demetriad, imediat după cutremur, a ieşit din curtea bisericii, atunci cu siguranţă că şi-a găsit moartea sub dărîmături. În cel mai fericit caz, a fost rănit... Dacă a ră-

mas însă în curtea bisericii, n-ar fi exclus să fi scăpat cu viață... Și tot căpitanul Bălan subliniază că se cere controlat dacă nu cumva și în curtea bisericii au avut loc nenorociri.

Colonelul lăsă să-i scape creionul din mînă : nu se mai osteni să-l ridice. Își încleștă mîinile, le așeză pe agenda deschisă și oftă amarnic :

— Băieți, dragii mei băieți !... Nici de data asta colonelul nu-și duse gîndul pînă la capăt, iar Lucian, cu capul în piept, încerca inutil să ghicească gîndul șefului. Acesta spuse în sfîrșit : Pentru a clasa dosarul sau pentru a continua misiunea, avem nevoie de o certitudine. A scăpat cu viață Savel Demetriad sau nu ? Din unghiul intereselor noastre, l-am dori în viață.

— Dar mai există și cea de-a treia posibilitate — să fi fost rănit ! arătă Lucian.

— Un prim răspuns la întrebările noastre îl putem găsi chiar în noaptea asta... Panait își consultă ceasul. Nu-i încă miezul nopții... Vom acționa imediat în două direcții. Tu, Lucian, o să te repezi pînă la biserica rusă și o să constați dacă a suferit avarii. Te reîntorci imediat... Tu, Frunză, te deplasezi la „Hotel Nord“ și verifici la fața locului situația... dacă Savel Demetriad s-a înapoiat la hotel.

— E posibil ca acum să rătăcească pe străzi, fu maiorul Frunză de părere.

— Dacă e în viață, îl contrazise Panait, sînt convins că prima sa pornire a fost să vadă ... ce s-a întîmplat cu hotelul, dacă e întreg. Poate pe urmă omul să fi ieșit să cutreiere orașul. În funcție de cele constatate pe teren, o să fim și noi în stare să stabilim direcții de acțiune.

5

Satisfăcut că legătura cu *Selena* decursese nesperat de ușor, Larry Maclean își spuse că ar fi timpul să-și facă mult rîvnita baie, iar apoi să se arunce în pat și să doarmă. Se pregătea să se dezbrace, cînd cîteva ciocănituri în ușă, discrete aprecie el, îl opriră din îndeletnicire. „Ea e !“ Ciocănițurile se repetară și, enervat de astă-dată de obrăznicia Mioarei Catargi, se duse să deschidă. Cîteva înjurături i se adunaseră în vîrful buzelor, gata să explodeze cu violență. Înmărmuri însă... În prag se lovi de un bărbat ce-l aștepta într-o poziție smerită.

își scosese de pe cap pălăria și o adusese în față, ca și cînd ar fi vrut să-și ascundă rușinea. Din pricina întunericului — razele lunii nu ajungeau în vestibul — avu nevoie de cîteva secunde bune pentru a-l recunoaște pe neașteptatul său musafir nocturn.

— Dumneavoastră ?! exclamă el înăbușit cînd, în fine, îl recunoscu. Aici ?... La ora asta ?...

Înțelegînd uluirea lui Maclean, musafirul nu mai așteptă să fie poftit, ci intră. Trecu din vestibul în camera de lucru a ziaristului. Abia aici, la razele ca de cretă ale lunii, observă că oaspetele purta un loden, ce-i drept cu o tăietură modernă, care totuși nu-i cădea prea bine. „Poate unde l-am văzut numai în uniformă !“ își explică Maclean.

— Sînteți surprins ? îl întrebă musafirul.

— Puneți-vă în locul meu, răspunse Maclean, gîndind că numai întunericul era de vină că-și vorbeau în șoaptă.

— Profit de situația creată, de deruta autorităților, pentru a lua personal legătura cu dumneavoastră aici și nu la noi. Dealtfel, e prima și ultima întîlnire de acest tip... Ce mai, voiam să știu dacă sînteți în viață.

După această introducere, *Atașatul* își descheie lodenul. Se așeză în fotoliu picior peste picior, calm, ca în propriul său cabinet de la Consulat.

— Un whisky ?

— Nu, mulțumesc. Știu, am riscat... Telefoanele sînt deranjate. Venind aici, la ora asta, am ținut să subliniez necesitatea operativității.

Scoase din buzunarul de la haină o tabacheră de aur pe care, după ce-o ținu cîteva momente în mînă, i-o întinse lui Maclean cu o șovăire vizibilă.

— Fumați ?... Ați luat legătura cu *Selena ?*

Maclean refuză să fumeze. Răspunse laconic :

— Am luat !

— E în ordine ?

— Sînt abia în faza contactelor preliminare.

Vorbeau tot în șoaptă. Maclean, în picioare, se străduia să surprindă în întunericul subțire al încăperii vreo reacție pe chipul frumos, dăltuit parcă în piatră, al *Atașatului*, nu reuși.

— Îmi pare că inițiativa mea de a vă vizita vă îngrijorează ?

— S-ar fi putut să nu mă găsiți la hotel, ținînd seama de catastrofă. Sau... În minte îi apăru figura palidă a Mioarei Ca-

targi, stranie din pricina tainicelor sclipiri din ochii ei migdalați. Nu evită adevărul și spuse : Sau să mă găsiți cu o femeie.

— Prudență, domnule Maclean, prudență cu femeile Bucureștiului !

Tonul de dădăceală al *Ataşatului* îl cam enerva pe ziarist și, nevăzînd nici un motiv pentru a-și exprima ceea ce gîndește, ripostă :

— Cred că sfatul vi se potrivește mai curînd dumneavoastră.

— Am riscat, domnule Maclean, pentru că, deocamdată, cum se zice în box, adversarul e „la podea" și nu știm dacă se va ridica după clasica numărătoare. Iar cînd se va ridica, nu știm dacă va fi în stare să reia lupta...

„Te cred și eu, îi vorbi Maclean în gînd, tu ai imunitate și tot ce riști e declararea ta ca „persona non grata"... Se întîmplă la toate casele mari. Îți iei bagajele, spui „by-by !" și treci automat într-o altă echipă diplomatică."

— Pana de curent electric, sublinie *Ataşatul*, ne favorizează discuția, așa că trec liniștit la a doua chestiune. Plicul *Selenei* l-ați păstrat în condițiile indicate ?

Întrebarea îl jignise, Larry însă își ascunse iritarea. În fond, era dreptul *Ataşatului* de a-l controla. Se mulțumi să scoată dintr-o ascunzătoare a biroului plicul sigilat al *Selenei* și să i-l arate.

— Mulțumesc, domnule Maclean ! Precum știți „C-7" e în București.

Larry puse plicul sub un prespapier și răspunse :

— Știu, iar înainte de plecare, urma să aibă cu mine o întîlnire... în cazul că va socoti de cuviință.

— Ei bine, întîlnirea cu el n-o să mai aibă loc.

Brusc, Maclean se neliniști. Dacă *Ataşatul* se ostenise să-i aducă la cunoștință vestea, putea să deducă destul de ușor că lui „C-7" i se întîmplase ceva neplăcut. Fusese oare arestat de către organele securității române ? Considera că avea dreptul să cunoască adevărul și puse întrebările de rigoare.

— După datele ce le dețin, e foarte probabil ca „C-7" să-și fi găsit moartea în timpul cutremurului. Știu că la ora dezastrului se găsea în apropierea blocului „Continental".

— Care s-a prăbușit... murmură Maclean. În ciuda sîngelui său rece, se înfioră. Să mori sub dărîmături ! Deznodămîntul i se părea total nepotrivit unui agent. Un glonte bine țintit, fiola de cianură, un accident de mașină bine regizat,

iată cîteva din căile firești pe care un spion le străbate pentru a ajunge pe lumea cealaltă. Spuse fără convingere : Poate că n-a murit, poate că-i rănit !

— Doar printr-o minune. Mai știu că intenționa să intre la bar... La orele 23.15, „C-7" încă nu se înapoiase la hotel.

Larry Maclean nu-l cunoscuse personal pe „C-7", nici măcar cînd *Selena* îi vorbise de el nu i se prezentase fotografia acestuia. Fusese însă instruit în privința parolei. „C-7" l-ar fi chemat la telefon, ca reprezentant al firmei A.R.T., urmînd să cadă de acord asupra locului și orei întîlnirii. Ce urma „C-7" să-i transmită în eventualitatea unei întîlniri rămînea o taină a *Selenei*.

— Atunci... *Ataşatul* se ridică din fotoliu exact în clipa în care răsunară cîteva ciocănituri în ușă. Se alarmară amîndoi. *Ataşatul* își mărturisi îngrijorarea :

— Cine să fie ?

Larry Maclean avea de-acum răspunsul în vîrful buzelor : Mioara Catargi. Numai acestei femei bizare îi putea trece prin cap să-l deranjeze la ora aceea și într-un moment în care hotelul trecea printr-o pană de curent electric.

— Așteptai pe cineva ? Pomeneai de o femeie.

— N-ar fi exclus să fie chiar ea...

Bătăile în ușă se repetară.

— Să deschid ? ceru Larry părerea musafirului.

Ataşatul se uită în jur și-i răspunse :

— Eu o să trec după draperia asta... Ce-i aici ? O nișă îmi pare... Deschide ! E bine să știm cine e.

Larry Maclean se îndreptă spre ușă convins că, de data asta, era Mioara, ceea ce-l determină să o deschidă cu o anumită violență. În întunericul cu care se obișnuise, văzu însă un tînăr pletos îndreptînd un revolver miniatural spre el și somîndu-l în românește :

— Sus mîinile !

Larry reacționă, stupefiat, în engleză :

— Domnule, la mijloc trebuie să fie o confuzie.

— Hai, hai, gura ! Am aflat că știi românește ! Sus mîinile ! Larry se supuse. Celălalt îl împinse spre camera de lucru și intră închizînd ușa în urma sa.

— Nu te speria ! ținu agresorul să-și liniștească victima. Mă interesează doar *money*... banii !

Acum, la lumina razelor de lună, îl vedea destul de bine : o cărare la mijloc îi împărțea pletele în două. Fruntea

nu i se zărea. În schimb, umerii obrajilor i se rotunjeau strident.

— *Money!* repetă agresorul, amenințîndu-l cu arma. Banii!

Larry, a cărui minte lucra cu febrilitate, calculă rapid șansele ieșirii din încurcătură.

— N-am!

— Fără fițe!... Haina!... Unde ți-e haina? Și nu încerca să... că trag... Pă Dumnezeul meu că trag!

Larry începu să se retragă către fotoliu unde-și abandonase haina, neluîndu-și ochii de la arma miniaturală din mîna agresorului. Siguranța cu care acesta îi ceruse haina trezi în mintea sa o bănuială. Viza, cu siguranță, portvizitul unde mai păstra patru bancnote a o sută de dolari. Îl văzuse oare în hol cînd și-l scosese în prezența Mioarei sau... Nu îndrăzni încă să-și mărturisească bănuiala.

— Uite haina!

— Să nu te miști! îl avertiză „pletosul".

Larry îl urmărea cu atenție; printr-o mișcare de autoapărare s-ar fi putut lămuri cu el cît ai zice „pîs". Voia însă să constate dacă pînă la urmă îl interesau într-adevăr dolarii. Tipul apucase haina și ziaristului nu-i scăpă faptul că mîna lui se repezise direct la portvizit, nimerind fără nici un efort cele patru bancnote, pe care le-a scos și le-a ascuns în buzunarul de la „blugi". Aruncă apoi haina, portvizitul. Ziaristul răsuflă ușurat; deci nimic altceva din portvizit nu-l interesa.

— Asta-i tot? se interesă amenințător „pletosul".

— Tot... Îmi țin banii în bancă.

„Îl pocnesc sau nu? se întrebă Larry... Îl dau pe mîna autorităților sau nu?"

Între timp „pletosul" începu să se retragă cu spatele spre vestibul. Din nișă însă ieși o umbră. De la locul său, Larry, care continua să stea cu mîinile ridicate, îl văzu deodată pe „pletos" prăbușindu-se și sări să-l prindă în brațe... Îl lăsă apoi moale pe covorul încăperii.

— Ce întîmplare stupidă! aprecie *Ataşatul*.

— Ar fi plecat! zise Larry vădit nemulțumit de întorsătura întîmplării. Profită și el de această noapte de apocalips.

Ataşatul nu-i împărtăși punctul de vedere.

— Nu-i chiar așa! Te rog, caută-l în buzunare. Nu m-ar mira să dai de o legitimație a Securității.

Larry socoti precauția pe deplin justificată, deși bănuiala sa că în povestea asta era implicată Mioara Catargi și nu Securitatea i se părea mai veridică. Îngenunche lîngă cel doborît de lovitura fulgerătoare a *Ataşatului*. Căută mai întîi arma, iar cînd o găsi, izbucni într-un hohot de rîs...

— Poftim, cu ce m-a amenințat ! Cu o brichetă ! I-o întinse musafirului său să constate și el adevărul.

— Ehei, cu jucării de astea au fost deturnate și avioane, îi aminti *Ataşatul* vrînd parcă să justifice și cu această frază decizia sa de a bara calea hoțului.

În buzunarul unde ascunsese dolarii, Larry găsi, într-o apărătoare de plastic, Buletinul lui de identitate. Se ridică și, la flacăra brichetei-pistol, cercetară actul. Îl chema Borcea Mălin, era născut în București și avea douăzeci și șapte de ani. Mai păstra în paginile Buletinului o adeverință precum că Borcea Mălin, după executarea unei pedepse, fusese de curînd eliberat din detenție. Mai găsiră apoi, tot în apărătoarea de plastic, fotografia unei femei. Larry Maclean o recunoscu imediat și izbucni în rîs... Din fotografie, Mioara Catargi, cu capul lăsat ușor pe spate, își arăta cu inocență figura-i stranie.

— O cunoști ?

— Cu ea mi-aș fi petrecut noaptea, dacă nu s-ar fi produs seismul. Așa, uite, mi-o petrec cu el. Rîse. Simțul umorului îl părăsea rareori. Adăugă, mai mult spre liniștea *Ataşatului :* Clasica figură, ea depistează clienții, iar el îi buzunărește.

— A și ales momentul cel mai potrivit ca să vă jefuiască. O să-l reclamați ? Sau nu intenționați ?

— Eu v-aș sfătui să plecați ! îndrăzni Maclean să-și povățuiască musafirul. Cît mai e pana de curent electric...

— O.K. ! îi dădu *Ataşatul* dreptate și părăsi apartamentul la fel de misterios precum se ivise. Sîntem înțeleși ! Mai spuse de lîngă ușă : Dacă ai vreo problemă, mă cauți prin mijlocirea Biroului de presă... Ai grijă de plic...

Larry se întoarse la „trofeul“ său. „Pletosul“ își continua călătoria în lumea visurilor. „Ei, ce fac eu cu tine acum ? îl întrebă Larry în gînd. Tu îmi lipseai ! Dacă te dau pe mîna direcțiunii hotelului, încep tot felul de tracasări : declarații și așa mai departe... Dacă nu te dau, iarăși nu e bine. Ca mîine ești prins și declari că mi-ai căzut în mînă și nu te-am dat.“

Luminile se aprinseră pe neașteptate. Larry închise ochii, izbit de explozia becurilor, apoi îi redeschise. „Trofeul“ său purta o cămașă cadrilată, iar pe deasupra o vestă de doc din același material cu pantalonii. „Numai steaua de șerif îi mai lipsește !“ stabili Larry amuzat. Încolo, era un tînăr frumos, brunet, sprîncenat. Îl lovi cu vîrful pantofului între coaste. Iubitul Mioarei Catargi gemu, își întinse picioarele. La cea de-a doua lovitură deschise ochii și întîlni zîmbetul batjocoritor al lui Larry. Bîigui năuc :

— Unde sînt ?

— Ridică-te ! îi porunci Larry. Că-ți arăt eu unde ești !

„Pletosul“ se ridică anevoie în capul oaselor, privi năuc în jur, apoi, amintindu-și parcă de ceva, începu să-și frece ceafa.

— Da' m-ai pocnit, nu glumă ! Ca-n filme...

— Hai, ridică-te ! Nu mai lungi vorba ! Cu un efort nedisimulat, „pletosul“ se ridică în picioare, se clătină, dar își regăsi repede echilibrul.

— Cu ce dracu m-ai pocnit ?

Tipul nu era lipsit de haz, ceva în conduita sa îl făcea simpatic.

Larry ținea în mînă atît Buletinul de identitate, cît și fotografia Mioarei Catargi. În timp ce-și freca întruna ceafa, Mălin Borcea le zări și rămase timorat, cu ochii pe ele.

— Ia zi și tu, ce să fac acum *cu voi ?* Anume pusese accentul pe ultimele cuvinte.

— Ți-ai luat dolarii îndărăt ? mormăi „pletosul“, ca un urs care dăduse de fiere în loc de miere.

— Bineînțeles !

— Ce mai vrei ? Sîntem chit !

Larry îl înghionti în piept și Mălin Borcea căzu moale într-un fotoliu. De acolo, îl văzu pe ziarist întinzînd mîna și ridicînd receptorul telefonului. Întrebă speriat :

— Ce vrei să faci ?

Larry întîrzie formarea numărului.

— Te-am întrebat *ce să fac cu voi ?*

— Ce tot îi dai cu pluralul ăsta împuțit ? se mînie Mălin Borcea ridicîndu-se în picioare. Ți-ai luat dolarii ? Pa și pusi !

Larry îl împinse înapoi și dădu să formeze iar un număr.

— Stai, șefule, ce vrei să faci ? Nu ți-e milă de un băiat de prăvălie ca mine ?

— Ba da !... Da' la dolarii mei țin mai mult.

— Dolari ! Dolari ! Ce tot îi dai cu ei ?... Sînt în plină devalorizare... *Și noi* citim ziarele !

Tipul îi era realmente simpatic și-i amintea de ceva... ceva trăit mai de mult, undeva departe. Nu-și mai amintea unde.

— Deci Mioara racolează clienții și tu îi cureți de dolari devalorizați ?

— Cam așa, dom'șef ! Da' să știi că tot de la voi am învățat figura.

— Nu zău ! rîse Larry Maclean. După adeverința asta... Îi flutură hîrtia pe sub nas : Nu s-ar spune că ai ieșit de la Sing-Sing !

— Ah, și pe asta ai găsit-o ! făcu el o mutră de om nefericit. Uite, îți jur, figura cu tine am aplicat-o pentru prima oară... Ce să fac ? Nu prea am noroc în viață.

— Cum îți permiți să mă tutuiești ? se revoltă Larry fără prea multă convingere.

— Păi, dom'șef, să-mi fie cu pardon. Dar stilul ăsta tot de la voi l-am învățat. Cum vorbesc borfașii voștri cu Kojak ? Theo în sus ! Theo în jos ! Se tot trag de bretele. Ce mi-e că unul e gangster, iar celălalt polițist ? Oameni sîntem și trăim într-o adevărată democrație. Asta-mi place, zău, la voi ! Mă rog, în altele nu mă bag ! ,Pletosul" ridică brațele schițînd un gest ce voia să semnifice : „Mă bag eu în anumite treburi, dar pînă la un punct". Eu zic să-mi dai actele și să plec, că-mi pare că te-am deranjat.

— Stai, băiete ! Tu știi ce înseamnă să pătrunzi în camera unui ziarist străin, acreditat la București ?

Mălin Borcea strîmbă din nas ; discuția luase un curs care îl îngrijora. Totuși, nu renunță la stilul șmecheros :

— Mister... Mi-a zis Mioara cum te cheamă, dar am uitat. Mister, fă-mi orice, numai nu mă prelucra ! Poftim ! Îi întinse mîinile. Pune-mi cătușe !

— Știi că a fost decretată starea de necesitate și tu tocmai într-un asemenea moment te-ai găsit să furi ?...

— Hai, domnule, că sînteți bogați ! Ce contează la voi cîteva sute de dolari ?

Cinismul nedisimulat al „pletosului“ îi aminti lui Larry Maclean de propriul său cinism care, uneori, îl scotea din cele mai delicate încurcături. Deveni deodată generos :

— Hai, ia-ţi jucăria şi şterge-o !

„Pletosul“ se ridică din fotoliu rîzînd şmechereşte şi prinse din zbor bricheta-pistol pe care Larry i-o aruncase.

— Te-am dus, ce zici ?

— Să nu-mi ieşi în cale ! Auzi ? Nici tu, nici Mioara !

— Ei na, ce-ai să-mi faci ?!... N-ai ce, mister...

— Bă, şmecherie, îi dădu ziaristul dovadă că nu era atît de străin de argoul străzii. Nu fă tu pe deşteptu', că am înregistrat convorbirea noastră pe bandă de magnetofon...

„Pletosul“ se lumină la faţă de plăcere, ca şi cînd ar fi văzut o secvenţă tare dintr-un film cu Kojak, şi exclamă :

— Zău, dom-le ?! Gata ! Pardon ! *Scuze moa !* De-acum înainte o să vă ocolesc prin dreapta...

— N-ar fi rău nici prin stînga !

— S-a marcat ! *Gut bai, mister !* Se îndreptă spre uşă, clătinîndu-se asemenea unui marinar pe covertă.

— Stai ! îl opri Larry.

Mălin Borcea se întoarse jignit spre ziarist.

— Acum ce mai vrei ? Mi-am recunoscut vina, ţi-am înapoiat dolarii, mi-ai imprimat pe bandă organul vorbirii.

— Mioara e într-adevăr de familie boierească ?

— Douăzeci de dolari ! răspunse „pletosul“ sec.

— Nu înţeleg...

— Ca-n Kojak, îl lămuri iubitul Mioarei. Vrei o informaţie, fii bun şi plăteşte !

Cît era Larry de obosit, totuşi gustă gluma. Se căută prin buzunare, găsi o bancnotă şi i-o vîrî în mînă.

— Este, dom'le, este ! Familia ei a fost foarte bogată. Rînd pe rînd i s-au prăpădit părinţii, averea. Are o mătuşă la Paris care-i trimite pachete. Cu ce mai cîştigăm împreună, n-o ducem rău.

— E adevărat că a rămas fără casă ?

— Aş ! îi rîse „pletosul“ în nas. Te-a dus, mister... Eu am învăţat-o. Prea a pierdut mult timp cu tine. Trebuia să scoatem un ban... Mă ştia la bar, la „Continental“, şi a dat fuga să vadă dacă mai sînt în viaţă. Sînt... Unu ca mine nu moare aşa, cu una, cu două.

Larry lăsă dezamăgit capul în piept și-i șuieră printre dinți :

— Cară-te !

— Stai că am și eu o întrebare... Dom'le, cum m-ai pocnit la moalele capului, că doar eram cu pistolul în mînă ?

— Douăzeci de dolari ! Ca la Kojak.

— Pa și pusi !

În clipa în care rămase singur, oboseala își arătă iarăși colții. Trecînd pe lîngă birou, văzu sub prespapier plicul *Selenei*, își aminti cine era și care-i erau rosturile. Îl luă, intră în dormitor și se prăbuși așa îmbrăcat cum era peste patul dublu, acoperit cu o husă de catifea. Plicul i se nimeri exact sub cap.

6

Luna, vinovată parcă de cele petrecute, se retrăgea la lumina razelor sale, în adîncurile cerului fără stele.

În Piața Universității, apărură mai multe ambulanțe, iar brancardierii, ajutați de medici și de asistente medicale, se apucară să ridice morții.

Pe fața lui Bogdan Trancă, acoperită cu un strat gros de praf, sudoarea șerpuise în dezordine, lăsînd în urma ei, ca pe o hartă neobișnuită, contururile unor pîrîiașe. Uitase de propria-i casă și rămăsese locului să ajute la salvarea unor răniți de sub dărîmături. Cămașa i se lipise de spinare, se sufoca de căldură, dar, dintr-un puternic instinct de conservare, evita să-și lepede haina. Îl chinuia și o sete aprigă, cerul gurii i se uscase și totuși nu se îndura să se desprindă de ruinile blocului.

Tocmai scoseseră de sub dărîmături un rănit — un bărbat în etate — care gemea stăpînit și-l ruga să-i salveze nepoțelul, cînd îi văzu pe brancardieri ridicîndu-l de pe caldarîm pe omul cu fața zdrobită.

— Unde-l duceți ? întrebă el atît de stins, încît crezu că nu va fi auzit.

Îi răspunse un bărbat, îmbrăcat într-un halat cenușiu :

— Pe Căuzași... la morgă !

III. ANTENE ÎN NOAPTE

1

Colonelul Emilian Teodoru privea cu ochii obosiţi harta ţării ce ocupa aproape tot peretele din spatele biroului său. Rapoartele primite îi indicau zona devastată de seism — Prahova, Bucureşti, Craiova, Zimnicea... De la Zimnicea, raportul sosi prin postul de radio al unei unităţi — cuprinsul său era laconic şi răscolitor : „Se pare că oraşul este distrus în întregime".

Se reaşeză la birou şi-şi cuprinse capul în palme... Mereu îi revenea în minte întrebarea încărcată cu o doză de desperare : „De ce ? De ce ?" Viaţa i se părea acum, ca niciodată, nespus de nedreaptă : „Construim ! Construim pentru noi şi generaţiile viitoare... Mai ales pentru generaţiile viitoare. Şi deodată ne vedem munca irosită !" Din Prahova, un alt raport îl informa despre un puternic incendiu izbucnit la una dintre rafinăriile din Valea Călugărească şi avu senzaţia că flăcările se întindeau, ameninţînd să pîrjolească totul în calea lor...

Uşa ce se deschise îl făcu să-şi descopere faţa întunecată de durere.

— Tovarăşul maior Stănculescu are ceva să vă raporteze, îl anunţă ofiţerul de serviciu.

— Să intre ! spuse colonelul. Bădescule, ştii ceva de ai tăi ?

— Nu, răspunse abia auzit căpitanul.

— Cum soseşte Tudorancea, iei o maşină şi te repezi să vezi ce-i la tine acasă.

— Vă mulţumesc, tovarăşe colonel !

Stănculescu intră, însă nu cu pasul său energic de altă dată ; era alb la faţă, iar colonelul se întrebă în sinea sa : „Ce-i cu noi ? Toţi sîntem albi la faţă sau mi se pare ?" Maiorul dori să ia poziţia regulamentară, dar colonelul i-o luă înainte, invitîndu-l să ia loc. Se aşeză în dreptul biroului : era un bărbat la vreo patruzeci şi cinci de ani, cam grăsuţ pentru vîrsta lui şi complet chel.

— Tovarăşe colonel, vă raportez, vorbi el încet şi rar, ca şi cînd n-ar fi vrut să deranjeze şi pe altcineva la acel ceas de noapte bolnavă, că serviciul nostru de ascultare radio a interceptat în noaptea asta, la orele 22.15, un schimb de mesaje.

Emilian Teodoru tresări înviorat și, instinctiv, își îndreptă spinarea lipind-o de spătarul fotoliului. Dintr-o pornire spontană, vru să întrebe: „După cutremur?“ dar își aminti la vreme că i se precizase ora. Cu înfrigurare în glas, se interesă:

— Ați stabilit lungimile de undă... coordonatele?

— Da, confirmă Stănculescu și-i întinse colonelului o mapă.

— Din București?

— Da!

— Celălalt?

— De undeva din Occident. Datele interceptate sînt deocamdată minime pentru a putea calcula zona emisiunilor. În ce privește Bucureștiul, localizarea este sigură.

Ațîțat de curiozitate, colonelul deschise mapa și își aruncă o privire pe hîrtiile aduse de Stănculescu. Oftă dezolat:

— Codificate!

Știa că mesajele nu pot fi decît codificate; pentru o clipă însă sperase într-o minune.

— Tocmai asta e! Și vă rog să dați ordin ca echipa de descifratori să se apuce imediat de lucru. Cîțiva dintre ei s-au și prezentat... Lipsește doar căpitanul Barbu... Știm însă că e în drum spre minister.

Colonelul își luă stiloul și scrise pe colțul stîng al filei cuvintele: „Ordon decodificarea urgentă a mesajelor“, după care împinse mapa către maior, întrebîndu-l:

— Ce părere ai, Stănculescule?

— Cele două posturi au ales un moment ideal pentru a comunica între ele.

Da, așa era, gîndea și colonelul. Momentul le era prielnic, le asigura pentru un timp securitatea emisiunilor. Numai că momentul ideal la care se referea Stănculescu le fusese oferit de cutremur, nu și-l aleseseră ei.

— Ce măsuri ai inițiat?

— Supravegherea fără contenire a lungimii de undă stabilită prin calcule. Pornesc de la ipoteza că apariția acestui post de emisie și recepție pe teritoriul Bucureștiului a fost provocată de cutremur. Nu cred că cele două posturi interceptate se vor limita doar la un singur schimb de mesaje. Presupun că vor reveni în eter, îi așteptăm. Stănculescu arătă mapa. În același timp, tovarășe colonel, controlăm tot spațiul

încredințat... Aparatura, vă raportez, se comportă excelent. Depinde acum și de rapiditatea cu care descifratorii se vor descurca.

Colonelul Teodoru îi dădu din nou dreptate: n-ar fi exclus ca cele două posturi să fi apelat la un cod simplu și atunci totul va fi în ordine... Alta însă va fi situația dacă descifratorii se vor lovi de unul alambicat, iar în ultima vreme se cam foloseau asemenea coduri. Decodificarea ar putea dura mult, uneori chiar și luni în șir...

— Îmi permiteți să mă retrag?

— Te rog! Și dacă ai vreo noutate, raportează-mi imediat!

Multă vreme după plecarea maiorului Stănculescu, colonelul își concentră toate gîndurile în jurul a două întrebări: „Cele două posturi de emisie și recepție au intrat în legătură la aproape o oră după cutremur, de ce? Cine sînt cei interesați în a stabili, într-o asemenea împrejurare dramatică, contacte clandestine în eter?“ Vedea în acest schimb conspirativ de mesaje codificate un motiv în plus de a propune intrarea în acțiune a unor mijloace contrainformative de care se dispunea... Dar pentru a intui eventualele inițiative ale unor servicii de spionaj militar, colonelul socoti că ar trebui să se pună în postura unor șefi de servicii. Va cuteza oare careva dintre ei, ținînd seama de catastrofala calamitate naturală ce s-a abătut asupra României, să inițieze vreo operație? Și dacă da, de ce natură? Cu întrebările acestea, își spuse, se va prezenta — își consultă ceasul — peste două minute la convocarea ordonată de superiorul său.

Se pregătea tocmai să părăsească biroul cu ziduri crăpate și tencuiala căzută, cînd un telefon din partea maiorului Stănculescu îl reținu locului.

— Tovarășe colonel, vă raportez că *Funk spiel**-ul a început din nou. Sîntem și noi pe recepție... Înregistrăm.

— Îți mulțumesc. Aștept raportul vostru. Dacă apare un element nou, concret, știi de unde să mă iei.

— Am înțeles, tovarășe colonel.

* Aluzie la războiul undelor inițiat de Abwehr în timpul ultimei conflagrații mondiale, împotriva Intelligence Service-ului.

2

La ceasul acela de după cutremur, *Hotelul Nord*, cu aproape toate ferestrele ce dădeau spre Calea Griviței luminate, părea o oază de speranță. Chiar și portarul, în uniforma sa multicoloră, cu epoleți la haină și vipușcă la pantaloni, patrula la intrarea principală, ca și cînd nimic nu s-ar fi întîmplat. După ce străbătuse drumul de la sediu la hotel pe jos și își încărcase sufletul, aproape la fiece pas, cu imagini dureroase, maiorul Frunză fu încercat deodată de un sentiment de revoltă ; dar se potoli în momentul următor, socotindu-și reacția ca fiind stupidă.

Trecu pe lîngă portar. Acesta — un tip fălcos și cam tuciuriu — îl salută ca pe un vechi client al hotelului, ducînd mîna la chipiu și zîmbindu-i respectuos. Holul spațios era pustiu, iar la recepție un funcționar tînăr, elegant, vorbea la telefon explicînd unui interlocutor nevăzut unde îl prinsese cutremurul. Observîndu-l pe Frunză, întrerupse o clipă convorbirea și-i strigă :

— N-avem camere libere !

Obosit de cîte văzuse în drum spre hotel, ofițerul îi aruncă o privire fioroasă și-i spuse repezit :

— De dumneata am nevoie, nu de cameră !

Funcționarul trebuie să nu fi fost lipsit de fler, căci îi propuse de îndată interlocutorului său să revină cam peste zece minute. Se întoarse apoi la masa de serviciu.

— Vă stau la dispoziție ! declară el fixîndu-l pe Frunză cu ochi neutri.

— Doresc să știu dacă la 220 e cineva în cameră.

— 220 ! Camera ocupată de domnul Savel Demetriad ? Mai mult din obișnuință, funcționarul se uită peste umăr în direcția rastelului cu chei și zise : Nu, nu-i în cameră !

Frunză observă și el în cîrlig cheia de la 220.

— E de mult plecat de la hotel ?

Funcționarul, dacă număra douăzeci și opt de ani, avea o expresie adolescentină pe care încerca s-o maturizeze cu o mustață neagră gen Țiriac. Nu-i stătea rău. Mirat de curiozitatea necunoscutului, răspunse :

— Încă dinainte de cutremur !

Schiță gestul de a se înapoia la telefon ; maiorul Frunză îl reținu

— V-am explicat că e plecat de mult ! își exprimă reprezentantul hotelului nemulțumirea.

Deși Frunză n-ar fi vrut să apeleze la efectul legitimației, se văzu totuși nevoit s-o facă. Mai întîi se convinse că holul era în continuare pustiu, apoi își prezentă legitimația.

Pe chipul funcționarului se instală subit un surîs de amabilitate profesională.

— Mă rog, de ce nu mi-ați spus de la început ? Vă ascult !

— În primul rînd, îl avertiză Frunză, punîndu-și la loc legitimația, îți cer să nu pomenești nimănui de faptul că m-am interesat de Savel Demetriad. În al doilea rînd, te rog să-mi precizezi la ce oră ai intrat în serviciu.

În ochii tînărului se aprinse un licăr de curiozitate infantilă.

— La orele optsprezece !...

— Care-i numele dumitale ?

— Dan Cicu !

— Tovarășe Cicu, la ceasul cînd ai intrat în tură, Savel Demetriad mai era în hotel ? se interesă Frunză, deși cunoștea răspunsul : la ora aceea mai era încă de serviciu și menținea un contact permanent cu echipa operativă de pe teren.

— Da, mai era. Cînd a ieșit în oraș — nu mai țin bine minte la ce oră — chiar mie mi-a predat cheia, îi relată liniștit Dan Cicu uitîndu-se din nou, peste umăr, la stelajul cu chei.

— După cutremur a revenit la hotel ?

— Nu ! răspunse tînărul funcționar fără să șovăie.

— În mod sigur ?

— Mi-ar fi cerut cheia pe care ar fi primit-o numai din mîna mea. Vă mai pot spune că este unul dintre puținii clienți care nu s-a întors la hotel după cutremur. Dan Cicu își înălță privirea spre ceasul electric din perete. Iată, e aproape unu și jumătate ! Cei mai mulți — și români, și străini — au apărut imediat după cutremur, pe urmă au ieșit din nou în oraș. Brusc îl întrebă : E adevărat că blocul cu cofetăria „Scala“ s-a prăbușit ?

Frunză dădu din cap afirmativ, posomorîndu-se și mai rău.

— Aveam acolo o prietenă, locuia la etajul doi, murmură îndurerat tînărul.

Frunză readuse discuția pe făgașul inițial.

— Aş vrea să telefonez... dintr-alt loc, dacă e posibil.

Dan Cicu îl invită într-un birou destinat funcţionarilor de la recepţie. Deschizîndu-i uşa şi arătîndu-i telefonul, spuse :

— Să ştiţi că s-a mai interesat cineva de Savel Demetriad.

Noutatea informaţiei îl opri locului şi, înainte de a-şi formula noua întrebare, Frunză îşi cercetă interlocutorul : acesta, ca un „bătrîn" ce era, îşi tot potrivea cu degetele mustaţa trasă pe oală.

— Cînd a fost căutat ? După cutremur ?

— Da, după...

— Cine l-a căutat ? Un bărbat ? O femeie ?

— Un bărbat...

— Cam în jurul cărei ore ?

— Cred că pe la unsprezece şi jumătate !

Informaţia era deosebit de preţioasă : de cînd Savel Demetriad atrăsese atenţia asupra persoanei sale, nimeni nu-l căutase, nimeni nu se interesase de acest enigmatic om de afaceri.

— Ai putea să mi-l descrii ?

— Cred că da, îl asigură Cicu după o scurtă gîndire.

Intrară într-o încăpere neaerisită şi stăpînită de un miros de hîrţoage prăfuite.

— Te ascult ! îl îndemnă maiorul scoţîndu-şi pachetul de ţigări. Îl întinse şi celuilalt. Cicu refuză.

— Mi s-a adresat în româneşte. Totuşi, mi-am dat seama că nu era român.

— Poate că era...

Dan Cicu, amuzat ori încîntat că se pomenise deodată în ţesătura unei acţiuni captivante, nu-l lăsă pe ofiţer să-şi încheie întrebarea şi-l contrazise :

— Nu, nu ! Era străin... După ce poţi recunoaşte în Bucureşti un străin ? După accent, după îmbrăcăminte, nu-i aşa ? Ei bine, tot ce purta era de provenienţă străină. De la pantofi pînă la rama ochelarilor fumurii... I-am remarcat, în special, lodenul cu croiala sa modernă — ştiţi, lodenul e din nou la modă — apoi ţinuta...

— Adică ?

— Păi era ceva mai înalt decît dumneavoastră... Foarte drept — statură atletică... Cred că avea vreo cincizeci de ani.

— Pomeneai de ochelari. Ai putut să-ţi dai seama dacă erau medicali ?

— Nu, n-am putut. Dealtfel, discuția a fost scurtă, precipitată, se explică Dan Cicu. Mai pot spune că avea o față albă, specifică oamenilor blonzi.

Frunză îi mulțumi, îl rugă să nu se supere și să-l lase singur. Cicu îi dădu ascultare. Ofițerul mai trase cîteva fumuri din țigară, apoi ridică gînditor receptorul. Contactul nu se realiză imediat, în cele din urmă, obținu legătura. Recunoscu glasul colonelului Panait. Îi raportă cele constatate.

— Interesant, aprecie șeful, deci nu numai noi ne interesăm de destinul lui Demetriad... Pînă acum l-am socotit fără tată, fără mamă!

— Bine, bine, tovarășe colonel, e aproape două și Demetriad n-a apărut. Ce facem? își manifestă Frunză îngrijorarea.

— Poate că totuși o să apară, căută șeful să-l liniștească. Poate că umblă prin orașul devastat de cutremur. Toată populația Bucureștiului e în stradă. Acum parcă mă interesează ceva mai mult tipul în loden. Tu ce crezi?

Frunză își aprinse o nouă țigară și, atent la propriile-i mișcări, constată că era nervos.

— Ce cred? Cred că trebuie să aducem un om în holul hotelului, căci dacă tipul în loden reapare — dacă s-a interesat o dată, se va interesa poate și a doua oară — să vedem cine e.

— De acord! Ți-l trimit pe Pop. Pînă atunci rămîi locului!

Lui Frunză i se păru că șeful voia să închidă telefonul și se grăbi să adauge:

— Ar mai fi ceva...

— Zi, băiete!

— Poate că ar fi bine ca și camera lui Savel Demetriad să fie pusă sub supraveghere.

— Ți-e teamă de „vizitatori"?

— Dacă l-au căutat la recepție, fu maiorul de părere, de ce nu l-ar căuta și-n cameră?

— Bine! O să văd dacă-i cazul și dacă avem oameni! se învoi Panait.

Lui Frunză îi scăpă în receptor un oftat adînc, de om chinuit de o amarnică suferință, ceea ce-l determină pe colonel să renunțe la tonul oficial.

— Ce-i, băiete, ce-i cu tine?

Frunză nu evită răspunsul.

— Cîte am văzut în drum spre hotel !

— Sîntem militari, îi vorbi Panait blînd, patern, nu avem voie să ne pierdem capul. Distrugerile sînt mari nu numai în Capitală, ci și în țară... Doliu mare, băiete !

Frunză fuma, dădea din cap nervos și cînd șeful tăcu se interesă dacă Lucian se înapoiase din misiune.

— Nu, încă nu ! De parcă și-ar fi amintit că era superiorul lui, Panait își regăsi glasu-i metalic și ținu să-i atragă lui Frunză atenția : Să nu care cumva să te abați de la misiune !

— 'nțeles, tovarășe colonel !

Reveni în hol cu umerii aduși puțin înainte, poate de oboseală, poate din pricina nervozității ce-l stăpînea cu îndărătnicie. Căută calmul în fumul țigărilor și le aprinse mecanic una după alta. Recepționerul dădea chei unor turiști străini care, după ce umblaseră ceasuri în șir prin orașul devastat, se înapoiau osteniți și tulburați în pacea camerelor lor.

3

MAPA CENUȘIE STRICT SECRET
Operația GODZILA
România

FIȘA AGENTULUI „G-1"

Numele : Titi
Prenumele : Buescu
Data și anul nașterii : 5 mai 1942
Orașul, țara : Tîrgoviște, România
Studii : Liceul nr. 1 din Tîrgoviște. Academia de științe economice...
Profesiunea de bază : Economist. Expert în probleme de comerț exterior.
Starea civilă : Necăsătorit.
Serviciul militar : Satisfăcut. Contingent 1966. Sublocotenent de rezervă. Școala de ofițeri de rezervă din București. Comandant : Maior Ionescu Vasile.
Situația politică : În 1963 devine membru al P.M.R. (P.C.R.)
Pe cine mai are în România : Mama — Buescu Ecaterina — decedată în 1971. Tatăl — Buescu Gheorghe, născut în anul 1896, pensionar. Domiciliază în orașul Tîrgoviște, str. Ștefan

Furtună nr. 3, la Niculescu Frosina, pe numele de domnișoară Buescu, sora mai mică a lui B. Gh. și care-l îngrijește... Buescu Titi nu are frați, surori. Datele de mai sus au fost verificate de agentul „R-401".

Cauza abandonării țării de origine: După absolvirea Academiei de științe economice, cu media 9.10, Buescu Titi este repartizat la întreprinderea de import-export „Ferotib". Aici se face remarcat. După perioada de stagiatură, este avansat și repartizat la Agenția română de comerț din Lima (Peru). Cîștigă repede stima și încrederea șefilor săi. Odată cu tranzacțiile ce le încheie, prinde și gustul afacerilor personale. Primește comisioane de la firmele „Schapiro & Co." și „Fortuna". Strînge un capital pe care-l investește apoi în pachete de acțiuni ale unor societăți petroliere. Intră în jocul de bursă. Se abate tot mai mult de la interesele Agenției ce o reprezintă. În 1969, vine în contact cu doi escroci de origine americană — ambii urmăriți de Interpol — și întemeiază o firmă fictivă, înscrisă la Camera de comerț din Peru, cu care Buescu Titi, în numele Agenției române de comerț, încheie comenzi. Produsele sosite din România pe adresa firmei fictive sînt revîndute de complicii săi pe piața peruană. Aceștia însă dispar cu beneficiul realizat, lăsîndu-l pe B.T. într-o gravă încurcătură. Este chemat urgent la București, dar știind ce-l așteaptă în țară fuge în S.U.A., unde la data de 29.III.1971 cere azil politic, care i se acordă (Aceste date au fost verificate de „P-01" din rețeaua A.L.)

Istoricul contactării: Se stabilește la Los Angeles. Cu depozitul de dolari ce și l-a acumulat, încearcă să pună bazele unei afaceri. Cade în plasa agenților **Texas** și **Urgan** care, escrocîndu-l, îl aduc în stare de mizerie. Cei doi îl transmit apoi mai departe agentului **Harold** — salvatorul. Sumele ce le primește pentru unele informații cu privire la organizarea comerțului exterior al României îi mai ușurează existența. I se aplică la timp schema **Seceta** și este abandonat. Înnebunit de mizerie, umblă după **Harold** și, cînd îl găsește, îl imploră să-l ajute. Este contactat la 15 octombrie 1972.

Indicativul de bază: „R-412".

Instruire: Absolvă cursul de 6 luni al Școlii X-4-Y (Spionaj militar n.a.), cu calificativul **foarte bine.**

Ce limbi cunoaște: Româna, engleza, franceza, spaniola.

Calități: Foarte inteligent, inventiv. Viclean. Voință. Memorie excelentă. Sistem nervos perfect echilibrat. Sînge rece.

Defecte: Afemeiat. Cade ușor în plasa femeilor frumoase. Nu rezistă la băuturi tari.
Punct vulnerabil: Banul. În ajunul unor misiuni, trebuie stimulat prin mărirea sumei ce i se plătește.
Misiuni îndeplinite: „Steaua" (Ascultarea unor excursioniști sosiți din România). „Fructul" (Ascultarea unui grup de cineaști români sosiți la un festival al filmului documentar). „Estival" (Supravegherea agentei „Rachel", în misiune în zona litoralului românesc).
Aprecieri: Și-a îndeplinit misiunile cu o deosebită conștiinciozitate.
Identitatea și profesiunea de acoperire: Ramiro. Spaniol. Ghid la Organizația de turism „Mediterana". Economist la Societatea „Mercur" import-export.
Operația GODZILA: Este acceptat la recomandarea ofițerului de dirijare „X-311".
Instructor individual pentru „GODZILA": „Anthony".
Indicativ în cadrul misiunii: „G-1"
Legenda lui „G-1": Identitate: Finch John. Cetățenie: Engleză. Profesiune: Mecanic în domeniul aparaturii de filmare și a camerelor TV de luat vederi. Salariat al Societății de televiziune „Empire". Se va deplasa cu o echipă a Societății „Empire".
Misiuni ce îi revin în cadrul operației GODZILA:

— Ce unități militare au fost scoase la operațiile de salvare. Dacă au fost aduse în București unități din țară. Din ce localități. Viteza lor de deplasare. Unde au fost cantonate. Numele, prenumele și gradul comandanților care conduc operațiile. Folosirea aparatului „F-X1" în vederea fotografierii acestora.

— Ce mijloace tehnice sînt scoase în zone. De ce fabricație sînt. Fotografierea tehnicii folosite.

— Depistarea mijloacelor de transmisii și comunicații. Folosirea aparatului „Q-z 41" în vederea interceptării și înregistrării convorbirilor tele și radio. Cum este folosită tehnica bruiajului.

— Ce forme de colaborare se concretizează între unitățile militare și formațiunile patriotice. Starea morală a trupei, a formațiunilor patriotice și a comandanților. Capacitatea lor de efort. Ce forme concrete de colaborare se nasc între unitățile militare și populație.

— Ce forme de organizare ia prezența trupelor Ministerului de Interne în zonele afectate de seism.

— Ce unități economice legate de întărirea capacității de apărare a țării au fost avariate.

— Ce personalități de seamă ale culturii și științei etc. și-au găsit moartea în timpul cutremurului.

— Culegerea, din zonele prăbușirilor, a oricăror hîrtiuțe, obiecte, ștampile, acte, documente etc. etc. care ar prezenta importanță pentru serviciul nostru.

— Determinarea locului de organizare de către autorități a depozitelor cu obiectele ridicate din sectoarele unde se înlătură urmările seismului.

— Răspîndirea de zvonuri alarmante.

MAPA CENUȘIE STRICT SECRET
Operația GODZILA
România

FIȘA AGENTULUI „G-2"

Numele : Genescu
Prenumele : Antoaneta
Data și anul nașterii : 2 februarie 1933
Orașul, țara : Absolvă 4 clase de liceu la Ploiești. Din toamna anului 1947, urmează cursurile Liceului „Victor Hugo" din Paris. Bacalaureatul, în 1951.
Profesiunea de bază : Nu are. A practicat mai multe profesiuni. Vînzătoare la un magazin de galanterie. Funcționară la Întreprinderea de comercializare a geamului (a se vedea la fișa „Comerț" istoricul acestei întreprinderi).
Starea civilă : Necăsătorită. Trăiește în concubinaj cu agentul „G-3".
Serviciul militar : —
Situația politică : La Paris, între anii 1948—53, a participat intens la activitatea Rezistenței naționale (secția tineret), organizație condusă de liderii partidului național-țărănesc și național-liberal, care s-au autoexilat în Occident. Urăște de moarte actualul regim politic din România, pe care-l consideră vinovat de decăderea socială și economică a familiei sale, de propria sa mizerie.
Pe cine are în România : Un unchi — Genescu Tiberiu — decedat în 1969, la Ploiești. Este înmormîntat la cimitirul mu-

nicipal. Datele de mai sus au fost verificate de agentul „R-401".

Cauza abandonării țării de origine: Genescu Dumitru, tatăl Antoanetei Genescu, a fost unul dintre conducătorii partidului național-țărănesc, care a izbutit, în primăvara anului 1947, să se refugieze cu întreaga familie în Occident. S-a stabilit la Paris. Cîțiva ani s-a întreținut din depozitul valutar ce-l avea la o bancă din Elveția și din fondurile Rezistenței naționale al cărei trezorier a fost pînă la data cînd s-au descoperit delapidările săvîrșite. Ca să evite un scandal în sînul Rezistenței, Genescu Dumitru și-a pus capăt vieții (a se vedea presa pariziană din iulie 1954).

Un an mai tîrziu, moare în mizerie Genescu Tudora, mama Antoanetei Genescu.

Istoricul contactării: Încă înainte de autodizolvarea Rezistenței naționale române, tînăra Genescu Antoaneta a intrat în vederile „Centrului P", secția cu problemele emigranților din România. Agentul de dirijare **Pierre** a menținut un contact permanent cu ea, A. G. oferindu-și de bunăvoie serviciile. Astfel a fost plasată la hotelul „Metropol", în perioada cînd o primă delegație economică din România comunistă sosise la Paris pentru stabilirea unor contacte. Dirijată în continuare de **Pierre,** se ocupă cu răspîndirea unor manifeste doctrinare anticomuniste printre intelectualii români în trecere prin Occident. După falimentul „Intreprinderii pentru vînzarea geamurilor", **Pierre** îi propune să lucreze în favoarea „Centralei P", conform normelor tarifare. Genescu Antoaneta acceptă.

Indicativul de bază: „F-017"

Instruire: Cursul de un an de pregătire strict individuală a „Centralei P". (Spionaj politic și militar n.a.) Obține calificativul: Excelent.

Ce limbi cunoaște: Româna, franceza, germana.

Calități: Inteligență. Cultă. Un simț aparte de depistare a elementelor pro și anticomuniste din rîndurile membrilor coloniilor românești din Occident. Urăște de moarte regimul comunist din România. Aptă pentru orice sacrificiu în lupta împotriva comunismului. Un fler deosebit în depistarea agenților securității române.

Defecte: Un accentuat complex de inferioritate, datorită lipsei de feminitate. Însă complexul de urîțenie este compensat de arta sa aparte de a face amor.

Punct vulnerabil: Declarațiile de dragoste, complimentele galante și tandre au darul de a o zăpăci. În atari împrejurări, riscă a se desconspira.
Misiuni îndeplinite: După absolvirea cursului de instruire individuală (1961), este preluată de ofițerul de dirijare **Jean** și îndeplinește printre transfugii din România misiunea „Ora 12", de depistare a elementelor apte să colaboreze cu „Centrala P". Participă activ și cu succes la misiunile „Stop" și „Farul", de corupere a membrilor unor ansambluri și formații artistice, aflați în turneu în Occident, a unor sportivi, componenți ai unor echipe naționale sau cluburi. Cu prilejul misiunii „Magnet", l-a cunoscut pe balerinul Paul Mințu, de care s-a îndrăgostit și căruia, după rămînerea în Occident, îi va acorda adăpost.
Aprecieri: Și-a îndeplinit misiunile cu o pricepere remarcabilă.
Identitatea și profesiunea de acoperire: Genescu Antoaneta. Interpretă de limba română la Centrul de documentare al „Organizației de turism Internațional Turism".
Operația GODZILA: Este acceptată la recomandarea „Centralei P".
Instructor individual pentru „GODZILA": „Anthony"
Indicativ în cadrul misiunii: „G-2"
Legenda lui „G-2": Identitate: Fischer Elena. Cetățenie germană, de origine română. Stare civilă: căsătorită cu Fischer Ernest („G-3"). Profesiunea: casnică. Domiciliul: Saar, Emile Zola Strasse 13. Are prieteni în România, într-unul din blocurile prăbușite. La „Ora H" a operației, va alcătui un cuplu cu Fischer Ernest și împreună se vor îndrepta spre România, într-un autoturism încărcat cu daruri.
Ce misiuni îi revin în cadrul operației GODZILA.

— Determină amplasarea unor spitale militare. Culege date cu privire la modul cum este asigurată asistența medicală.

— Colectează nume, date ale doctorilor militari, gradele, specialitatea.

— Se deplasează la Cimitirul militar Ghencea și colectează numele ofițerilor, soldaților care și-au găsit moartea în cutremur și vor fi îngropați în zilele acelea.

— Culege orice informație cu privire la cei dispăruți fără urmă.

— Culege din zonele avariate orice hîrtiuțe, obiecte, ștampile, acte, documente care ar prezenta importanță.

— Studiază condițiile declanșării unei eventuale epidemii în rîndurile militarilor și ale formațiunilor patriotice.

MAPA CENUȘIE STRICT SECRET
Operația GODZILA
România

FIȘA AGENTULUI „G-3"

Numele : Mințu
Prenumele : Paul
Data și anul nașterii : 15 ianuarie 1941
Orașul, țara : Mediaș, România
Studii : Școala populară de coregrafie din Brașov. Promoția 1960.
Profesiunea de bază : Balerin. A făcut parte din Ansamblul folcloric „Vîrful cu dor" din Brașov. În 1966 a încercat, prin concurs, să intre în ansamblul bucureștean „Perinița", dar a fost respins.
Starea civilă : Necăsătorit. Trăiește în concubinaj cu agenta „G-2".
Serviciul militar : Soldat neinstruit.
Situația politică : Ca elev a fost pionier, apoi a intrat în rîndurile tineretului comunist. În 1963, depune cerere de primire în P.C.R., dar este respins fiind acuzat de homosexualism.
Pe cine are în România : Tatăl — Mințu Grigore. născut în anul 1901, pensionar, domiciliat în Mediaș, str. 13 decembrie nr. 7. Mama — Mințu Carolina, decedată în 1972, la 3 luni după rămînerea fiului în Occident. Foișoreanu Maria, soră, născută în 1937, vînzătoare la o alimentară din Mediaș. Foișoreanu Constantin, cumnat, ospătar la bodega „Crizantema" din Mediaș. Domiciliul soților Foișoreanu : Mediaș, Calea Făgărașului nr. 14.

Mințu Paul nu întreține corespondență cu cei din țară.

Datele de mai sus au fost verificate de agentul „R-401".

Cauza abandonării țării de origine : După două turnee în Occident ale Ansamblului folcloric „Vîrful cu dor", Mințu Paul a fost contactat de „Nathalie" (Antoaneta Genescu) care, folosindu-se de nemulțumirile lui profesionale, a început „să-l lucreze". Balerinul se consideră un artist de excepție, nedreptățit de forurile de resort, împiedicat cu regularitate să-și afirme virtuțile artistice, fiind obligat să interpreteze mereu

aceleași dansuri folclorice. Viața artistică din Occident l-a atras din prima clipă, convins că numai aici își poate afirma talentul. „Nathalie“ l-a plimbat cu mașina prin Paris și împrejurimi. I-a flatat talentul, i-a dezvăluit posibilitățile de afirmare. Printre altele, l-a prezentat impresarului Trudeau, agent al „Centralei P“, care i-a făgăduit tot sprijinul în cazul că va lua o decizie. În 1971, la un al treilea turneu al Ansamblului „Vîrful cu dor“, Mințu Paul s-a hotărît să rămînă.

Istoricul contactării : Pînă la clarificarea situației sale cu autoritățile franceze, Mințu Paul a locuit la „Nathalie“. L-a întreținut și i-a devenit amant. În acest timp, agenta n-a încetat nici o clipă să-l verifice, să-l îndoctrineze. Impresarul Trudeau i-a făcut rost de un angajament la barul „Wagon bleu“, finanțat de „Centrala P“. Angajamentul l-a nemulțumit, el spera un post la Opera din Paris și nu pe podiumul unui bar de noapte. I s-a explicat că și în Occident, ca oriunde aiurea, sînt necesare trepte intermediare.

Începînd să-și cîștige existența, Mințu Paul s-a despărțit de „Nathalie“ în condiții prietenești. Ea „l-a înțeles“. După această despărțire, a intrat în legătură cu un cerc de homosexuali.

După trei luni de angajament, conform planului de contactare inițiat de „Centrala P“, Mințu Paul a fost concediat. Totodată, el a constatat dispariția impresarului Trudeau, care-i făgăduise scena Operei din Paris. Dintr-un sentiment de mîndrie, n-a căutat-o multă vreme pe „Nathalie“. Ideea că va fi obligat să reia nopțile de amor cu o femeie care nu-l atrăgea l-a ținut departe. N-a găsit nici un angajament și a fost forțat de împrejurări să accepte munci necalificate și umilitoare pentru un balerin orgolios ca el. În toată această perioadă de decădere, „Centrala P“ l-a ținut sub observație. Mințu n-a scris celor din țară, n-a încercat să ia legătura cu funcționari ai Ambasadei române, n-a încercat să intre în rîndurile românilor de stînga din Paris.

În cele din urmă, pornind de la unele relații ale lui Mințu Paul cu homosexualii din clubul „Nero“, „Centrala P“ i-a inscenat un incident : complicitate indirectă la săvîrșirea unei crime. Fiind arestat, Mințu Paul a apelat la sprijinul agentei „Nathalie“, care l-a scos pe cauțiune din detenție, iar ceva mai tîrziu, avocatul angajat de ea a obținut achitarea învinuitului. Din clipa eliberării, s-a mutat din nou la „Nathalie“. Aceasta i-a dezvăluit sursa veniturilor ei și i-a propus, în numele „Cen-

tralei P", să lucreze pentru serviciul lor. Mințu Paul a acceptat, căci „Centrala P" i-a găsit și un post corespunzător în trupa de balet de la „Moulin Rouge"

Indicativul de bază : „R-71".

Instruire : Cursul de trei luni de instruire strict individuală al „Centralei P". Obține calificativul : Bine.

Ce limbi cunoaște : Româna, germana sașilor și, aproximativ, franceza.

Calități : Deștept. Ambițios. Spirit de observație. Prezență de spirit. Voinic. Bun trăgător. Rezistă excelent la băutură.

Defecte : Homosexual. După ce a părăsit-o pe „Nathalie", s-a lăsat atras la clubul „Nero" din Place Pigalle. Unele maniere îl trădează.

Punct vulnerabil : Testul dr. M. indică, în continuare, un grad mare de nemulțumire profesională. Orice speculație pe această temă găsește în subiect un teren favorabil influențelor.

Misiuni îndeplinite : Misiunea „Oscar" în timpul Festivalului de la Nancy : ascultarea formației românești participante la festival, depistarea unor inși cu vederi anticomuniste.

Identitatea și profesiunea de acoperire : Mințu Paul, balerin, angajat al companiei „Moulin Rouge".

Operația GODZILA : Este acceptat la recomandarea „Centralei P".

Instructor individual pentru „GODZILA" : „Anthony"

Indicativ în cadrul misiunii : „G-3"

Legenda lui „G-3" : Identitate : Fischer Ernest, născut în Saar. Cetățenie : R. F. Germană, Domiciliat în Saar ; patron al unei firme de vînzări imobiliare. Căsătorit cu Fischer Elena, originară din România, țară pe care a părăsit-o în 1940. La „Ora H" a operației, va alcătui cu „G-2" un cuplu conjugal. O însoțește pe soția sa într-o călătorie cu mașina, în România, unde Elena Fischer are prieteni într-unul din blocurile ce s-au prăbușit.

Ce misiuni îi revin în cadrul operației GODZILA : Va folosi mașina cu numere românești de inmatriculare, în vederea unor drumuri în zonele petroliere avariate. Culege informații de orice natură de la fața locului.

— Folosește mașina în vederea urmăririi camioanelor militare, pentru a determina locurile de încazarmare. Stabilește cazărmile care au suferit avarii, natura lor.

— Se interesează la Institutul medico-legal ce forme de identificare a celor decedați au fost elaborate ; de asemenea, cu ce forme legale sînt îngropați cei neidentificați.

— Determină cimitirele unde sînt îngropați decedații neidentificați ; stabilește după numărul crucilor numărul neidentificaților

— Răspindește zvonuri alarmante cu scopul menținerii în rîndurile populației a unei stări de încordare.

— Culege din zonele avariate orice hîrtiuțe, obiecte, ștampile, acte etc. etc. care reprezintă interes pentru serviciul nostru.

MAPA CENUȘIE STRICT SECRET
Operația GODZILA
România

FIȘA AGENTULUI „G-4"

Numele : Didea
Prenumele : Teodor
Data și anul nașterii : 20 septembrie, 1940.
Orașul, țara : Constanța, România.
Studii : Școala profesională a Institutului de reeducare a minorilor delincvenți — Alexandria. Director : Maior Petrache Ilie.
Profesiunea de bază : Lăcătuș. N-a profesat decît sporadic.
Starea civilă : Necăsătorit.
Serviciul militar : Satisfăcut. Gradul — soldat. Contingent 1961. Unitatea militară 7387. Infanterie motorizată. Nu mai ține minte decît numele a doi ofițeri : locotenent major Ioacium Petre, comandant de companie și maior Stănescu Haralambie, comandant de batalion.
Situația politică : Nu a făcut parte din nici o organizație.
Pe cine are în România : Este copil din flori, crescut în orfelinate, apoi prin diverse așezăminte ale Ministerului de Interne. Datele de mai sus au fost verificate de agentul „R-401".
Cauza abandonării țării de origine : Orfan. Cu o puternică deviere de comportament încă din anii copilăriei, D.T. aparține categoriei indivizilor inadaptabili. După eliberarea din Institutul de reeducare, vagabondează, participă alături de foști colegi la săvîrșirea unor infracțiuni : furturi, spargeri, violuri. După satisfacerea serviciului militar, înapoindu-se la Constanța, participă la acte tîlhărești asupra unor marinari străini.

Arestat în 1965, suferă o nouă condamnare : 2 ani închisoare corecţională. În drum spre locul de detenţie (Insula, Dobrogea), evadează. Trăieşte ascuns, hăituit. Într-o noapte (noiembrie 1966), fură de la Agigea o barcă cu motor şi, la adăpostul întunericului şi al furtunii, fuge din România. După 24 de ore, este pescuit în largul Mării Negre de o ambarcaţiune turcească, „Bosfor", şi predat autorităţilor din Istanbul. Declară că a fugit din România pe considerente politice. (Aceste date au fost verificate la Constanţa de agentul „R-401", iar la Istanbul de agentul „T-031").

Istoricul contactării : Omul de afaceri turc, Kir Nicola Popesco, de origine română, se interesează de persoana lui Didea Teodor. În urma unei întrevederi cu Didea, intervine pe lîngă autorităţile turceşti, pentru a nu fi extrădat. Totodată, îl angajează în echipa sa de gorile. În scurt timp, devine omul de încredere al lui Kir Nicola Popesco. După un an şi jumătate de la angajare, boss-ul îl surprinde în flagrant delict de adulter cu tînăra lui soţie, Mary Lang, vedetă a trupei de revistă „Semiluna" (agenţa I.S.). Scapă de răzbunarea boss-ului. Fuge în Liban. La Beiruth, intră în legătură cu un birou de recrutare a mercenarilor, condus de „L-45", şi se angajează. Ajunge în Vietnamul de Sud. La Saigon, este remarcat de colonelul V.R. care, după ce îl testează, îl recomandă cu multă căldură Şcolii „M.P.-05". Este admis în 1969. În decurs de un an, Didea Teodor înregistrează progrese remarcabile. Învaţă la perfecţie franceza şi engleza. Se cizelează. Cu aprobarea conducerii şcolii, publică, sub pseudonimul Jack Keller, o carte intitulată „Prietena mea — moartea", în care povesteşte despre viaţa de mercenar. Cartea a făcut vîlvă. Cu atît mai mult cu cît autorul s-a ţinut într-un anonimat care a satisfăcut pe deplin Serviciul de spionaj AC*

Indicativul de bază : A.C.-05"

Instruire : Cursurile de un an ale Şcolii de spionaj „MP-05" (Spionaj politic şi militar n.a.). Obţine calificativul : Excelent.

Ce limbi cunoaşte : Româna, turca, franceza şi engleza.

Calităţi : Născut pentru spionaj. O inteligenţă nativă ieşită din comun. Este animat de o continuă dorinţă de afirmare. O capacitate aparte de a trece de la tipul aventurierului de rînd la cel al aventurierului instruit. Talent literar şi publicistic. Trăgător de elită. Voinic. Curajos.

* Africa Centrală

Defecte: La beţie devine violent. Începe brusc să vorbească şi să înjure în româneşte. Nu-i place să i se amintească de unde a pornit.
Punct vulnerabil: Jocurile de noroc.
Misiuni îndeplinite: Africa Centrală. Misiunea „Fulgerul Negru" (1971 — răscoala triburilor Ty-Kyma). Misiunea „Şarpele boa" (1972 — aruncarea în aer a conductei de petrol A.S.). Misiunea „Steaua bunei speranţe" (1973 — recrutarea şi organizarea unor detaşamente de mercenari).
Aprecieri: Decorat şi recompensat pentru modul în care şi-a îndeplinit misiunile.
Identitatea şi profesiunea de acoperire: 1) Charles Guetta, misiunea „Fulgerul Negru"; 2) Sid Blauer, membru al organizaţiei teroriste „Cuţitul lung" (Misiunea „Şarpele boa"); 3) Căpitan Max Lothar, fost ofiţer în Legiunea străină (Misiunea „Steaua bunei speranţe").
Operaţia GODZILA: Ofiţerul de dirijare „Samuel" îi vorbeşte de operaţia G. Este entuziasmat de idee. Cere cu insistenţă să fie folosit. În cele din urmă, cererea i se aprobă.
Instructor individual: „Anthony".
Indicativ în cadrul misiunii: „G-4".

Legenda lui „G-4": Identitate: Sidney Giannini. Australian. Necăsătorit. Publicist şi scriitor în devenire. Nepot al d-lui Carl Glass, directorul general al Companiei de televiziune **Cosmos.** În calitatea sa de nepot al directorului general, este inclus în echipa TV care, la „Ora H", se va deplasa la locul calamităţii.

Ce misiuni îi revin în cadrul operaţiei „GODZILA": „G-4" este singurul agent „OG" care-i cunoaşte pe ceilalţi trei şi misiunile lor, în timp ce agenţii nu-l cunosc pe „G-4". Le controlează din umbră activitatea. Are dreptul de a interveni oricum va socoti de cuviinţă (ştie cine-i **Luceafărul** şi unde poate fi găsit).

— Află ce centre de calcul computerizate au suferit avarii.

— „G-4" mai are misiunea ca, în finalul operaţiei, să prezinte „Centrului" o amplă descriere a evenimentelor din România.

Colonelul *Atticus* ajunse cu lectura la ultima filă a *Mapei cenuşii.* Agenţii! Iată ce-l neliniştise dintotdeauna şi ce-l neliniştea şi acum în cel de-al 12 ceas. Cei patru, mai ales „G-4", fuseseră verificaţi de-a lungul anilor, instruiţi temei-

nic în domeniul spionajului militar și în vederea îndeplinirii operației *Godzila*. Devotamentul lor părea total. Dar revăzuse fișele și un gust amar, ca după înghițirea unei prăjituri alterate, îi năpădi cerul gurii. Din *Mapa cenușie* planul va fi trecut în mîinile lor. De ei, și numai de ei depindea realizarea GODZILEI, victoria sau înfrîngerea sa. Consultase și calculatorul electronic : indicase o victorie netă. Totuși calculatorul era o mașină și nu avea încă darul de a citi în sufletul agenților. Oare pînă unde putea să meargă cu încrederea în cei patru „G" ? Luciditatea îl sili să recunoască realitatea : în ciuda originii și a concepției sale politice, agenta „G-2", fiica unui fost lider al unui partid burghez, se afla aruncată la periferia societății pariziene. Chiar și „G-4", în care-și punea atîtea speranțe, ce era altceva decît un paria, un aventurier ?! Și tocmai lor le încredința realizarea planului ! Ce-i drept, toți patru se oferiseră în mod deliberat să ducă la îndeplinire operația. Nimeni și nimic nu-i forțaseră să adere la „OG". Acesta, de fapt, reprezenta și atu-ul lor principal. Desigur, nu le ignora trecutul, activitatea de spionaj, îndeplinirea misiunilor anterioare. Încrederea însă avea și ea o limită, de aceea planul prevedea și cîteva măsuri de siguranță. Nici unul dintre ei nu cunoștea secretul firmei „*Mercur*" și ce serviciu de spionaj militar se ascundea în spatele său. Nici chiar „G-4" nu cunoștea apartenența reală a celui care-l dirija. La rîndul lor, Ernest și Elena Fischer se credeau singurii agenți ai „*Mercurului*" prezenți în operație. Doar *Luceafărul* și, bineînțeles, „G-4" aveau o privire de ansamblu asupra planului „OG". Și, înainte de a apăsa pe buton, colonelul *Atticus* rămase un timp pradă dilemei : să acționeze sau nu ? Într-un tîrziu, cu ochii îndreptați spre *Mapa cenușie*, rosti cu glas tare : „Dumnezeu e cu noi !" și își făcu semnul crucii.

4

Savel Demetriad ajunse la „Hotel Parc" nu cu mult după miezul nopții ; străbătuse pe jos tot centrul Capitalei. Scăpase ca prin minune : dacă s-ar fi grăbit să părăsească grădinița ce împrejmuia biserica, unde intrase pentru a mai verifica o dată dacă era urmărit, cu siguranță că și-ar fi găsit moartea sub ruinele blocului surpat sub ochii lui. Era un bărbat călit, care văzuse și trăise multe. Își amintea foarte bine

de cutremurul din noiembrie 1940, de cadavrele scoase de sub dărîmăturile „Carlton"-ului. Cinci ani mai tîrziu, sfîrșitul războiului avea să-l găsească în Berlin... într-un Berlin în flăcări, bombardat fără contenire. Nimic nu se putea compara în mintea sa cu căderea apocaliptică a capitalei Reichului nazist în agonie. Desigur, scenele de groază la care asistase parcurgînd străzile Bucureștiului, din Piața Universității și pînă în Piața Scînteii, nu-l lăsaseră indiferent, dar nici nu-i înmuiaseră prea tare inima.

În Piața Victoriei îl ajunsese din urmă un taxi. Ar fi putut să apeleze la serviciile lui, dar preferase drumul pe jos, sub o lună stranie, pentru a medita în voie, căci era în joc o decizie, și nu una oarecare. Odată luată, rosturile sale la București urmau să marcheze o cotitură de 180°. Ideea i se revelase în timp ce străbătea orașul și realiza proporțiile dezastrului seismic. În Capitală catastrofa era evidentă. Provincia trebuie să fi avut o soartă asemănătoare. La cutremurul din 1940, își amintea el, localitățile Panciu, Focșani, Galați, Bîrlad fuseseră în mare parte distruse. Nu era greu de dedus că nenorocirea era generală, că autoritățile vor avea nevoie de un timp îndelungat pentru a-și reveni și a scoate țara de sub dărîmături. În concluzie, își propusese să nu se mai înapoieze la hotel, să dea astfel de înțeles administrației că a pierit în timpul seismului, dispărînd fără urmă. Evoluția în continuare îi va fi asigurată de faptul că alături de un pașaport oficial păstra și un Buletin de identitate, falsificat excelent, care îi permitea să se metamorfozeze în Radu Mavrodin, cu domiciliul în Constanța. Planul conceput era pe cît de simplu, pe atît de îndrăzneț. Pentru a-l duce la îndeplinire, avea nevoie doar de trei-patru zile, nu mai mult.

În România nu revenise singur, ci însoțit de doi „îngeri păzitori" — *Hänsel* și *Gretel*. Acordul lor, în vederea realizării planului său, era obligatoriu. Mai întîi trebuia să verifice dacă scăpaseră cu bine din cutremur. Căci „îngerii", păzindu-l de la distanță și din unghiuri diferite, se aflaseră și ei în zona „Continentalului". Moartea, rănirea sau dispariția lor fără urmă — întîmplare frecventă în timpul unor astfel de calamități — ar fi pecetluit eșecul misiunii. În ciuda tuturor circumstanțelor, eșecul nu era totuși decît un eșec.

Ajuns la „Hotel Parc", își propuse să treacă mai întîi în revistă toate autoturismele aflate la parcare. Cine știe, poate va da de „Volkswagen"-ul lui *Hänsel* și *Gretel*, de unde va

trage concluzia că cei doi scăpaseră cu bine, nevătămați, și că se refugiaseră în camera lor. Din clipa aceea, lucrurile se simplificau mult; va intra fără să șovăie în hotel și va lua contact direct cu colaboratorii lui.

Luna lumina puternic și Savel Demetriad trecu cu pas rar de la o mașină la alta, constatînd, nu fără mirare, că un număr mare de mașini sosiseră din străinătate. Și doar sezonul turistic nu începuse. Nu găsi „Volkswagen"-ul căutat. Rămase locului, fără să intre în panică. Oricare ar fi fost deznodămîntul celor doi colaboratori, era de datoria sa să clarifice situația — erau în viață sau nu? Începu să se plimbe agale, cu mîinile la spate, prin fața hotelului. Mai toate ferestrele erau luminate, și cele dinspre Casa Scînteii. După un timp, atras ca de o forță nevăzută, își înălță privirile în căutarea lunii ale cărei raze pur și simplu îl fascinau. Încercă să scape de obsesia lor, aprinzîndu-și o țigară și concentrîndu-se din nou asupra planului de acțiune. Pe măsură ce-l judeca pe o parte și pe alta, se convingea că nu avea de ce să-i fie teamă: era realizabil în toate datele sale esențiale. Numai lui *Hänsel* și *Gretel* să nu li se fi întîmplat ceva, situație în care ar fi fost nevoit să informeze ambasada. Se va înapoia oare la hotelul său cu inima îndoliată? Se va apuca oare să-și facă bagajul și să părăsească România fără să fi întreprins ceva?

Timpul se scurgea greu, nespus de greu și se surprindea consultîndu-și ceasul din ce în ce mai des. Nu-i era sete sau foame — țigara îi ținea și de una și de alta. Îl chinuia însă nerăbdarea. Apariția celor doi colaboratori i-ar fi permis să acționeze ferm încă în noaptea asta.

Într-un tîrziu, Savel Demetriad răsuflă ușurat. Văzu „Volkswagen"-ul prietenilor venind cu viteză moderată dinspre Piața Scînteii. Traversă în fugă drumul și le făcu semn să oprească. Cei doi îl văzură și reduseră și mai mult viteza mașinii. Opriră în dreptul lui. *Gretel* ieși prima din mașină — se afla chiar lîngă ușa din dreapta — și se aruncă, înnebunită, la pieptul lui Savel Demetriad, exclamînd în germană:

— Doamne Dumnezeule, trăiești!... Trăiești!

Explozia de duioșie a femeii, lacrimile ei îl emoționară și nu scoase un cuvînt, ca să nu-și trădeze tulburarea. Se simți din nou stăpîn pe sine în clipa în care *Hänsel* îl luă în primire, scuturîndu-i voinicește brațul.

— Te credeam mort, domnule Demetriad, îi mărturisi el sec. Mă găseam la locul meu, în fața spitalului „Colțea", știam

din ce direcție trebuie să vii. Pe urmă, am văzut, de acolo de unde mă aflam, cum s-au prăbușit cele două blocuri... Eram convins...

— Sper că n-ați trecut pe la hotelul meu? se neliniști brusc Savel Demetriad.

— S-a întîmplat ceva? fu rîndul lui *Hänsel* să se îngrijoreze.

— Răspunde-mi, ați trecut?

— Nu! Oricare ar fi fost situația, noi n-am fi călcat consemnul.

Savel Demetriad, cu o nestăvilită expresie de bucurie pe chip, își privea prietenii la lumina razelor de lună: amîndoi, în ciuda zîmbetului tineresc și cutezător, aveau o paloare bolnăvicioasă.

— Să urcăm în mașină, propuse Demetriad.

Gretel se așeză pe bancheta din spate, lăsîndu-l pe *bătrîn*, cum îl numea ea în discuțiile cu *Hänsel*, să se așeze în față.

— Ce fac? întrebă *Hänsel*, tot în germană. Pornesc? Stăm pe loc?

— Eu zic s-o pornești, îl sfătui Demetriad, să nu staționăm pe partea stîngă, și încă în fața hotelului.

Hänsel puse mașina în mișcare și, sub apăsarea celor trăite și văzute, exclamă tulburat, parcă cu o voce care nu-i aparținea:

— La început n-am înțeles ce se petrece... Am auzit un vuiet asurzitor, urmat de o explozie surdă. După asta totul s-a învăluit într-un nor de praf. Nu mai zăream nimic... După alte cîteva secunde, am văzut lumea ieșind înnebunită de la cinematograful „Luceafărul"...

Înaintau pe șosea cu viteză redusă. „Hotel Parc" rămase în urmă. Lui Savel Demetriad nu-i veni greu să înțeleagă starea sufletească a celor doi colaboratori, unul dintre ei, *Hänsel*, fiind destinat să-i ia locul. Și asta foarte curînd, căci așa declarase șefilor înainte de a se avînta în ultima sa misiune: „Maurul și-a făcut datoria, maurul poate să iasă la pensie!" Obosise, bătuse ceasul retragerii. Interveni, decis să aducă lucrurile pe făgașul dorit:

— Oprește aici!... Vreau să discut ceva cu voi.

Hänsel se supuse: șoseaua era pustie. Cînd și cînd se zărea în oglinda retrovizoare cîte o mașină intrînd încet în zona de parcare din fața hotelului.

— Înainte însă de a vă înfățișa ce vreau să inițiez, preciză Savel Demetriad, o să vă cer să-mi răspundeți, pe rînd, la cîteva întrebări.

— Uf! exclamă *Gretel*. Misterios ca întotdeauna!

Nu era reproș, ci mai mult o subliniere a unei atmosfere care o captiva.

— Tu, Gretel, în seara asta de unde m-ai *preluat*?

— Am parcat mașina în fața „Intercontinentalului", raportă ea cu voce egală, tainică. După asta, am luat-o spre Casa centrală a armatei, acolo unde te-ai oprit. Ei bine, de aici te-am *preluat*.

— N-ai observat nimic? Savel Demetriad se răsuci spre *Gretel*, curios. Vreo coadă, ceva?

— Nu!... Cînd a început cu...

Savel Demetriad o întrerupse; nu mai dorea, deocamdată, povești cu cutremurul.

— Tu, *Hänsel*, unde te găseai?

— Așa cum mi-ai cerut, m-am postat, începînd de la nouă și zece, în dreptul bisericii Colțea. *Hänsel* vorbea ținînd brațele întinse pe volan și uitîndu-se pieziș la profilul energic al *bătrînului*. De acolo am ținut sub observație porțiunea din strada Ghica, porțiunea care ne interesa.

— Pe *Rocco* l-ai văzut? Gîndește-te bine!

— Nu trebuie să mă gîndesc chiar atît de bine, glumi *Hänsel*, fără prea multă convingere. De la locul meu, controlam toată porțiunea din fața Muzeului, adică de la ieșirea din pasajul subteran și pînă-n Ghica. Nu era aglomerație, trecătorii erau destul de rari. M-am și mirat chiar... Pînă în momentul cutremurului, *Rocco* nu apăruse. L-aș fi văzut ieșind din pasaj și trecînd prin fața Muzeului.

Savel Demetriad căzu pe gînduri, iar cei doi colaboratori nu-l tulburară. *Gretel* părea chinuită de o neliniște, căci se răsucea mereu și scruta prin geamul din spate al mașinii șoseaua luminată puternic de o lună parcă muiată în var.

După cîtăva vreme, Savel Demetriad vorbi:

— Deci întîlnirea lui *Rocco* cu *Manfred* nu a mai avut loc.

— Cum mă vezi și te văd, îl completă *Hänsel*, oarecum bucuros că discuția era reluată de unde fusese întreruptă.

— Pe *Manfred* l-am zărit, continuă Demetriad, l-am zărit traversînd strada. Mai exact, venea dinspre magazinul cu cosmetice „Miraj" și s-a oprit în fața unei vitrine. Eu am intrat

în curtea bisericii ; nici de acolo nu l-am scăpat din ochi. Deci el s-a prezentat la întîlnire cu exactitate. La un moment dat, din curtea bisericii, l-am mai zărit cotind-o la stînga, pe Ghica.

— Din păcate, eu nu l-am văzut. Cred că din pricina cutremurului.

Gretel tresări înspăimîntată :

— Crezi că *Manfred* a... ?

Demetriad se uită peste umăr la *Gretel*, cu o înțelegere prietenească.

— Ești o femeie curajoasă, o lăudă el. Mă bucur pentru *Hänsel*, pentru noi în general. N-ar fi exclus ca *Manfred*... În schimb, e de presupus că *Rocco* a rămas în viață. În sensul ăsta, vreau să discut cu voi un plan de acțiune imediată. Cutremurul, ieșit din comun prin intensitatea sa, ne-a cam stricat socotelile. Dar tot el ne-a creat și condiții favorabile luării unor inițiative directe. Și Demetriad le relată, mai întîi, hotărîrea de a nu se mai întoarce la hotel, de a trece în categoria celor „dispăruți fără urmă" și de a intra pentru trei-patru zile în pielea cetățeanului român Radu Mavrodin.

— Unde ai să locuiești ? fu *Hänsel* dornic să afle.

— La un hotel... Poate chiar la „Parc"... De ce nu ? Mă prezint ca un cetățean oarecare... nu uita că *sînt și din Constanța*.

Interveni și *Gretel* care făcu dovada perspicacității sale.

— Fără bagaj vei fi imediat suspectat.

— Așa e, *Gretel*, cum zici tu. De aceea, la deschiderea magazinelor — să nu-ți închipui că nu vor fi deschise — o să-mi faci cîteva cumpărături.

— Și pînă dimineața ?

Întrebarea era tot a femeii.

— Stați că n-am terminat, se grăbi Demetriad să-i avertizeze. Vom face împreună o noapte albă...

Hänsel se scuză că se vedea nevoit să-l întrerupă, dar, socotea el, în legătură cu trecerea la cealaltă identitate, se mai ridica o problemă.

— După cele trei sau patru zile, o să vrei să părăsești România, nu-i așa ?

— Firește !

— Ei bine, cum o să procedezi ? Lui *Hänsel* i se păru că șefului său îi scăpase un amănunt, și încă unul foarte important. La ieșirea din țară, odată cu pașaportul, trebuie să

prezinţi acea notă că ţi-ai încheiat socotelile cu hotelul, cu schimbul valutar. Altfel, o să ai neplăceri. O să fii reţinut, o să se telefoneze la hotel şi, în felul ăsta, o să se afle că n-ai dispărut fără urmă la cutremur.

În maşină nu era prea întuneric, aşa că atît *Hänsel*, cît şi *Gretel* sesizară zîmbetul superior, nu însă lipsit de blîndeţe, al experimentatului spion.

— Îţi aminteşti că, pregătind plecarea noastră, v-am recomandat să plătim serviciile din România prin Oficiul de turism ? Atunci n-aţi fost de acord cu mine şi mi-aţi argumentat : „De ce să plătim înainte pentru o lună, cînd s-ar putea să stăm doar trei săptămîni ?“ Eu, din considerente strict pedagogice, nu v-am contrazis şi am plătit O.N.T.-ului pînă la 15 martie... Într-un cuvînt, la frontiera română prezint chitanţa Oficiului de turism.

— Am înţeles ! se recunoscu *Hänsel* depăşit de capacitatea celuilalt de a-şi calcula mişcările.

Demetriad se uită la ceasul de mînă ; ora nu-l nemulţumi.

— Sînteţi obosiţi ? Tu *Gretel*, cum te simţi ?

— Mai are asta vreo importanţă ? se grăbi *Hänsel* să zică.

Femeia însă nu-l lăsă fără răspuns :

— Mi-e cam foame, dar am în poşetă două tablete de ciocolată. Pe urmă, aş urca pentru cîteva minute.

— Mai reziști puţin ? întrebă Demetriad.

— Desigur !

— Aş vrea ca pînă se luminează de ziuă, să-i fac o vizită lui *Rocco*. Dacă *Manfred* a murit, trebuie să lămurim ce facem cu servleta. Ţinînd seama de panica creată de cutremur, i-am putea face lui *Rocco* un instructaj deschis. De acord ?

După o scurtă gîndire, *Hänsel* spuse :

— Cred că e bun planul.

— Nu de voi am nevoie, ci de maşină, aşa că tu, *Gretel*, dacă vrei să rămîi la hotel...

— Nu, nu, merg cu voi. Acordă-mi însă o „recreaţie“ de cîteva minute. O să urc în cameră. În frigider sînt cîteva sticle de „Pepsi“, am şi tablete cu cofeină, o să le iau cu mine...

— Atunci, dă-i drumul, *Hänsel*... Eu o să cobor şi o s-o iau încet spre Piaţa Scînteii, iar voi, după ce o să vă faceţi treburile, o să mă ajungeţi din urmă. N-are nici un rost să fim văzuţi împreună. Cum stai cu benzina ?

— Am făcut plinul chiar în seara asta.

— Grăbiţi-vă ! Poate că mai apucăm să trecem şi pe la *Manfred*... pentru o confirmare.

În apropierea hotelului, Savel Demetriad coborî din maşină şi, înainte de a se depărta, ţinu să le atragă atenţia :

— La recepţie, arătaţi că sînteţi foarte impresionaţi şi că vă întoarceţi iarăşi în oraş să vedeţi grozăviile cutremurului.

Pe cer, luna parcă se micşorase, dar continua să răspîndească raze unduitoare în jurul rotunjimii sale perfecte.

Savel Demetriad înainta agale spre Piaţa Scînteii, mărturisindu-şi cu o duioşie specifică vîrstei că se simţea la fel de bine şi de sigur pe puterile sale ca în anii de vigoare ai tinereţii. În activitatea sa de ofiţer de dirijare a unei reţele, respingea riscul în sine. Dar cînd o misiune sau alta îi forţa mîna şi-i cerea să rişte, nu era tipul care să se înspăimînte şi să dea înapoi. În ultimii ani, prin natura funcţiei sale, riscase rar ; de aceea, gîndindu-se intens la planul elaborat adhoc, se pregătea să guste din nou, cu patima iubitorului de vinuri bune, tăria ameţitoare a aventurii.

5

În aşteptarea căpitanului Pop, Frunză se cufundase într-unul din fotoliile din holul pustiu al hotelului. Fuma ţigară după ţigară şi retrăia, în gînd, secundele cutremurului. Nu se speriase, intrase doar într-un soi de panică după ce văzuse mormanul de moloz al blocului *Casata*. Cu greu izbutise să-şi stăpînească un tremur nervos, străin firii sale. Încercase să-şi imagineze cu ce se îndeletniceau locatarii blocului în momentul în care zidurile, zguduite de o forţă fantastică, prăbuşiseră peste ei întunericul morţii.

„Bucureştiul nostru ! gemu Frunză în adîncul sufletului. Bucureştiul nostru, care se pregăti să întîmpine primăvara, va fi multă vreme, de-acum înainte, plin de răni ...!“

Uitase de mult înfăţişarea Bucureştiului ieşit din război : ruinat, cenuşiu, flămînd, cu clădiri în flăcări după bombardamentul german de la 24 august 1944. Iar acum, cufundat în fotoliu, revedea, ca într-un film documentar în care secvenţe ale trecutului alternau cu cele ale prezentului, destinul nemilos al oraşului său natal.

Intrară cîţiva clienţi ai hotelului şi Frunză îl căută printre ei pe Savel Demetriad. Nu-l găsi. Puţin mai tîrziu, holul elegant se cufundă iarăşi într-o tăcere adîncă ; gîndurile i se reînnodară în punctul în care fuseseră vremelnic întrerupte. Urmărea aievea acel „film documentar" al memoriei sale. Era prezent mai în toate secvenţele. Se vedea, se recunoştea... îi plăcea, cînd părăsea sediul ministerului, s-o ia încetişor pe Brezoianu, stradă îngustă, gîtuită, care însă îl încînta prin clădirile sale înalte — unele dintre ele intrate în istoria presei româneşti — apoi să iasă, pe la „Adam", în Piaţa Palatului.

„Cine îşi mai aminteşte astăzi cum arăta, în urmă cu vreo cincisprezece ani, zona asta a oraşului ? se întreba Frunză cu nostalgie. Sfîntu Ionică... Luterană... Strada Imperială !"

Urca după aceea, cu pas măsurat, spre Calea Victoriei, o traversa, dar n-o lua înainte, pe fosta stradă Regală, ci se îndrepta spre Biserica Enei. Dacă se nimerea să fie pe trotuarul stîng, atunci, de fiecare dată, admira faţada monumentală a unei clădiri unice în Bucureşti — Institutul de Arhitectură — pe care ultimul război „se iscălise" cu muşcături de gloanţe. Iar dacă paşii îl purtau către celălalt trotuar, atunci descoperea, cu aceeaşi bucurie, vechea clădire a Băii Centrale. Două clădiri stăteau astfel faţă în faţă, subliniind exact elementele contradictorii din urbanistica Bucureştiului, care-i confereau un pitoresc inedit.

Cînd ajungea în dreptul blocului „Dunărea", obişnuia să facă un popas. Ca oricărui bucureştean, îi plăcea şi lui veşnica forfotă a oamenilor, întreţinută în centrul oraşului de staţiile numeroaselor troleibuze şi autobuze ; amestecul acela nesfîrşit de fete şi băieţi, de gospodine încărcate cu sacoşe şi grăbite să ajungă mai repede la casele lor. Cîndva, în coroanele unor castani, îşi stabiliseră loc de întîlnire stoluri mari de vrăbii ; la ceasul amurgului, văzduhul se umplea de ciripitul lor, amintind, în zgomotele moderne ale oraşului, un Bucureşti de altădată.

Apoi, o lua agale spre Piaţa Romană, lovindu-se aproape la fiecare pas de trecători voioşi sau apatici. Pierdea cîte un minut în faţa aceloraşi vitrine familiare ca, după un timp, să se pomenească în vîrtejul celor care intrau sau ieşeau de la cinematograful „Scala".

Se ridică brusc din fotoliu, hotărît să se lepede de povara gîndurilor legate de seism. Făcu un efort să se concentreze din nou asupra misiunii care-l adusese în holul hotelu-

lui. Înaintă spre recepție și la biroul său, funcționarul se apucase să scrie ceva într-un registru.

Așadar, Savel Demetriad fusese căutat de un bărbat îmbrăcat într-un loden de croială modernă, avînd pe nas o pereche de ochelari fumurii. Fără doar și poate că „omul în loden", alarmat de consecințele catastrofale ale cutremurului, trecuse pe la hotel să afle dacă lui Savel Demetriad nu i se întîmplase vreo nenorocire. Cine să fi fost ? Un om apropiat, desigur, dacă se arătase atît de îngrijorat ! N-o fi fost chiar cel cu care urma să se întîlnească ? După părerea recepționerului, un străin. Părerea nu trebuia ignorată. Sugestia asta însă îl nemulțumea. De ce era nevoie de atîtea manevre pentru ca Savel Demetriad să se întîlnească cu un străin, adică cu unul de-al lui ? Străin ? Că purta un loden modern de proveniență străină ? La fel de bine ar fi putut să fie un bucureștean. De ce nu ? Sînt doar atîția care străbat meridianele lumii !

Se îndreptă spre ieșire. Aerul era rece și îmbibat cu praf.

— Ce lună ! îi atrase portarul atenția. Să mă bată Dumnezeu dacă am mai văzut o lună ca asta !

Găsi uniforma portarului anacronică și mai caraghioasă ca niciodată. „De unde dracu' obiceiul ăsta de operetă ?" se întrebă Frunză uitîndu-se cînd la luna de pe cer încercuită de curcubee decolorate, cînd la gușa portarului ce se revărsa peste tunica încheiată la gît în copci. „Dumnealui trebuie să-l fi remarcat pe omul în loden !" presupuse Frunză și îl întrebă imediat :

— Nu cumva ai văzut intrînd în hotel un bărbat cu ochelari fumurii, îmbrăcat cu un loden ?...

Portarul își aminti pe neașteptate de importanța uniformei și a funcției sale și vocea-i deveni severă :

— Da' dumneata cine ești ca să mă iei la întrebări, că nu te-am mai văzut p-acilea ?

Lui Frunză i-ar fi fost lesne să-și scoată legitimația. Se mulțumi doar să-și liniștească interlocutorul cu vorba.

— O să te lămurească tovarășul Cicu de la recepție... Pînă atunci fă bine și răspunde-mi.

Portarul deveni prudent, îl măsură din tălpi și pînă în creștet. Se vede treaba că descoperise ceva sesizabil numai de el, căci duse două degete, în semn de salut, la cozorocul chipiului și-i răspunse :

— Aha, l-am văzut !... A intrat, a ieșit... Domnu' nu era un client de-al nostru...

— Îi ţii minte chiar pe toţi care intră şi ies ?

— Altfel cum ? îşi umflă portarul pieptul său de luptător de circ. O dată dacă-l văd, gata, îl şi ţin minte, căci dom'le, intră în obligaţia mea să-l salut, să-i deschid uşa... Ehei, cine-i primul reprezentant al hotelului ? Eu ! Directorul spunea...

— Venise singur ?

— Cine ?

— Omul cu ochelari fumurii.

Se ivi un domn în vîrstă, ţinînd elegant de braţ o bătrînică. Întorcînd interlocutorului spatele, portarul se repezi să le deschidă uşa, încremenind apoi în poziţie de drepţi. După ce-i văzu intrînd, se întoarse către Frunză :

— Englezi, dom'le, îşi arătă portarul cunoştinţele. Soţ şi soţie... Doi bătrîni, dom'le, şi călătoresc în lumea largă, ca doi îndrăgostiţi. Amintindu-şi deodată de ceva, zise : M-aţi întrebat dacă a venit singur ? Păi, e mai complicat...

— Cum asta ? deveni Frunză curios.

— Omu' n-a venit pe jos, deci n-a venit singur, nu-i aşa ? Vedeţi dumneavoastră, din direcţia aia l-am zărit. Portarul întinse braţul spre Gara de Nord... S-a dat jos dintr-o maşină foarte elegantă. A oprit peste drum de Politehnică, unde-i magazinul de încălţăminte.

— Nu cumva era un „Mercedes" negru, oficial ? Nici chiar Frunză, maior de securitate cu o vastă experienţă în activitatea sa, nu ar fi fost în stare să-şi explice pe ce căi speculative ajunsese la întrebarea asta.

— Nu, nu, tovarăşe, maşina era particulară, nu o „Dacie", ci una d-aia care nu-i la îndemîna oricui. Maşina a luat-o pe „Polizu", iar el a venit pe jos la hotel. M-a mirat.

— De ce ?

— Cum să nu mă mir ?

Portarul părea surprins de naivitatea întrebării.

Păi să fi tras omul la scară, că avea maşina unde să întoarcă pe urmă, ca s-o ia pe „Polizu".

— Aha !

— Pot să jur că era militar, aşa cum pot să jur că şi dumneavoastră sînteţi de la securitate.

O clipă Frunză uită de imensa amărăciune care-i apăsa sufletul :

— Ce spui, omule ?! Că pe mine m-ai dibuit, treacă-meargă, dar ce te face să juri că celălalt era militar ?

— După mers, tovarăşe, după mers ! Au militarii ăştia un mers al lor... că or fi din România, din Franţa, din Pata-

gonia, au un fel al lor de a călca. Uite, şi pe stradă, văd cîte un bătrînel de vreo şaptezeci — şaptezeci şi cinci de ani, şi după cum calcă, îmi zic imediat : e un colonel, dacă nu chiar un general în rezervă.

Frunză nu se gîndi să pună sub semnul îndoielii spusele portarului. Încîntat de spiritul lui de deducţie, îi întinse pachetul de ţigări. Acesta îl refuză strîmbînd din nas :

— „Amiral" ? Regret *bocu ! Poţ Mol* sau *Kent*...

În alte împrejurări, Frunză l-ar fi luat de-a binelea peste picior ; acum însă, după ce constatase cu ochii lui cum viaţa unor oameni se poate stinge într-o clipă, îşi zise : „N-are decît să fumeze ce-i place !"

— Pe urmă, cînd a ieşit din hotel, încotro a luat-o ?

— L-am salutat, da' nu mi-a răspuns ! reţinuse portarul. A trecut pe celălalt trotuar şi s-a dus după maşină, pe „Polizu".

— Îl aştepta ?

— Asta nu mai ştiu ! Da' într-acolo a luat-o !

Frunză îşi epuizase întrebările : se mulţumi să fumeze mai departe şi să se uite de-a lungul Căii Griviţei, spre cinematograful „Marna", de unde presupunea că trebuie să apară căpitanul Pop. Rămase locului în tăcere, alături de portar, preţ de cîteva minute. Deodată, cineva din spate îl apucă de cot. Întoarse capul : era funcţionarul de la recepţie, îl invita discret să intre în incinta hotelului. Judecînd după neliniştea ce se instalase pe faţa acestuia, Frunză deduse că i se întîmplase ceva neplăcut.

— Domnule, începu el, dar se corectă imediat : Tovarăşe...

— ...maior Frunză, îi sări ofiţerul în ajutor.

— Trebuie să vă aduc la cunoştinţă... Poate că-i mai bine să ne retragem în birou, nu credeţi ? propuse el şi tonul la care apelase îi trăda îngrijorarea.

Maiorul nu se împotrivi. Se retraseră în aceeaşi încăpere de unde telefonase colonelului.

— Acum cîteva minute, îngrijitoarea *de la doi*, începu funcţionarul să povestească cu glas gîtuit, mi-a comunicat că... Înghiţi un nod : propria emotivitate îl stingherea în mod vădit.

— Ce s-a întîmplat ? deveni Frunză nerăbdător.

— Îngrijitoarea a trecut prin dreptul camerei 220.

— Cea locuită de Savel Demetriad ?

— Da. I s-a părut că ușa-i ușor crăpată... O știa închisă. S-a oprit și a constatat că era deschisă. A împins-o, a intrat în vestibul, a întrebat cu glas tare dacă e cineva în cameră.

— De ce cu glas tare ? Era întuneric ?

— Da, îi confirmă funcționarul. Dacă a văzut că nimeni nu-i răspunde, a aprins lumina... Din fericire, susține ea, n-a dispărut nimic din cameră...

— De unde știe ?

— E ordine, bagajele sînt la locul lor, intacte. Pe ea a intrigat-o ușa deschisă — că mai trecuse prin dreptul ei în cîteva rînduri și era încuiată... Bine că n-ați plecat ! se bucură sincer funcționarul.

Dintr-o dată două situații inedite : apariția „omului în loden" și violarea camerei 220 de către o persoană rămasă neidentificată. „Am de ce să mă agăț !" gîndi Frunză însuflețit de constatare.

— Sfătuiți-mă ce să întreprind ! îl rugă Dan Cicu. Să anunț administrația ? Să anunț secția de miliție ? Să aștept clientul ?

Frunză îl ascultă cu o anumită compătimire în priviri : funcționarul era prea tînăr și era limpede că nu se prea lovise de asemenea probleme.

— Unde-i îngrijitoarea ?

— Sus... I-am atras atenția să stea mai mult prin preajma camerei.

— Cît o să vorbesc eu la telefon, îi spuse Frunză, dumneata avertizează-o să-și țină gura, ca și cînd n-ar fi descoperit nimic.

— Adică să nu pomenească de asta îngrijitoarelor de la celelalte etaje ?

— M-ai înțeles !

Aprecierea maiorului avu asupra funcționarului un efect binefăcător : expresia chipului său se mai destinse puțin. Părăsi biroul.

După ce rămase singur, Frunză îl chemă la telefon pe colonelul Panait și-i raportă întîmplarea de la etajul doi, iar în concluzie se pomeni punîndu-i șefului întrebarea pe care cu puțin timp înainte recepționerul i-o pusese lui.

— Ce mă sfătuiți să fac ?

Altădată Panait l-ar fi luat, cu siguranță, la rost ; ce-i cu întrebarea asta stupidă ? Ce, singur nu-i în stare să

caute soluții ?! Acum însă părea să fie mulțumit că i se cerea părerea chiar și într-o chestiune în aparență atît de măruntă.

— Mda... îl auzi Frunză mormăind la celălalt capăt al firului. Povestea asta ne cam încurcă ițele !

Maiorul nu-l întrebă de ce, iar colonelul nu se grăbi să-i explice. După o pauză, șeful îi comunică decizia :

— Uite, băiete, cum o să procedezi ! Administrația hotelului să înregistreze violarea camerei ; dar, deocamdată, să nu înainteze miliției nici o reclamație... Mă auzi ?

— Perfect, tovarășe colonel !

— Așa ! oftă șeful. Să așteptăm, poate că totuși Savel Demetriad o să-și facă apariția.

— Credeți ?

— Pornim de la supoziția că o să apară, insistă Panait. Să-l lăsăm pe dumnealui să constate violarea camerei. Să fim atenți cum o să reacționeze : o să reclame sau nu ? Iar dacă o să reclame, ce anume o să spună. Ai înțeles ?

— 'nțeles !

— Pe urmă, administrația hotelului, pornind de la reclamația îndreptățită a clientului, se va adresa organului de miliție Ai înțeles ?

— 'nțeles ! Maiorul Lucian s-a întors de pe teren ? se interesă și Frunză, dornic să afle constatările colegului său.

Vocea colonelului înregistră o scădere :

— S-a întors... E înnebunit de ce a văzut. E de părere că odată ajuns în curtea bisericii, lui Savel Demetriad i se putea întîmpla totuși o nenorocire.

— Înseamnă că..

— Că ce ? se mînie brusc colonelul. Frunză îi mai auzea în receptor respirația greoaie.

— Că pe degeaba îl mai așteptăm ! nu ezită maiorul să-și exprime părerea.

— Un dispărut fără urmă trebuie așteptat cel puțin un an de zile...

Fără voia sa, Frunză, ca în vremurile de dinainte de cutremur, deveni ironic :

— În cazul ăsta, tovarășe colonel, sper să fiu schimbat din post ceva mai devreme

— Pop trebuie să apară dintr-un moment în altul, răspunse colonelul, indiferent la ironia subalternului. Te anunț că s-a decretat starea de necesitate. De acolo, vii direct la sediu, pe drumul cel mai scurt. Ai înțeles ?

— 'nțeles, tovarășe colonel !

Își aprinse o țigară și ieși din birou. Holul hotelului era pustiu și apăsător. La recepție, Dan Cicu îl aștepta cu o vădită nerăbdare. Frunză se interesă :

— Cînd urmează să te schimbi ?

— Abia la orele 19...

— Iar îngrijitoarea ?

— La fel.

Frunză îi comunică ce trebuie să întreprindă, îl îmbărbătă, dar acesta se arătă sceptic.

— Credeți că Savel Demetriad o să mai vină ?

Frunză își aminti de replica șefului cu privire la cei „dispăruți fără urmă", încercă să-i arate că nu existau motive de îngrijorare cu privire la soarta lui Savel Demetriad. Nu credea o iotă în tot ce susținea, asta însă era, deocamdată, indicația.

— Să vă facem o cafea ? îl întrebă Dan Cicu, dornic să fie, la ceasul acela din noapte, gazdă amabilă.

— Admirabilă idee ! îl lăudă Frunză.

Se retrase din nou spre fotoliul de unde se ridicase. Se instală comod, cu gîndul la cafea. Dar puțin mai tîrziu, își aminti iar de cutremur și își spuse : „Barem de n-ar ploua ! Pentru ca operațiile de salvare a oamenilor să nu fie îngreunate".

6

„Volskswagen"-ul opri în apropierea unei bifurcații de străzi înguste, prost pietruite, în zona cartierului Pantelimon.

— Ai condus foarte bine, *Hänsel*, ca un adevărat bucureștean.

— Strada Amurgului ! Ce denumire !

— Mă așteptați aici ! Cu răbdare. Priviți, nici n-ai zice că pe-aici a trecut cutremurul.

Nu mai așteptă să i se răspundă, deschise portiera și coborî. Strada, cu căsuțe mici, împrejmuite de curți modeste, era pustie, luminată de razele argintii ale lunii. Nici măcar un lătrat de cîine nu tulbura pacea nopții. Demetriad se uită peste umăr, mai mult din obișnuință : mașina staționa într-un loc bun, ferit pînă și de luminile Selenei. Porni mai departe, mulțumit de sine, de decizia luată : acționa, intra în arenă,

avea din nou să tragă în piept aerul tare al înfruntărilor directe. La plecare, șefii îi interziseră să acționeze fățiș. Pînă la pensionarea sa și pînă la urcarea pe „tron" a lui *Hänsel*, mai aveau nevoie de el. Dar și el — de ce să nu recunoască — mai avea nevoie de ei.

Strada Amurgului nu-i era străină, o cunoștea din tinerețe. Și apoi, într-una din plimbările sale solitare din ultima vreme, se rătăcise și pe aici, într-o recunoaștere absolut necesară. Doar la nr. 9, în singurul imobil cu două caturi de pe strada aceea, locuia Victor Tevi, agentul lui cu indicativul *Rocco*.

Intră în clădire de-a dreptul, fără ezitări. Nici un bec nu lumina scara, dar asta nu-l stingheri. Prevăzător, se înarmase cu o lanternă luată de la *Hänsel*. Cînd ajunse la ultimul etaj, îndreptă fasciculul de lumină spre ușile celor două apartamente. Alese una dintre ele, cea pe care desluși nu numai numărul apartamentului, ci și o carte de vizită : „Victor Tevi, șef de serviciu la Întreprinderea Mașinrom". Descoperirea funcției înscrise pe cartonașul acela dreptunghiular îl miră, căci fusese informat că Victor se pensionase medical. Stinse lanterna, își lipi urechea de ușă ; de dincolo nu se auzea nici un zgomot. Apăsă de cîteva ori clanța — zgomotul răspîndit în noapte de propria sa mișcare i se păru deosebit de puternic. O clipă se îndoi de eficacitatea planului său. Nu dădu însă îndărăt. Înmărmuri într-o așteptare confuză. Pe urmă, apăsă ușor pe butonul soneriei. Răsună un zumzet îndepărtat și o fărîmă de speranță îi încolți în suflet. Mai sună o dată. Temeritatea îi fu încununată de succes. Pași tîrșiți se apropiară de ușă și un glas de bărbat întrebă :

— Cine-i ?

Savel Demetriad recunoscu vocea lui Tevi și răsuflă ușurat : speranța i se împlinise devenind realitate. Răspunse în șoaptă :

— Deschide, dragă Tevi !

Celălalt șovăi sau așa i se păru lui Demetriad. O cheie se răsuci în broască, și nu-și mai făcu nici o problemă. Ușa se deschise. Savel Demetriad nu se clinti din loc : îi vîrî celuilalt în ochi lumina lanternei ; acesta, orbit și speriat, se feri. Apoi Demetriad întoarse lanterna spre el lăsîndu-și chipul în bătaia luminii.

— Tu ? ! exclamă Tevi uluit. Tu aici ?

— Da, *Rocco*, eu! Nu mă inviţi în casă?... Să nu-mi spui că te-ai însurat şi că ţi-ai refăcut căminul!

Nu-i aşteptă invitaţia; intră şi închise uşa în urma sa. Tevi se zăpăci de-a binelea şi bîigui ceva de neînţeles. Demetriad îl mai prinse o dată în fasciculul de lumină şi-l recunoscu cu greu pe Rocco în pijamaua prea largă pe trupul său uscat. Îl trezise, cu siguranţă, dintr-un somn adînc, căci buimăceala nu i se risipise. Ca o fantomă se mişca prin întunericul încăperii. Intrară într-o sufragerie a cărei fereastră dădea spre stradă. Luna se furişase şi aici, umplînd-o cu raze lăptoase. Demetriad stinse lanterna.

— *Rocco*, nu dispun de prea mult timp, aşa că fii drăguţ şi răspunde-mi concis la tot ce o să te întreb, îl avertiză Demetriad. Unde-i servieta?

— Cum unde? răspunse Victor Tevi contrariat. La *Manfred*!

Savel Demetriad aprinse brusc lanterna orbindu-l. Gestul nu era prea politicos şi nici violenţa sa nu era justificată. Văzu în conul de lumină o faţă cadaverică, brăzdată de riduri şi îşi dădu seama că de la ultima lor întîlnire de anul trecut, de la Karlsbad, Victor Tevi îmbătrînise mult.

— Stinge lanterna! îi ceru *Rocco*. Ce naiba îmi tot scoţi ochii?

Demetriad îi satisfăcu dorinţa şi întunericul se refăcu.

— *Rocco*, te mai întreb o dată, unde-i servieta?

— Am procedat aşa cum îmi cereau instrucţiunile. I-am predat-o lui *Manfred* cu cîteva minute înainte de cutremur. Tăcu, pentru ca după o clipă să întrebe: Cînd ai sosit în ţară?

Demetriad se prefăcu a nu-l fi auzit. Se gîndea la ce-i raportase *Hänsel*. Aşadar, unul dintre ei minţea, bineînţeles nu omul căruia urma să-i predea reţeaua peste cîtva timp.

— Susţii deci că *Manfred* a intrat în posesia servietei? Îşi compuse un ton bănuitor şi, totodată, ameninţător.

— I-am predat-o, ne-am despărţit. La vreme, cred. Eu, nimic de zis, am avut noroc, am scăpat

Demetriad, decis să acţioneze ferm şi să nu lase nelămurită problema servietei, nu mai lungi vorba şi-i porunci:

— Îmbracă-te!

— Adică cum... nu înţeleg... de ce să mă îm... îmbrac?! Lui Tevi i se împleticea limba.

— Hai, hai! Nu fă pe prostu! Îmbracă-te! Mergi cu mine.

— Unde?

— O să vezi tu unde!

— Bine, bine, se învoi celălalt fără plăcere. Uite, mă îmbrac. Trecu în dormitor, însoțit de Demetriad și întinse brațul spre comutator.

— Să nu aprinzi lumina! îi vorbi Demetriad la fel de poruncitor și îi veni în ajutor cu lanterna.

— Tu aici?!... se minuna Tevi fără vlagă, lepădîndu-și pijamaua. Tot nu-mi vine să cred!

Savel Demetriad își plimbă iscoditor raza lanternei prin încăpere: descoperi treptat pe studio cearșaful mototolit și pe jos perna aproape neagră de murdară ce era; pe scaunul de lîngă pat, o conservă desfăcută și un cuțit înfipt în conținutul cutiei, alături — un coltuc de pîine, apoi un plic de „Ciclobarbital". Îl socotea pe *Rocco* subalternul său, astfel că era îndreptățit să-i reproșeze:

— Văd că nu prea faci casă bună cu curățenia! Ai cam decăzut! Nu erai așa cînd te-am cunoscut. Ce s-a întîmplat cu tine? Astă-toamnă, la Karlsbad, îmi vorbeai de o femeie.

Victor Tevi se îmbrăca încet, chinuit atît de prezența musafirului, cît și de amintirea visului avut înainte de a fi trezit de țîrîitul soneriei.

— Te pomenești că și muierea asta te-a lăsat?

Dacă Demetriad ar fi îndreptat, în clipa aceea, raza lanternei spre *Rocco*, fără îndoială că ar fi observat cum fața agentului său își schimbase expresia în chip dramatic, încruntîndu-se mînios, de parcă s-ar fi pregătit să se încaiere în chiar dezordinea dormitorului.

— Nu mă lămurești?...

Rocco răspunse în cele din urmă, cu deznădejdea înfrîntului.

— Ei da, m-a lăsat! Unde dracu vrei să mă duci? Apoi, brusc, exclamă din nou, uimit: Tu în țară!

— Ce altă treabă mai are patronul decît să-și controleze subalternii! simți Demetriad nevoia, nu atît să-l ironizeze, cît să-l umilească. Să vadă și el pe ce dă banii! Nu-i așa, *Rocco?* Să vadă și el pe ce dă banii!....

— Sînt gata! îl anunță Victor Tevi, mai mult cu gîndul la ceea ce visase în timpul somnului decît la Demetriad.

— Dacă-i așa, atunci s-o luăm din loc!

În timp ce coborau scara nestingheriți de nimeni, Victor Tevi își aminti cum i se înfățișase în vis o femeie mai tînără decît el cu vreo cincisprezece ani, plină de farmec, pe care el, de la o vreme, o întîlnea fie în troleibuz, fie în stație... Nu schimbaseră niciodată o vorbă, iar Tevi era convins că ea nici nu-l băga în seamă. De aceea, cînd în vis veni să se așeze pe marginea patului, declarîndu-i : „Uite, am venit... Ei, și acum ce facem ?“ el se mirase nespus. „Visez !“, își spusese, dar nu se trezise. „Ei, și acum ?“ răsunase iarăși întrebarea ei. „Te rog să rămîi cu mine !“ Hohotul de rîs batjocoritor al vizitatoarei se asemăna perfect cu cel al femeii care, nu de mult, îl părăsise. În somn, umilința i se transformase în revoltă și ar fi pălmuit-o, dacă soneria nu l-ar fi smuls din vis.

— Ia-o la stînga !

Tonul poruncitor și amenințător al lui Demetriad nu prevestea nimic bun. Poate că ar fi trebuit să protesteze și, exact ca în vis, să lase ca umilința să i se metamorfozeze în revoltă. Ah, dacă s-ar putea revolta ! Dar viața cea de toate zilele îi refuza ceea ce visul îi dăruia cu atîta generozitate. Execută deci toate poruncile patronului, cu resemnare, ba chiar cu o anumită mulțumire că era călăuzit *într-acolo*. După vreo zece pași, văzu în noapte o mașină. Nu putea să fie decît a patronului. „Dacă vrea să mă duc la *Manfred* — gîndi Tevi cu o minte obosită, n-are decît... *Manfred* nu mai trăiește...“

În dreptul „Volkswagen“-ului, Demetriad îi deschise portiera din spate și-i ceru să urce. Cînd *Rocco* zări în colțul opus al banchetei o femeie, și încă tînără, avu impresia că visează. Rosti respectuos „Săru' mîinile !“ și se așeză.

Demetriad își ocupă locul lîngă *Hänsel* care-i raportă laconic :

— Totul e în ordine !

— Dă-i drumu' !

Înlăuntrul mașinii era întuneric. Victor Tevi încercă pe furiș să deslușească chipul femeii. Nu izbuti. Resemnat, se lăsă în voia destinului, așa cum, uneori, planoriștii se lasă în voia aparatelor lor de zbor.

După ce mașina ieși din zona străduțelor patriarhale și nimeri pe un drum asfaltat, Demetriad îi ceru lui *Hänsel* să aprindă lumina.

— Uită-te la el, îl cunoști ?

Hänsel aruncă o căutătură fugitivă peste umărul drept,

— Îl cunosc !

— Cine-i ?

— Agentul *Rocco !*

— Tu, *Rocco*, îl cunoşti ? i se adresă patronul, întocmai ca un judecător care, în plină instanţă, îndeplineşte anumite formalităţi.

— Nu !

— Aşa e şi normal, *Rocco*, lămuri Demetriad fenomenul. El trebuie să te cunoască, tu nu. Caută, *Hänsel*, să ieşi în Tei !

Hänsel dădu din cap a încuviinţare aşa cum, dealtfel, stabiliseră dinainte. Călătoriră un timp în tăcere, apoi vocea lui Demetriad se auzi din nou :

— *Rocco*, mai eşti aici ?

Victor Tevi, care nu uitase nici o clipă că în stînga lui se afla o femeie, reacţionă demn.

— Nu înţeleg ironia.

Demetriad îi vorbi privind drept înainte — şoseaua era rareori tulburată de trecerea unor maşini.

— Te ştiu ager la minte, *Rocco*, altfel nu te-aş fi angajat. Ce-ai făcut cu servieta ?

— Aşa cum ţi-am mai spus : i-am predat-o lui *Manfred*. Presimţea că din minciuna lui, rostită fără nici o undă de şovăire în glas, nu va ieşi nimic bun şi tocmai asta îl determina să stăruie în minciună.

— Auzi, *Hänsel*, ce susţine dumnealui, că i-a predat servieta lui *Manfred*. Tu ce crezi ?

Cel de la volan îşi îngădui să-i arunce lui *Rocco* o nouă privire : era zeflemitoare.

— Să ne raporteze cum i-a predat lui *Manfred* servieta ! propuse *Hänsel*.

— Hai, *Rocco*, raportează tu frumos cum mi-ai respectat instrucţiunile ! îi ordonă patronul.

Rocco nu aşteptă să fie îmboldit a doua oară :

— Încă de la ora şase seara, mi-am potrivit ceasul după ora exactă de la radio. Pînă la predarea servietei, nu exagerez, am stat cu ochii pe ceas. (Victor Tevi nu mînţea, aşa îşi începuse misiunea, de aceea vocea sa prindea, cu fiece frază, mai multă siguranţă, izbutind să-l ţină pe Demetriad în şah). La ora 21,20 eram în pasajul subteran din Piaţa Universităţii.

— Tot cu ochii pe ceas ? îi ceru Demetriad să precizeze.

— Da... Am ieşit din pasaj la 21.25.

— Stai ! îl opri Demetriad străfulgerat de o idee. Ai ceasul la mînă ? Dă-mi-l !

Tevi se supuse : mişcările îi erau încete, leneşe sau indiferente. Demetriad îl luă şi-l controlă : indica aceeaşi oră cu al său. Il controlă apoi cu cel al lui *Hänsel*, al lui *Gretel* : cele patru ceasuri funcţionau de parcă ar fi avut acelaşi mecanism.

— Continuă ! îl îndemnă Demetriad înapoindu-i ceasul.

— Am ieşit din pasaj la ora 21.25, îşi reluă Victor Tevi povestirea. Am trecut, aşa cum cereau instrucţiunile, prin faţa Muzeului, fosta Bancă Chrisoveloni. Pînă la întîlnirea cu *Manfred* mă mai despărţeau doar cîteva minute. M-am oprit puţin în dreapta vitrinelor luminate ale Muzeului, după care, la 21.30, am cotit-o la dreapta, pe Ghica. L-am văzut pe *Manfred* venind spre mine. Ne-am oprit. Mi-a spus parola, eu i-am răspuns. I-am predat servieta. El s-a întors spre bar, eu m-am întors spre bulevard. Şi numai ce am ieşit în bulevard, a început cutremurul. Pe urmă am văzut blocurile prăbuşindu-se...

La un semn discret al lui Demetriad, pe care Tevi, de la locul său, nu avea cum să-l zărească, *Hänsel* reduse simţitor viteza maşinii. Înaintau cu cel mult zece kilometri pe oră.

— Deci i-ai predat servieta ?

— Sigur...

— Şi eşti de părere că *Manfred* şi-a găsit moartea sub dărîmături ?

— Mai mult ca sigur ! Dacă eu am ajuns în dreptul Muzeului cînd s-a produs cutremurul, el, în nici un caz, nu avea cum să iasă din zona celor două blocuri prăbuşite.

— Minţi, *Rocco* ! izbucni Demetriad cu o furie ce şi-o stăpînise multă vreme. Minţi ca cel mai ordinar trădător...

În sinea sa, Victor Tevi îi dădea dreptate. Minţea. Şi ştia că la capătul discuţiei îl aştepta o altă călătorie... o călătorie fără întoarcere. Şi, ciudat, perspectiva asta sumbră nu-l înspăimînta. Acum, cînd pînă şi femeia din vis îl respinsese, deznodămîntul ce i se contura în noapte i se părea un adevărat miraj. Totuşi încercă să se apere.

— De ce-aş minţi ?

— Pentru că eşti un laş ! îl acuză Demetriad. De ce crezi că sînt în Bucureşti, *Rocco* ? Ca să te verific. Nu singur. Cu dumnealui... Cu doamna... Unde crezi că eram toţi trei la ora fixată întîlnirii tale cu *Manfred* ? La locul întîlnirii ! Cutremu-

rul s-a produs între 21.20 și 21.25... Acum înțelegi de ce am controlat ceasurile noastre ? Ce ai făcut cu servieta ? Ai predat-o securității, *Rocco* ?

— Nuuu ! găsi Tevi puterea să țipe.

— Atunci, unde-i servieta, *Rocco* ?

În mașină se lăsă o tăcere adîncă. Tevi simți privirile de gheață ale femeii îndreptate spre chipul lui boțit de suferință. Acum nu se mai îndoia nici o clipă că-i bătuse ceasul. „E timpul, Victor, își spunea. Destul ai interpretat pe scena asta puturoasă a vieții unul și același rol de bărbat nefericit și nenorocit... Gata, e vremea să ieși din scenă." Demetriad îl încolțise. Poate că dacă ar fi știut că-i controlat, că *patronul* anume se deplasase în România ca să-l controleze, nu s-ar fi abătut de la angajamentul semnat. Servieta nu mai exista ! Servieta aceea frumoasă, tip diplomat, care-i mîncase sufletul, nu mai exista, cum nu mai exista nici *Manfred*.

— Ce-ai făcut cu servieta, nenorocitule ?

Demetriad se răsucise din nou spre dînsul, fixîndu-l cu ochii săi mînioși.

— Am abandonat-o, mărturisi el, dornic să grăbească ceasul deznodămîntului. Pe ruinele „Continentalului" am abandonat-o.

Ieșiseră din București pe un drum lăturalnic, ce străbătea o pădurice.

— Oprește ! ordonă Demetriad.

Hänsel trase „Volkswagen"-ul la marginea drumului.

— Ai semnat un angajament, îi aminti *patronul*. Îți amintești ultimele cuvinte ale angajamentului ?

— Da !

— Repetă-le !

— Iar dacă voi trăda angajamentul de față, să se abată asupra mea pedeapsa cea mai cruntă ! rosti Tevi, abia auzit, condamnarea sa la moarte. Imediat însă se răzvrăti cu vlaga unui muribund : Da' n-am trădat !

— Ce-ai făcut cu servieta ?

— Am abandonat-o pe ruinele „Continentalului", susținu *Rocco* în continuare. Și numai el știa că nu minte.

— De ce ?

— Am ajuns la locul întîlnirii imediat după cutremur, după prăbușirea blocurilor și am suferit un șoc. M-a cuprins spaima, am azvîrlit servieta și am rupt-o la fugă...

— Cu *Manfred* te-ai văzut ?

— Nu ! De data asta însă mințea.

Demetriad deschise portiera, sări din mașină și cercetă un timp întunericul nopții, liniștea împrejurimilor. Răcoarea se accentuase. Luna se înălțase și devenise ca o minge pudrată cu făină albă. Luînd o hotărîre, Demetriad deschise și ușa din spate și-i făcu semn lui *Rocco* să coboare, iar celorlalți doi le ceru să rămînă locului.

— O.K. ! răspunse *Hänsel* și pentru *Gretel*.

Victor Tevi coborî fără să crîcnească. Nu-și pusese pardesiul cînd plecase de acasă, așa că simți violent răcoarea nopții. Începu să tremure ; își auzi clănțănitul dinților și făcu un efort să-și strîngă gura. Izbuti. Privi în jur. Era convins că Demetriad îi va cere să sară șanțul și să se afunde în adîncul pădurii unde, într-o fracțiune de secundă, îl va scoate „din scenă". Imaginea propriei morți nu-l înspăimînta și asta îl făcea fericit. „A trebuit să trăiesc o viață de om ca abia acum, înaintea morții, să cunosc gustul fericirii !" își spunea el așteptînd ca *patronul* să-i ceară să se afunde în pădurice. Își mai spunea că Demetriad era îndreptățit să-l lichideze. Cel care călcase regula jocului, într-adevăr, fusese el, *Rocco*... Pe *Manfred* el îl omorîse, acolo, pe ruinele „Continentalului". Și, ciudat, pe dinaintea ochilor îi trecu imaginea acelui tînăr pe care-l ajutase să-i care cadavrul, căci voise să-l buzunărească și să-i ia actele.

Demetriad nu-i ceru să sară șanțul, ci-l trase cu forța în spatele mașinii, unde îi șuieră din nou printre dinți aceeași întrebare :

— Ce-ai făcut cu servieta ?

— Așa cum ți-am spus, am abandonat-o !

Demetriad îl apucă de reverele hainei și-l zgîlții șuierîndu-i printre dinți :

— Recunoști că ai trădat ?

— Recunosc !

Și cum îl ținea strîns de revere, Demetriad își plecă bărbia în piept, iar capul mare, descoperit, îi deveni ca de berbec. În așteptarea pedepsei capitale, Victor Tevi se strădui să priceapă mișcările călăului. Nu reuși căci, în secunda următoare, *patronul* îl trase spre dînsul, pocnindu-l direct în față, scurt și năprasnic, cu capul. Nu avea cum și de unde ști că *patronul* îi aplicase lovitura sa preferată și perfecționată încă din anii tinereții. Trupul lui *Rocco* deveni moale ca o cîrpă. Demetriad îl lăsă să cadă pe caldarîm. Îi cercetă la razele lunii fața spartă și însîngerată. Se aplecă asupra lui și, apucîndu-l iarăși

de reverele hainei, îl mai pocni de cîteva ori cu ceafa de asfaltul drumului. Văzu pe dată o şuviţă de sînge prelingîndu-se din colţul gurii spre bărbie. *Rocco* îşi primise pedeapsa.

— Deschide portbagajul ! îi strigă lui *Hänsel.*

— O.K. ! se auzi răspunsul colaboratorului său. Să vin să te ajut ? îl întrebă în româneşte.

— Nu-i cazul !

Îl ridică pe *Rocco* de pe caldarîm cu o uşurinţă pentru care orice tînăr l-ar fi invidiat. După ce-l aşeză cu grijă în portbagaj, Demetriad mai cercetă o dată cadavrul. Se convinse că realizase o perfectă contuzie craniană. Trînti capacul portbagajului şi reveni în faţă, lîngă *Hänsel.* Acesta îl întrebă :

— Încotro ?

— La morgă !

— La morgă ? ieşi *Gretel* din încremenire.

Demetriad îşi întoarse spre ea faţa surîzătoare.

— Ei, de ce te-ai speriat ? La morgă... Unde în altă parte ? Îl vom lăsa acolo. Şi te asigur că, la ora asta, nu va fi singurul cadavru *cules de pe stradă* şi transportat acolo. Rîse iarăşi. Iartă-mă, *Gretel,* că te-am obligat să asişti la un spectacol dezgustător. Eu l-am angajat şi era de datoria mea să-i „desfac contractul".

Hänsel răsuci cheia de contact şi „Volkswagen"-ul prinse să alunece cu o viteză din ce în ce mai mare.

IV. ALBUM DE FAMILIE

I

Larry Maclean se trezi la orele şase, aşa cum îşi propusese, cu treizeci de minute înainte de a stabili contactul cu *Selena.* Dormise profund, odihnitor, poate că şi visase, dar nu-şi mai amintea nimic. Sări din pat, făcu trei-patru exerciţii de înviorare, apoi deschise aparatul de radio. Crainicul postului de radio România citea acelaşi decret prezidenţial cu privire la instituirea stării de necesitate. Intră în baie, îşi făcu, ca de obicei, un duş scoţian. Ieşi de acolo într-un halat pluşat. În timp ce-şi aprindea o ţigară, îi reveni în minte ciocnirea cu „pletosul" şi retrăi amuzat deznodămîntul hilar al întîmplării.

Crainicul tăcu. În apartament răsunară deodată acordurile grave ale Pateticii. Larry răsuci butonul și reduse la minimum sonorul aparatului de radio. Dori apoi să dea la o parte draperiile de la fereastră, dar renunță: gîndul că lumina zilei îl va pune în fața unei realități nedorite îl sperie. Își consultă ceasul: mai avea la îndemînă un sfert de oră înainte de a trece la aparatul de emisie-recepție. Scoase de sub pernă plicul sigilat al *Selenei* și-l desfăcu... Citi:

Selena
către
Luceafărul

STRICT SECRET

Instrucțiuni
în legătură
cu operația GODZILA

1) Agentul „G-1" — Finch John. Component al echipei Societății de televiziune „Empire".

Parola lui „G-1" în engleză: „Cu domnul Rosten de la firma Fox!"

Răspunsul Luceafărului: **„Ați greșit, domnule, aici este corespondentul special al Agenției...**

Contact din trei în trei zile. Numai în locuri de mare aglomerație și unde se desfășoară mari operații de salvare.

2) Agenții „G-2" și „G-3" — Fischer Elena și respectiv Fischer Ernest. Cuplu: soț și soție. Se deplasează în România ca să afle „situația unor prieteni loviți de cutremur".

Parola va fi dată de „G-2" în limba română: „Domnule, vă rog să mi-o dați la aparat pe domnișoara Pauline".

Răspunsul Luceafărului, **același ca și în cazul agentului „G-1".**

Contact din trei în trei zile. Locul cutiei poștale: km 32.

Atenție! Reamintim:

— Agenții Operațiunii „G" nu se cunosc între ei.

— Parola de alarmare, fie dinspre agenți spre Luceafărul, fie invers, se va rosti în limba engleză: „Seismologii prevăd un nou seism în următoarele 24 de ore".

Distrugeți imediat, după lectură, prezentele instrucțiuni.

Larry Maclean reciti de cîteva ori documentul, după care îl rupse în bucățele cît mai mărunte și le aruncă în toaletă, avînd grijă să tragă apa.

Cîteva minute mai tîrziu, se găsea instalat în fața aparatului de emisie-recepție, lansînd în eter primele semnale.

2

Subsemnata Badea Josefina, salariată a „Hotelului Nord", avînd funcția de îngrijitoare de etaj, declar următoarele :

În noaptea de 4 spre 5 martie 1977, fiind de serviciu, am trecut prin fața camerei 220 cu un așternut curat ce urma să-l pun la 217 și am observat că ușa de la 220 era deschisă. Fiind o oră înaintată, m-am mirat. Așa că m-am oprit și am căutat să văd dacă domnu de la 220 era în cameră și să-i atrag atenția că a lăsat-o deschisă. Era întuneric și în vestibul și în cameră. Am întrebat de două ori de la ușă : „E cineva ?" Dacă am văzut că nu-mi răspunde nimeni, am intrat și am aprins lumina. Declar că toate lucrurile clientului erau neatinse. Totuși îmi amintesc că clientul de la 220, domnul Demetriad din străinătate, avea în cameră : un tranzistor, un casetofon și un aparat de fotografiat. Aparatele astea nu mai sînt în cameră...

Precizez că, în cursul serii, am mai trecut de cîteva ori prin fața camerei 220 și am observat că era încuiată. L-am anunțat imediat pe tov. Dan Cicu, de la recepție.

Pentru care semnez,

Badea Iosefina

După ce termină de citit cu glas tare declarația, maiorul Lucian Viziru aruncă mai întîi o privire femeii, apoi celorlalte persoane din camera 220, devenită dintr-o dată neîncăpătoare. Maiorul Frunză și recepționerul Dan Cicu se înghesuiseră lîngă ușa ce lega camera de vestibul. Obosit, cu fața trasă, procurorul Panaitescu se retrăsese lîngă fereastra dinspre Calea Griviței. De acolo părea să reproșeze mutește : „Cu ce vă ocupați, tovarăși, țara arde, țara ne este la pămînt și voi ?..."

Ochii umflați de nesomn ai lui Lucian se îndreptară din nou spre Iosefina Badea, femeie cam la vreo 35 de ani, scundă, cu niște picioare izbitor de groase. Întrebă :

— De cît timp sînteți angajata hotelului ?

— De doi ani, răspunse ea, întorcînd capul spre recepționer, ca și cum ar fi vrut să-l indice ca martor.

— Căsătorită ?

— Da...

— De cînd sînteţi în serviciu, au mai fost situaţii ca asta, aţi mai găsit uşi deschise ?

Femeia, neliniştită în primele clipe de întrebările ofiţerului, se lumină brusc.

— Sigur, au mai fost... Lăsate de clienţi... Neglijenţe... Nimeni însă nu s-a plîns de dispariţia unor lucruri.

— La ce oră aţi descoperit că uşa era deschisă ? Ochii femeii erau obosiţi : se ghicea uşor că nici ea nu apucase mai mult de un ceas-două de somn. Ce ziceţi, puteţi preciza ?

— Să fi fost două, două şi un sfert...

Interveni tînărul Dan Cicu :

— Dacă-mi permiteţi, vă răspund eu. Cînd tovarăşa Badea a venit la mine să-mi sesizeze întîmplarea, eu m-am uitat la ceas — era două şi douăzeci.

— La ce oră a apărut domnul acela în loden care s-a interesat de Savel Demetriad ?

— Între unsprezece şi unsprezece şi jumătate.

— La etajele clădirii se poate ajunge şi prin altă intrare decît prin cea principală ?

Răspunse tot Dan Cicu :

— Se poate, desigur. Ceva mai greu pentru o persoană străină de hotel, dar se poate.

— Mulţumesc ! Lucian întîlni privirile încordate ale femeii : ai fi zis că stă la pîndă. Cînd l-aţi văzut ultima oară pe clientul de la 220 ?

— Aseară, după ce am intrat în tură.

Iosefina Badea purta un halat negru, peste care venea petrecut un şorţ de un alb imaculat, legat la spate cu o fundă mare.

— Ce fel de om era domnul Demetriad ?

Mîinile femeii se bucurau de o viaţă a lor, independentă : cînd se ascundeau nervoase în buzunarul şorţului, cînd ieşeau din ascunzătoare şi încercau să-i îndrepte stăpînei părul pieptănat destul de cochet.

— Ce fel de om era ? reluă ea întrebarea maiorului şi trase cu coada ochiului la Dan Cicu ; spera să-i sară şi de data asta în ajutor, însă acesta rămase în expectativă : socotea probabil că la întrebări de soiul ăsta se cuvine să răspunzi numai cînd îţi sînt puse direct. Stă la noi de vreo trei săptămîni, nu-i aşa ?

— De şaisprezece zile ! preciză recepţionerul.

— Nu am cum să țin minte exact. Mie îmi plăcea de el că era un om popular... Bogat, bogat, da' nu te jignea. Mai se oprea, mai schimba o vorbă cu noi... Mai ne povestea cum l-a ros dorul de țară. Uneori, ne chema și ne ruga să-i facem anumite servicii, îți vorbea frumos. Te servea cu dulciuri sau cu țigări, dacă fumai. Dumnezeu să-l ierte !

Lucian vru să-i explice că încă nu era cazul să-și îngroape mușteriul, că vorba colonelului Panait : *în calitatea lui de dispărut fără urmă mai are la îndemînă un an de zile să se arate.* Orice discuție pe tema asta era, bineînțeles, de prisos, căci și el era convins că Demetriad își găsise moartea în timpul cutremurului.

— Ați spus că vă cerea să-i faceți anumite servicii... Ce fel de servicii ? De ce natură ?

Femeia ridică mîna, de parcă ar fi dorit să-l avertizeze că nu-i ceea ce ar putea să se creadă.

— A, prestații... Cămăși de spălat, vreun costum de călcat... de natura asta...

— Primea vizite ? Dintre clienții hotelului ?

— Nu ! Apoi Iosefina Badea începu să manifeste o anumită stinghereală : o neliniștea poate că discuția aluneca pe o pantă ceva mai delicată sau nesigură. Prinse să-și netezească șorțul deloc boțit. Eu zic că în chestia asta s-o întrebați și pe Jeni Tonceanu, schimbul meu... Cred că știe mult mai multe lucruri decît mine.

Glasul Iosefinei Badea căpătase brusc inflexiuni ce nu scăpară celor doi ofițeri ; se părea că ceva o irita : fie simpla pronunțare a numelui tovarășei sale, fie vreo întîmplare petrecută între Demetriad și Jeni Tonceanu.

— Tot ce pot să vă spun e că într-una din zile, intrînd în cameră să deretic, am găsit o sticlă de „Martini" și două pahare... Cu cine a băut, nu știu. Da' asta înseamnă că cineva îl vizitase, nu-i așa ? Poate o femeie...

Frunză, de lîngă ușă, rosti :

— Și bărbații beau vermut !

— Așa e cum spuneți dumneavoastră, nu vă contrazic, îi dădu Iosefina Badea dreptate, dar bărbații nu-și dau cu ruj pe buze. Cînd am luat paharele, am văzut că unul dintre ele era mînjit cu ruj.

— Îți amintești cam cînd a fost asta ? preluă maiorul Lucian ascultarea femeii.

— Cu vreo zece, douăsprezece zile în urmă. Mi-e greu să le țin minte pe toate cîte le văd și le trăiesc într-un hotel.

Lucian flutură declarația scrisă de mîna femeii și i se adresă mai departe cu aceeași voce egală :

— Declarați că Savel Demetriad avea trei aparate

— Da, așa e, se grăbi ea să recunoască.

— Un tranzistor, un casetofon și un aparat foto.

Din nou Iosefina Badea se precipită să răspundă :

— Tranzistorul și casetofonul le ținea acolo, pe noptiera de lîngă pat... Iar aparatul de fotografiat atîrna de obicei pe cuierul din vestibul. Imediat ea adăugă cu o insinuare grosolană : Întrebați-o pe Jeni Tonceanu ! Cred că ea știe mai multe.

— Cînd l-ați văzut pentru ultima oară pe Savel Demetriad ?

Îngrijitoarea se uită cam mirată la Lucian închipuindu-și că va afla pe chipul ofițerului o lămurire cu privire la rostul repetării întrebării.

— Imediat după ora șapte seara, după ce am schimbat-o pe Jeni Tonceanu. Am obligația să verific camerele de care răspund... Chiar dacă clienții sînt în camere, bat la ușă și întreb respectuos dacă pentru la noapte au nevoie să le pregătesc ceva. Acolo unde clienții sînt plecați în oraș, mă uit să văd dacă inventarul camerei e la locul său... dacă nu s-a spart sau murdărit ceva... Într-o cameră de hotel se mai întîmplă.

— Savel Demetriad plecase ? căută Lucian s-o aducă mai aproape de subiect.

— Nu. Se pregătea de plecare. Ca întotdeauna, era bine dispus, comunicativ. M-a întrebat ce mai fac, ce-mi face bărbatul. Dacă m-a întrebat, eu i-am răspuns.

— Deci ați zăbovit în cameră ceva mai mult ?

— Da..

— Tranzistorul și casetofonul erau la locul lor, pe noptieră ? Gîndiți-vă bine ! îi atrase Lucian în felul acesta atenția că ceea ce urma să declare avea o pondere aparte în desfășurarea cercetărilor.

Femeia era ageră la minte și pricepu avertismentul. Răspunse fără echivoc :

— Jur că aparatele erau acolo (Lucian urmări direcția arătată de brațul Iosefinei Badea), pe noptieră.

— Dar aparatul foto ? Întrebarea-i aparținea lui Frunză.

— De el, nu știu... De ce să mint ?... N-am observat dacă era sau nu în vestibul.

— Pe urmă ?

— Pe urmă, ce ? Sprîncenele femeii se înălțară a mirare.

— L-ați lăsat în cameră sau l-ați văzut cînd a plecat ?

— L-am lăsat în cameră și nu l-am văzut cînd a plecat.

— Deci, plecînd, putea să ia cu el și aparatele ?

Dan Cicu sări în ajutorul femeii :

— Aș fi văzut eu... Or, în momentul cînd mi-a predat cheia, Savel Demetriad nu avea cu el nimic... Să zicem, vreo sacoșă de plastic sau servietă.

Lucian era edificat, cel puțin pentru dimineața aceea cenușie. Îl întrebă pe procuror dacă mai dorea să afle ceva de la Iosefina Badea. De lîngă fereastră, Panaitescu răspunse morocănos :

— Nu, n-am !

După ce-i mulțumi femeii, Lucian îi spuse că era liberă să-și vadă de treburi. O rugă însă să păstreze o totală discreție în legătură cu cele petrecute.

— Vai, da' se poate ?!... Ne cunoaștem obligațiile... Poate să vă spună și tovarășu Cicu.

Iosefina Badea se îndreptă spre vestibul. Nu ieși însă pînă ce nu le aminti încă o dată anchetatorilor :

— Vorbiți și cu Jeni Tonceanu !

Îngrijitoarea lăsă în urmă o tăcere stingheră : ai fi zis că pînă în clipa aceea cei patru bărbați adunați în camera 220 știuseră ce au de făcut și că plecarea femeii îi dezorientase.

Primul sparse tăcerea maiorul Frunză !

— Tovarășe Cicu, această Jeni Tonceanu e tînără, nu-i așa ? Să aibă în jur de douăzeci și trei de ani ?

Întrebarea trezi, pe neașteptate, curiozitatea procurorului care, în sfîrșit, renunță să mai urmărească spectacolul străzii și își îndreptă privirile spre recepționer.

— O cunoașteți ?! Într-adevăr, nu de mult a împlinit douăzeci și trei de ani.

— A dat în cîteva rînduri examene de admitere la nu mai știu ce facultate și a căzut ? își continuă maiorul Frunză șirul întrebărilor.

— Așa e! Visa să devină artistă... La I.A.T.C. a dat. A luat și lecții cu... Dan Cicu rosti numele unui cunoscut artist bucureștean... și tot a căzut.

Lucian nu-și ascunse nici el mirarea, palmaresul celibatarului Frunză nu-i era necunoscut, dar nu se aștepta ca așa, dintr-o dată, un nume să-i spună ceva.

— E blondă? continuă Frunză să-l uluiască atît pe procuror, cît și pe Lucian... Prin hotel umblă în mini... cu un halat mult mai scurt decît cel al Iosefinei Badea?

— Așa e, tovarășe maior.

— Pe unde mai locuiește? Mai are vreun număr de telefon?...

Numai că nu spusese că i-ar face plăcere s-o sune, eventual, s-o revadă. Totuși, Dan Cicu întîrzie cu răspunsul și părea vădit încurcat de intimitatea cu care ofițerul de securitate vorbise de Jeni Tonceanu.

— S-a mutat pe Mîntuleasa 15... într-un bloc nou, se decise recepționerul să-i dezvăluie și-i spuse și un număr de telefon. Abia mîine seară, îi vine rîndul să intre de serviciu.

Și, pentru că Frunză tăcuse, maiorul Lucian preluă comanda „ostilităților", adresîndu-se procurorului:

— Ce părere aveți, tovarășe Panaitescu, ne apucăm de percheziție? Tovarășul Cicu, din partea hotelului, ne va asista în calitate de martor.

Amărît, cu o privire parcă de fiară hăituită, procurorul murmură:

— N-avem încotro... Mandatul trebuie executat!

Percheziția nu dură mai mult de un ceas și doar două obiecte stîrniră interesul celor de față: un carnețel cu scurte și laconice însemnări de călătorie, pe care Demetriad îl ținea în servieta cu care ieșea la plimbare, și un album vechi, de familie, găsit în una din valize, conținînd fotografii — femei și bărbați — datînd din perioada primului război mondial; cîteva dintre ele, însă, fuseseră făcute în anii 1939—40. Încolo, nimic care să-l fi pus pe Savel Demetriad într-o lumină acuzatoare.

Trecură la încheierea procesului-verbal. Îl semnară pe rînd. După ce se iscăli, Dan Cicu, tulburat de acțiunea la care luase parte, se interesă cu o voce leșinată:

— Da' dacă, așa deodată, Savel Demetriad apare și-mi cere cheia?

— Mai mult ca sigur că n-o să mai apară ! rosti Frunză ceea ce gîndea în momentul acela.

Procurorul însă se amestecă în chestiunea ridicată de recepţioner :

— Tovarăşul Cicu are dreptate... N-avem de unde să ştim dacă nu cumva e rănit şi zace în vreun spital.

— S-a iniţiat căutarea lui prin spitale... Nu-i deloc o treabă uşoară. Unele spitale au suferit avarii grave. Vom sigila camera. Dacă Savel Demetriad o să apară, o să ne bucurăm cu toţii, iar dumneata sau cei care te vor schimba — Lucian îşi fixă privirea în ochii puţin speriaţi ai tînărului funcţionar — o să-i spuneţi adevărul : cum că Iosefina Badea a găsit uşa deschisă, că a sesizat dispariţia aparatelor. La toate astea, se mai poate adăuga şi faptul că, iată, s-au scurs aproape cincisprezece ore de cînd a părăsit hotelul şi că n-a dat nici un semn de viaţă, ceea ce a alarmat administraţia obligînd-o să ceară sprijinul autorităţilor.

— Anunţ procuratura ? se interesă Cicu. Sau pe cine anunţ ?

Procurorul, vlăguit şi amărît cum era, găsi în el resurse să lămurească anumite chestiuni :

— Anunţi procuratura... Sigiliul îl dă jos numai procuratura. Să fim înţeleşi !

— Şi dacă, intrînd în camera 220, după ce procuratura a dat jos sigiliul, constată că i-au fost ridicate servieta, carneţelul cu notiţe şi albumul ?

Cu întrebarea asta, Dan Cicu le făcuse dovada că, deşi fără experienţă, mintea-i lucra şi izbutea să cuprindă o sferă largă de probleme de serviciu.

Intuind latura delicată a situaţiei, procurorul Panaitescu preciză :

— Eu sînt reprezentantul autorităţii... Nici dumnealui — degetul său uscat arătă spre maiorul Lucian — nici dumnealui — acelaşi deget era îndreptat acum spre Frunză — n-au dreptul să ia contact cu Savel Demetriad. Aşa că servieta e la noi, în vederea determinării unor eventuale adrese de familie. Aţi înţeles ?

Pe aceste cuvinte ale procurorului căzu şi cortina percheziţiei. Părăsiră tuspatru camera 220. Sigilară... Coborînd scările hotelului, Lucian îşi apucă de braţ prietenul şi-l trase în urma procurorului şi a recepţionerului.

— O cunoşti ? îl chestionă Lucian în şoaptă.

— Pe cine? Mirarea lui Frunză era nedisimulată.

— Nu fă pe nebunu'! Pe Jeni Tonceanu!

— Aș! O clipă fața lui Frunză se lumină de zîmbetul său mucalit. De unde s-o cunosc?

— Atunci, se enervă Lucian mocnit, ce ți s-a năzărit?

— Nu pricep ce vrei. Am nimerit-o? Am...! După cum i-a rostit Iosefina Badea numele și a stăruit, uneori insinuant, să apelăm și la dînsa, mi-am dat seama că cele două colege se ciondănesc între ele, că cealaltă trebuie să fie mai tînără, mai drăguță, oricum cu un picior mai frumos decît al tovarășei Badea. Am mai dedus că-i plină de vino-ncoa', așa cum place unor bărbați în etate, ca Savel Demetriad, de exemplu.

— Numai unor bărbați de vîrsta lui Demetriad?

— Degeaba te uiți așa la mine! Zău că n-o cunosc, se apără Frunză ca un băiețandru surprins de taică-său într-o postură necuviincioasă. Însă mai mult ca sigur că am s-o cunosc, poate chiar în cursul zilei de astăzi, bineînțeles, dacă șeful o să fie de acord.

— Fii pe pace! O să fie!

Ieșiră. Era o zi răcoroasă, cenușie. Zeci de basculante goale străbăteau Calea Griviței în viteză îndreptîndu-se spre Calea Victoriei — semn că operațiile de salvare a vieților omenești se porniseră pe un front larg.

3

Colonelul Panait răsfoi cu un interes aparte albumul cu fotografii al lui Savel Demetriad. Zăbovi îndelung asupra fiecărui portret în parte. La un moment dat, din pricina unei senzații neobișnuite, ciudate chiar, căci rareori îl mai încercase o asemenea stare, uită de sine. Se simțea ca și cînd, dintr-o dată, n-ar mai fi fost om în toată firea, ci un copil curios care, pomenindu-se în podul unei case încărcate cu tot felul de lucruri vechi, roase de scurgerea anilor, s-a apucat să scotocească printre obiectele care, în izolarea lor, se constituiau în amintirea unei lumi trecute Și tot scotocind în universul acela straniu și ademenitor, i-a fost dat să găsească un album tare vechi, îmbrăcat într-o piele maronie. Și abia acolo sus, în pod, instalat într-un jilț prăpădit, s-a apucat să-i întoarcă paginile... Fotografii de familie... portrete de epocă... Femei, mai cu seamă femei... Exista și o cronologie în așezarea foto-

grafiilor... Albumul se deschidea cu una realizată în *Bucureșciul* anului 1908 și înfățișa un tînăr ofițer al armatei române, cu pieptul bombat și semeț, alături de o femeie îmbrăcată într-o rochie lungă, cu volane, cu o talie de invidiat. O pălărie cu boruri mari îi împodobea capul... Priveau amîndoi uimiți în obiectivul fotografului. În schimb, albumul se închidea cu o fotografie reprezentînd doar bustul unei femei frumoase — dacă avea douăzeci și cinci de ani — sprîncenată, cu niște ochi mari, ușor migdalați, care trădau o energie ieșită din comun. Documentul acesta, ca și celelalte dealtfel, nu aveau pe verso nici o dedicație, nici un cuvînt scris de mînă, ci doar ștampila și anul cînd studioul le realizase. Femeia se hotărîse să se ducă la fotograf în anul 1939. De atunci trecuseră patruzeci și doi de ani, aproape jumătate de secol.

„Oare mai trăiește ? se pomeni Panait întrebîndu-se, înduioșat de vechimea albumului și de călătoria sa într-o lume trecută. Cum o fi arătînd astăzi ?"

Deodată soneria telefonului îl readuse în prezent. Generalul se interesa de evoluția cercetărilor. Panait îl informă scurt și concis.

— Maiorul Frunză a plecat în căutarea lui Jeni Tonceanu, una dintre îngrijitoarele de la etaj ale hotelului, iar pe maiorul Viziru l-am trimis din nou la morgă, să vadă totuși ce se poate iniția...

— Și tu ? se interesă generalul.

Vru să răspundă că scotocește într-un pod plin de lucruri vechi. Răspunse însă :

— Studiez cele două piese ridicate de la Demetriad.

Cu explicația asta convorbirea luă sfîrșit, iar colonelul Panait se înapoie la femeia din fotografie.

„Cine ești ? o întrebă. De ce Savel Demetriad te-a păstrat în toți anii aceștia de înstrăinare de țară ? De ce a păstrat albumul ? De ce l-a adus cu el ?"

Ultima întrebare avea desigur un răspuns, și încă unul convingător. După trei decenii, omul își propusese să-și revadă țara, orașul natal. Poate că-l mînase nu numai spiritul de aventură, ci și dorul de meleagurile străbune. Poate că-și legase vizita de anumite speranțe, iar pe acestea le păstra, probabil, cu sfințenie, între cartoanele îngălbenite de vremi ale albumului.

„Să fi revenit în țară doar pentru a o revedea ? Eventual pentru a reîntîlni unele persoane imortalizate în fotografiile

albumului ? Ar fi prea romantic și prea frumos, își spuse Panait. De ce nu ? Pînă și cei mai duri dintre duri pot fi, la un moment dat, doborîți de dorul de țară..."

Panait închise albumul și socoti că, în afara acelei informații care le atrăgea atenția asupra personalității turistului, nu dețineau, de fapt, împotriva lui Savel Demetriad nici un element menit să-i pună onestitatea sub semnul întrebării... Presupunerea lor că n-ar fi exclus ca Demetriad să încerce totuși o acțiune ținea în primul rînd de măsurile de prevenire, specifice organelor de contrainformații.

Împinse albumul de o parte și trecu la cercetarea celuilalt document — carnețelul de buzunar. Mai întîi, colonelul Panait îi studie coperțile — erau și ele îmbrăcate în piele, dar de culoarea vișinei putrede. Căută apoi marca fabricii. O găsi pe ultima pagină a carnețelului — era produsul unei imprimerii din Hanovra. Răsfoi paginile prelungindu-și astfel curiozitatea și așa ațîțată. Demetriad își însemnase impresiile cu ce-i căzuse în mînă — creion, pix și chiar stilou.

Prima însemnare fusese făcută cu pixul în Orient-expresul care-l transporta spre țară :

„Nu-mi vine să cred. În drum spre țară după 35 de ani ! Mă simt ca un copil și-mi vine mereu să lăcrimez... De ce fac această călătorie ? Pe cine caut ? Pe cine mai am ? Chiar și dorința asta de a ține un fel de jurnal mi se pare infantilă... Să însemne oare bătrînețea o întoarcere, pe un alt drum și ceva mai ostenit, la psihologia copilăriei ? Aștept cu nerăbdare impactul cu țara... O voi recunoaște ? Mă va recunoaște ? Unde-mi va fi mormîntul ? Printre străini sau în țară ?"

Colonelul își continuă lectura :

„Începînd de la Budapesta, am auzit — mă aflam în vagonul restaurant — vorbindu-se românește. Am tresărit. Nu pentru că nu mai auzisem de mult vorbindu-se așa, ci pentru senzația nouă care m-a cuprins. Nu sînt singur. Călătoresc cu ai mei, îi aud cum vorbesc, cum își spun anecdote, cum rîd. Certitudinea că am și ajuns în țară se instalează în sufletul meu puțin cîte puțin".

„Vameșii — cam nepoliticoși. De ce oare ? Grănicerii s-au uitat la mine, la pașaport, iarăși la mine, mi-au pus viza și m-au salutat respectuos. Sînt în țară ! De la orele 7,30 sînt în țară ! După o absență atît de îndelungată — 35 de ani !

În vagoane — oameni mai volubili, mai comunicativi, mai gălăgioși. Doamne — înregistrez o primă modificare în mine... Nu mai suport atîta zarvă ! Oare și eu vorbeam atît de tare și rîdeam atît de zgomotos ?"

„Hotel Nord. Achitat tot sejurul O.N.T.-ului. Borderoul nr. 4354/5.II.1977. Să n-am griji. Primul drum — Calea Griviței, pe jos, spre Podul Grant, spre copilăria mea... Am crezut că o să mă podidească plînsul, dar nu s-a întîmplat asta. Tuburat însă eram... Ce contrast formidabil ! De la gară spre pod, partea stîngă a Căii a rămas neschimbată. Am recunoscut case, curți, dughene, ateliere, cu alte firme decît în trecut. În schimb, partea dreaptă — bloc lîngă bloc, construcții ale noului regim... Cînd privesc într-o parte, îmi zic : iată-mă în regatul copilăriei mele ! Cînd îmi întorc ochii, senzația e alta. Am impresia că, simultan, călătoresc între trecut și prezent. Casa noastră, a părinților mei, făcută praf de o bombă sau de mai multe, la 4 aprilie 1944, se găsea pe partea dreaptă. Acum, pe locurile unde se căscau pîlnii adînci în pămînt, s-au înălțat blocuri. Nimic, dar absolut nimic nu-mi amintește de ulița, de curtea copilăriei mele. Dar dacă privesc spre celălalt trotuar..."

Colonelul Panait nu-și mai ridică ochii de pe filele carnețelului. Renunțase la ideea comentariilor marginale. Iar în sinea lui era mulțumit că nu-l deranjau telefoanele. Din notele lui Savel Demetriad rezulta că omul își făcuse din vreme un itinerar turistic destul de frecventat : Piatra Neamț, Nordul Moldovei, mînăstirile, apoi Clujul, Brașovul și din nou București... Pe măsură ce zilele se scurgeau, însemnările deveneau tot mai seci. Se putea observa că turistului îi trecuse valul de efuziune sentimentală, reintrase în psihologia unui oarecare turist străin care, printre alte țări, se hotărîse să viziteze și România... De mormînt nici pomeneală. Se înțelegea însă că și-l voia, în cele din urmă, printre străini...

Panait citi și reciti ultima însemnare a lui Savel Demetriad, datată 1 martie 1977 :

„Ajunge cu hoinăreala ! Mi-am satisfăcut ultima dorință — mi-am revăzut țara. Se zice că „sîngele apă nu se face !" Ba se face ! Cred că există și excepții. Eu sînt o excepție ! Acum mă arde dorul după afacerile mele din Hamburg, după atmosfera încărcată cu dinamită de la Bursa orașului. Păcat

însă că sînt singur ! Cine și unde spune că „fiecare moare singur ?“ Așa să fie ?...“

Colonelul Panait se ridică din nou din fotoliu. Înălțîndu-și ochii, redescoperi pe zidurile ce-l împrejmuiau însemnele cutremurului și își reaminti de nenorocirea cruntă care lovise țara... Crăpăturile acelea aveau asupra sa un efect deprimant, așa că se grăbi să se întoarcă la locul său și să reia analiza celor două obiecte ridicate din camera 220.

„Nici o referire la album, constată colonelul, sau la unele fotografii ! De ce ? Doar a cărat albumul cu dînsul peste tot. Să nu fi încercat să-și caute un prieten din copilărie ? Vreo rudă, vreun vecin... Sau, cine știe, poate că o fi căutat, dar o fi refuzat să noteze neliniștile acestor căutări... Colonelul ridică de pe birou carnețelul cu copertă de culoarea vișinei putrede, îi răsfoi gînditor paginile, apoi îl ținu în palmă, cîntărindu-l parcă. Hm ! Ciudat ! Savel Demetriad este semnalat ca un spion experimentat... Dacă este așa, cum se explică faptul că a dorit să-și țină un soi de jurnal de zi ? De obicei spionii, și mai cu seamă cei versați, se feresc să țină jurnale sau carnete la purtător de felul ăsta ! Savel Demetriad de ce nu s-a ferit ?“

Ochii lui Panait fixară iarăși carnețelul și, de astădată, gîndi cu glas tare : „Iată o întrebare pentru care merită să osteneşti în găsirea unui răspuns !“

4

Ascensorul, bineînțeles, era defect. Și nu de la cutremur. Gospodarii blocului avuseseră grijă să-i avertizeze pe eventualii vizitatori, lipind pe ușa liftului o banderolă pe care cineva scrisese cu litere mari și colorate : „Nu funcționează !“ Dînd cu nasul de acel avertisment, maiorul Frunză se înfurie și trase o înjurătură. Dacă ar fi fost întrebat la adresa cui a înjurat, cu siguranță că n-ar fi putut să precizeze. După o noapte de nesomn, după un început de ziuă agitat, după ce străbătuse pe jos *jde mii* de kilometri, se vedea acum în situația de a urca pe jos șapte etaje... „Caut-o pe Jeni Tonceanu și stai de vorbă cu ea !“ îi ordonase colonelul. Desigur, ordinul colonelului nu fixa și locul unde ar fi potrivit să converseze cu cea de-a doua îngrijitoare de etaj de la „Hotel Nord“. Avea deci libertatea de a decide, de a o invita pe Jeni

Tonceanu în oraș, aproape de hotel sau de sediu, la un ceas asupra căruia ar fi convenit împreună. El însă îi propusese lui Jeni Tonceanu la telefon să se întîlnească la locuința ei și femeia se arătase chiar bucuroasă de propunere. „Poftiți aici, la mine ! ciripise Jeni Tonceanu. Vă aștept !"

Frunză se văzu deci silit s-o ia binișor pe scări în sus, bombănind ca un bătrînel arțăgos. Era un bloc de construcție recentă și trecuse cu bine examenul seismului. Nici o zgîrietură, nici o „amprentă". În timp ce urca se întîlni cu două gospodine : se grăbeau să ajungă la o *Alimentară* sau la piață. Frunză, răsuflînd din greu, le dădu „bună ziua !" I se răspunse, dar după cîteva secunde, femeile se opriră și se uitară lung după dînsul. „Nu le-o fi plăcînd ceva ! Poate mutra mea obosită... Le-oi fi părut suspect, te pomenești !"

Ajunse la etajul șapte. Ușa garsonierei locuită de Jeni Tonceanu era chiar lîngă scară. Frunză nu sună imediat. Rămase cîtva timp pe loc, ca să-și potolească gîfîiala, bătăile inimii. „Al naibii, își spuse, doar fumatul e de vină !" Își aminti însă de bomboanele de mentă ale lui Lucian și-și spuse că tot mai bună era țigara.

Apăsă, în cele din urmă, pe butonul soneriei. Declanșă un „bing-bang" plăcut, iar Jeni Tonceanu îi deschise imediat, cu o voie bună pe cît de naturală, pe atît de dezarmantă. „Oi mai fi trecut pe la ea și nu mai țin eu minte !" încercă Frunză să-și explice exuberanța gazdei.

— Poftiți ! Poftiți ! Vă așteptam !

Jeni Tonceanu era de statură potrivită, durdulie, dar proporțional dezvoltată. Dintru început Frunză fu izbit, mai întîi, de fața albă, ca de porțelan, a tinerei femei, de gura ei mică cu buze nu prea pline, dar de o senzualitate provocatoare. Deodată înțelese cuvintele insinuante ale Iosefinei Badea : între cele două colege exista o deosebire ca de la Brigitte Bardot la... Horia Căciulescu. De ce-i venise în minte tocmai numele cunoscutului actor, nu-și putea lămuri și se mulțumi să arunce vina pe programele de la televiziune.

După ce străbătu un vestibul, Frunză intră în „spațiul locativ" al tinerei proprietare.

— Vă rog să luați loc ! În ciuda tonului de deferență, gazda se mișca de parcă se cunoșteau de mult și nu o dată se întîlniseră în ambianța intimă a garsonierei. Îi arătă un colțar alcătuit ingenios, cu gust, din cîteva rînduri de perne

de culori diferite — domina însă culoarea ciocolatei. În garsonieră, scaunele fuseseră înlocuite cu acest „joc de perne".

Frunză se așeză și constată din prima clipă că alcătuirea asta de perne era destul de comodă. În față avea o măsuță ce ajungea la nivelul genunchilor, acoperită cu pătrățele colorate de faianță.

— Un coniac ? Țuică ? Un vermut ? Poate un „Martini" sau un whisky ?

Frunză o măsură fără ostentație, de jos în sus : îi zări genunchii albi și lucioși, începutul tulburător al pulpelor. Rochia de casă, de un bleu-ciel, era dintr-un material ușor, mat. Ar fi putut să jure pe toți sfinții că, în afară de un bikini, tînăra lui gazdă nu purta nimic altceva pe dedesubt. Strînsă în talie, rochia de casă lăsa să se contureze rotunjimile sînilor, puțin cam mari, dar nurlii. Părul vopsit în negru și pieptănătura se armonizau plăcut cu mutrișoara ei durdulie.

— Un coniac... decise Frunză, dînd să-și scoată pachetul de țigări. Ghicind însă gestul musafirului, Jeni Tonceanu luă de pe un raft o tavă cu motive românești și i-o puse sub nas. Dintr-o privire, el reținu trei mărci celebre de țigări : „*Marlboro*", „*Kent*", și „*Camel*".

— Vă rog ! îl îmbie ea și se retrase în vestibul.

La început, Frunză fu gata, sub impulsul unei porniri instinctive, s-o repeadă cu o vorbă mușcătoare, ca să-l țină minte, dar în secunda următoare își dădu seama că ar fi comis o greșeală de neiertat. În fond, Jeni Tonceanu se comporta firesc, fără teamă, fără ipocrizii. Fiecare gest al ei sugera : „Poftim, uitați-vă, asta am, asta arăt, asta pun pe masă ! N-aveți decît să credeți despre mine ce doriți". Și mai era ceva — dacă în locul țigărilor străine ar fi preferat pachetul său de „Carpați", Jeni Tonceanu, cu care mai avea probabil de străbătut un drum lung, l-ar fi etichetat fără menajamente drept un „securist încuiat !" Nu era... și nici nu dorea să-și strice firma. Își aprinse un „Kent" și privi prin fumul țigării studioul scund — comandă specială — plasat în celălalt colț al încăperii și acoperit cu o cuvertură de un verde crud, pe care două perniițe păreau două ferestruici pătrate deschise către un univers portocaliu.

„Pesemne, gîndi el, nu sînt singurul pe care-l primește în felul ăsta. Și-apoi, cine sînt musafirii ei, judecînd după obiectele străine risipite într-o dezordine compusă peste tot ?"

Un amănunt însă îl frămînta ceva mai intens : Jeni Tonceanu, fosta candidată la actorie, era angajata „Hotelului Nord“, pe un post care nu putea să nu te contrarieze după ce făceai cunoștință cu ea și, mai ales, după ce ți-era dat să-i admiri locuința.

Gazda reveni cu aceeași bună dispoziție și puse pe masă încă o tavă cu două pahare de coniac. Frunză o urmări atent, să vadă unde se va așeza. Nu cumva în brațele lui ? Dar gazda aruncă pe covor, de partea cealaltă a mesuței, două perne și se așeză turcește, cu o agilitate nebănuită. În felul acesta, picioarele ei bine descoperite îi erau mascate de măsuță. Își aprinse și ea un „Kent“ și-l invită :

— Vă rog, serviți-vă... E un „Martell !“

„Ce să-i faci ?! își spuse Frunză cu o ironie amară. Asta avem, asta bem !“

Luă paharul, îl întinse spre ofițer și, cu vocea cea mai prietenoasă din lume, îi ură :

— Fiți bine venit !

Sorbind coniacul franțuzesc, maiorul Frunză își aminti că ultima oară băuse „Martell“ în casa avocatului Brașoveanu, înainte de a-l dibui și aresta *. Va avea oare și Jeni Tonceanu același deznodămînt ? Ar fi trist, amarnic de trist, deși începuse să-l chinuiască întrebarea : „De unde această sursă de înavuțire la o tînără de douăzeci și patru de ani, îngrijitoare de etaj ? Dacă acum e înstărită, darmite cînd o ajunge la cincizeci ?“ Se interesă :

— V-a telefonat Dan Cicu ?

— Da ! Era tare misterios la telefon. Ceva cu camera 220 și cu Savel Demetriad. Glasul îi era dulce, parcă uns cu miere. Mai zicea că m-ați cunoaște. Cine știe... Eu însă pot să jur că nu v-am mai întîlnit.

— Și eu ! o asigură Frunză gentil. E la mijloc o confuzie. N-are însă importanță, căci eu de dumneavoastră am nevoie.

— Sînteți maior ? Am reținut bine ?

Frunză încuviință printr-un semn al capului.

— După cîte știu, lucrați la etajul doi al hotelului, ca îngrijitoare. Ofițerul pusese anume accentul pe ultimele cuvinte, dornic să-i surprindă reacția, dar Jeni Tonceanu nu se arăta înjosită că-i amintise ce post ocupa. În calitatea asta, l-ați cunoscut pe clientul de la 220.

* Vezi „Un glonte pentru rezident“, Editura Militară, 1975.

Fata își înălță bărbia. Ofițerul îi zări gura și avu impresia că-l întreabă mutește: „Ce zici de buzele mele? Îți plac, nu-i așa?"

— I s-a întîmplat ceva? își trădă ea curiozitatea.

— L-ați cunoscut?

— Cum să nu?! Vă mai și mirați? Doar camera 220 intră și în grija mea.

Frunză îi căută privirea cu insistență; o întîlni, nu se ferea de iscodirea interminabilă a ofițerului — avea ochii de un verde ce amăgea ușor, părînd — dacă nu-i cercetai atent — albaștri.

— Mi s-a sugerat că între Savel Demetriad și dumneavoastră s-ar fi stabilit relații amicale.

Frunză o luase de departe, grijuliu să nu strice atmosfera de încredere pe care Jeni Tonceanu, ființă nu lipsită de inteligență, încerca s-o impună și pe care, deocamdată, o acceptase.

— Asta o știți de la nefericita aia de Badea. Gazda izbucni într-un rîs natural, ca la auzul unei glume cu haz. Ce să fac, nu mă poate înghiți. Mă invidiază de moarte, ca să nu zic că mă urăște. Vedeți dumneavoastră, tovarășe maior, eu nu am un salariu mai mare decît al ei și, deși am bacalaureatul, nu mi-e rușine cu postul meu. Nu mă sustrag obligațiilor de serviciu, curăț băile, toaletele. Da' uitați-vă la mîinile mele! Jeni Tonceanu puse paharul de o parte și întinse mîinile spre Frunză; erau plinuțe, cu unghii nu prea lungi, date cu lac. Într-adevăr, nici un semn nu-i trăda îndeletnicirea. Știți care-i secretul? continuă ea după ce-și retrase mîinile. E foarte simplu. Dau paisprezece lei și-mi cumpăr o pereche de mănuși de cauciuc.

Expresia de pe chipul musafirului îi dădea de înțeles că izbutise să-l convingă. Frunză mai luă o înghițitură de coniac și-i atrase atenția:

— Nu mi-ați răspuns la chestiunea ridicată!

— Sînteți de la securitate, nu de la miliție?

— Are vreo importanță? Și unii și alții sînt ofițeri ai Ministerului de Interne. Schiță gestul de a scoate legitimația.

— Are, totuși, rîse iar, vrînd să dovedească, se vede, că nu lua lucrurile în serios. Atîta am învățat și eu din cărțile de aventuri ale scriitorilor noștri, că securitatea se ocupă de una, iar miliția de alta.

Frunză aderă la rîsul gazdei și preciză mai mult glumind:

— Eu mă ocup și de una, și de alta!

— Ei da, între mine și Savel Demetriad s-au stabilit relații de simpatie.

— Reciprocă ?

— Mai are importanță acum, cînd bietul om a murit ?

— Poate că n-a murit. Îl căutăm — e un cetățean străin și e de datoria noastră să-i lămurim dispariția... Sincer vorbind, am crezut că, spre fericirea tuturor, îl voi găsi aici.

— Aici ?! zvîcni ușor în capotul ei și exclamă iar : Cum ?! Aici ?! În garsoniera mea ?! Nu era jignită, ci doar mirată. Fu rîndul ei să-i caute privirea și să i-o înfrunte.

— Vă cer iertare, m-am făcut vinovat de sinceritate : Am spus ceea ce gîndeam. V-ați văzut cu el în cursul zilei de ieri ?

— Da, uneori obișnuia să mă aștepte în cameră, în jurul orei cînd știa că trebuie să vin să deretic. Era bine dispus și... Deodată, Jeni Tonceanu păli : o expresie de groază i se întipări pe chipul ei bucălat. Doamne !... țipă ea pocnindu-și palmele. Să știți că și-a găsit moartea la *Continental*.

Frunză consideră că discuția evolua normal și interesant. „În general, filozofa el, numai discuțiile cu oameni deștepți înregistrează un crescendo. Iar fata-i deșteaptă !“

— De ce la *Continental* și nu la *Casata* sau *Scala ?*

— Pentru că de mai multe ori mi-a propus să-l însoțesc acolo, la bar.

— Bine, în București sînt mai multe baruri. De ce tocmai la *Continental ?*

— De fiecare dată, nu știu de ce, voia la *Continental*. Chiar și ieri și-a reînnoit propunerea.

„Între ultimul raport al locotenentului Voicu, care-l semnala pe Demetriad în zona respectivă, și dezvăluirile tinerei femei există o legătură deloc de ignorat, gîndea Frunză. Unde mai pui că am confirmarea că Jeni Tonceanu nu minte.“

— N-ați stăruit niciodată să aflați de ce insistă să mergeți la barul *Continental ?*

— Parcă... Însă discuțiile cu el îmi intrau pe o ureche și-mi ieșeau pe cealaltă.

— Un om la vîrsta lui, făcu Frunză pe prostul, să vă invite la bar !? Să n-aibă simțul realității sau al ridicolului ?

Jeni Tonceanu își recăpătă voia bună manifestată cu cîteva minute în urmă. Rîse, descoperindu-și dantura albă, sănătoasă.

— Nu era un bătrînel senil sau libidinos. Niciodată n-a încercat față de mine vreun gest indecent. Nu, nu, era un

bătrînel realist, cu un dezvoltat simţ al umorului. Nu numai la bar m-a invitat, ci şi la biserică.

— La biserică ?! se miră Frunză. Cum aşa ?

— M-a cerut de nevastă !

— Glumiţi ? Şi numai ce-aţi susţinut că omu' era la locul lui.

— Mai întîi ascultaţi-mă şi pe urmă judecaţi cum veţi crede ! propuse gazda aprinzîndu-şi o nouă ţigară. Într-una din zile, intrînd în cameră, l-am găsit pe domnul Demetriad cufundat într-un fotoliu şi cu un album de fotografii vechi pe genunchi. Îl întreb : „Ce faceţi, domnule Demetriad ?" Îmi răspunde : „Îmi revăd trecutul, fată dragă ! Albumul ăsta e tot ce mi-a mai rămas !" Poate n-o să mă credeţi, dar avea lacrimi în ochi. Luat de valul amintirilor, mi-a povestit că-l chinuie singurătatea, că a muncit ca un sclav, că a adunat o avere destul de mare. Şi ce folos ? se întreba. N-avea familie, n-avea copii. După două zile, am avut cu el o altă discuţie mai nostimă. M-a luat direct : „Ascultă, Jeni, nu vrei să devii nevasta mea ? Ştiu că ai bacalaureatul, că ţi s-ar cuveni o soartă mai bună..."

Ochii tinerei femei se acoperiră de tristeţe, oftă şi nu se arătă decisă să continue ; de aceea Frunză interveni :

— Cum aţi reacţionat la cererea lui ?

— Eu ?! sări ea, de parcă pînă atunci ar fi fost vorba de altcineva. Poate dacă alta ar fi fost în locul meu, l-ar fi repezit sau i-ar fi primit cererea. Eu însă nu aveam nici un motiv să-l bruschez sau să-i devin soţie. Într-un cuvînt, l-am refuzat respectuos. „Mă găseşti prea bătrîn ?" m-a întrebat şi tot el şi-a răspuns : „Cu atît mai bine ! Scapi mai repede de bătrînelul tău şi devii moştenitoarea averii mele."

— Văd că mai curînd era în căutarea unui moştenitor decît a unei neveste ! zise Frunză surîzînd la propria lui observaţie.

— Oricum, propunerile sale erau tentante. Aş minţi dacă n-aş recunoaşte că un timp ele nu m-au obsedat.

— Cui aţi mai pomenit de propunerile lui Demetriad ?

— Prietenului meu. Jeni Tonceanu tăcu ; pesemne nu voia să aducă în discuţie persoana iubitului. Nici Frunză nu insistă, căci presimţea că mai devreme sau mai tîrziu vor ajunge şi la dînsul.

— Să ne întoarcem puţin la o chestiune abordată la începutul discuţiei. Cum v-a explicat el invitaţia la bar ?

— Nu voia să meargă singur.

— Crezi că i-ar fi fost greu să găsească pe cineva să-i țină de urît ?

Jeni Tonceanu zîmbi din nou : o amuza nu discuția, ci coincidența de păreri.

— I-am explicat și eu că o să găsească la bar cine să-l distreze, să-i facă seara mai agreabilă. Știți ce mi-a răspuns ? Că-i un om care ține la anumite valori morale — da, da, a folosit noțiunea asta ! — că nu-și poate permite să se așeze la masă cu *una d-aia !*

„Te uită ce *valori morale* avea Savel Demetriad ! comentă Frunză în gînd. S-au potrivit. Și ea depozitează în această locuință o mulțime de *valori morale !*“ Simți deodată nevoia să fie tăios, dacă nu chiar rău.

— Ce cadouri ai primit de la dumnealui ?

Gazda sesiză schimbarea de ton a ofițerului, dar rămase la fel de calmă și de imperturbabilă.

— Domnul Demetriad — Dumnezeu să-l aibă în pază acolo unde se găsește ! — mi-a mărturisit de mai multe ori că ține să-mi facă un cadou... că dorește ca eu să rămîn cu o amintire din partea lui. Jeni Tonceanu ridică paharul de coniac cu mîna în care ținea și țigara, sorbi cu plăcere. În cazurile astea, tovarășe maior — căci, în ce mă privește, sînt dese cazurile cînd turiștii străini vor să-mi facă daruri — eu îi trimit la Shop-ul hotelului, unde gestionara e o prietenă de a mea — Suzana Mirea.

„Ah, uite de unde-mi răsări patrioata ! exclamă maiorul în gînd. Adică vezi, dragă doamne, accept cadourile doar cu condiția ca turistul să-și lase valuta la Shop-ul hotelului. Cine-mi ești, Jeni Tonceanu !“

— Suzana Mirea a dat tot la I.A.T.C. ?

Gazda, fie că nu sesizase ironia, fie că o lăsase indiferentă, răspunse cu toată seriozitatea :

— Nu, ea a dat la A.S.E., a căzut și s-a lăsat păgubașă. Vorbește curent engleza, franceza, germana... Se descurcă. M-ați întrebat ce cadouri am primit. Se ridică, ieși în vestibul ca, după puțin timp, să se înapoieze cu o pereche de pantofi de damă în mînă.

— Sînt de la *Guban*, pentru export. Nu îi găsești în magazine. Nu mai știu cîți dolari a dat.

— Ce ți-a cerut totuși pentru acest cadou ?

— Ah, văd că știți !

Era pentru prima oară cînd Jeni Tonceanu își trăda, ce-i drept destul de vag, neliniștea.

— E un principiu al oricărui om de afaceri, deci și al domnului Demetriad : investești un ban și scoți doi !

— Poate că în privința mea s-a abătut de la regula jocului !

— Tare mi-e teamă că dumneata te-ai abătut de la niște reguli !

— Poate că aveți dreptate...

Totuși, Jeni Tonceanu nu intră în panică. Fuma, bea în liniște... Fată deșteaptă cum este, își spunea Frunză, știe pînă unde să meargă, în cochetăriile ei, cu turiștii hotelului. Altfel, ar fi acceptat cererea de căsătorie a lui Demetriad. Dar oare a respins-o ? Dacă se adevereşte că venerabilul bătrîn și-a găsit moartea, cine să-i mai confirme adevărul declarațiilor ei ?

— Deci, ce ți-a cerut ?

Un nor de fum se interpuse între ei ; tînăra așteptă să se risipească ; apoi, cu gîndul dus parcă în altă parte, vorbi :

— Într-o zi mi-a arătat o fotografie.

— Din album ?

— Da ! Era fotografia unei femei tinere, făcută în București prin '39. „Cum o găsești ?“ m-a întrebat el. Frumusețea femeii era reală, așa că i-am spus adevărul. „M-a părăsit, mi-a povestit el, în timpul războiului... I-am cerut să mă urmeze, m-a refuzat. Din vina mea“.

— Ți-a povestit cumva cînd i-a cerut să-l urmeze și, mai ales, unde ? Sau poate că l-ai întrebat ?

— Îmi place mai mult să ascult decît să pun întrebări. Unii clienți din Occident, deși nu se jenează să mă înghesuie sau să-mi propună direct să mă culc cu ei, sînt suspicioși. Ei te provoacă la o discuție și tot ei, dacă le pui întrebări, încep să se uite la tine chiorîș, să te bănuiască. Așa că de ce să intre omu' la idei ?... Mai bine — fără întrebări.

— În legătură cu fotografia femeii, ți-a adresat vreo rugăminte ?

— Mi-a mărturisit că ar dori s-o viziteze pe fosta lui logodnică din tinerețe și că are multe rețineri, că dacă așa și pe dincolo...

— Stai, stai, Jeni... o întrerupse Frunză pe un ton familiar, iartă-mă că-ți spun pe nume...

— Îmi face plăcere. Nu-mi plac convenienţele ; apreciez, în schimb, respectul.

— Fii ceva mai concretă cu acel *așa și pe dincolo.*

— M-a rugat să-i fac o vizită femeii din fotografie, să văd cît de mult a îmbătrînit și s-o întreb dacă, după atîția ani, ar fi dispusă să-l revadă. Frumos, nu-i așa ? Romantic chiar !

Rostise cuvîntul „romantic", dar din felul ei de a vorbi și de a se comporta se degaja limpede că romantismul o lăsa rece.

— I-ai îndeplinit rugămintea ?

— Nu ! Puse paharul de coniac pe măsuță și, cu un gest cochet, își controlă pieptănătura.

— De ce ? Nu ți-a mai dat adresa ? A renunțat el ?

— Nu, nu, mi-a dat adresa, i-am promis că mă duc. Apoi, pur și simplu, nu m-am ținut de cuvînt. Lui însă i-am povestit că am vizitat-o pe fosta lui logodnică, că s-a bucurat și a plîns cînd a auzit din gura mea că Savel Demetriad e în București. I-am mai zis că femeia m-a rugat cu lacrimi în ochi să-i transmit să renunțe la ideea întîlnirii, că-i mai înțelept să rămînă amîndoi la imaginea lor de acum treizeci și ceva de ani ! Sînt sigură că minciuna mea i-a luat o piatră de pe inimă.

Frunză ascultase cu capul în piept, rușinat parcă de lipsa de scrupule a interlocutoarei sale. Nu dețineau împotriva lui Demetriad nici o probă acuzatoare. Poate că într-adevăr revenise în București mînat de dorul de țară, de nostalgia anilor de tinerețe ! Poate că într-adevăr dorea să-și revadă logodnica ! Jeni Tonceanu putea să-l refuze, nu să-l mintă. Pe deasupra, i-a mai acceptat și darul ! Cu ce fel de ființă avea de-a face ?

— De ce totuși nu i-ai satisfăcut rugămintea ?

— Mi s-a părut că locuiește tare departe. Pe urmă însă cînd, în fine, am vrut să mă duc, a venit o prietenă și m-a luat la un film.

Jeni Tonceanu nu părea să fie jenată de felul cum se purtase cu Savel Demetriad ; ședea pe perniițele acelea ca o statuetă. Măsurînd-o, Frunză avu sentimentul că descoperise cauza bunei stări a acestei tinere.

— Mai păstrezi adresa acelei femei ?

— Cred că n-am pierdut-o !... Jeni Tonceanu se ridică cu aceeași agilitate. Să mă uit în poșetă... Și pentru că tot sînt în picioare, vă întreb dacă mai doriți un strop de coniac ?

Frunză ar mai fi dorit — în general simțea nevoia să bea și chiar să se cherchelească — dar ca și în alte dăți găsi în el resursele necesare să refuze. Gazda nu insistă, nici măcar din politețe. De unde ofițerul deduse că lui Jeni Tonceanu nu-i scăpase dispoziția iscată de relatările ei. O văzu cotrobăind într-o poșetă lăsată lîngă studio.

— Am găsit-o, se bucură ea, eu am scris-o. Reveni la perițele ei și, după ce se reașeză, îi întinse maiorului o hîrtiuță.

Frunză desluși scrisul mărunt al tinerei : „Mimi Govoreanu (fosta domnișoară Chitlaru), Triumfului 175, et. II."

— Sînt nevoit să rețin hîrtiuța asta, o informă Frunză.

— Mă rog...

— Ce alte rugăminți ți-a mai adresat Savel Demetriad ?

Tînăra nu se grăbi să răspundă, părea pierdută într-o adîncă meditație.

— Savel Demetriad, răspunse ea puțin mai tîrziu, era un sentimental. Poate bătrînețea sau călătoria l-a făcut pentru o vreme sentimental. Odată, m-a întrebat dacă într-o după-amiază, cînd eu voi fi liberă, n-aș vrea să-l însoțesc într-o plimbare pe străzile copilăriei și adolescenței sale. Nu era o invitație la un bar, ci la o plimbare. Totuși, înainte de a lua o hotărîre, m-am sfătuit cu prietenul meu.

— Mi-ai mai vorbit de prietenul dumitale... Cine e ? Frunză își imagină că Jeni Tonceanu își va ieși din calmul ei imperturbabil, întrebarea o va irita, îi va răspunde, dar ceva mai greu. Se înșelă însă.

— Îl cheamă Miron Drăgănoiu și e gestionarul unui *Shop* pe Calea Victoriei. Un băiat bun...

„Nici nu mă îndoiesc, îi dădu Frunză dreptate. Dacă o fi la fel ca tine... Și o fi... Da, drăguțo, sînteți organizați ca într-o rețea comercială ! Suzana... Acum, Miron... Taică-tău pe unde o fi plasat ?"

— A fost de părere să-l însoțesc. Și am ieșit să ne plimbăm.

— Plimbarea a avut loc înainte de povestea cu fotografia sau după ?

— Înainte ! Plimbarea a durat cam două ore.

— Pe unde te-a purtat ?

— Pe Calea Călărași, pe la Sfîntu Ștefan... Da, am ajuns la Hala Traian, de acolo am luat-o la dreapta...

— Pe strada Traian ?

— Da ! Am ajuns cu plimbarea la o bifurcație de drumuri. Mi-a povestit că, pe vremuri, pe acolo trecea tramvaiul 16 și că în colț era un mare magazin de băcănie, a unuia Tabacu, și că stația de tramvai purta numele negustorului. Îmi plăcea să-l aud povestind... Zău, povestea foarte frumos ! Pe urmă, am luat-o în sus, pe strada Ghenadie Petrescu... fostă Labirint. Mi-a arătat casa în care s-a născut. Pe urmă mi-a mai arătat o casă cu două etaje.

— Tot pe Ghenadie Petrescu ?

— Da...

— Și de ce ți-a arătat casa aia ?

— Era bucuros ca un copil. Cică atunci cînd se întorcea de la școală, se oprea la ușa clădirii unde se găseau cele trei butoane ale soneriilor și apăsa pe toate deodată și-o lua la fugă. „Uite, mi-a zis, fac cu tine prinsoare că și acum, după atîția ani, cele trei cărți de vizită sînt aceleași de pe vremea mea !“ „De ce crezi ?“ „Pentru că strada asta, din '43 și pînă astăzi, n-a suferit nici o schimbare“. Mi-a indicat numele celor trei familii. La parter — Vlădescu C. ; la etajul unu — Florescu D. ; iar la doi — Tudorancea L.

— Ai făcut pariul ?

— N-aveam ce pierde. M-am îndreptat spre clădire. Mi-aduc aminte că el a și glumit : „Bagă de seamă să nu care cumva să fii tentată să suni la toate trei butoanele deodată“. Era un bătrînel plăcut, spiritual.

— Cine a cîștigat prinsoarea ?

— Mai întrebați ? se înveseli gazda. Eu, bineînțeles. Doar două familii de pe vremea lui — Vlădescu și Tudorancea — mai locuiau acolo. Așa că...

— S-a dus la butoane și le-a controlat ?

— Nu... Părea tare încîntat că pierduse pariul. Cred că pariul nu era decît un pretext ca să-mi ofere un alt cadou.

— De la *Shop*-ul hotelului ?

— Nu, de la cel al prietenului meu. Cu ocazia asta au făcut și cunoștință.

— Savel Demetriad primea vizite ? atacă Frunză o altă latură a chestiunii.

— Vizite ?! Nu prea... Într-o zi, cred că era chiar la începutul șederii sale, am văzut un bărbat ieșind din camera lui.

— Un client al hotelului ?

— Da, așa cred, căci era în talie.

Frunză își plimbă privirile prin încăpere. Jeni Tonceanu îl urmărea atentă, i se părea că ofițerul era în căutarea unui obiect de care să se agațe. Într-adevăr, maiorul simțise, pe neașteptate, cum energia sa prinse să se topească slăbindu-i capacitatea de concentrare și încerca să înțeleagă ce se petrecea. În cele din urmă puse totul pe seama oboselii îngreunată de un păhărel de *Martell*.

— Nu vă simțiți bine ?

Întrebarea îl smulse din toropeală, îi aminti de un lucru deosebit de important.

— Din camera 220 au dispărut, după declarația dată de Iosefina Badea, trei aparate : tranzistorul, casetofonul și aparatul foto.

Pa fața albă a gazdei răsări un zîmbet. Frunză îl aprecie mai curînd enigmatic decît ironic. O văzu iarăși ridicîndu-se și îndreptîndu-se, unduindu-și frumos trupul plinuț. Se opri în dreptul unui dulăpior scund și se aplecă descoperindu-și pulpele pînă aproape de *bikini*, ca imediat să se înapoieze cu două din cele trei aparate și să le pună pe măsuță : erau noi-nouțe și de fabricație japoneză.

— Cînd le-ai luat ?

Fata își dovedi din nou istețimea și-l corectă energic :

— Nu le-am luat ! L-am rugat să mi le împrumute.

— Ești sigură ?

Jeni Tonceanu nu-și mai reluase locul : rămase în picioare. Nu se enervă, dar îi replică :

— Nu aveți dreptul să mă jigniți !

„Tu mă jignești cu întreaga ta existență ! o dojeni Frunză în gînd. Cu toate lucrurile astea din casă, adunate din tot felul de bișnițării".

— Cînd ți le-a împrumutat ?

— L-am rugat mai de mult, ieri însă s-a decis să mi le împrumute. Înainte de a pleca de la hotel, am trecut pe la el și le-am luat.

Frunză se ridică iute și o întrebă amenințător :

— Cum se face că tocmai aceste două aparate îți lipseau din inventarul locuinței ?

Ofițerul înaintă spre mijlocul garsonierei și se roti pe loc de parcă ar fi dorit să-i amintească de existența celor patru pereți.

— Ei bine, tocmai astea-mi lipseau !

— Mai intenționai să le înapoiezi ?

— Dacă mi le-ar fi cerut, da, recunoscu Jeni Tonceanu cu o sinceritate care-l debusolă pe Frunză.

— Și aparatul foto ?

— Cînd am fost ultima oară în camera 220, aparatul era în vestibul, pe cuier. M-am despărțit de domnul Demetriad chiar în vestibul, înainte de a ieși din schimb.

Frunză era ceva mai înalt decît tînăra lui interlocutoare. De la distanța la care se găsea, vedea bine decolteul rochiei albastre ce-i dezvăluia cuta despărțitoare a sînilor ei albi și tari. Ea simți privirile stăruitoare ale bărbatului și nu se clinti din loc : era obișnuită să fie astfel cercetată.

— Pe bărbatul acela pe care l-ați văzut ieșind din camera lui Demetriad, l-ați mai zărit prin hotel ?

— Nu.

— Îți cer, îi vorbi Frunză pe un ton mai puțin prietenos decît înainte, să-mi pregătești o declarație în care să scrii absolut tot ce mi-ai povestit. Să nu omiți nimic... Mi-o aduci diseară la hotel. Trec pe la șapte și jumătate s-o iau.

Jeni Tonceanu îi dădu de înțeles printr-un semn al capului că se va conforma și că va proceda întocmai, apoi întrebă cu un glas neutru :

— Aparatele... Ce fac cu ele ?

— Le predai administrației.

Frunză se îndreptă enervat spre vestibul. Gazda îl însoțea. Se opri lîngă ușă, ezitînd s-o deschidă.

— Mai am o întrebare...

— Mă rog, se oferi ea la fel de nepăsătoare.

— Ce salariu ai ?

— Ah ! rîse ea fără veselie. Știu unde vreți să ajungeți. Mereu aceeași curiozitate, morbidă aș numi-o. De unde și cum cu salariul meu am ajuns să-mi cumpăr o garsonieră ?

— Exact....

— Ei bine, taică-meu mi-a cumpărat-o. Iar ca răspunsul meu să fie complet, mai rețineți : taică-meu locuiește în comuna Răcari, este achiziționer de animale, păsări și ouă. Este mereu cu planul realizat și depășit și, bineînțeles, răsplătit. Trebuie să trec și asta în declarație ?

Pentru prima oară ridicase glasul și-l privea cu un dispreț vecin cu obrăznicia.

— Nu-i cazul ! răspunse Frunză sec, socotind îndreptățită izbucnirea tinerei femei, căci cu ultima întrebare își depășise anumite drepturi. Ne vedem la hotel ! mai zise și deschise ușa.

5

Către orele 11,30, Savel Demetriad își văzu planul „dispariției“ sale înfăptuit. Recepționerul „Hotelului Edison“ din apropierea Gării de Est se arătă binevoitor, direct proporțional cu bunăvoința constănțeanului Mavrodin Radu, și îi repartiză o cameră cu un pat. Mirosea în încăpere a insecticid, dar asta nu-l prea supără pe Demetriad.

Un ceas mai tîrziu, se întîlni la restaurantul „Hotelului Parc“ cu *Hänsel* și *Gretel*, prînziră copios, iar cînd trecură la cafele, începură să discute etapa următoare a planului.

— Voi o să aveți de dus astăzi la îndeplinire două treburi foarte importante, li se adresă Demetriad în germană. Dealtfel, nici o clipă, în timpul mesei, nu încetaseră să vorbească în limba lui Schiller. Privindu-i, îl încerca mereu același sentiment de admirație : erau tineri, frumoși, cutezători. Cum să nu fie mîndru de acest cuplu — creație a sa ! Tu, *Hänsel*, o să încerci să afli cîte ceva de soarta lui *Manfred*. Deși sînt convins că nu mai e în viață... Totuși, dacă sîntem aici, e de datoria noastră să stabilim cu exactitate adevărul. Punem sau nu cruce *Pajurei ?* Cu un agent ca *Manfred* n-o să ne mai întîlnim atît de repede... avea acces în întreprinderi legate de înzestrarea armatei.

Hänsel îi dădu dreptate.

— Pe urmă o să treci și pe la morgă. Interesează-te ce măsuri juridice s-au inițiat prioritar la îngroparea victimelor.

— Adică ? Ochii albaștri, migdalați, ai blondului *Hänsel* se aprinseră de curiozitate.

— În următoarele zile și nopți, autoritățile române vor fi confruntate cu probleme foarte grele, cu atît mai grele cu cît sînt probleme noi... Vor fi sute, dacă nu mii de morți și de răniți, apoi cei dispăruți fără urmă... Morții, între ei foarte mulți mutilați, se cer identificați, îngropați. De unii se vor ocupa neamurile... Pe alții însă nu vor mai avea cine să-i ducă la groapă.

— De ce interesează toate astea ? întrebă *Gretel* care asculta atentă convorbirea dintre cei doi bărbați.

— Deocamdată nici eu nu știu precis, recunoscu Demetriad plimbîndu-și privirile de la unul la celălalt. Totul depinde de rezultatul investigațiilor mele în cursul zilei. Mă mai intere-

seazā — și dacă o să tragi atent cu urechea, o să afli — ce cimitire au fost destinate morților aduși la morgă.

Fără să vrea, *Gretel* tresări înfrigurată :

— Brr ! Sinistră treabă !

— Așa e ! dădu Demetriad din cap. Însă tu, *Gretel*, fii liniștită. N-o să-l însoțești. Ție ți-am rezervat o misiune pur diplomatică. Să termin mai întîi cu *Hänsel*. Tu, băiete, o să folosești mașina, căci dacă afli ce cimitire au fost fixate, aș vrea să te repezi pe acolo în recunoaștere. Vezi care-i atmosfera... Mișcă-te cu dezinvoltură, că nimeni n-o să aibă timp de tine... Mai schimbi și numărul mașinii. Doar cît țin drumurile tale pe ziua de azi. Demetriad tăcu și *Hänsel* întrebă :

— Asta-i tot ?

— Tot... confirmă el și-și mută ochii în direcția femeii.

— Am impresia că mi-a venit rîndul... zise *Gretel* apropiindu-și ceșcuța de cafea și clipind des din genele-i lungi.

— Tu o să te duci pe jos la Consulat și o să-l cauți pe *Ataşat*. Te recomanzi și-i declari că vii din partea lui Savel Demetriad. Reține ce-ți spun. El o să te întrebe : „Demetriad ? ! Cel pe care l-am cunoscut la Saigon ?“ Iar tu o să răspunzi : „Da, și care a zăcut rănit în spitalul militar „C-7“. Ai memorat parola ? Perfect ! Îi transmiți din partea mea următoarele : că sînt în viață, bine și sănătos, că mi-am schimbat vremelnic identitatea și că am tras la „Hotel Edison“. Asta-i tot.

Gretel nu se mulțumi cu instructajul lui Demetriad și ceru explicații :

— Dacă-mi va cere amănunte ?

— I le dai ! De asemenea, e posibil să aibă un mesaj pentru mine. Te supui dispozițiilor lui.

Între ei se așternu o tăcere firavă, care după cîteva minute se risipi.

— Mi-e permis să știu ce ai tu de gînd să întreprinzi ? redeschise *Hänsel* discuția.

Savel Demetriad dădu încetișor din cap, își țuguie buzele și, într-un tîrziu, zise :

— Ți-e permis !... Cum să nu ? N-aș vrea însă ca inițiativa mea să te sperie. Făcu o pauză și-i măsură pe amîndoi lung, cercetător. Îl voi căuta pe *Rezidentul Valahiei*, trebuie să-l găsesc ! Trebuie să aflu ce s-a petrecut... de ce a amuțit. *Valahia* nu mai activează... *Pajura* nu s-a înfiripat... Cutremurul mi-a oferit o șansă și vreau să mă folosesc de ea. Am o acoperire

bună. Ați văzut privirile bucureștenilor ? Sînt de nerecunoscut ! Umblă buimaci... Sînt șocați...

— Cum naiba vrei să ajungi la *Rezident ?* se interesă *Hänsel*, nu numai surprins de hotărîrea lui Demetriad, ci și îngrijorat. Sosiseră doar în România pentru a controla primele contacte ale rețelei *Pajura* și nu pentru a cerceta soarta misterioară a *Valahiei.*

— Nu uita că sînt bucureștean ! îi aminti Demetriad. Că pe *Rezident* îl cunosc din tinerețe, că familia sa nu mi-e străină. Te simt îngrijorat. De ce ?

— Nu tu m-ai instruit că atunci cînd te găsești într-o misiune bine fixată, să-ți vezi riguros de ea, să nu te lași furat de țeluri iluzorii ?...

Savel Demetriad nu-l contrazise. Zîmbindu-i încurajator și prietenește, îi răspunse :

— Mă simt măgulit că nu mi-ai uitat sfaturile. E bine că misiunea asta ne-a adunat pe toți trei la un loc, căci iată, s-a creat, pe neașteptate, o nouă situație... o situație de excepție... cu care un spion nu se întîlnește chiar atît de des. Am da dovadă de o totală îngustime de vederi, dacă nu ne-am folosi de ea. Demetriad trecu brusc la o altă idee. Să ne potrivim ceasurile ! Toate cele trei ceasuri de mînă indicau cu exactitate aceeași oră — 14,17. Ne vedem la restaurantul Hotelului „Dorobanți" la 19,30. Cine vine mai întîi ocupă o masă și așteaptă.

— Ești sigur că n-ai nevoie de mașină ?

— Nu... Eu o să părăsesc primul restaurantul. Vă doresc succes ! Se ridică și ieși.

Abia în Piața Scînteii izbuti Savel Demetriad să prindă un taxi ; se așeză lîngă un șofer tînăr, cu o față ca de piersică — băiatul părea fericit că avea cui să-i mai povestească prin ce peripeții trecuse în ajun.

— Mă scoți la Hala Traian ! îi ceru Demetriad, întinzîndu-i șoferului pachetul de țigări.

— Vă scot, tovarășe... Nu-i deloc ușor, da' vă scot !

Refuză însă țigările : nu era fumător și părea foarte mîndru de această realitate care-l privea direct. În schimb, de parcă ar fi fost zorit, se apucă să relateze unde-l prinsese cutremurul, cum îl simțise la volanul mașinii.

Savel Demetriad îl asculta cufundat în mutenie, dar în același timp se gîndea intens și nu fără emoție la apropiata întîlnire cu Elvira Neagu, fosta lui colegă de facultate, și ve-

rișoară bună cu *Rezidentul*. Îl va primi ? Va accepta să-l pună la curent cu soarta vărului ei, dacă, bineînțeles, o cunoștea ? Nu se hazarda în van ? Elvira Neagu locuia în casa care fusese cîndva a părinților ei. Verificase. Își luase din vreme toate măsurile de precauție. Totuși, un risc exista. Nu intri însă în pădure dacă ți-e frică de lupi. Printr-o ciudată asociere de idei, își aminti de celebrul dicton al primului său instructor în tehnica culegerii informațiilor, faimosul ofițer al Abwehr-ului, Otto Stein : „Spionajul fără risc e ca o femeie frumoasă fără... !"

Șoferul nu mai contenea cu istorioarele sale : le povestea cu o pasiune de ziceai că, de fapt, atunci le și trăia. Demetriad nu-l auzea, privea drept înainte și vedea cum un praf gros — sîngele zidurilor prăbușite — purtat de curenți se așternea peste caroseria și parbrizul mașinii.

După mai bine de douăzeci de minute, șoferul îl scoase la Hala Traian. Plătindu-i, Savel Demetriad îi lăsă un bacșiș gras și șoferul îi mulțumi cu un zel inepuizant.

Lăsă taxiul să se depărteze, apoi traversă și se grăbi să ajungă pe strada Ghenadie Petrescu. Constată cu satisfacție că blocurile pe unde trecea erau neatinse de cutremur, iar prin curți copiii se zbenguiau gălăgioși ca în zilele frumoase de vacanță.

Zări de departe clădirea cu două etaje, zugrăvită cu o culoare ce contrasta cu cenușiul imobilelor din jur. Deși emoția începuse în mod surprinzător să-și arate colții, Demetriad grăbi pasul. Cînd se opri în dreptul casei, ochii i se îndreptară automat pe cele trei cărți de vizită. Cea din mijloc era a Elvirei Neagu. Intră. Dădu de o scară îngustă și o urcă firesc, ca un om al casei. La fel de firesc se opri la etajul întîi și sună la singurul apartament al nivelului. O voce plăcută de femeie întrebă prudentă : „Cine e ?", iar el, în ciuda nodului ce i se pusese în gît, răspunse fără să șovăie : „Cu doamna Neagu !" Ușa se deschise.

— Bun găsit, Elvira ! Urarea o rostise cu un glas cald, prietenos, străbătut de o bucurie reținută.

Elvira Neagu îl recunoscu imediat, dar surpriza fusese într-atît de neașteptată, încît, instinctiv, făcu un pas înapoi, murmurînd dramatic :

— Savel ? ! Tu ? !... Doamne Dumnezeule, nu visez ? !

— Nu, nu visezi ! încercă el s-o liniștească, amintindu-i șăgalnic : Ce faci, Elviro, mă ții la ușă ?

— Ah, scuză-mă! Apariția ta m-a surprins... m-a zăpăcit... Te rog....

„Primul pas l-am făcut, își zise Demetriad trecînd pragul apartamentului știut de el încă dinainte de război. Să văd ce o să-mi aducă pașii următori!".

Cînd intrară în sufrageria încărcată cu aceeași mobilă grea, bătrînească, moștenită de Elvira de la părinții ei, Demetriad i se adresă cu același ton șăgalnic:

— Iar acum, Elvira, poate îmi întinzi mîna să ți-o sărut.

Emoția n-o părăsise și femeia, zîmbindu-i stingherită, dar cu prietenie în priviri, îi întinse tăcută mîna. El i-o luă și în timp ce o ducea la buze observă semnele neiertătoare ale bătrîneții: vinele albastre, umflate inegal, șerpuiau pe sub pielea uscată și năpădită de pete galbene, ca niște tainice cabluri vineții.

— Am îmbătrînit, nu-i așa? întrebă ea cochetînd și trăgînd totuși speranța într-un răspuns fericit.

— Ești neschimbată, dragă Elvira... Nu uita că noi ne-am mai întîlnit la München, acum cinci ani! Te ții strașnic.

Mințea. I se uita însă în ochi fără să clipească. Fața păstra aceleași trăsături frumoase din tinerețe, dar odată cu adîncirea unor riduri dădea semne de ofilire. Elvira Neagu simți că musafirul ei neașteptat o diseca cu privirile și încercă să-i abată atenția.

— Șezi, drăgă Savel... Îi arătă unul din cele patru scaune din jurul mesei ovale. Cînd ai sosit? Ce zici de nenorocirea asta? N-are Dumnezeu milă de noi, Savele!

Demetriad se așeză și continuă s-o privească pe Elvira Neagu cu o melancolie amestecată cu duioșie, care, uneori, îl mai năpădea cînd se gîndea la bătrînețile sale singuratece. Părul femeii, ondulat de la natură, cîndva negru, încărunțise de-a binelea; și-l purta însă, la fel ca în anii tinereții, cu cărare la mijloc și adunat la spate, așa încît să-și descopere fruntea înaltă și bombată, acum vălurită de cute subțiri care se întunecau sau se estompau după o lege a lor proprie.

— Am sosit astăzi cu un avion, la ora douăsprezece, minți el cu aceeași artă. Am auzit la radio de dezastru și nu m-a răbdat inima să nu vin să văd ce a rămas din București... să văd ce-mi fac prietenii...

Elvira Neagu dădea din cap a deznădejde, de parcă ar fi bocit în gînd un mort.

— N-am ieșit din casă ! Mi-e pur și simplu groază. Mi-au povestit vecinii. E cumplit, Savele dragă, e cumplit ! Ochii i se umpluseră de lacrimi, își scoase batista și începu să-i tamponeze. Cu ce să te servesc, Savele, cu o dulceață de trandafiri preparată de mine ? Cu o cafea ? Tot nu-mi vine să cred că ești aici ! Se ridică să-l servească.

— O dulceață de trandafiri parcă aș dori mai mult decît o cafea. Pe la noi, pe acolo unde supraviețuiesc, nu prea se obișnuiește dulceața de trandafiri.

Elvira Neagu se duse la bufetul mare și greoi care, în ansamblul sufrageriei bătrînești, făcea corp comun cu restul mobilierului, și scoase la lumină borcanul cu dulceață.

— Mă întorc imediat, se scuză ea și se pierdu pe o ușă ce ducea la bucătărie.

Singur în tăcerea apăsătoare a încăperii, Savel Demetriad se simți brusc năpădit de o tristețe grea, copleșitoare, ce-l ataca hoțește. Se uită fără vlagă în juru-i și parcă uimit că se găsea în acea sufragerie cu mobila neagră, care mirosea a mort. Cum de nimerise acolo ? Ce-s cu pereții aceia afumați și pe care atîrnau cîteva tablouri în ulei, și ele afumate ? Apoi ochii i se opriră pe o icoană luminată vag de flacăra unei candele.

Elvira Neagu reveni și prezența sa avu darul să-l smulgă din prostrație, iar cînd îi auzi din nou vocea, se simți despovărat de tristețe...

— E o dulceață făcută de mine, sublinie ea cu o mîndrie ușor ridicolă. Puse tava în dreptul musafirului, apoi își reluă locul pe scaunul unde mai șezuse.

Demetriad servi dulceața ; parfumul trandafirilor, răspîndit pe toată suprafața gurii, îi trezi în minte o vagă amintire ce nu izbutea s-o determine.

— Excelentă dulceață, Elviro ! Savuroasă. Ultimul cuvînt rostit îl trimise cu gîndul la casa părintească. Savuroasă, zise, precum ne-a fost copilăria.

— Copilăria !... oftă ea cu durere. Ehei, s-a dus ! Alta ne este perspectiva acum...

Demetriad gîndi că nu ar fi prea potrivit să se așeze la taclale cu Elvira Neagu, l-ar fi făcut să se simtă mai bătrîn decît era în realitate. Cu siguranță că și ea era mistuită de curiozitate, să afle ce anume îl adusese pe nepusă masă sub acoperișul casei sale, și încă într-o asemenea împrejurare. Intră deci, fără să șovăie, în fondul problemei.

— Elviro dragă, am nevoie de Doru.

— Trăiește ascuns... îl informă ea, neașteptat de repede.

— Unde ?

— Nu te supăra, dragă Savel, dar nu pot să-ți spun.

Deși îi vorbise cu o prietenie fățișă, Demetriad tresări nemulțumit.

— De ce ?

— Mi-a interzis să dezvălui cuiva ascunzătoarea. E drept, recunoscu ea, că nu pe tine te-a avut în vedere. Totuși, trebuie să-l întreb, iar dacă el o să vrea să te vadă, totul va fi în regulă.

— Baremi e în București ? Spune-mi, ca să știu și eu cum să-mi rînduiesc vizitele... Doar natura legăturilor noastre nu ți-e străină.

— La întrebarea asta pot să-ți răspund pe loc : da, e în București.

Demetriad reveni asupra ultimei idei.

— Cunoscînd natura legăturilor noastre, îți imaginezi cît de mult am riscat venind în țară. Or, dacă m-am decis să risc, am făcut-o cu un scop.

— Înțeleg foarte bine, nu-i nevoie să te pierzi în explicații.

— De cît timp ai nevoie ca să-mi aduci răspunsul lui ?

Cutele subțiri ce-i brăzdau fruntea se adîncîră brusc ; pleoapele îi acoperiră ochii. Expresia Elvirei în clipa aceea părea a unui om pierdut într-un calcul dificil.

— Cam de două ore, zise. Ai putea să revii în jurul orei cinci ?

— Ai telefon în casă ?

— Nu... !

— Spune-i că în zilele astea poate să iasă fără teamă din ascunzătoare. Dacă am ieșit eu, poate să iasă și el.

— Bine, Savel, o să-i transmit.

Deodată, una dintre cele trei uși ale sufrageriei se deschise încet, iar Demetriad nu avu nici cum s-o audă, nici cum s-o vadă.

— Elvira dragă, nu mai e cazul să-mi transmiți convorbirea voastră, răsună glasul unui bărbat.

Demetriad sări fulgerător de pe scaun, răsucindu-se în direcția din care răsunaseră cuvintele *Rezidentului*.

— Doru !

— Eu, în carne și oase !

Se aruncară unul în brațele celuilalt, într-o îmbrățișare care sugera de la sine prietenia ce-i unea.

— Bată-te norocul să te bată! zise Demetriad după ce-l îndepărtă ușor. Mă, dacă te-aș fi întîlnit pe stradă, zău că nu te-aș fi recunoscut! Îl măsură cu un viu interes din tălpi și pînă-n creștet. Ai o barbă ca de patriarh!

— A albit prea repede! le aminti Elvira că era și ea pe acolo.

— Nu-i stă rău.

— Savel, te rog s-o scuzi pe Elvira că nu ți-a spus din capul locului că sînt aici. A procedat după cum i-am cerut eu. Am stat ascuns pînă aseară, după cutremur. Primul drum l-am făcut la scumpa mea verișoară.

— În ciuda bărbii mari, albe, care-l îmbătrînea, *Rezidentul* avea un glas viguros, de om încă tînăr.

— Măi Dorule... îi rosti Demetriad din nou numele, cu dragoste în glas.

— Așadar, ai venit! Pentru mine ai venit? „Rezidentul R-1 a amuțit!" Titlu de roman, nu-i așa?

Demetriad avea înaintea ochilor un bărbat sănătos, bine dispus, de parcă n-ar fi ieșit dintr-o ascunzătoare, ci dintr-o casă de odihnă. Căută să nu-și exteriorizeze mirarea.

— Așa e, Dorule, pentru tine am venit, confirmă Savel Demetriad. Trebuie să stăm neapărat de vorbă.

Doru, mîngîindu-și bătrînește barba, i se adresă verișoarei:

— Elviro, te rog să ne lași. Sper să nu te ținem prea mult departe de noi.

Pînă la cutremur, Savel Demetriad nu cutezase nici o clipă să se gîndească la o eventuală întîlnire cu „R-1" al *Valahiei*. Tăcerea acestuia din ultimele trei luni îl determinase să-l considere ca și mort. De aceea și trecuse la organizarea unui nou nucleu... Acum însă ascultîndu-i glasul, studiindu-i gesturile, se felicita pentru ideea sa inspirată.

— Să ne așezăm, propuse Doru, după ce Elvira ieși din sufragerie.

Savel Demetriad îi dădu ascultare, mărturisind direct, fără patos, ceea ce gîndea:

— Nu credeam că o să te mai întîlnesc vreodată, că o să mai stăm așa cum stăm acum, unul în fața celuilalt.

Rezidentul se așeză și el pe partea cealaltă, zîmbind sfătos și mîngîindu-și barba.

— Așadar, vrei să afli de ce am amuțit ?

— Nu știu dacă poți să-ți dai seama cît sînt de fericit că pot asculta explicațiile chiar din gura ta !

La ochi, Doru semăna cu vară-sa ; erau la fel de arzători și pătimași.

— Să știi, dragă Savel, că prea multe nu am a-ți spune. Se întristă și tăcu, cercetîndu-și mîinile puternice, delicate însă în conturul lor. Apoi își privi prietenul pe sub sprîncenele groase și cărunte, aidoma bărbii. Acum trei luni și mai bine, zise, „R-2“ a dispărut fără urmă. Iar el era un om de bază cu relații întinse în cercuri militare.

Savel Demetriad se trase intrigat spre spătarul scaunului :

— Cum asta, a dispărut fără urmă ?

— Trebuia să-mi transmită raportul curent. N-a venit la întîlnire. Locul întîlnirii — bodega „La carul cu bere“. Conform regulilor conspirative, l-am așteptat în ziua următoare, la aceeași oră, însă într-un alt loc, la braseria restaurantului „Ambasador“. N-a venit. M-am alarmat. L-am căutat cît se poate de camuflat acasă, la serviciu. Precum știi, „R-2“ era plantat într-un loc important de activitate. De peste tot, mi s-a semnalat ca fiind dat dispărut fără urmă. Atunci, așa cum cer instrucțiunile, am ordonat celorlalți doi agenți din rețea întreruperea oricărei activități pînă la noi măsuri. Iar în ce mă privește, m-am dat și eu la fund, căci reprezentam pentru „R-2“ singura legătură. De atunci, trăiesc ascuns.

Demetriad îl asculta contrariat : nu pentru că asemenea situații nu ar fi putut fi verosimile, ci pentru cu totul alte motive.

— De ce nu mi-ai expediat nici un semn ?... Aveai la îndemînă trei mijloace de a-mi semnala : *Primejdie !*

— Îmi pare foarte rău, Savele, că n-am putut să apelez la nici unul dintre ele. Te rog să mă crezi că am analizat situația pe toate fețele... Dispariția lui „R-2“ e din cale afară de neobișnuită. Am comparat-o, în cele din urmă, cu o capcană inedită întinsă nouă. De aceea, am considerat că trebuie să mă dau la fund, fără a mai comunica în sus sau în jos.

— Între timp, cum a evoluat cazul dispariției lui „R-2“ ?

— În nici un fel. Ba într-unul, da. În două ziare, „Informația“ și „România liberă“, a apărut fotografia lui „R-2“ cu clasica întrebare : „Cine-l cunoaște și l-a văzut este rugat...“ și așa mai departe. Este unul dintre cele mai bizare și mis-

terioase cazuri de dispariție. Vreau, Savel, să mă înțelegi de ce am recurs la soluția cea mai severă. Știu, îmi dau seama că v-am procurat neliniști, spaime.

— Eram convins că v-am pierdut! șopti Demetriad.

— În schimb, eu, „R-3" și „R-4" sîntem, datorită măsurii mele, într-o siguranță deplină. Nu crezi că-i un bun cîștigat?

Se așternu o liniște apăsătoare. Cei doi se măsurau lung, iscoditori, dornici să descopere la vreme semnele încrederii sau ale neîncrederii. Nici unul nu obosi în a susține privirea celuilalt. Lui Demetriad nu-i rămase decît să pună întrebarea considerată de el a fi piatra de încercare a sincerității sale:

— Cu fondurile cum stai?

— Deocamdată, destul de bine, îl asigură Doru. Oricînd îți pot prezenta situația exactă a cheltuielilor. Pînă și suma prevăzută să i-o transfer lui „R-2" a rămas neatinsă.

Savel Demetriad îl asculta atent, studiindu-i fiece mișcare. În cele din urmă, ajunse la concluzia că *Rezidentul* era același om cinstit căruia nu avea ce să-i reproșeze. Pînă la această absurdă întîmplare, se comportase conform instrucțiunilor: rapoartele lui, fără a face gaură în cer, justificau fondurile investite de *Centru*. Fusese un legionar fanatic, continua să fie un dușman activ al rînduielilor politice din țară. De ce l-ar suspecta? De ce ar fi preferat să trăiască ascuns?

— Cum vezi ieșirea din impas? reluă Demetriad firul discuției.

— Sincer să fiu, nu văd deocamdată nici o ieșire...

— Totuși au trecut trei luni. Ai avut în acest răstimp vreun indiciu că securitatea s-ar interesa de tine?

— Nu!

— Și atunci? Poate nu mai vrei să lucrezi? răsuci Demetriad problema pe o altă latură. În numele camaraderiei noastre, te rog, spune-mi-o direct! Ca să pot lua din vreme măsurile ce se impun. Poate ai obosit, Dorule? Oameni sîntem și înțeleg acest lucru. Eu însă trebuie să știu pe ce să mă bazez.

Rezidentul nu-l făcu să-i aștepte răspunsul, vorbi cu sfătoșenie:

— Savel, ne cunoaștem de prea mulți ani ca să ne permitem să ne jucăm de-a v-ați ascunselea. N-am obosit... Și nici nu voi obosi. Sînt același. Vreau să-mi continui activitatea. Dar cum? Înainte însă de a-mi răspunde, te oblig —

da, da, Savel dragă, te oblig — să-mi spui dacă am procedat bine întrerupînd orice legătură cu tine, cu „R-3“ și „R-4“ ?

„Ce aș putea să-i spun ? se întreba Demetriad iscodindu-și prietenul ascuns pe după barba aceea mare și stufoasă, ca după o mască grotescă, cu sprîncene mecanice care se înălțau și coborau la nesfîrșit. Tocmai acum, cînd tentativa *Manfred-Rocco* de a pune bazele unui nou nucleu eșuase. Chiar dacă n-ar fi intervenit cutremurul, tot ar fi eșuat. Din pricina căderilor psihice ale lui *Rocco*. Mi-e limpede că Doru are nevoie de un vot de încredere. Da' niciodată, în materie de spionaj, nu poți să ai într-un agent — fie el chiar și *Rezident* cu trecutul politic al lui Doru — o încredere deplină !“

— Văd că eziți ! își mușcă Doru buzele umede ce se conturau din adîncimea bărbii.

— Mi-ai cerut o părere care, în realitate, echivalează în ce privește relațiile între „R-1“ și *Centru* cu o sentință. Nu pot s-o pronunț chiar atît de ușor... Nu ezit, ci chibzuiesc. Mi-ai pus o întrebare... Uite, îți răspund. Tu ești singurul în măsură să-ți apreciezi eficiența deciziei luate. Ești aici, în mijlocul unor realități politico-sociale, într-un front deschis securității. Cum aș putea eu, de la 2.000 de kilometri de tine, de țară, să emit o judecată dreaptă ? Sigur, mi-ar fi plăcut ca între *noi* și *voi* să nu intervină nici o anomalie, susținea el un punct de vedere care, în nici un caz, nu reprezenta o „fentă diplomatică“, ci chiar un principiu de activitate în acest complex domeniu al spionajului. Iar ca să fie convingător, îi aminti dictonul primului său instructor al Abwehr-ului : „Spionajul fără risc, e ca o femeie frumoasă fără...“

Rezidentul rîse în barbă, arătîndu-și dinții mărunți și înnegriți de nicotină.

— Îți mulțumesc, Savele, pentru sinceritate !

— Dacă înțeleg bine, ești decis să lucrezi pentru noi ?

— Asta-i rațiunea existenței mele ! Vreau să lucrez !

— Cum te împaci cu Elvira ? dori Savel Demetriad să afle înainte de a se ocupa de dorința *Rezidentului* de a lucra.

— Ca și înainte, foarte bine ! Concepția noastră politică n-a suferit nici o alterare. M-a ajutat și mă ajută.

— Îți cunoaște legăturile, tehnica menținerii lor în cadrul rezidenței ?

— Nu... Execută doar ceea ce-i cer eu !

— Foarte bine! Acum, mai precizează-mi un lucru: părăsind ascunzătoarea și venind aici, ai fost văzut de cineva?... Te-ai întîlnit cu vreun prieten?...

— Pregătești o soluție? se învioră *Rezidentul*.

— Exact, sfinția ta!

— Nu, nu m-am întîlnit cu nimeni. Nu cred că cineva ar fi în stare să mă recunoască.

— Aveai o prietenă, relația voastră s-a menținut?

Doru închise ochii și-și strînse gura a durere. Observînd reacția celuilalt, Demetriad rămase în așteptare. Auzi după timp:

— Locuia pe Hristo Botev, în blocul care s-a prăbușit.

— Poate că totuși n-a... Demetriad tăcu brusc, gîndind că tot ce-i era dat să trăiască venea parcă în sprijinul planului său de acțiune, de reactivare a rețelei.

— Era acasă! Îi telefonasem, de unde mă găseam, înainte de cutremur. Tu rumegi ceva, Savele?

Demetriad clătină din cap, în timp ce pe chip i se înstăpîni o expresie gravă, ca de judecător care, de la înălțimea poziției sale se pregătea să rostească verdictul. Rosti fără să i se clintească nici un mușchi al feței:

— Tu, Dorule, trebuie să mori!

Rezidentului i se păru că nu auzise bine și se aplecă spre masă, împingîndu-și bărbia înainte.

— Ce-ai zis?

— Tu, Dorule, trebuie să mori! repetă Demetriad sentința și, uitînduse la ceas, adăugă: Trebuie să mori chiar în noaptea asta.

— Ai înnebunit!? reacționă *Rezidentul* ridicîndu-se revoltat în picioare.

Demetriad lăsă să-i răsară în colțul gurii un zîmbet misterios.

— Șezi! îi zise prietenos.

Dezorientat, trăgînd mereu cu coada ochiului spre ușa pe unde ieșise vară-sa, Elvira, *Rezidentul* își reluă locul.

— Uite, Dorule, cum îți propun eu să mori. Ascultă-mă cu atenție... Dacă n-o să-ți fie pe plac ce moarte ți-am ales, atunci o să-mi propui tu alta...

Și Savel Demetriad se apucă să-i expună *Rezidentului* „*R-1*“ cum îi vedea sfîrșitul.

PARTEA A DOUA

I. URME PE MOLOZ

Institutul de medicină legală
„Mina Minovici"
București
strada Căuzași nr....

5 martie 1977
ora 16,30

PROCES-VERBAL NR. 37

(Extrase)

Cadavrul de sex masculin a fost ridicat în noaptea de 4/5 martie a.c. de pe ruinele blocului „Continental" (...) Asupra mortului nu s-a găsit nici o legitimație care să permită identificarea (...) Identificarea este îngreunată considerabil și de faptul că fața mortului este complet zdrobită (...)

Semnalmente :

Vîrsta : **55 — 60 ani.**
Înălțimea : **1.78 m.**
Părul : **Șaten, tuns scurt, cu cărare în partea dreaptă.**
Brațele : **Cam scurte față de înălțime. Mușchiuloase. Decedatul trebuie să fi practicat sportul cu greutățile.**

În degete nici o verighetă sau inel.

Pieptul : **Puternic. Mușchiulos. Configurație atletică. Smocuri de păr ce coboară pînă spre abdomen.**
Picioarele : **Puternice, păroase. La piciorul stîng, între genunchi și gleznă, o cicatrice provocată de un glonte ce a perforat mușchiul (...)**
Detalii cu privire la îmbrăcăminte : **Costumul gri — uni, croiala modernă, cu marca firmei „Neckerman Royal". Pardesiul din stofă homespun, cu eticheta aceleiași firme. Cămașa albă, nr. 41, poartă eticheta firmei „Jil". Chiloți tip slip. Cra-**

vata din mătase naturală: dungi late, roșii și albastre, în diagonală.

Ciorapii gri închis. Pantofii negri, cu toc înalt, de provenienţă tot străină.

Obiecte găsite asupra decedatului: **(Vezi punga de plastic nr. 37/5.III. 1977). Un pieptene negru de fabricaţie românească, o batistă albă, un pix și un stilou „Pelikan", un bilet I.T.B., tip mijloace de transport în comun.**

Ipoteză: **După toate detaliile vestimentare, decedatul pare a fi un cetăţean străin.**

Observaţii: **Simbătă, 5 martie a.c., ora 11,30, tînărul Trancă Bogdan, trecînd pe aici, în vederea identificării unor decedaţi, ne-a declarat că el este cel care a coborît cadavrul nr. 37 de pe ruinele blocului „Continental", aşezîndu-l pe trotuarul de pe strada Ghica, de unde a fost ridicat de ambulanţele** Salvării.

Trancă Bogdan se legitimează cu Buletinul de identitate (...) și domiciliază pe strada Anton Pann nr. 113... sectorul...

2

Colonelul Panait lăsă să-i cadă din mînă documentul Institutului de medicină legală. Făcu apoi un efort să-și ţină fruntea sus și să-și privească neclintit colaboratorii convocaţi de urgenţă la o ședinţă de lucru. Frunză, ca întotdeauna, era în dreapta sa; Lucian în stînga. De afară se auzea vuietul celor care acţionau în apropiere, unde se năruise un colţ al hotelului *Victoria*. Veşti grave, îndoliate, soseau fără contenire.

Alegînd din paharul de plastic un creion gri, Panait îi ceru lui Lucian să-și spună părerea. Deși se aştepta la o asemenea invitaţie, maiorul îl studie cu o desperare mută, de parcă l-ar fi rugat să-l ierte și să fie lăsat să rătăcească în voie, îndurerat, printre imaginile singeroase culese la morgă, chinuitoare și obsedante. Își descleştă în cele din urmă maxilarele:

— E sau nu cadavrul lui Savel Demetriad? se întrebă Lucian uitîndu-se fugitiv în juru-i, ca și cînd ar fi căutat o scăpare. S-ar părea că da, judecînd după cîteva date esenţiale: vîrsta aproximativă a decedatului, îmbrăcămintea. Dacă acceptăm această ipoteză sugerată de Institut, atunci s-ar cuveni să ne intrige absenţa oricărui act de identitate.

— Vrei să spui, a pașaportului, îi sări Frunză în ajutor jucîndu-se în mînă cu o țigară pe care nu se mai hotăra s-o aprindă, deși colonelul îi îngăduise acest lucru.

— Da. Pașaportul, portvizitul i-au dispărut. Dacă ar fi plecat de la hotel fără ele, le-am fi găsit în cameră, la percheziție. Deci sîntem obligați să credem fie că s-au pierdut — în timp ce cadavrul era scos de sub dărîmături — fie că i-au fost sustrase.

Panait își notă ceva în agenda de serviciu, apoi își îndemnă colaboratorul să continue.

— Absența unei legitimații îngreunează cercetarea, întîrzie concluzia atît de necesară. Faptul că îmbrăcămintea celui decedat este de proveniență străină, occidentală, reprezintă doar în parte un element ajutător. Căci la fel de bine, decedatul poate să fie și român. De pildă, funcționar la o firmă de comerț exterior. Să reținem amănuntul că în blocul „Continental" își avea sediul o societate română de import-export; să mai reținem apoi că peste drum își are sediul Ministerul Comerțului Exterior.

Panait se folosea acum de creion ca de o baghetă, dirijînd astfel discuția.

— Dacă decedatul este un român, așa cum susții...

— ...cum presupun, își corectă Lucian șeful fără ca acesta să se supere.

— ...cum presupui, scuză-mă, vom afla în maximum douătrei zile. Dispariția sa nu poate să nu fie semnalată de familie sau de întreprinderea unde lucrează.

— Chiar și dacă avem de-a face cu un român, absența actelor de identitate tot trebuie consemnată ca atare.

— Poate că omul locuia chiar în bloc! sublinie colonelul o altă posibilitate.

Lucian își opri privirile rugătoare pe chipul tras al șefului.

— Vă supărați, tovarășe colonel, dacă o să abandonez și eu bomboanele de mentă și o să trec la tutun?

Frunză schiță un zîmbet de mulțumire; îi împinse pachetul de țigări.

— Presimt că o să mă forțați și pe mine să revin la nicotină! zise Panait.

— Mai există un amănunt care mă determină să cred că nu avem de-a face cu cadavrul lui Savel Demetriad... Rezultă

din documentul Institutului că Bogdan Trancă l-a scos în stradă *de pe ruine*.

— Dacă *de pe ruine* sau *de sub ruine*, treaba nu-i prea clară, spuse Panait agitînd „bagheta".

— De acord. Ultimul raport al lui Voicu ni-l semnalează pe Demetriad intrînd în curtea bisericii. El, cel mult, putea să-și găsească sfîrșitul — și cu siguranță că și l-a găsit — sub dărîmături. Nu avea cum să ajungă pe dărîmături.

— Din fericire pentru noi, procesul verbal ni-l semnalează pe tînărul Trancă Bogdan. Să apelăm la el pentru un plus de informații. Caută-l și ia urgent legătura cu dînsul.

Lucian fuma uitîndu-se, nu fără compasiune, la punga de bomboane abandonată undeva în dreapta sa. Zise :

— V-aș cere și permisiunea de a-l vizita pe căpitanul Bălan la spital. Vreau să-l rog să-mi precizeze cîteva amănunte vestimentare ale lui Savel Demetriad.

— Foarte bine ! Cu o condiție — să nu-l soliciți prea mult cu întrebările. Starea lui e destul de gravă.

Frunză dădu de înțeles că în problema asta ar avea un cuvînt de spus.

— Fără îndoială, sîntem obligați să clarificăm dispariția lui Demetriad : și-a găsit sau nu moartea la cutremur ? Verificările inițiate de noi încă înainte de seism au nevoie de o concluzie clară. În acest sens, adică în scopul clarificării identității cadavrului, aș avea de semnalat un element ajutător.

Și pentru că maiorul Frunză tăcea, Panait îi reproșă :

— Ai început și tu să vorbești ca în romanele polițiste, în suspansuri...

— În camera 220, a rămas intactă toată îmbrăcămintea lui Savel Demetriad, continuă Frunză, fără a lua în seamă gluma colonelului. Să-i cerem procurorului să nu dispună încă îngroparea decedatului nr. 37, presupus a fi Savel Demetriad, pînă ce nu verificăm cum i se potrivesc pantofii și un costum de haine de la hotel.

— Da, da ! Soluția-i bună ! încuviință Panait. Ce zici Vizirule ?

— Fără a renunța la cele două măsuri enunțate anterior, e bine să se procedeze cum a propus tovarășul maior Frunză în ceea ce privește garderoba lui Savel Demetriad.

Panait ridică creionul la înălțimea tîmplei :

— Îmi pare că în chestiunea asta s-a spus totul. Așa e ? Da ? Putem să trecem mai departe ?

Frunză înțelese, deschise agenda de lucru : în paginile sale notase succint ideile rezultate din discuția purtată cu Jeni Tonceanu. Se uită la ceas și începu să-și prezinte raportul. După vreo douăzeci de minute, se apropie de încheiere :

— La despărțire i-am cerut să-mi dea o declarație scrisă, sublinie Frunză trăgînd cu sete din țigară, dornic parcă să se răzbune pe toate ședințele de lucru cînd fumatul îi fusese interzis. Jeni Tonceanu susține că a văzut aparatul atîrnînd în vestibul, pe cuier. De la frumușica noastră, pentru că mai dispuneam de ceva timp, am hotărît să trec pe la fosta iubită din tinerețe a lui Savel Demetriad. Ce credeți că mi-a fost dat să constat la fața locului ? Că de cînd ființează strada Triumfului n-a avut parte de nr. 175, strada terminîndu-se pe partea dreaptă la 87, iar pe stînga la 92. Deci o primă nepotrivire. Frunză strivi cu ciudă mucul țigării, după care scoase din agendă hîrtiuța ridicată de la Jeni Tonceanu și i-o întinse colonelului precizînd : E scrisul ei. Fie că a notat greșit adresa, fie că i-a fost dictată greșit.

Panait aruncă o privire peste scrisul salariatei „Hotelului Nord".

— Să recapitulăm, propuse el, agitîndu-și creionul, Savel Demetriad încearcă să și-o apropie pe Jeni Tonceanu, se împrietenesc ; el o cere în căsătorie... ea îl refuză. Bătrînul o invită la plimbări nostalgice, apoi la bar...

Frunză atrase atenția amintind :

— Nu la orice bar, ci numai la „Continental" !

— Reținut ! Apoi, îi mai cere un serviciu... să ia un prim contact cu iubita lui din tinerețe...

Lucian, care pînă atunci ascultase fără să intervină, zise deodată :

— Pe undeva, îmi pare că a survenit o eroare.

Panait surîse, dîndu-i astfel de înțeles că și el se împiedicase de același lucru.

— În carnetul său de însemnări, Savel Demetriad fixează cartierul copilăriei sale în Grant, urmă Lucian, cu mîna așezată pe pachetul de țigări, ceea ce corespunde cu unele date ce le deținem. Or, în plimbarea cu Jeni Tonceanu, el îi prezintă zona Traian, fostă Tabacu, fostă Labirint — actualmente Ghenadie Petrescu — drept cartierul copilăriei. Inadvertența este flagrantă.

— Da, așa e ! îi dădu colonelul dreptate. Aș mai spune un lucru. Pînă aseară, cînd îl mai aveam sub ochi pe Savel

Demetriad, nu deţineam nici un fapt care să ne permită să-i punem sub semnul îndoielii onestitatea turistică. Astăzi nu-l mai avem pe dumnealui, în schimb am intrat în posesia unor elemente care trezesc suspiciuni justificate. Într-adevăr, una scrie dumnealui în carneţel şi alta rezultă din plimbarea cu Jeni Tonceanu. Panait se uită la Frunză. Deci zici că i-a arătat lui Jeni Tonceanu fotografia fostei sale iubite.

— Da, fotografia din album.

Colonelul se ridică — cu prilejul ăsta aprinse şi lumina —, luă de pe birou albumul lui Savel Demetriad, reveni în capul mesei şi-l deschise exact la fotografia acelei tinere femei care-i atrăsese atenţia. O scoase cu mişcări încete din colţarele filei. Zise :

— Mai mult ca sigur că-i vorba de dumneaei. Pledează ştampila de pe verso, ca şi anul cînd a fost făcută — 1939.

Din mîna colonelului fotografia trecu în cea a lui Frunză, apoi în cea a lui Lucian, de unde reveni iarăşi sub ochii şefului.

— Albumul ăsta confirmă crizele de nostalgie ale lui Savel Demetriad. Totul ar părea în ordine, dacă... Panait clătină din cap, ca şi cînd ar fi dorit să sugereze că toate necazurile lor îşi aveau originea în acest *dacă* de care se loveau mereu ca de un zid. *Dacă* n-ar exista o contradicţie izbitoare între însemnările lui din care rezultă că încă din primele zile ale călătoriei sale în România s-a descurcat foarte bine singur, şi între dorinţa de a fi însoţit. Călăuzindu-se mereu după acelaşi principiu pedagogic, colonelul îşi întrebă colaboratorul din dreapta sa : Presupun că te-ai gîndit şi la unele măsuri ?

Frunză aruncă o privire pe agendă şi răspunse :

— Da, tovarăşe colonel, m-am gîndit. Prima măsură : să verificăm la arhivele Evidenţei populaţiei dacă a existat în 1939 o domnişoară Chitlaru Mimi, devenită apoi doamna Govoreanu Mimi.

— De acord ! De treaba asta o să mă ocup chiar eu. Continuă, te rog ! îl îndemnă colonelul.

— A doua măsură : să o invit şi eu pe Jeni Tonceanu la o plimbare pe strada Ghenadie Petrescu, ca să-mi arate casa cu cele trei sonerii, care reprezintă cea mai *tare* amintire din copilăria lui Savel Demetriad.

— Cu ce scop ? vru Panait să ştie.

— Cu scopul de a constata dacă există o concordanţă între declaraţia ei şi cele de pe teren.

— De acord! O să-i arăţi şi fotografia domnişoarei din album... Tu, Vizirule, ce părere ai?

— Cred că sînt măsuri bune, rezultate din analiza concretă a situaţiei. Deşi, dacă Savel Demetriad şi-a găsit moartea la cutremur, nu văd la ce mai e necesară toate truda noastră.

Lui Panait nu-i făcu o impresie prea bună scepticismul celui mai bun colaborator al său. Îi acordă însă circumstanţe atenuante, aşa cum, în prezent, acorda multora — şocul cutremurului şi oboseala. Întrebă:

— Nu crezi că Savel Demetriad căuta ceva?

— Ba da...

— Şi atunci?

Lucian Viziru nu răspunse, dădu astfel de înţeles că îşi însuşeşte acest punct de vedere. Şi, pentru că privirile stăruiră în continuare asupra sa, vorbi:

— Cred că şi Jeni Tonceanu merită ceva mai multă atenţie. Brusc, îşi aminti: Şi-apoi, aparatul foto.

Panait îşi mută privirea spre Frunză:

— Chiar aşa, am uitat de aparatul foto, aşa cum am uitat de violarea cameri 220.

— În problema asta, eu aş fi de părere să ne mulţumim cu ipoteza că, după cutremur, un *şacal* a dat tîrcoale prin camere. Pur şi simplu, să fure la înghesuială... Socot că este mai important să iniţiem mai întîi verificarea unor date cuprinse în declaraţiile lui Jeni Tonceanu, iar pe urmă, dacă o să mai fie cazul, să ne ocupăm şi de furtul aparatului.

— Chiar crezi că „omul în loden" n-o să mai apară?

— Cum vă văd şi mă vedeţi! îi dădu Frunză toate asigurările.

— Tot în legătură cu violarea camerei şi dispariţia aparatului foto, reveni Lucian asupra temei, cred că s-ar cuveni verificată şi Iosefina Badea...

— De ce? Colonelul îl prinse pe Lucian în focul privirilor sale de oţel.

— N-o prea înghite pe juna sa colegă şi nu m-ar mira, cunoscînd relaţia dintre ea şi Demetriad, să încerce s-o compromită.

— Mergi prea departe, îi reproşă colonelul Panait cu blîndeţe. Zic să ne oprim aici. Fiecare ştie ce are de făcut? Iar acum, înainte de a ne despărţi, aş vrea să vă aduc la cunoştinţă o *Notă* a compartimentului de contrainformaţii mili-

tare, condus de colonelul Teodoru. Deschise o mapă cu coperţi negre, din plastic, și citi :

Vă aducem la cunoștință că în noaptea de 4 spre 5 martie a.c., imediat după puternicul cutremur de pămînt de la ora 21.22, serviciul nostru de specialitate a interceptat în eter un schimb de mesaje codificate între două posturi de emisie și recepţie aflate în afara evidenţelor noastre oficiale. (Vezi anexa nr. 1). Colonelul Panait îşi ridică ochii de pe *Notă*, explicîndu-le :

— E vorba de un raport de specialitate privind coordonatele și frecvenţele celor două posturi. Apoi citi din nou :

În decurs de 14 ore, posturile interceptate au comunicat de patru ori la ceasuri diferite (Vezi anexa nr. 2).

După o scurtă pauză, Panait mai spuse :

— Acum, cred că vă daţi seama că există o legătură între verificările noastre și mesajele trimise în eter. De aceea, conducerea ne atrage atenţia că, în condiţiile stării de necesitate determinate de seism, războiul din umbră nu încetează nici o clipă, că schimbul de mesaje ar putea să reprezinte un indiciu că undeva, în taină, se pregătește o acţiune împotriva statului nostru şi că, în consecinţă, vigilenţa organelor noastre contrainformative trebuie sporită. Ei, băieţi, întrebări aveţi ? Cu un gest scurt închise mapa. Nu ? E în ordine ! Atunci, la treabă !

Cei doi maiori se ridicară simultan. Panait, vrînd să înveselească puţin atmosfera, adăugă :

— Iar tu, Frunză, bagă de seamă să nu te încurci cu Jeni Tonceanu !

Amintindu-și că nu era lipsit de replică, maiorul răspunse :

— Ehei, tovarășe colonel, vă asigur că mi-ar face repede rost de un shop — iar nivelul meu de trai ar sălta dintr-o dată. Mi-ar aduce-n dugheană o mulţime de mușterii !

3

Duminică, 6 martie, maiorul Lucian Viziru trecu pe la domiciliul lui Bogdan Trancă. Din păcate, nu-l găsi acasă, deși ora era matinală. Părinţii băiatului — doi bătrîni simpatici — îl lămuriră, nu fără mîndrie, că fiul lor plecase încă din

zori să ajute la salvarea oamenilor de sub dărîmături. Maiorul se văzu nevoit să-i lase cîteva rînduri : îi explica în ce scop îl căutase și-l ruga să-i telefoneze cît mai urgent la Ministerul de Interne.

În drum spre sediu, Lucian făcu un ocol : se abătu pe la spitalul unde lucra Lia. N-o mai văzuse din noaptea cutremurului. Se îngrozi urmărind acel du-te-vino interminabil al brancardierilor. Avu ghinion și la spital. Nu izbuti să dea ochi cu soția ; era în sala de operații, iar o colegă, lividă și cu cearcăne sub ochi, l-a sfătuit să n-o aștepte, căci nu exista nici o șansă să iasă de acolo chiar atît de repede. Nu avu încotro. Îi lăsă și ei cîteva rînduri, o rugă să nu se îngrijoreze de *ăl mic*, că se poartă ca unu mare, că tanti Mărioara are grijă de el. Ieși din spital cu senzația apăsătoare că scăpase din infern. Doar prin filmele de război mai văzuse targă lîngă targă, pat lîngă pat și oameni schilozi împachetați în vată și fașe.

„De ce ? urla înlăuntrul său un glas încărcat de revoltă. De ce ? De ce ? De ce să fim mereu nevoiți s-o luăm de la capăt ?“

Scăpă de imaginea sîngeroasă ce-l însoțea cu ură parcă pretutindeni doar cînd ajunse la sediu și cînd i se raportase că-l căutase Trancă Bogdan : acesta făgăduise că va reveni cu telefonul peste un ceas. Într-adevăr, se ținu de cuvînt... Iar Lucian auzi în receptor un glas răgușit :

— Unde te găsești în momentul de față ? îl întrebă maiorul.

— La blocul „Continental“, îi răspunse.

— Atunci, iată ce te rog : coboară spre Cișmigiu. Acum e 10,35... Peste douăzeci și cinci de minute te aștept la intrarea în Cișmigiu, dinspre „Spicul“ ! Știi unde ?

Tînărul, amuzat probabil de întrebare, rîse potolit, și-l asigură că știe unde-i „Spicul“ și că va fi punctual.

— Dar nu vă cunosc !

— O să port un pardesiu bleumarin. În mînă, ca să fii ceva mai sigur, o să țin un număr din revista „Pentru Patrie“.

— Pe mine o să mă recunoașteți imediat, că port o salopetă veche, iar pe cap un basc ponosit și, bineînțeles, prăfuit.

Bogdan Trancă se ținu de cuvînt. Maiorul îl recunoscu de departe : văzu venind direct spre dînsul un tînăr înalt, voinic, parcă prea spătos în salopeta aceea veche, ce o purta firesc.

Își strînseră mîna voinicește și Lucian avu senzația că i se realizase, cu prilejul ăsta, o misterioasă transfuzie de energie.

— Să mergem, propuse Lucian, să căutăm o bancă și să stăm de vorbă.

Tînărul nu se împotrivi ; ziua era învăluită toată în praf, luminată de un soare rece... Din înalturi cineva presăra întruna cenușă deasupra orașului. Se opriră la o bancă din apropierea debarcaderului. Lacul, firește, era pustiu, iar bărcile de agrement priponite fremătau neliniștite pe valurile apei, acoperită și ea de un strat gros de praf.

— Fumezi ? Lucian nu mai aștepta răspunsul și-i întinse pachetul de „Carpați". În aceeași clipă, își aminti că dacă, prin absurd, întîlnirea lor ar fi avut loc vineri, cu siguranță că i-ar fi întins punga cu bomboane de mentă...

Bogdan Trancă părea mai mult intrigat decît curios de această întîlnire provocată de un ofițer de securitate. Lui Lucian acel licăr, descoperit în ochii băiatului, îi era familiar.

— Am să încerc să fiu scurt și la obiect, deschise Lucian discuția. Stăteau la extremitățile băncii și se vedeau reciproc la fel de bine. În seara cutremurului, așa cum rezultă dintr-un document al Institutului de medicină legală, ai scos de la „Continental" cadavrul unui bărbat.

— Așa e ! Am scos mai multe, dar dumneavoastră vă referiți desigur la cel pentru care am semnat un proces-verbal ? Tînărul, deși înalt și cu statură atletică, de înotător, avea o față netedă, rumenă, ca de adolescent.

— Da, da, la cel cu fața zdrobită !

— Aha ! zîmbi trist Bogdan Trancă. A fost primul mort din viața mea de care m-am atins.

Glasul tînărului era în continuare calm și egal, iar maiorul Lucian, ascultîndu-l, se gîndea că are în față o ființă de-acum călită, trecută prin „flăcările" unui război declarat oamenilor de forțele nestăpînite ale naturii. Socoti că amintirea acelei nopți cînd pămîntul se zguduise preț de un minut nu-l mai tulbura și-l întrebă :

— Unde te-a surprins cutremurul ?

Flăcăul în salopetă zîmbi din nou, de parcă întrebarea i-ar fi trezit brusc o imagine dragă. Vorbi ca și cînd ar fi vrut să-și scuze zîmbetul :

— Unde m-a surprins ? Chiar aici, în Cișmigiu, pe o bancă, la rotonda scriitorilor, cu prietena mea. Nu m-am speriat, deși am văzut întunericul brăzdat de fulgere inexplicabile. Am

auzit și niște zgomote — veneau din străfunduri. Mi-am conduus prietena... Acasă, la dînsa, totul era în ordine, așa că am plecat imediat mai departe.

— Cum ai ajuns la „Continental" ?

— Prietena mea locuiește în apropiere, pe Intrarea Zalomit. Așa că, după ce m-am despărțit de dînsa, am luat-o în sus, pe bulevard, spre Universitate.

— N-ai dat mai întîi pe la ai tăi ? se interesă Lucian urmărind să obțină o imagine cît mai exactă a celor petrecute.

— Părinții — i-ați cunoscut ? Sînt pensionari — ieri s-au înapoiat de la Herculane. Nu aveam nici un motiv să alerg spre casă.

— Ai putea să-mi precizezi cînd ai ajuns în dreptul „Continentalului" ?

— Cum să nu ! În Comunicatul apărut astăzi în ziare, se precizează ora cutremurului — 21.22. La părinții prietenei mele n-am stat mai mult de un sfert de oră. Cred că am făcut aproximativ treizeci-patruzeci de minute pînă acolo. Bineînțeles că m-am mai și oprit de cîteva ori.

Lucian scoase din buzunar un carnețel și notă și el ceva.

— Deci cam pe la orele zece și un sfert, zece și jumătate ?

Bogdan Trancă dădu afirmativ din cap, apoi ca un școlar cuminte așteptă întrebarea următoare a ofițerului.

— Povestește-mi cum ai ajuns la cadavrul cu fața zdrobită.

După o scurtă gîndire, tînărul reacționă cu o vehemență pe care Lucian, în primele secunde, nu știa cum trebuie să o înțeleagă.

— Nu, nu ! Mai întîi o să vă explic de ce m-am oprit la „Continental" și de ce nu, să zicem, la blocul din Academiei sau la „Dunărea". Căci există o explicație. Odată cu „Continentalul" s-a mai prăbușit un bloc, cel vecin, de pe strada Bibliotecii. În clădirea asta locuia și poeta Veronica Porumbacu pe care am cunoscut-o. Știți cînd ?

Lucian nu-l întrerupse : înțelese că Bogdan Trancă simțea nevoia să povestească și să repovestească cele trăite în noaptea cutremurului.

— Să vedeți, am făcut liceul la „Dimitrie Cantemir" Într-a noua, frecventam Cercul de literatură. Îmi plăcea româna, scriam versuri. Eram foarte tînăr pe atunci, glumi el. Talentat, toți vedeau în mine un viitor poet... Numai eu știam că o să-mi treacă și mi-a trecut.

Nu cocheta cu sine însuşi. Lucian îl asculta şi-i urmărea cu atenţie fiece cuvînt şi gest. Între granița frazelor şi expresia figurii sale exista o concordanţă deplină.

— Poeta fusese invitată să participe la o şedinţă a Cercului, aşa se face că eu am fost trimis să o iau de acasă şi s-o conduc la liceu. Eram emoţionat, intram pentru prima oară în casa unui scriitor. Am rămas înmărmurit cînd am descoperit o casă înţesată de cărţi... Cărţi... cărţi... un univers al cărţilor... În momentul cînd am auzit că cele două blocuri s-au prăbuşit, mi-am amintit de poeta Veronica Porumbacu şi de locuinţa ei plină de cărţi... M-am pomenit alergînd într-acolo. Nu ştiam, în momentul acela, ce voiam...

Obosise sau avusese doar senzaţia că se sufoca... Tăcu brusc şi trase aer în piept. Încerca, de fapt, să-şi ascundă tulburarea. După un timp, continuă cu glas scăzut :

— Pe omul cu faţa zdrobită l-am zărit la lumina lunii. Era singurul trup omenesc ce se vedea la suprafaţă.

Lucian sesiză ceva şi insistă.

— Stai ! Stai, băiete ! C-ai spus un lucru care mă interesează. Ce înseamnă : „...se vedea la suprafaţă ?“

— O să înţelegeţi imediat, tovarăşe maior. Cadavrul nu era acoperit de moloz sau de cărămizi... De jos, unde mă găseam eu cu inima bătîndu-mi nebuneşte, părea un om care dormea... Jur-împrejur era o linişte de groază... Poate mai erau şi alţi morţi la suprafaţă, dar eu către acesta m-am îndreptat, cu gîndul să întreprind ceva.

— În ce punct te aflai cînd ai văzut cadavrul ? îl întrebă deodată Lucian.

— Mă aflam pe Ghica, cu gîndul să ajung în strada Bibliotecii.

— Cu spatele la Spitalul Colţea ?

— Da...

— Binee ! zise Lucian ca un profesor mulţumit de răspunsul elevului. Ai urcat, ai ajuns la el. Descrie-mi acum poziţia cadavrului !

Înviorarea pe care ofiţerul o simţise cu puţin timp în urmă se preschimbase într-o bucurie stăpînită : presimţea că era pe cale de a stabili ceva... ceva foarte important, ce îi va îngădui apoi să ajungă la descoperiri senzaţionale.

— Cînd te uitai la el ziceai că doarme... repetă Bogdan Trancă.

— Cum ? Într-o rînă ? Pe spate ?

— Pe burtă ! întări tînărul pe un ton categoric.

— Pe burtă... și era complet la suprafață ?

— Complet !

— Nu căzuse nimic peste el ?

— Așa cum v-am mai spus, insistă Bogdan Trancă. Ziceai că doarme... L-am și strigat de cîteva ori ... atît de mult am crezut că omu' doarme. Cu un braț — cel drept — ridicat deasupra capului. Iar cel stîng îi stătea în poziție normală.

— Adică în jos, de-a lungul trupului ? ceru Lucian noi confirmări că tînărul memorase totul în cele mai mici amănunte.

— Da ! L-am întors și numai atunci i-am văzut fața făcută zob. Arăta de parcă fusese pocnit cu o placă sau cu ceva plat.

— Poate de o cărămidă ?

— N-ar fi exclus.

— Hainele, pardesiul cum erau ?

— Intacte...

Lucian își coborî ochii pe agendă : fără să vrea, retrăi în gînd, cu aceeași intensitate, momentul în care văzuse morții înșiruiți în curtea Institutului de medicină legală, apoi revăzu cadavrul necunoscutului. Descrierea lui Trancă fusese foarte plastică. *Ca și cînd ar fi fost pocnit cu o placă.*

— În apropierea lui n-ai observat nimic, o servietă sau vreun alt obiect care să-i fi aparținut ?

— Nu știu, înălță tînărul din umeri. Nu-mi aduc aminte să fi văzut, dar nu sînt prea sigur.

— Cum ai procedat în continuare ?

— Am încercat să-l ridic, povesti el, era tare greu. Așa am aflat că morții sînt grei. M-am uitat în jur, am văzut un om în apropiere. Subit, Bogdan Trancă suspină dureros. L-am chemat în ajutor și, împreună, l-am cărat și l-am pus pe trotuar, alături de alți morți.

— N-ai fost tentat să afli cine-i mortul ?

— Să-l identific ? Hm ! Eu nu... Celălalt da, l-a căutat prin buzunare.

— Cum ? Cum ? sări Lucian, ca și cînd ultimele vorbe ale lui Bogdan Trancă l-ar fi trezit din somn.

— Zicea că așa se obișnuiește pe front, în vederea stabilirii identității.

— Și a găsit vreun act asupra mortului ?

— Nu !

— Nu cumva, buzunărindu-l, i-a sustras totuşi ceva ?

Bogdan Trancă îşi întoarse încet, foarte încet, faţa spre maior : avea pe chip o expresie contrariată. Chibzui înainte de a răspunde, cel puţin aşa i se păru lui Lucian Viziru.

— Să ştiţi, n-am fost atent la ce făcea... Asta o ştiu foarte precis. Mă uitam înnebunit la dărîmăturile celor două blocuri. Începeam să-mi dau seama de dezastru... În schimb...

Lucian îl întrerupse, dacă ar fi ştiut ce vrea să-i spună, n-ar fi făcut-o.

— Stai, băiete, stai ! Deci omul ăsta l-a căutat prin buzunare, iar tu, în vremea asta, te uitai în altă parte şi n-ai văzut dacă a găsit sau nu vreo legitimaţie ? Dacă i-a sustras sau nu portvizitul, să zicem ?

— Da, aşa e ! Mi-a spus însă că n-a găsit nici un act.

— Ştii cumva cine e omul ăsta ? Şi-a spus numele ?

Tînărul îşi umezi buzele şi, după ce trase din nou aer în piept, zise :

— Tovarăşe maior, daţi-mi voie să vă relatez un fapt... un fapt ce-l găsesc foarte suspect. Deşi e caraghios ca în dezastrul care s-a abătut asupra noastră să crezi că pot exista fapte suspecte...

Lucian îi zîmbi prietenos, cu o înţelegere binevoitoare.

— Vorbim de mai bine de douăzeci de minute de fapte suspecte. Crezi, de pildă, despre mine că sînt un caraghios ?

— Vă rog să mă scuzaţi... Altceva am vrut să spun... Momentul e crîncen, sîngeros, dureros. În asemenea momente grele pentru ţară, pentru fiecare om, n-ar trebui să existe nici un act sau gest care să stîrnească bănuieli... Ştiu, e o prostie, dar asta gîndesc eu acum.

— Relatează-mi, mai bine, faptul acela suspect, îl îndemnă Lucian. Ce să fac, am şi eu o slăbiciune profesională : mă atrag faptele suspecte.

— Ei bine, tovarăşe maior, ieri, cînd am fost la morgă, l-am descoperit printre morţi pe omul care mă ajutase să car cadavrul.

Lucian simţi cum carnea i se încrîncenează. Tăcură. Se făcu o linişte grea, de parcă lumea s-ar fi prăbuşit peste ei ca o lespede.

— Eşti sigur că... ? murmură într-un tîrziu maiorul.

— Cum vă văd şi mă vedeţi ! Am crezut că visez, că mi se pare.

— După ce l-ai recunoscut ? reveni maiorul la liniștea sa de investigator.

— După chip, după îmbrăcăminte și, mai ales, după o aluniță ce o avea sub ochi. Am reținut acest amănunt...

— Deci faptul ca atare l-ai găsit suspect ?

— Tovarășe maior, se aprinse Bogdan Trancă pe neașteptate, să supraviețuiești unui asemenea cutremur, să ai puterea să sari în ajutorul victimelor și, deodată, să-ți găsești moartea !...

— Poate că a căzut victima propriei sale imprudențe... fu Lucian de părere, imaginîndu-și cum Trancă, ajutat de celălalt, cobora muntele de moloz cărînd mortul.

— Sau poate că s-a dăruit semenilor săi...

— Atunci ce ți s-a părut suspect totuși în acest fapt ?

Bogdan Trancă, după ce-l măsură lung și grav pe maior, zîmbi într-un fel simpatic :

— O să vă răspund ! Da' nu vă supărați ? Din pricina dumneavoastră... M-ați întrebat : „Nu cumva, buzunărindu-l, a sustras ceva ?“ Iar eu, în mintea mea, am făcut următoarea legătură : „Nu cumva era unul dintre cei care au ieșit la jefuit și, în cele din urmă, cineva l-a pedepsit ?“.

— Ei, deci acum îți umblă mintea !... În cazul acesta te anunț... Lucian nu părăsi nici o clipă tonul prietenos... că și tu mi-ai sugerat o idee... spune-mi, băiete, ai curajul să mergi cu mine la morgă și să mi-l arăți pe cel cu aluniița sub ochi ?

— Cum să nu, tovarășe maior, vă stau la dispoziție ! subscrise Bogdan Trancă, fără să șovăie, la propunerea ofițerului de securitate. Și se ridică de pe bancă odată cu maiorul.

4

06.03.77
ora 21

SINTEZA
convorbirii col. Panait — mr. Lucian

Mr. Lucian : **Conform misiunii primite, vă raportez că în cursul zilei de 06.03.77, m-am întîlnit în Cișmigiu cu Trancă Bogdan. Discuția cu acest tînăr mi-a permis să ajung la următoarele concluzii :**

a) Poziția cadavrului : Pe ruine și nu prins sub ruine. **Cu tot corpul la suprafață. Pe corp nici o altă leziune — așa cum**

dealtfel susține și procesul verbal al Institutului medico-legal — care să ateste lovituri normale în timpul unei prăbușiri.

Trancă Bogdan susține că poziția cadavrului i-a sugerat un om care doarme pe burtă. Cu brațul drept ridicat în sus, deasupra capului; cel stîng în jos, de-a lungul trupului.

Declarațiile lui Trancă Bogdan ridică următoarea întrebare: Cum a putut cadavrul să cadă în poziția descrisă mai sus? Necunoscutul are toată fața zdrobită. În mod normal, o lovitură cu o asemenea forță de izbire ar fi proiectat victima înapoi, pe spate... În căderea asta determinată de prăbușirea unor grinzi și ziduri, i-ar fi provocat leziuni pe suprafața spinării.

Nu știm încă cine-i insul care și-a găsit moartea în aceste condiții. Cred însă cu toată convingerea că el a fost ucis și abandonat pe ruine, pentru a sugera că și-a găsit moartea în urma surpării clădirilor. Așa cred că se explică absența oricărui act de identitate.

Dacă se confirmă că nu avem de-a face cu trupul neînsuflețit al lui Savel Demetriad, atunci cazul trebuie semnalat organelor de miliție.

b) La scoaterea cadavrului din zona prăbușirii, Bogdan Trancă a fost ajutat de un bărbat aflat în apropiere. Acesta, după cum declară Trancă Bogdan, a încercat să identifice cadavrul, căutîndu-i actele. Nu le-a găsit. Dar tot Trancă Bogdan îmi semnalează următoarele: Tulburat de cutremur, surescitat de contactul cu un cadavru, nu a văzut dacă omul care l-a ajutat a sustras sau nu ceva din buzunarul celui decedat.

c) În ziua de 05.03.77, deplasîndu-se la morgă, Trancă Bogdan a identificat printre morți pe necunoscutul care-l ajutase să transporte de pe ruine cadavrul cu fața zdrobită. Faptul mi s-a părut suspect și, ținînd seama de scurgerea tragică a timpului, m-am deplasat imediat, însoțit de Trancă Bogdan la morgă. Asupra celui decedat mult după cutremur, de asemenea în condiții misterioase, s-a găsit totuși un Buletin de identitate de București. E vorba de cetățeanul Tevi Victor, domiciliat în str. Amurgului 9.

În ciuda situației de neimaginat de la morgă — numărul morților crește din minut în minut — am rugat, pînă la noi măsuri, păstrarea cadavrului și, eventual, executarea unei ex-

pertize. Desigur, pentru a veni în ajutorul organului de miliție în eventualitatea că faptul ar fi luat în considerare.

Col. Panait : a) De acord cu ipoteza morții necunoscutului. Vom semnala cazul organului de miliție numai după ce vom avea punctul de vedere al Procuraturii cu privire la stabilirea identității : Este sau nu Savel Demetriad ?

06.03.77
ora 22

SINTEZA
convorbirii col. Panait — mr. Frunză

Mr. Frunză : Duminică, 6 martie, la ora 9,30, m-am deplasat împreună cu Jeni Tonceanu pe strada Ghenadie Petrescu, unde am constatat următoarele :

1. Între imobilul descris de Jeni Tonceanu în declarația sa și cel existent în realitate există o potrivire perfectă.

De asemenea, am constatat aceeași potrivire în ceea ce privește pe cei trei locatari ai celor trei apartamente. Vă reamintesc că cele trei familii indicate de Savel Demetriad sînt următoarele : la parter : Vlădescu Constantin ; la etajul I : Florescu Dumitru ; la etajul II, Tudorancea Lică.

Savel Demetriad a pierdut pariul, deoarece cartea de vizită a locatarului de la etajul I indica un alt nume : Neagu E. Într-adevăr, acest locatar există.

2. Savel Demetriad i-a arătat lui Jeni Tonceanu fotografia ce poartă pe verso ștampila studioului și anul cînd a fost executată, menționînd că tînăra din fotografie este iubita lui din tinerețe.

Concluzie : Jeni Tonceanu dă dovadă de sinceritate în declarații.

Ipoteze de lucru : a) Nu cumva Savel Demetriad, presupunînd că este urmărit, a inițiat plimbarea, apoi pariul cu Jeni Tonceanu, pentru a verifica dacă în acel imobil mai locuiește sau nu Dumitru Florescu ?

b) Nu cumva femeia din fotografie se găsește în cadrul familiei Florescu, iar Savel Demetriad spera să dea de ea acolo?

Col. Panait : De acord cu ipotezele de lucru prezentate. Ordon următoarele acțiuni : a) A verifica urgent unde s-a mutat familia Dumitru Florescu. b) După ce se va stabili noul domiciliu al familiei Florescu, să se ia în verificare membrii familiei, pornind de la fotografia din albumul lui Savel Demetriad.

Ministerul de Interne
Inspectoratul General al Miliției
Evidența populației

06.03.77

NOTA

confirmăm următoarele :

1) Demetriad Savel, fiul lui Vasile și al Vasilicăi, născut în București, la 3 mai 1915, figurează în evidența noastră începînd din 1932, cînd i s-a eliberat primul Buletin de populație, și pînă la mobilizarea sa în armată — 1942. În tot acest răstimp, a domiciliat pe Calea Griviței, nr. 218, în spațiul locativ al părinților care, la rîndul lor, locuiau pe Calea Griviței din anul 1920.

2) În Evidența populației dinainte de război nu figurează numele Chitlaru Mimi, domiciliată în București, pe str. Triumfului. Totodată subliniem că în 1938—39 figurează în evidența populației Bucureștiului 67 de femei purtînd numele și prenumele Chitlaru Mimi." *

Șeful serviciului,
Col. MARDARE I

5

„OG"** intra într-o fază nouă, decisivă. Cînd Larry Maclean înțelese pe deplin acest adevăr scos la lumina zilei de seism, fu străbătut de un fior și imediat o bizară slăbiciune nervoasă puse stăpînire pe el. Încercă să o combată, golind de unul singur, în tăcerea grea a apartamentului, o sticlă de *Black & White*. Ameți, dar nu se îmbătă. Un gînd lucid i se înfipse în creier ca o săgeată. Se străduia să-l smulgă, însă fără succes. Există în țesătura „OG" un element strîns legat de persoana sa și de cîte ori își amintea de el scrîșnea înciudat din dinți. L-ar fi uitat, l-ar fi dat dracului, însă cartea, din nefericire, fusese jucată. *Selena* apăsase pe buton, declanșînd operația. Nu era un superstițios, ci doar sclavul anilor de ru-

* Nota autorului : Pe acest document, colonelul Panait a ținut să menționeze : „Vă mulțumesc pentru operativitate".
** Aici și în continuare, semnifică operația GODZILA (n.a.)

tină. Pînă la GODZILA, evoluase solitar pe scena spionajului, ca un balerin fără partener. Se deplasa pretutindeni, se bucura de un statut aparte — își crease un nume de prestigiu în presa economică —, ușile i se deschideau ușor, se călăuzea, în misiunile ce le îndeplinea, după propriul său fler. Se avînta atît cît considera el necesar. Într-un cuvînt, nu exagera, nu forța nota, căuta să nu iște în jurul persoanei sale bănuieli. Și era mereu pe fază, așa cum șade bine unui ziarist de talie internațională. Patronii Agenției „Economic Tribune" erau mulțumiți de el, *Selena* de asemenea. Iar ca să fie drept pînă la capăt, recunoștea că și contul său în bancă creștea simțitor. Toate acestea, își spunea el după fiecare pahar golit, se datorau faptului că în toate acțiunile *Selenei* fusese propriul său stăpîn. Nu-și amintea să fi greșit vreodată. Acum însă *Selena* îi legase destinul de cel al unor necunoscuți și tocmai elementul acesta al misiunii îl neliniștea în cel mai înalt grad. Cine era, în realitate, „G-1" ? Dar „G-2" ? Cum să te încrezi în niște indicative ? Și pentru că nu vedea cum, se învenina și mai rău. Cu atît mai rău, cu cît știa că singurul vinovat nu era decît el. Nimeni nu-l silise să accepte participarea la „OG". Ba mai mult, *Selena* îi acordase un timp de gîndire. Nimic de zis, el se folosise de răgaz, chibzuise cît chibzuise, ca să ajungă, în cele din urmă, la concluzia că era aproape imposibil ca exact pe parcursul anului 1977, durata mandatului său în România, să se producă acea mare calamitate naturală necesară GODZILEI. Aberantă concluzie ! Cum ajunsese la ea, Doamne Dumnezeule ? ! Unde-i fusese capul cînd își închipuise că misiunea nu-i va fi decît o simplă formalitate, un *dolce farniente*, iar pe deasupra, la înapoiere, îl va aștepta și un plus nesperat de dolari ?

„G-1" ! „G-2" ! „G-3" ! Trei *Godzile* știau cine-i mister Larry Maclean, iar el nu le cunoștea nici măcar mutrele. Cum să-și ierte ? Din pricina lor stătea acum în apartament și aștepta primul apel. Desigur, *Selena* nu-l vîrîse niciodată în bucluc. „Firma" ca atare prezenta garanții, agenții săi — fie că aveau indicativul „G" sau altul — erau capabili, îndrăzneți, disciplinați. Nu-și amintea ca cel puțin unul dintre ei să fi declanșat vreun scandal public. Și totuși cînd, după ultimul mesaj, Maclean înțelese că „OG" devenea o realitate palpabilă, se îngrijoră : pentru prima oară existența sa, pe teritoriul unei țări străine, îi era conectată la alți trei indivizi. E drept, în calitatea sa de corespondent acreditat se bucura de o anu-

mită imunitate, oricum n-ar ajunge în boxa acuzării; dar scandalul o dată declanșat, ținînd mai ales seama de grozăvia momentului, l-ar fi compromis, i-ar fi adus prejudicii grave și o vreme ar fi scos din circuitul reprezentanților presei. Măsura l-ar fi durut, desigur, prea puțin, căci contul în bancă îl situa printre ziariștii înstăriți. Însă ar fi fost prea devreme să „coboare din ring", și încă învins.

Își regăsi stăpînirea de sine, luciditatea, în momentul în care sună telefonul și, ridicînd receptorul, auzi rostite în engleză cuvintele:

— Cu domnul Roster de la firma Fox!

— Ați greșit, domnule, la telefon Larry Maclean, corespondent special al Agenției „Economic Tribune"

Tipul de la celălalt capăt al firului închise fără să-și mai ceară scuze. *Parola* fusese rostită. Se uită la ceas: ora 16,45. Peste cincisprezece minute... Maclean se duse la ușă și o descuie. Scoțînd capul afară, se uită în stînga și în dreapta: coridorul era pustiu. Se retrase la masa de lucru, își pregăti un blocnotes, se îngriji să aibă la îndemînă un creion sau un pix. Începu să se plimbe prin încăpere. Redevenise Larry Maclean cel calm, foarte calculat în mișcări. Din nou instinctul său de conservare funcționa perfect, ocrotindu-l: era mecanismul lui lăuntric, în care avea o încredere nemărginită... „5 martie 1977... Ora 16,45... Să rețin aceste date" își propuse Larry în timp ce se oprise la fereastră cîteva clipe, pentru a scruta, prin norul de praf, ce se petrecea peste drum, la blocul *Dunărea*. Nu știa însă de ce îi trecuse prin minte dorința de a reține ziua și ora cînd viața i se bifurca asemenea unui rîu care, după ce a cunoscut, pe sute și sute de kilometri o albie unică, se pomenea brusc despărțindu-și apele. Se uită din nou la ceas, apoi se apropie de vestibul și rămase locului lîngă ușă. Recunoscu că în locul lui „G-1" i-ar fi plăcut să apară Mioara Catargi. Zîmbi gîndului ce-i trecuse prin minte. Ochii i se fixară apoi pe clanța ușii principale. După un timp — la ora 17, și găsi punctualitatea agentului dătătoare de încredere — văzu clanța mișcîndu-se în jos și în sus; cel de dincolo nu deschise ușa brusc, ci încerca șovăitor să vadă dacă se supunea tentativei sale.

În vestibul intră un bărbat nu prea înalt, subțire, dar nu slab, ci doar mlădios datorită probabil exercițiilor de gimnastică. Avea o față ascuțită, cam spînatecă, cu o mustață foarte

neagră sub nasul acvilin. Purta un trenci tip polițist, dintr-un material gri, de culoarea prafului.

Maclean îl luă de mînă și, într-o tăcere deplină, îl conduse ca pe un orb la biroul său. Acolo, îi întinse blocnotesul și pixul, iar celălalt scrise în engleză :

„Sînt John Finck... fac parte din echipa Societății de televiziune *Empire* și locuiesc în hotel împreună cu ceilalți colegi, la camera 912...

Maclean îi citea cuvintele pe măsură ce „G-1" le așternea pe hîrtie. Îi luă din mînă carnetul și scrise, tot în engleză :

„Bine-ai sosit ! Îți doresc succes în îndeplinirea misiunii !"

„Mulțumesc !" răspunse celălalt tot în scris.

„La cîte zile trebuie să ne întîlnim !" îl întrebă Larry pe aceeași cale.

„La trei zile, într-un loc ce-l vei stabili !"

„Cunoști orașul ?"

„Da !"

„Atunci ne întîlnim în fața sălii Dalles, la ora 19, pentru un contact inițial...."

„O. K. !" scrise John Finck.

„Îți reamintesc, dincolo de aceste întîlniri nu te cunosc, nu mă cunoști !"

Întinzînd celuilalt carnetul, Larry Maclean avu impresia că surprinsese pe fața uscățivă a musafirului său un surîs, ce-i drept timid, care dăduse totuși chipului, pentru o fracțiune de secundă, mobilitate. „G-1" îi scrisese clar că se va comporta conform instrucțiunilor și deci, din acest punct de vedere, ca și din altele, să fie sigur că n-o să-i dea bătaie de cap.

Larry Maclean citi de două ori cuvintele liniștitoare ale agentului, în sinea lui rămînîndu-i chiar recunoscător. Fu rîndul lui să scrie :

„O. K ! Ne vedem la ora 19 !"

„G-1" înclină capul în semn de salut și Maclean îl conduse tot în tăcere pînă la ieșire, încuie ușa în urma musafirului, după care se refugie în baie și începu să rupă cu migală, în bucățele mici, paginile scrise. Apoi controlă și filele următoare. Mai distruse încă cinci file albe, pe care se imprimaseră urmele scrisului apăsat al lui „G-1". În timpul acestei îndeletniciri, în aparență minoră, încercă să-și amintească trăsăturile musafirului de care abia se despărțise, dar

nu reuşi prea mult, în afară de mustaţa lui neagră şi prea bogată pentru faţa lui spînatecă.

Acest prim contact cu „G-1", faptul că agentul respectase conspirativitatea debutului, exercită asupra lui Larry Maclean un efect binefăcător. Un prim impact se realizase lin, fără emoţii. Dealtfel, se întrebă el, în timp ce-şi lăsa trupul biciuit de apa rece a duşului, ce interes ar fi avut *Selena* să-i trimită pe cap agenţi proşti sau slab pregătiţi ?

Puţin mai tîrziu, coborî în holul elegant al hotelului. După cît era de animat, îşi dădu seama că „Intercontinentalul" se transformase într-un adevărat cartier general al trimişilor speciali de pretutindeni : zărea feţe cunoscute —întîlnite la Alger, la Saigon, pe frontul de la Suez... Regizori, operatori, fotoreporteri. Era atmosfera pe care o respira cu plăcere, de parcă nici nu s-ar fi aflat într-o ţară socialistă, iar cîtva timp avu senzaţia că-i undeva, într-un hotel din Seul, în ajunul unor evenimente de prin ordin în Asia .

Spre ieşire, un ziarist american, beat criţă, se împiedică şi veni buluc în braţele sale.

— Larry, lua-te-ar dracu, tu eşti ? Deşi limba i se împleticea, cuvintele rostite în engleză îi ieşeau din gură supărător de gălăgios. Larry, pui de căţea ce-mi eşti ! Vino să bei cu mine un pahar !

Maclean se uită jenat în juru-i. I se păru c-o zărise pe Mioara Catargi şi constată cu surprindere că tresărise cuprins de o vagă bucurie.

— Larry, te iubesc ! Deşi ai un caracter infect. Acum un ceas am primit un telex de la specialiştii noştri. Seismologii americani prevăd o replică la cutremurul de aseară. De aceeaşi intensitate... Pricepi, Larry ? Fă-ţi testamentul, Larry, îmbată-te ca mine, ca moartea să te găsească gata pus în spirt.

Larry îl împinse cu violenţă într-o parte : iubea băutura, dar nu şi pe beţivi.

— Larry, strigă beţivul în urma lui, ai un condei mare, dar eu sînt de o sută de mii de ori mai talentat decît tine !...

Uitase de avertismentul unor seismologi americani : pe cei care suferiseră din plin forţa distrugătoare a seismului din ajun, perspectiva unei replici la aceeaşi scară de magnitudine îi îngrozise de moarte. Unii părăsiseră Bucureştiul în grabă. Poate că şi el ar fi găsit motiv s-o ştergă, dacă n-ar fi fost „OG"-ul ăsta blestemat.

În stradă, deși purta un pardesiu destul de gros, i se făcu, în mod inexplicabil, frig. O seară sumbră cobora dintr-un cer îmbibat cu praf. Numai „Intercontinentalul", la ceasul acela, se pregătea să navigheze în noapte cu ferestrele aprinse. Peste drum, escavatoarele și buldozerele înlăturau, făcînd un zgomot infernal, muntele de moloz ce închisese o cale de acces. Se lucra într-un ritm pe care Larry îl remarcase încă din primele ceasuri ale dimineții. O forță organizatorică uluitoare transformase zona dintre Piața Unirii și Piața Romană într-un front larg de lucru : civili, militari, buldozere, escavatoare, camioane, basculante. „Cînd s-au pus în mișcare ? Cine le-a pus în mișcare ? Cui aparțin aceste utilaje ?" Întrebările aveau să pătrundă, cu toată sinceritatea formulării lor, în viitorul comentariu ce-l va scrie și-l va transmite chiar în cursul nopții. Era o admirație nedisimulată și Larry Maclean nu putea să nu-și ia în considerare propriile observații. „Dacă tragedia asta, recunoscu el, s-ar fi petrecut la noi, ne-am fi tăndălit mult pînă să scoatem în stradă atîta forță de lucru, umană și tehnică !".

Se îndreptă cu pas încet și voit obosit spre locul de întîlnire. Traversă strada Batiștei și, deodată, zări înaintea lui, la cîțiva pași, spinarea unui bărbat : purta un trenci gri, elegant, cu cordon și epoleți. „G-1" alias John Finck își pusese pe cap o pălărioară cu boruri scurte, confecționată din același material cu trenciul. Larry își consultă ceasul. Pentru a doua oară, agentul făcea dovada unei discipline exemplare. Ziaristul mări pasul și-l ajunse din urmă, exact în dreptul sălii „Dalles". Îl apucă de cot, prin surprindere, și se așteptă să-l vadă pe „G-1" tresărind speriat. Se înșelă. Tipul reacționă cu un calm remarcabil, de unde Larry Maclean deduse că agentul *Selenei* stătea bine cu nervii. Întoarse liniștit capul spre ziarist, zîmbi, exclamă în engleză : „Ah, dumneavoastră erați ? !" Și din nou zîmbi cu aerul cel mai firesc din lume. Pășeau acum unul lîngă altul, ca doi amici.

— La ce oră ai sosit ? îl întrebă Larry în engleză.

— La 12,30 ora Bucureștiului, răspunse John Finck urmărind parcă nu dialogul cu *Luceafărul*, ci forfota străzii. Pe calea aerului. „Empire"-ul a închiriat un avion special care era cît p-aci să fie întors. Echipajul însă a ridicat problema combustibilului... Era pe terminate, iar Otopeniul n-a avut încotro și a aprobat aterizarea.

— Ai mai ieșit în oraș ?

— După ce ne-am instalat la hotel, am ieşit cu toţii în oraş. Dezastrul este neînchipuit de mare.

Larry Maclean vru să-l întrebe dacă a mai fost la Bucureşti, dacă în afară de engleza pe care o vorbea excelent, mai cunoştea şi alte limbi. Renunţă însă; era mai înţelept să nu ştie prea multe despre colegul său.

— S-o luăm pe aici, propuse Larry şi-l călăuzi pe John Finck spre strada Vasile Conta. Să vezi cum arată un complex de blocuri care mai avea nevoie doar de cîteva secunde ca să se prăbuşească.

Întunericul devenea din ce în ce mai dens şi mai nesuferit din pricina prafului. Merseră un timp în tăcere; din apartamentele blocurilor cu pricina, oameni obosiţi — bărbaţi, femei şi copii — îşi scoteau lucrurile şi le încărcau în camioane militare.

— Teama de un nou cutremur! zise Larry. Dintr-o dată găsi spectacolul îngrozitor de dezolant şi decise să încheie cît mai repede discuţia cu „G-1", pentru a se înapoia la barul hotelului. Uite cum o să procedăm! Astăzi sîntem în 5 martie, viitoarea noastră întîlnire, ca să-mi predai primul raport, o să aibă loc la 8 martie.

Larry îşi iscodi cu coada ochiului tovarăşul de drum; părea complet absorbit de atmosfera străzii... ceea ce-l făcu să întrebe:

— Mă auzi?

John Finck întoarse spre Larry doi ochi ce-i exprimau clar surprinderea:

— Desigur... Doriţi să repet cuvînt cu cuvînt tot ce-aţi spus? Vorbele sale nu trădau ironie, ci un respect ce decurgea din înţelegerea conştientă a misiunii: nu avea voie nici o clipă să nu-şi asculte legătura cu atenţie.

Înţelegîndu-l, Larry, gîndi: „În fond, nu numai destinul meu este legat de al lui, ci şi invers!" Zise:

— 8 martie cade marţi... Deci marţi, marţi după-amiază, preciză el, între orele cinci şi şase, o să treci prin faţa camerei mele. Dacă o să vezi pe clanţa uşii avizul: „Nu mă deranjaţi, lucrez!" asta înseamnă că exact la ora 18,30 fix trebuie să revii şi nu vei mai găsi nici un aviz pe clanţă. În schimb, uşa va fi descuiată, intri fără să ciocăneşti — în apartament nu o să fie nimeni, nici chiar eu — zic intri, laşi ce trebuie să-mi laşi pe birou şi ieşi. Nu te sinchisi de pustietatea apartamentului. În aceeaşi seară, între zece şi unsprezece, treci

pe la barul hotelului. O să fiu la o masă. Dacă ridic paharul și-l duc imediat la gură, trebuie să înțelegi că totul este în ordine, adică nu am nici o întrebare. Ai reținut?

— Da!

— Dacă țin paharul în mînă cîteva minute și nu-l duc la gură, trebuie să înțelegi că am anumite întrebări. Și atunci o să vii după mine la toaletă.

— Iar dacă eu am ceva să vă comunic?

Larry Maclean, care pregătise și pentru această posibilitate o formulă conspirativă, îi răspunse imediat:

— Vii la mine, la bar, și mă întrebi cu glas tare dacă te accept la masă. O să-ți răspund: „Îmi pare rău, dar aștept pe cineva!" Zece minute mai tîrziu, te duci la toaletă, iar eu o să te urmez.

— Îmi place, își exprimă „G-1" mulțumirea. Totuși, în legătură cu predarea raportului, aș mai propune o variantă.

— Te ascult! zise Larry, încîntat de receptivitatea celuilalt.

— E posibil ca echipa lui „Empire" să aibă nevoie de mine. Sînt totuși tehnicianul principal cu aparatura de specialitate. Însă nici unul dintre ei nu știe cine sînt în realitate. S-ar putea să fiu solicitat exact între orele 17 și 18,30. În cazul ăsta, aș propune ca modalitatea să fie reluată, în aceeași zi, la ora 21, urmînd ca la ora 22,30 să intru în apartament și să las raportul.

Larry îl lăsă un timp fără răspuns, după care își dădu acordul.

— Cu o singură modificare. În loc de anunțul „Nu mă deranjați, lucrez!" voi agăța de clanță, între orele 21 și 22, „Nu mă deranjați, dorm!"

— E în regulă.

— Atunci ne despărțim! zise Maclean cu o bucurie pe care nu izbutise să și-o înfrîneze.

Celălalt însă rămase imperturbabil.

— Noapte bună!

— Succes!

— Mulțumesc!

În drum spre barul hotelului, Larry revăzu în gînd secvențele principale ale întîlnirii cu „G-1" și constată că se despărțise de un individ rece, bine ferecat pe dinăuntru. Îl mai asemui cu un boxer căruia un antrenor iscusit îi pusese la punct o gardă greu de deschis.

6

Procuratura Municipiului
București

07.03.77

NOTĂ

Vă aducem la cunoștință că în prezența tov. procuror Panaitescu V. și a tov. dr. legist M. Tache a avut loc în cursul zilei de astăzi, la Institutul de medicină legală, verificarea solicitată de compartimentul ce-l conduceți. Rezultatele sînt următoarele :

1) Pantofii aparținînd cetățeanului străin Demetriad Savel, domiciliat la „Hotel Nord", camera 220, nu se potrivesc pe piciorul decedatului neidentificat nr. 37, depus după cutremur la morgă, piciorul acestuia fiind cu două numere mai mic decît al lui S.D.

Deși proba de mai sus a fost considerată elocventă, s-a trecut totuși la îmbrăcarea cadavrului neidentificat nr. 37, **cu îmbrăcămintea locatarului de la camera 220 a Hotelului Nord :** rezultatul a fost același.

CONCLUZIE : Cadavrul ridicat în noaptea de 4-5 martie a.c. de pe str. I. Ghica **(Blocul Continental)** și înregistrat cu nr. 37 nu este al cetățeanului străin Demetriad Savel.

Dr. M. Tache, restudiind, în lumina ipotezelor serviciului dv., leziunile cadavrului cu fața zdrobită, este de părere că într-adevăr avem de-a face cu o crimă și nu cu un accident. **De asemenea, și procurorul Panaitescu V. împărtășește acest punct de vedere și a dispus continuarea cercetărilor de identificare a decedatului, deși ele sînt și vor fi îngreunate de situația tragică creată de cutremurul din seara de 4 martie a.c.**

Procuror șef,
Indescifrabil

Din agenda de lucru a col. Panait :

Ordon încetarea oricăror verificări în jurul cadavrului cu fața zdrobită. Cazul, rămînînd în atenția Procuraturii, se transferă organelor de miliție. Cerem să ni se comunice și nouă rezultatele investigațiilor.

SINTEZA 07.03.77
convorbirii col. Panait — mr. Lucian

Mr. Lucian : Conform misiunii primite, vă raportez că în cursul zilei de 07.03.77, m-am deplasat la domiciliul lui Tevi Victor, str. Amurgului nr. 9, et. II, ap. 6, decedat în condiţii suspecte în noaptea cutremurului, constatînd următoarele.

a) Tevi Victor nu are familie. Necăsătorit, a divorţat cu 6—7 ani în urmă. A fost salariat al Societăţii „Maşinrom import-export", de unde s-a pensionat medical cu trei ani în urmă, datorită unui puternic dezechilibru nervos.

b) În noaptea de 4-5 martie a.c. un vecin de-al său, Văcăreanu Mircea (parter, ap. 2), l-a întîlnit pe Tevi Victor în pragul imobilului (ora 1,30, cu aproximaţie). A schimbat cu el cîteva cuvinte. Tevi Victor susţinea că-i tare obosit, căci cutremurul l-a prins în Piaţa Universităţii şi a dat o mînă de ajutor la salvarea unor oameni. L-a văzut apoi urcînd la etaj, de aceea a fost foarte mirat şi nici nu i-a venit să creadă că Tevi Victor şi-a găsit moartea în timpul cutremurului.

c) După ce a divorţat, Tevi Victor a încercat să-şi refacă într-un fel căminul. A trăit în concubinaj cu două femei. Ultima femeie — Crăciunescu Tuţi — l-a părăsit nu de mult. Cauza ? Boala de nervi a decedatului.

Concluzii : Se confirmă că Tevi Victor şi-a găsit moartea în condiţii suspecte. Propun să semnalăm constatarea atît Procuraturii, cît şi organului de miliţie al sectorului.

Aş vrea să mai subliniez sprijinul pe care mi l-au acordat, în aceste condiţii vitrege, acei cetăţeni care l-au cunoscut pe Tevi Victor.

Col. Panait : Nu sînt de acord cu o eventuală transferare a cazului înainte de a elucida cîteva aspecte care ne interesează. Tevi Victor a fost salariat al unei firme de import-export. Acceptînd ideea că şi-a găsit moartea în condiţii suspecte, ar fi util să nu uităm funcţia pe care a deţinut-o. Ordon informarea Procuraturii, continuarea cercetărilor prin iniţierea unei descinderi la domiciliul decedatului.

SINTEZA 07.03.77
convorbirii col. Panait — mr. Frunză

Mr. Frunză : Conform misiunii primite, vă raportez că în cursul zilei de 07.03.77, am întreprins verificările în teren, după cum urmează :

a) La I.A.L., centrul nr. 7, unde am constatat că imobilul din str. Ghenadie Petrescu nr. 215, alcătuit din parter și două nivele, nu este proprietatea statului. Cele trei apartamente aparțin următorilor proprietari: Parter: Vlădescu Constantin; et. I: Neagu Elvira; et. II: Tudorancea Lică.

b) La Secția 14 de miliție. Aici, la Evidența populației, am constatat că de cînd există imobilul de pe str. Ghenadie Petrescu, n-a avut un locatar cu numele Florescu Dumitru. Apartamentul 2, de la etajul I, a fost și este proprietatea Elvirei Neagu, văduvă, pe numele ei anterior, de domnișoară — Pădureanu Elvira. I-am cercetat fișa de la Evidență. S-a născut în 1920. Deci în 1939 avea 19 ani. S-a măritat în 1943 cu avocatul Neagu Valentin, care a decedat în 1957. Nu s-a mai recăsătorit. Prin locuința sa au trecut persoane flotante, dar nici un Florescu.

Concluzii: Nu mai este cazul să-l căutăm pe Florescu Dumitru, persoană inventată de Savel Demetriad. Cred că dispărutul Savel Demetriad a născocit „jocul cu pariul", pentru ca Jeni Tonceanu să-i zică: „Ai pierdut, în locul lui Florescu Dumitru, locuiește Neagu E. Cred că pe Neagu Elvira o căuta Savel Demetriad. Un joc subtil i-a furnizat informația după care umbla, inducînd-o în același timp în eroare pe Jeni Tonceanu.

Propun să verificăm dacă între Neagu Elvira și tînăra femeie din fotografie există vreo asemănare.

Col. Panait: Maiorul Frunză să verifice încă în cursul zilei de 08.03.77, la prima oră, cu o discreție maximă, dacă între Neagu Elvira și femeia din fotografie există vreo asemănare.

II. DOLIUL UNEI FEMEI

I

După contactul fără dificultăți cu ceilalți doi *G* („G 2" și „G 3"), îngrijorările lui Larry Maclean începură să se risipească încet, dar sigur. Dobîndi astfel o încredere sporită în *Selena*, în debutul operației GODZILA. Se adeverea astfel una dintre presupunerile colonelului *Atticus*, cum că o calamitate naturală, de intensitatea celei survenite în România, concentrează de

la sine toate forțele autorităților, creînd în sistemul ordinii publice viduri menite să ușureze evoluția unor agenți.

Firește, programul său de activitate ziaristică nu suferise modificări; se găsea zilnic, împreună cu colegii săi, în zonele afectate de seism, nu pridideа în a-și manifesta admirația față de efortul unanim al populației de a înlătura urmările dezastrului, scria mult, comentînd scenele eroice și dramatice la care asista, subliniind de fiece dată necesitatea ajutorării urgente a României.

Dar oricît i-ar fi fost de încărcat și de obositor programul, Larry Maclean se arăta seară de seară la barul hotelului. Ar fi fost în stare să renunțe la orice, numai la paharul de scotch băut în atmosfera barului, nu... Acolo, și numai acolo, îl învăluia acel sentiment reconfortant de siguranță. Pentru un ceas-două se închipuia iarăși acasă, printre ai săi, sau în ambianța unor hoteluri cosmopolite din zone geografice favorabile afirmării „evoluției" sale.

Constată cu bucurie că în ultimele 48 de ore sosiseră în București, din toate colțurile lumii, reprezentanți ai presei, televiziunii, ziariști și comentatori cu renume, mai mare sau mai mic. Pe unii îi cunoștea personal. În ultima vreme, numai la Saigon, în ajunul unor evenimente militare de prim ordin, mai trăise o asemenea atmosferă fremătătoare. La toate mesele o singură temă de discuție — cutremurul și efortul excepțional al românilor de a face față situației cu care erau confruntați. La toate astea se adăuga un du-te-vino al celor care reveneau tulburați din noapte sau care se pregăteau să plece pentru a urmări, la fața locului, operațiile nocturne de salvare a unor supraviețuitori.

Printre ei, Larry Maclean, cu paharul de scotch în față, cu surîsul lui de gentleman înțelept, trecea drept un „veteran" al evenimentului: nu-l surprinsese oare cutremurul la București, în apartamentul de la etajul cinci al acelei impresionante clădiri a „Intercontinentalului"? I se puneau întrebări, i se cereau sfaturi. Bunăvoința sa nu cunoștea margini.

Nimeni însă nu i se așeza la masă; i se respecta astfel un tabiet. I se îngăduia să bea în tihnă, să contemple, să mediteze, iar Larry Maclean le era recunoscător colegilor săi pentru această generoasă înțelegere. De pildă, în seara asta, a treia după cutremur, tot privind mișcarea neîntreruptă din bar, îi veni în minte o întrebare aiurită sau, în orice caz, lipsită de sens: „În afară de mine, cine, dintre cei prezenți

în local, mai cunoaște oare tainica semnificație a cuvîntului *Godzila ?*“ O întrebare atrage după sine altele. Stîrnit de ele și încălzit de băutură, începu să alerge după răspunsuri, așa cum aleargă copiii după fluturi... Tot „alergînd“, se pomeni pe nesimțite față în față cu un gînd ispititor : „Ce-ar fi, Larry Maclean, se întrebă el, dacă te-ai apuca să scrii o carte. Da, da, băiete, una pe care s-o intitulezi „Operația GODZILA ?“

Nu era beat, nici măcar amețit nu era. Dar gîndul realizării unei cărți senzaționale, cu dezvăluiri spectaculoase, chiar scandaloase, îl atrăgea tot mai mult în mrejele sale. Operația GODZILA ! Desigur, ca orice carte bubuitoare, trebuia scrisă și dată spre publicare la momentul potrivit. *Conjunctura*, iată de ce era obligat să țină mai întîi seama.

Poate că la ora aceea nu era singurul reprezentant al presei occidentale, care străbătînd Bucureștiul în dezastru își propunea realizarea unor cărți sau a unor ample reportaje. În raport cu aceștia, Larry Maclean avea însă un ascendent — cunoștea, participa nemijlocit, era la curent cu înfăptuirea unei operații unice în spionaj, avînd un indicativ formidabil — GODZILA — sugerat de un film de groază japonez. Și martor îi era bunul Dumnezeu că în ziua în care *Selena* îl contactase pentru GODZILA, iar el își dăduse consimțămîntul să devină *Luceafăr*, fusese convins că anul 1977 — durata angajamentului său cu *Selena* — își va depăna liniștit zilele, fără a înregistra calamități naturale grave, care să-i permită GODZILEI să iasă din adîncuri. Pînă și horoscoapele făcute înainte de a pleca în România l-au asigurat că destinul îi va așterne în cale zile calme. Dumnezeu însă a vrut să fie altfel.

Mai comandă un scotch mare. Chelnerul îl servi imediat : fuma, înghițea rar cîte o gură de alcool și medita — nici el nu-și explica de ce — la episoadele cărții. Încă de la primele pagini, cititorul va fi șocat ; va povesti unde și în ce împrejurări l-a găsit cutremurul. Mioara Catargi ? ! Poate că n-ar fi rău s-o descrie zbenguindu-se goală în pat ? Sau s-o descrie în timp ce își scotea rochia încet și ațîțător ? Dar ce-ar fi s-o înfățișeze chiar... Nu, nu trebuie să forțeze nota ; scrisul i-a fost întotdeauna decent, de ce și l-ar altera creînd secvențe obscene ? Va înfățișa neliniștile sale, procesul de conștiință, întîlnirea cu „G-1“. Apoi apariția în București a cuplului „G-2“ și „G-3“. Cînd agenta „G-2“ l-a chemat la telefon adresîndu-i în românește parola : „Domnule, vă rog să mi-l dați pe Paulică !“, el și-a închipuit-o frumoasă, tulburătoare, ca o ade-

vărată Mata Hari. A așteptat-o în cameră pradă unor gînduri erotice, presimțea o aventură fulgerătoare gen James Bond. Nu se îndoia nici o clipă că un asemenea capitol de carte va fi citit cu sufletul la gură. Pe urmă, marea decepție, cînd s-a pomenit în apartament cu o ființă total lipsită de feminitate ; îmbrăcată neglijent, pieptănată la fel de neglijent. Să i se fi compus rolul, expresia ? N-ar fi exclus. Imaginația însă îi refuza să accepte existența unor asemenea Eve. Totuși, dacă stătea și se gîndea bine, constata nu fără oarecare uimire că între înfățișarea orașului distrus de cutremur și cea de om desperat a agentei „G-2" exista o oarecare similitudine.

„G-2" și „G-3" au sosit în România la volanul unui „Opel" gonind cu 140 km pe oră. Poate că realizaseră, în felul lor, și o performanță automobilistică. Cu siguranță că mașina i-a așteptat undeva în Austria, iar pînă acolo au zburat cu un avion special. Altfel, performanța nu ar fi fost posibilă. De ce n-ar sublinia în carte și acest aspect ? Cuplul „G" trăsese tot la „Intercontinental" ; cu toate acestea Larry Maclean nutrea speranța ca „frumoasa" agentă să nu-i mai iasă în cale. În ziua următoare însă, coborînd în holul hotelului, a zărit-o îmbrăcată în doliu... un doliu sobru care, lucru ciudat, parcă o mai feminiza un pic. Doamna „Fischer Elena" nu era singură, ci însoțită de domnul „Ernest Fischer". Găsi că patronul firmei imobiliare din Saar pășea grațios ca un gimnast și că era chiar frumușel.

Urmărind cu mintea destinul personajelor ce aveau să-i populeze proiectata carte, ziaristul ajunsese să se întrebe dacă și în intimitatea camerei lor, cei doi agenți se purtau ca soț și soție, dînd patului tributul amorului. O revăzu în gînd pe doamna „Elena Fischer", ba încercă să și-o închipuie dezbrăcată, dar nu izbuti. Tentativa asta îl făcu să rîdă prostește în fața paharului pe jumătate golit. Ce să-i faci, imaginația are și ea limite !

„În schimb, sînt sigur, își spunea Larry Maclean, că trebuie să fie o agentă foarte bună, și că raportul ei va fi deosebit de interesant !".

Deodată avu senzația că urzind țesătura cărții, se poticnise de ceva. Intrigat, se apucă să reanalizeze structura volumului, încercînd să determine de ce anume se împiedica. După o scurtă chibzuință, se întrebă : „E oare posibil ca operația GODZILA să fie concepută doar la scara a trei agenți și cu el patru ?" Se chinui multă vreme să găsească un răspuns și

poate că ar fi continuat să-l caute, dacă, pe neașteptate, nu s-ar fi auzit strigat :

— Hallo, Larry !

Mioara Catargi se oprise la masa lui. Surprins, Maclean, rămase o clipă fîstîcit, cu paharul de scotch în mînă ; o privi aspru, pe sub sprîncene, de la depărtări înghețate. Știa că-și compusese expresia unui dur, a unui dur totuși simpatic. Bucureșteanca însă nu s-a lăsat intimidată de răceala ziaristului și a rămas locului, în picioare, obligîndu-l să-i răspundă :

— Hello, Mioara !

— Mai ești supărat pe mine, baby ? avu ea tupeul să-l întrebe, cercetîndu-l cu acel licăr straniu în priviri. Nu manifestă prin nici un gest dorința de a se așeza la masa lui.

— Dacă nu m-aș afla într-o țară străină, atît de stimată de mine și care trece printr-o situație nenorocită, ți-aș trage palme, darling !

Nici după o asemenea replică, Mioara Catargi nu se îndepărtă jignită, așa cum sperase Larry Maclean.

— Te-ai purtat frumos, Larry... își netezi din obișnuință părul, înclinîndu-și capul pe spate.

Iscodind-o, Larry recunoscu că tînăra era mai ademenitoare ca oricînd. Nu renunță însă la tonul său dur și la satisfacția de a o ține în picioare.

— Acum, ce vrei ? Să mă decorezi ?

Ridicase puțin glasul, vorbeau românește și nu toți cei de la celelalte mese cunoșteau graiul țării. Larry însă presupunea că „Dona Alba", în micile ei escrocherii, era secondată de complicele său și că acesta, de undeva din culise, îi auzea replicile.

— Dacă mi-ar sta în putere, vorbi „Dona Alba" cu degajarea ei încîntătoare, poate că te-aș decora pentru cavalerismul tău. Dar nu-mi stă, așa că nu vreau decît să-ți înapoiez dolarii.

— Ți-a mers bine ! rînji Larry răutăcios, urmărind s-o îndepărteze cît mai grabnic.

Mioara nu prea se sinchisea de lipsa de politețe a ziaristului, dădu să-și deschidă poșeta :

— Oricum, bancnota ta mi-a purtat noroc !

Larry, ghicindu-i intenția, mîrîi ca un cîine gata să se repeadă și să muște.

— Păstreaz-o și cară-te, pînă ce nu-mi ies din fire !

La drept vorbind, Larry ar fi vrut să reintre în posesia bancnotei, nu era nici filantrop, nici risipitor, iar dacă în memorabila noapte de 4 martie, fusese mărinimos, fără ca în schimb să obţină ceva, se datora desigur numai cutremurului. Îl impresionase, ce-i drept, dezastrul din jurul „Intercontinentalului", dar şi reacţia spontană a Mioarei care, după ce au coborît în stradă, a rupt-o la fugă într-o direcţie numai de ea ştiută. De multe ori, retrăind în gînd clipele seismului, vedea pelerina Mioarei depărtîndu-se în noapte ca o fluturare de aripi demonice.

Fata închise poşeta, întrebîndu-l, de data asta, în franceză :

— Nu-mi dai un coniac ? Ţii o femeie în picioare ?

— Nu ! Cînd am să te invit la masă, o să-ţi dau coniac, şampanie... Tot ce-o să-ţi dorească sufleţelul o să-ţi dau.

Ea afişă un zîmbet de om ce se amuză discret la auzul unor istorioare nostime.

— Larry, totuşi nu vreau să-ţi rămîn datoare, zise ea, la ora unsprezece o să-ţi bat la uşă !

Maclean surîse larg, mefistofelic, arătîndu-şi din nou dantura sănătoasă.

— Vino, darling, vino şi, dacă poţi, ia-l şi pe — ştii tu cine ! — poate că în noaptea asta vă dau pe amîndoi pe mîna administraţiei !

— N-ai s-o faci, Larry ! Am şi eu flerul meu. Te-ai purtat prea elegant. N-ai stofă de „ciripitor"...

Replica fusese rostită în româneşte, iar ziaristul fu frapat de cuvîntul „ciripitor" pe care nu-l pricepu. Curiozitatea sa filologică îi aminti de cartea proiectată, aşa că nu protestă cînd o văzu pe Mioara aşezîndu-se la masa lui şi comandînd chelnerului :

— Un „Martell" mare, Costele !

Cunoscîndu-şi „marfa", chelnerul se uită întrebător la ziarist. Mioara însă îi surprinse privirea şi preciză :

— În contul meu, Costele !

Larry îşi mai aprinse o ţigară ; nu-i întinse fetei pachetul, ceea ce o obligă pe Mioara să-şi scoată din poşetă propriile ţigări, bricheta.

— Larry, îi rosti ea numele cu o intonaţie dulce, după ce chelnerul i-a adus băutura, e adevărat că nu mă trag din spiţa Catargiilor, totuşi de un pic de nobleţe nu sînt lipsită.

Maclean continua s-o trateze cu o indiferenţă totală : fuma şi-şi plimba privirile prin bar, subliniind astfel că între el

și fata aceea frumoasă, stranie poate și din pricina pelerinei negre de care nu se despărțea niciodată, nu exista absolut nici o legătură.

— Ești ziarist, Larry, iar eu pot să-ți vînd unele ponturi. Nu te speria... Pentru suma ce ți-o datorez... Țin foarte mult să fim chit !

Larry își aminti de ședințele de instruire organizate de *Selena* și ripostă :

— Poți să fii chit și altfel : ridicîndu-te de la masă și lăsîndu-mă singur.

— Am s-o fac imediat, Larry, vorbi ea cu o încîntare frivolă, ca și cînd ziaristul i-ar fi făcut cine știe ce propunere amuzantă. O să-mi iau paharul și o să trec la masa bărbatului acela care — recunoaște ! — e mult mai bine decît tine și, uite, mă fixează întruna... Tipul ăla cu fața bronzată și cu părul negru cîrlionțat.

Larry îl zări prin fumul țigării : într-adevăr, *tipul* era mai tînăr și mai spătos decît el. Degaja în jurul său un aer excentric. Ziaristul mai observă că deși Mioara era la masa sa, individul o fixa cu nerușinare. Nu izbuti să-și înfrîneze curiozitatea :

— Îl cunoști ? o întrebă. Cine-i ?

— Încă nu-l cunosc, dar știu cine e, Larry. E un confrate de-al tău, ziarist ca și tine, pe deasupra și foarte bogat, căci e nepotul directorului companiei TV „Cosmos". A sosit în țară cu o echipă de filmare. Se tot laudă că vrea să scrie o carte.

Larry ascultă informația cu aceeași indiferență derutantă. Își spuse doar atît : „Ia te uită, încă unul cu proiecte literare !"

— Mă tot cheamă la masa lui... E un tip bine !

— Du-te, darling ! *Time is money* !

— O să mă car, Larry, ai dreptate. Credeam, mai adăugă ea în timp ce își punea țigările și bricheta în poșetă, că, în calitatea ta de ziarist, ai vrea să fii primul pe fază. Ți-aș putea da o informație...

— Șterge-o, Mioara, șterge-o pînă nu izbucnesc ! o amenință el. Nu lăsa să-ți scape tipul. Cere-i să te plătească nu în dolari devalorizați, ci în coroane suedeze sau mărci germane. Au un curs mai bun !

— Ai haz, Larry ! Îmi pare sincer rău de noaptea aceea neîmplinită. În sfîrșit se ridică, îi aruncă tipului de la cealaltă

masă un zîmbet încurajator, apoi își întoarse din nou fața către Larry : Am prieteni printre cascadori, mîine vor intra în acțiune peste drum, la „Continental“ Good by, Larry !

Se depărtă, iar Maclean o urmări discret : mișcarea unduitoare a coapselor, rotunjimea feselor mici și plinuțe conturîndu-se ațîțător prin fusta maxi îi smulse iarăși o părere de rău. „Dona Alba“ nici nu apucase să fie a lui. Din pricina cutremurului... O văzu așezîndu-se firesc la masa tipului cu mutra exotică. În urma ei veni chelnerul, luă paharul de „Martell“ îl mută dincolo și astfel se șterse orice urmă lăsată de prezența Mioarei. Mulțumit, Larry se întoarse cu gîndul la cartea lui.

„Mioara Catargi ! să fie chiar o ființă stranie ? se întrebă el. Să fie într-adevăr descendenta unei familii de negustori ? Mai curînd din neamul boierilor, hotărî Larry. Franțuzeasca ei este impecabilă.. “

Declinul acestei ființe, cîndva bogată, trecută în prezent în categoria prostituatelor ce se dau pe valută forte, i se părea uneori neverosimil. Și totuși Mioara Catargi exista, era o realitate, trecuse prin apartamentul lui, iar acum stătea la masă cu dracu știe ce nepot al unui director milionar. Se vedea după mutră că se și pregătea să-și moștenească unchiul. Cum are s-o descrie pe Mioara ? Nu se îndoia nici o clipă că fata dorise sincer să-i înapoieze dolarii. Asemenea ființe cunosc reacții extreme. Chiar așa are s-o descrie, alunecînd, în viața ei intimă, de la o extremă la alta... o victimă nevinovată a împrejurărilor.

Drept recunoștință, fata i-a lăsat o informație interesantă, cu care el, din păcate, publicist specializat în probleme economice, nu avea ce face. Agenția îi cerea cu insistență comentarii pe una și aceeași temă : care va fi orientarea economică a României după cutremurul dezastruos de la 4 martie ? Va insista în realizarea îndrăzneților sale planuri economice sau nu ?

Totuși acțiunea cascadorilor români anunța un spectacol poate unic, folositor cărții. Decise deci ca, în ciuda preocupărilor sale de ordin economic, să dea curs informației Mioarei Catargi.

Ceru chelnerului nota de plată, o achită și părăsi barul, fără să-i mai arunce Mioarei vreo privire.

2

DOSARUL TEVI VICTOR

— Extrase —

„Tevi Victor s-a născut în orașul Turda, la 28 ianuarie 1920, fiu al lui Luca și al Mariei Tevi, decedați în 1942 într-o ciocnire de trenuri. Pînă în 1940, Luca Tevi a fost proprietarul unui magazin de manufactură din orașul natal. Apoi se mută la Brașov, unde se angajează ca vînzător în prăvălia unui prieten.

Tevi Victor este unicul copil al familiei Tevi.

Studii : Absolvent al Academiei Comerciale din București. Promoția 1944.

Serviciul militar : Scutit medical.

După absolvire, pe baza unor recomandări și a unor înalte calificative ale Academiei Comerciale, este angajat de către Societatea „Mica" S.A.R., cu sediul pe Calea Victoriei nr. 75.

Înainte de 23 August 1944, nu a făcut parte din nici un partid sau formațiune politică.

După 23 august 1944, s-a înscris în Uniunea Patrioților.

De la Societatea „Mica" S.A.R. este transferat, după naționalizare, la Direcția valutară a Băncii de Stat, ca specialist în acest domeniu.

În 1954 este transferat prin Decizie la Ministerul Comerțului Exterior, unde lucrează pînă în 1966, cînd ia ființă Societatea Mașinrom Import-Export, unde lucrează pînă în 1975, cînd din pricina stării sănătății este pensionat medical.

A fost unul dintre experții principali ai Societății Mașinrom și, în această calitate, a efectuat numeroase călătorii de afaceri peste hotare.

Ultima călătorie, ca reprezentant al Mașinrom-ului, a fost efectuată în primăvara anului 1972, în mai multe țări occidentale (Belgia, Luxemburg, Franța și R.F.G.).

Ca turist, în august 1976, a fost în Cehoslovacia, la Karlovi Vary, la un tratament medical de 21 de zile.

MAŞINROM
Import - Export
Calea Transilvaniei nr. 39

CARACTERIZARE

Se adevereşte prin prezenta că tov. Tevi Victor a fost, începînd de la 1 mai 1966, salariatul întreprinderii noastre, deţinînd funcţia de expert principal. La 15 octombrie 1975 a fost pensionat medical. Tov. Tevi Victor a fost un cadru de bază al întreprinderii noastre, achitîndu-se cu cinste de obligaţiile sale profesionale. Competent, cinstit, devotat, iată cîteva din înaltele calităţi morale şi profesionale ale fostului nostru angajat.

Director,
Indescifrabil

Dosar medical nr... Nr. de ordine al Dosarului de pensie . . .	DECIZIA nr. . . din 23 septembrie 1975 asupra capacităţii de muncă privind pe tov.	Cabinetul de expertiză medicală şi recuperare a capacităţii de muncă

Tevi Victor, în vîrstă de 55 ani (28 ianuarie 1920), domiciliat în Bucureşti.

Pe baza actelor din dosarul medical şi a examinării medicale efectuate, constatînd :

1. Diagnosticul clinic : Psihastenie severă decompensată de etiologie sexuală. Suprasolicitare psihică motivată printr-o tendinţă de compensare a insuficienţei libidoului.

Se încadrează în gradul de invaliditate II. Se prezintă în 1976 în faţa Comisiei de pensionare la revizie.

Dr.,
Indescifrabil

Starea civilă : **Tevi Victor se căsătoreşte în anul 1957 cu Stănescu Victoriţa, funcţionară la Ministerul Comerţului Exterior. Divorţează în 1961. N-au avut copii. Cauza divorţului : nepotrivire de caracter.**

Se recăsătoreşte în 1968 cu Mihăilă Ştefania, economistă la Banca de comerţ exterior, de care divorţează după o convieţuire de trei ani. N-au avut copii. Cauza divorţului : părăsire de domiciliu din partea soţiei.

În 1975 o cunoaște pe Crăciunescu Tuți, fără ocupație, mai tînără decît el cu 15 ani, cu care începe să convieţuiască. La începutul lunii februarie 1977, Crăciunescu Tuţi îl părăseşte definitiv după ce, anterior, a mai încercat în cîteva rînduri să se despartă de el

„Ultima oară l-am văzut pe tov. Tevi Victor, vecinul meu de la etajul II, vineri 4 martie a.c., seara, în jurul orei opt și un sfert. Mă întorceam de la „Alimentara", unde făcusem niște cumpărături și mă oprisem în fața casei să stau de vorbă cu vecina mea de peste drum, Lina Marinaș. L-am văzut pe tov. Tevi Victor ieșind din clădire. Mi-a spus „bună seara" și și-a văzut de drum. Am remarcat că ducea o servietă. Faptul ăsta m-a mirat, căci de cînd se pensionase, adică de cînd nu mai mergea la serviciu, nu l-am mai văzut cu servietă. Și chiar i-am spus vecinei : „Uite, dragă, și-o fi luat din nou serviciu."

Din declarația
ECATERINEI MITROI

„După cutremur, multă vreme n-am mai putut să mă întorc în casă. Am umblat, iar către orele unu noaptea, m-am întors la locuința mea de pe strada Amurgului. N-am intrat imediat în casă. Către orele unu și jumătate, m-am întîlnit cu vecinul meu, Tevi Victor. Am stat de vorbă cu dînsul vreo cincizece minute. Mi-a povestit că cutremurul l-a prins în Piața Universității și că pe acolo s-au prăbușit cîteva blocuri. Mi-a mai povestit că a dat o mînă de ajutor la salvarea unor răniți. Pe urmă, el a urcat să se culce, că zicea că-i tare obosit. Am mai stat puțin afară, după care am intrat și eu în casă (...) Nu ţin minte să-l fi văzut cu o servietă în mînă. Am fost șocat de cutremur, din pricina asta nu pot să fiu prea sigur."

Din declarația lui
MIRCEA VĂCĂREANU

PROCES-VERBAL
de ascultare a numitei
Crăciunescu Tuți

— Extrase —

Întrebare : Cînd, unde și în ce condiții l-ați cunoscut pe decedatul Tevi Victor ?

Răspuns : În toamna anului 1975, în Cișmigiu. Era spre seară și ieșisem să mă plimb. M-am așezat pe o bancă, lîngă „Buturugă". Fumam de una singură, cînd m-am pomenit cu un bărbat așezîndu-se lîngă mine. Mi-a cerut voie să-și aprindă țigara, așa am intrat în vorbă. Mi-a plăcut de el, că avea o vorbire aleasă și părea un om foarte manierat. M-a invitat la „Monte-Carlo", la o cafea. Nu l-am refuzat. Pe urmă, am cinat împreună. De la „Monte Carlo" am plecat cu un taxi la el acasă. A fost galant cu mine.

I. : Pe atunci lucra ?

R. : Nu. Ieșise la pensie. La început nu mi-a spus de ce boală suferă. Pe urmă am aflat. Așa, la suprafață, părea un bărbat normal.

I. : De ce v-ați mutat la dînsul ?

R. : El a insistat, s-a ținut mult de capul meu să mă mut, să stau cu dînsul, să facem casă împreună. Am cedat. De ce să mint ? Avea o locuință frumos aranjată, avea bani, mă iubea nebunește.

I. : V-a vorbit vreodată de prima lui nevastă ?

R. : Mi-a vorbit și de prima, și de a doua. Le bîrfea pe amîndouă, le făcea femei stricate. Se lăuda că el așa și pe dincolo, le fusese devotat, dar ele, cînd era plecat în străinătate, își făceau de cap, îl înșelau. Pe cea de-a doua cică ar fi prins-o chiar în casa lor, în pat, cu un coleg de-al ei de serviciu. Îi plăcea să pozeze în victimă, într-un bărbat nefericit, și aștepta să fie compătimit.

I. : Și nu era nefericit ?

R. : Era bolnav, bolnav de nervi. Mi-am dat seama după cîtva timp. Din pricina asta l-am părăsit... de trei ori l-am părăsit, dar ultima oară nu m-am mai întors.

I. : Cum se manifesta boala lui ?

R. : Mai bine să întrebați medicul ! Eu ce pot să vă spun ? După părerea mea, încă din tinerețe suferea sufletește că nu-l țineau puterile ca bărbat. Îi plăceau numai femeile frumoase. Și prima și a doua soție au fost femei frumoase. Uitați-vă și la mine ! Cu mine se mîndrea că sînt nu numai frumoasă ci și mai tînără cu 15 ani. Că a izbutit să mă farmece și să mă cucerească. Dar îl apuca gelozia. N-am pomenit bărbat mai gelos. Tot timpul i se năzărea că eram cu ochii pe alții, că-mi aranjam întîlniri la telefon, mă și urmărea. Nebun, în toată legea. Adevărata nebunie începea seara... N-o să mă credeți ! Mă așeza pe un scaun, ca la poliție, în filmele americane, și-mi

vira lumina veiozii în ochi, pe urmă dă-i cu întrebările: „Cine a fost primul meu bărbat?“ „Cu cine l-am înșelat?“ Inventa tot felul de situații de care eu habar n-aveam. „Că el a auzit cînd...“, „Că el a văzut cînd...“, „Că în ziua de... cînd am ieșit împreună să ne plimbăm, am zîmbit unui tînăr care se oprise...“ S-o fi oprit tînărul ăla, dar eu nici că l-am văzut. Așa cum m-a torturat pe mine, le-a torturat și pe celelalte neveste ale lui. Încolo, dacă te uitai la el, ziceai că-i cel mai normal om din lume.

I. : Avea prieteni, era vizitat?

R. : Nu, om mai singur și mai izolat n-am pomenit.

I. : L-ați intrebat de ce n-are prieteni?

R. : Da. Mi-a răspuns că toți prietenii pe care i-a avut și-au bătut joc de el și i-au stricat casa.

I : În ultima vreme ați observat vreo schimbare în conduita lui?

R. : Vreo schimbare? Da, am observat, dar am pus-o pe seama bolii.

I. : Fiți ceva mai explicită.

R. : Anul trecut, după ce s-a întors de la Karlovi Vary, părea mai cocoș. Își umfla pieptul și-mi dădea de înțeles că n-a fost și nici nu va fi un fitecine. Că-i capabil de lucruri nebănuit de îndrăznețe, că odată și odată o să se vorbească de el și de faptele lui. Vă dați seama că eu rîdeam.

I. : A făcut vreo aluzie concretă?

R. : Nu. Nici pînă astăzi nu știu ce a fost cu bătoșenia aia a lui. Cred că voia ca eu să-l privesc cu alți ochi, să-l admir. Știa că într-o bună zi o să-l las și eu.

I. : Vă rog să vă uitați bine prin locuință și să ne declarați dacă lipsește ceva.

R. : Lipsește o servietă de asta modernă, așa ca o valiză plată... Foarte elegantă...

I. :Tip diplomat?

R. : Poate. N-aș ști să precizez, că nu mă pricep. Pot însă să declar cu precizie că a adus în casă servieta cam prin decembrie anul trecut. N-am văzut cînd a adus-o, dar am dat de ea acolo unde o ascunsese.

I. : Unde a ascuns-o? De cine și de ce?

R. : În cămară, sub tot felul de obiecte vechi. Am dat de ea întîmplător. Era încuiată, am vrut s-o deschid și n-am reușit. Cînd m-a văzut cu servieta în mînă, am crezut că o să facă o criză de epilepsie, nu alta... S-a repezit la mine, mi-a smuls-o,

a urlat, m-a și lovit... M-a amenințat că mă omoară dacă mai pun mîna pe servietă. De fapt, atunci am hotărît să-l dau dracului și să-l las pentru totdeauna...
I. : De cînd nu l-ați mai văzut ?
R. : De cînd am fugit de la dînsul, adică de la 18 februarie.

PROCES-VERBAL

— Extrase —

Pe baza mandatului nr. . . din . . . . . emis de Procuratura Municipiului București, s-a efectuat o descindere la locuința decedatului Tevi Victor, domiciliat . . . . .

Cu acest prilej, s-a găsit pe masa din dormitorul celui decedat, un pașaport emis de statul Malta, pe numele James Monelli, intrat în R.S. România prin punctul de frontieră Otopeni, la 1 martie 1977.

S-a dispus ridicarea pașaportului de către autoritățile în drept, în vederea elucidării cazului.

Din agenda de lucru a mr. Lucian Viziru :

„Victor Tevi a fost ucis în zorii zilei de 5 martie. De cine ? De ce ? A plecat de acasă cu o servietă. S-a întors fără ea. Unde a fost ? La cine a lăsat-o ? Ce conținea ? De ce o ținea acasă ?

Victor Tevi l-a ajutat pe Bogdan Trancă la transportarea „cadavrului cu fața zdrobită", rămas neidentificat. Bogdan Trancă susține că V.T. ar fi scotocit buzunarele decedatului, în vederea găsirii unui act de identitate. Cum a ajuns pașaportul maltezului James Monelli în casa lui Tevi V. ? De ce a avut Tevi V. nevoie de acest pașaport ? Dar oare pașaportul aparține cadavrului cu fața zdrobită ?"

Din agenda de lucru a col. Panait :

Direcțiile în care trebuie să îndreptăm cercetările ?

1. Să se facă o analiză a pașaportului, dacă este original sau fals (Laboratorul)

2. Să se afle urgent la ce hotel a descins James Monelli în ziua sosirii (Frunză)

3. Să se afle profesiunea străinului (Frunză)

A căuta servieta lui Tevi Victor înseamnă a căuta un ac într-un car cu fîn.

Din agenda de lucru a mr. Frunză :

1. Cetăţeanul James Monelli nu figurează pe listele de evidenţă ale hotelurilor bucureştene.

2. M-am deplasat la Otopeni. Am soliciatt concursul vameşilor, am controlat toate formularele vamale depuse de cetăţenii străini care au intrat în ţară în ziua de 1 martie a.c. Nu există nici un formular completat de James Monelli. Deci maltezul „n-a intrat" în ţară, deşi are ştampila de intrare.

Ipoteză : Paşaportul fals. A se studia cu atenţie fotografia. Nu cumva individul din fotografie aduce cu Tevi Victor ? Nu cumva acesta urmărea să-l folosească în scopul părăsirii clandestine a ţării ?

Concluziile laboratorului : **Paşaportul găsit la domiciliul decedatului Tevi Victor şi care figurează pe numele James Monelli este fals. De asemenea şi ştampilele aplicate pe filele paşaportului.**

3

Gropi ! Se deschideau într-una gropi. Tineri care nicicînd nu crezuseră că va bate în existenţa lor ostăşească un asemenea ceas dramatic săpau gropi, coborau sicrie, prăvăleau bulgări de pămînt peste ele. De mai bine de 48 de ore, săpau morminte şi, din nenorocire, aveau s-o mai facă multe zile şi nopţi.

Elena Fischer îi urmărea de la distanţă. „Doborîtă de durere", se aşezase pe o bancă plasată sub o salcie cu mugurii umflaţi prea de timpuriu. De acolo, urmărea efortul militarilor : erau tineri, vînjoşi, retraşi într-o durere fără glas. Feţele obosite le luceau de transpiraţie. Cînd şi cînd, cîte unul dintre ei lăsa lopata de o parte, ca să aducă mai aproape o găleată cu apă. Îi vedea atunci pe „gropari" trecîndu-şi unul altuia o cană cu care îşi potoleau setea...

În ziua aceea — 9 martie — numărul coşciugelor ce aşteptau să fie coborîte în gropi crescuse. Stăteau rînduite într-o ordine relativă. Pe fiecare coşciug un cartonaş indica numele şi prenumele decedatului. Îmbrăcată în negru — un doliu sobru, fără exagerări vestimentare — *Elena Fischer* se amestecase de cîteva ori printre cei veniţi la Cimitirul militar Ghencea să aducă un ultim omagiu celor ce îşi încheiaseră viaţa atît de tragic. Nimeni n-o băgase în seamă. Nici nu avea cum să fie luată în seamă, îşi spunea ea, prea erau îndureraţi oa-

menii ca s-o remarce. Victimele cutremurului îi adunaseră acolo, unindu-i în durere. De aceea nu-i fusese deloc greu să se oprească în dreptul fiecărui sicriu, să reţină datele ce o interesau, iar puţin mai tîrziu să-şi deschidă poşeta pentru a-şi nota cîte ceva într-un carneţel. Uneori, zăbovea mai mult în dreptul unui decedat şi, „răscolită de durere", îşi ştergea ochii „năpădiţi de lacrimi".

Obosise însă tot umblînd ori stînd în picioare, iar acum, aşezată pe banca de sub salcia pregătită să întîmpine primăvara, se mulţumea să privească efortul necontenit al „groparilor".Observă că nici unul dintre ei nu-şi îngăduia prea lungi clipe de odihnă, deşi nimeni nu-i zorea. De la locul său, *Elena Fischer* iscodise împrejurimile. Pe aleile cimitirului, o mişcare continuă, neobişnuită : oamenii veneau şi plecau într-o tăcere cumplită, ca şi cînd nu se cunoşteau între ei sau nu se vedeau unul pe celălalt. După un timp, îşi deschise poşeta şi cercetă de la distanţă truda acelei zile, înscrisă în carneţel : cuvintele fuseseră aşternute în grabă şi nu întotdeauna dintr-o poziţie comodă. Totuşi, numele şi gradele decedaţilor se desluşeau destul de clar. Îşi propuse ca la hotel, în vederea întocmirii raportului, să revină asupra lor.

Deodată, observă cum în jurul unui sicriu care abia fusese adus, se adunase un grup de militari şi civili. Un bărbat mai vîrstnic, cu capul descoperit şi căruia vîntul îi flutura părul cărunt, susţinea cu greu o femeie îmbrăcată toată în negru, fără îndoială, văduva celui decedat. *Elena Fischer* se ridică şi porni cu paşi rari, osteniţi, într-acolo. Se auzeau hohotele de plîns ale văduvei, cuvintele liniştitoare ale bărbatului care o sprijinea.

Elena Fischer se amestecă şi ea printre oameni, ştergîndu-se la ochi cu batista, aşezîndu-se lîngă alte două femei. Le auzea lesne conversaţia purtată în surdină. „Generalul Stanciu a făcut totul ca să-l salveze", spunea una dintre ele. Cealaltă oftă completînd-o : „Poate dacă n-ar fi făcut un stop cardiac !" „Păcat ! a fost un om eminent !" Un bătrînel uscăţiv, alăturîndu-li-se, le împărtăşi cîteva amănunte în legătură cu deznodămîntul celui ce urma să fie îngropat. „Colonelul era în laborator, povesti el cu tristeţe Cînd s-a produs cutremurul, a vrut să-şi salveze eprubetele. N-a reuşit. Au căzut, s-au spart. S-a produs şi o explozie... De aici şi incendiul. A încercat, săracu', să-l stingă. S-a ales cu arsuri grave !" Una dintre femei murmură printre lacrimi : „Poate că-i mai bine aşa ! Nici pînă

astăzi nu i-au găsit nevasta, copilul !“ Interveni iar bătrînul : „Și nici nu există speranțe că vor fi găsiți !“ „Vă dați seama ce s-ar fi întîmplat, se văicăriră celelalte două femei, dacă omul ar fi scăpat și ar fi aflat de soarta familiei, a casei !“

Fără voia sa, *Elena Fischer*, își imagină drama și se înfioră. Deci ființa aceea în doliu care plîngea gata să se prăbușească nu era văduva decedatului, ci poate mama lui.

Înmormîntarea dură puțin, apoi asistența se risipi.

Agenta mai rămase cîteva clipe în dreptul movilei de pămînt, acum acoperită de flori, și reținu numele celui trecut în lumea umbrelor — colonelul Florea Lepădat — apoi porni și ea, agale, spre aleea principală. Se uită la ceas. Gîndi că era cazul să-și încheie ziua de lucru, mai cu seamă că *Ernest* nu avea să vină s-o ia de la cimitir cu mașina, iar pînă la „Intercontinental“ era un drum destul de lung.

Cerul era acoperit de nori, lumina zilei — cenușie și deprimantă. În depărtare un clopot plîngea cu dangăte de jale. Agenta își aprinse o țigară și căută să nu-și iasă prea repede din rol. „Deci colonelul Lepădat a fost un om de știință, își spuse ea amintindu-și cele ascultate... lucra într-un laborator. Nu încape îndoială, al armatei. Întreprindea anumite cercetări. A izbucnit o explozie, un incendiu. Iată o informație de care merită să mă ocup. Unde se află amplasat laboratorul ? Incendiul l-a distrus în întregime sau parțial ?“

Își continuă alene drumul spre ieșire. Lăsă în urmă capela cînd, pe neașteptate, văzu intrînd pe poarta cimitirului mai mulți militari, în uniforma Ministerului de Interne, purtînd coroane. Spre mirarea agentei „G-2“, grupul o luă pe o alee laterală. Grăbi pasul, atrasă de noutatea evenimentului. Așa ajunse, în curînd, într-un alt sector al cimitirului și înțelese că era cel rezervat ofițerilor Ministerului de Interne. Șovăi : să înainteze sau nu ? Să îndrăznească sau nu ? Dar văzu pe alee, printre militarii ce se opriseră, și cîteva femei în doliu ; se hotărî atunci să acționeze. Se îndreptă într-acolo, ca și cînd ar fi rătăcit, în amărăciunea ei, pe aleile cimitirului.

Printre cei adunați la procesiunea înmormîntării, remarcă și cîțiva civili. *Elena Fischer* cîntări rapid importanța descoperirii sale întîmplătoare. Mintea îi lucra cu febrilitate ; ajunse din nou la concluzia că cei adunați în jurul sicriului erau prea obosiți și prea cufundați în durere ca s-o bage în seamă. Luă hotărîrea să apeleze la serviciile aparatului „F-X1“. În sfîrșit, i se oferea un prilej excelent să fotografieze. Cînd va

mai întîlni atîția ofițeri de securitate adunați la un loc? Nu avea voie să ezite, dar nici să comită o imprudență. Scoase aparatul din poșetă și-l camuflă cu ajutorul unei batiste. Îl mînuia ușor, atentă totuși să nu exagereze în temerara sa îndeletnicire. Imortaliză astfel pe pelicula-i ultra sensibilă prim-planuri pe care le aprecia de pe acum ca avînd o valoare aparte.

Ca și *dincolo*, procesiunea înmormîntării fu scurtă, sobră. Curînd, asistența se îndreptă în grabă spre poartă, lăsînd în urmă o movilă de pămînt acoperită de coroane.

Abia atunci *Elena Fischer* observă în apropierea mormîntului un tînăr; ședea pe o bancă, vizibil îndurerat, sprijinindu-și capul în palme; așa cum stătea încremenit, erai înclinat să crezi că se prăbușise într-un univers al său, unde nimic din lumea exterioară nu mai ajungea să fie perceput. Agenta înaintă încet, ștergîndu-se mereu cu batista la ochi, se opri o fracțiune de timp în dreptul coroanelor depuse pe mormînt. Citi pe una dintre banderole cuvintele: „Căpitanului Vintilă Seciu, un ultim omagiu din partea Ministerului de Interne". „Mîine o să revin pe aici!" își propuse ea și trecu mai departe. Se apropie în felul acesta, fără să vrea, de tînărul de pe bancă, ce părea rupt de restul lumii. Dintr-un impuls ce nu va izbuti să și-l explice, se așeză ostenită lîngă el. Îl iscodi cu coada ochiului, dar nu reuși să-i vadă decît părul negru, cîrlionțat. Își scoase pachetul de „Carpați"; în timp ce-și aprindea o țigară, își aminti vag că odată, la Paris, tatăl ei îi vorbise de un loc de veci al familiei lor cumpărat la cimitirul Bellu. Ba îi mai vorbise și de intenția de a înălța pe locul acela un cavou care „să rupă gura". Oftă, de astă-dată sincer. Se uită la vecinul din stînga: o auzise oare? I se adresă, îndemnîndu-l:

— Fumează, o să-ți facă bine!

Tînărul se smulse cu greu din starea sa: o privi cu ochi buimaci, de parcă n-ar fi simțit-o cînd se așezase lîngă el.

— Hai, ia o țigară! îl mai îndemnă ea o dată întinzîndu-i pachetul.

Tînărul o măsură piezîș, cu o curiozitate de om bolnav. Luă o țigară, iar cînd îi întinse flacăra brichetei, *Elena Fischer* îi văzu mai bine chipul adînc îndurerat. Nu era frumos, dar durerea îi conferea o expresie care parcă implora căldură și ocrotire.

— Ai pe cineva aici? se pomeni ea întrebîndu-l, mișcată de durerea din ochii interlocutorului.

— Părinții... murmură el.

— Doamne Dumnezeule ! exclamă „G-2“ înduioşată.

— Sînt îngropaţi acolo ! Tînărul întinse mîna în care ţinea ţigara în direcţia unui mormînt. Tatăl meu a fost maior. Tăcu brusc, atras parcă definitiv de tăria tutunului.

După un timp, agenta îndrăzni să-l întrebe :

— Cum ai scăpat ?

Intra rareori în vorbă cu cei din jur, dar, de data asta, cedă curiozităţii de a auzi cît mai multe întîmplări personale legate de cutremur.

— Mă întrebaţi cum am scăpat ? reluă el întrebarea. Glasul abia i se auzea. Fuma şi se uita drept înainte spre mormintele celor decedaţi la 4 martie. De aceea, dădea impresia că-şi vorbeşte sieşi. Îmi pregăteam proiectul pentru examen — sînt student la arhitectură —, eram extenuat în ziua aceea. Şi mama, şi tata au insistat să ies, să mă plimb, să mai iau puţin aer. Pur şi simplu m-au izgonit din casă. Cînd m-am întors, imediat după cutremur... Tînărului i se puse un nod în gît şi amuţi.

Elena Fischer îi respectă tăcerea, socotind că ar fi o grosolănie din partea ei să continue cu alte întrebări. Puţin mai tîrziu, tînărul îşi reluă povestirea :

— I-am îngropat ieri, după ce i-am identificat. După ce credeţi că i-am identificat ? După verighete. O masă informă de carne a fost tot ce a mai rămas din ei ! Trase cu sete din ţigară şi adăugă : Nu-mi iese din minte cum au stăruit amîndoi să plec de acasă.

— În ce bloc locuiaţi ?

— În cel de pe Arghezi 1. Am rămas cu ce vedeţi pe mine şi cu amintirea groaznică a întîmplării. Doamne, îi aud şi acum, tot timpul, cum îmi cereau să ies din casă şi să mă duc să mă plimb ! Să fi avut oare vreo presimţire ? Dumneavoastră credeţi în presimţiri ?

Îşi arătă faţa răvăşită de durere, apoi îşi îndreptă din nou privirile în direcţia mormintelor.

— Cred în anumite presimţiri, se destăinui ea, apoi schimbă vorba. Am trecut şi eu pe *acolo*. E îngrozitor !

Mişcat pesemne de suspinul femeii în negru, tînărul o întrebă :

— Aveţi şi dumneavoastră pe cineva ?

— L-am cunoscut pe colonelul Lepădat. A fost îngropat acuma. Păcat, ştiinţa a pierdut un om extraordinar ! Ai auzit de el ?

— Vag... Și tata a fost un om extraordinar! Era în securitate încă de la înființare... Ce să vă spun? În bloc mai locuiau patru tovarăși de-ai tatei, toți ofițeri de securitate. Cu toții și-au găsit moartea. Patru familii dispărute fără urmă. Îi mai caută încă. „Patru ofițeri ai Ministerului de Interne dispăruți fără urmă, reținu *Elena Fischer* informația. Poate că n-ar fi rău să încerc, nu acum, ci mîine sau poimîine, să le aflu numele, gradele."

— Mai vrei o țigară?

El o refuză respectuos. „G-2" se uită la ceas: era timpul să plece. Se ridică anevoie, văicărindu-se bătrînește.

— Plecați?! Vocea-i răsuna mirată.

— E tîrziu, se explică ea; apoi, dînd glasului intonații materne, încercă să-l îmbărbăteze: Dragul meu, bătrînii spun: morții cu morții viii cu viii! Cel mai bun omagiu pe care poți să-l aduci părinților dumitale e să devii un bun arhitect.

— Vă mulțumesc!

— Cine știe, poate o să ne mai întîlnim!

Elena Fischer nu se îndreptă imediat spre poarta cimitirului, ci socoti ca o datorie din partea ei să treacă pe la mormîntul indicat de tînărul ei interlocutor. Citi: „Maior Dinicu Țurcanu și Elisabeta Țurcanu. Decedați la 4 martie 1977". Observă că în spațiul acelei parcele se înșiruiau mormintele celor căzuți la cutremur. „Mîine mă voi ocupa de ele", decise agenta.

În sfîrșit, se îndreptă spre ieșire. În stradă avu noroc. Un taxi liber trecu prin dreptul ei și-l opri bucuroasă.

4

Aparatul de radio era deschis; în birou răsunau în surdină acordurile simfoniei „Patetica" în interpretarea Filarmonicii din Londra, dirijată de Silvestri. Cînd și cînd, intervenția crainicului care-și informa ascultătorii cu privire la desfășurarea lucrărilor de salvare a unor vieți omenești întrerupea pentru scurt timp cursivitatea compoziției lui Ceaikovski.

La lumina lămpii de birou, colonelul Emilian Teodoru se cufundase în studierea unor note și rapoarte primite de la unitățile dislocate în operațiile de înlăturare a avariilor. Auzea, ca pe un al doilea plan al existenței sale, acordurile simfoniei. Se oprea din lectură doar cînd crainicul dădea citire

unor noi informații. Revenea apoi, oftînd, la rosturile lui. Mai trecuse o zi, iar rapoartele și notele confirmau, și pe această cale, abnegația militarilor, înalta lor dăruire și disciplină, sprijinul populației. Un militar în termen dintr-o subunitate de contrainformații semnala într-o notă că, din cîteva basculante ce transportau molozul în afara orașului, căzuseră în plină stradă hîrtii oficiale ce purtau mențiunea „Strict secret", și propunea orgnizarea unor echipe de scotocire în zonele unde se depunea molozul. Colonelul reținu propunerea și consemnă în agenda sa de lucru cuvintele: „Grupe de scotocire. Colectare într-un singur loc a tuturor hîrtiilor oficiale găsite printre dărîmături."

Lăsase anume la urmă un raport semnat de locotenentul Dan Scurtu, care-l interesa în cel mai înalt grad. Cu două zile în urmă, mai exact, în seara zilei de 7 martie, locotenentul Scurtu, căruia i se încredințase supravegherea contrainformativă a Cimitirului militar Ghencea, semnalase apariția unei femei, la vreo patruzeci de ani, în doliu, și care, după toate aparențele, nota, desigur pe ascuns, numele celor decedați. Faptul ca atare părea straniu, aproape incredibil, și poate că nu i-ar fi acordat nici o atenție, dacă prezența femeii la cimitir n-ar fi fost observată și în ziua următoare. Purtarea ei fusese la fel de stranie. În nota din seara zilei de 8 martie, locotenentul Scurtu raportase comandantului său că o luase în primire din prima clipă. Femeia zăbovise pe aleile cimitirului mai bine de șase ore, în care vreme nu se interesase de nimic altceva decît de înmormîntările unor ofițeri — victime ale cutremurului de la 4 martie. Nu mai exista nici o îndoială — iar în acest sens locotenentul își asuma întreaga răspundere — că vizitatoarea în doliu a cimitirului era interesată de numele celor decedați. Și iată că și în Nota din seara aceea i se raporta că necunoscuta apăruse din nou, la fel de tristă și de îndoliată, manifestînd aceleași preocupări ciudate. Zăbovise ceva mai mult la înmormîntarea colonelului Lepădat, apoi la aceea a căpitanului de securitate Vintilă Seciu. Însă acolo, așa cum arăta Nota, „îndoliata" căzuse într-o capcană întinsă de locotenentul Scurtu.

„Femeia susține că ar fi o cunoștință a colonelului Lepădat, scria locotenentul Dan Scurtu în raport, și că a venit anume la înmormîntarea acestui om de știință. Evident, minte, căci noi am semnalat-o în cimitir începînd din 7 martie. Închipuindu-și că este neobservată, a continuat să scrie în car-

nețel — cu siguranță — numele unor morți. Din păcate, n-a putut fi urmărită pentru a i se stabili identitatea și domiciliul, deoarece, ieșind din cimitir, a urcat în taxiul 9-B-4344 !"

Colonelul Teodoru privi lung și gînditor către un punct pierdut în semiobscuritatea biroului. Revăzu în minte figura foarte mobilă și expresivă a tînărului ofițer. Își aminti că la o ședință de instruire locotenentul Scurtu își luase în glumă drept pseudonim numele celebrului actor de filmi de pe vremuri — Rudolf Valentino. „Păi acela a fost un bărbat frumos, i-a replicat mai în glumă, mai în serios comandantul, iar tu..." „Tocmai de aia !" își susținuse locotenentul preferința.

„Și iată-l acum pe „Rudolf Valentino" evoluînd pe scena Cimitirului Ghencea" își spuse zimbind colonelul și se apucă să mai citească o dată Nota locotenentului Scurtu, după care trecu în agenda sa de lucru următoarele :

1) Cu siguranță că misterioasa femeie o să apară și mîine, 10.03.77, lt. D. S. să continue să-și interpreteze rolul. Să se apropie de *obiectiv* și să caute să-i afle identitatea și dacă lucrează undeva - etc... etc.

2) Începînd din 10.03.77 să se pună la dispoziția lt. D.S. o mașină cu care, dacă o să fie cazul, va urmări *obiectivul*.

3) Sergentul Pintea să fotografieze *obiectivul* în situații cît mai variate și mai semnificative.

Cînd termină de scris, chemă ofițerul de serviciu. Acesta apăru și rămase în poziție regulamentară.

— Tovarășe căpitan, notează-ți acest număr : 9-B-4344. E al unui taxi. Ți l-ai notat ?... Așa... Cheamă-i la telefon pe cei de la dispeceratul de taxiuri și roagă-i să te ajute să lămurești următoarea problemă... După ce-i dădu explicațiile de rigoare și-i descrise semnalmentele femeii în doliu, colonelul adăugă : În ce constă rugămintea noastră ? Să fie găsit șoferul de pe taxiul 9-B-4344, pentru a ne informa unde și-a lăsat clienta. Înțeles ?

— Înțeles !... Tovarășul maior Stănculescu, îl informă ofițerul de serviciu, dorește să vă vadă.

— Să intre !

Maiorul Stănculescu intră în cabinet ca o umbră : slăbise mult în ultimele zile — avusese în familie doi morți, amindoi oameni tineri, la început de drum. Tocmai voia să ia poziție regulamentară, cînd colonelul îl întrerupse :

— Te deranjează cumva lumina ? Vrei s-o aprind pe cea mare ?

Maiorul își asigură superiorul că lumina lămpii de lucru nu-l deranja cîtuși de puțin și că se prezentase la raport pentru a-i aduce la cunoștință o veste de primă importanță.

— Vă raportez, tovarășe colonel, că mesajele au fost decodificate. De asemenea, eliberate din strînsoarea unor simboluri. Vi le prezentăm, cum s-ar zice, în „stare pură".

— În sfîrșit! În sfîrșit, de cînd aștept raportul ăsta! De bucurie pocni cu palma peste masa de lucru și, datorită aceluiași simțămînt, se ridică în picioare.

— Tovarășe colonel, să știți că echipa de descifratori a apreciat foarte mult că nu i-ați presat, că...

— Că nu i-am bătut la cap, poate asta vrei să zici? Cu ce i-aș fi ajutat dacă aș fi stat întruna după ei?...

— Să știți că au muncit ziua și noaptea, hotărîți să facă minuni.

— Acum nici să-i lăudăm prea mult nu e bine, glumi colonelul.

Maiorul Stănculescu puse pe birou o mapă, pe care șeful său și-o apropie.

— În eter, nimic nou?

Maiorul înțelese că întrebarea se referă la acel tainic schimb de mesaje. Răspunse:

— Din ziua de 5 martie, ora 13,15, nu s-a mai înregistrat nimic. Dealtfel, explicația o s-o găsiți într-unul din mesajele decodificate.

— Tovarășe maior, te rog să transmiți grupei de descifratori felicitările mele. Cînd am să fiu și eu ceva mai despovărat, mă voi întîlni cu ei, căci mă interesează istoricul decodificării, cheia folosită.

Maiorul Stănculescu mulțumi și se retrase. Rămas singur, colonelul Teodoru deschise mapa. Între cele două coperți găsi doar două file bătute la mașină — mesajele în „stare pură" — dar cîtă trudă se investise în ele! Căci după apariția computerelor, codificarea mesajelor se complicase mult.

1. a Luceafărul — 4 martie · 1977
către — ora 22.45
Selena

Godzila. Dezastru. S-au prăbușit clădiri. Bucureștiul a rămas fără curent electric. Posturile de radio și de televiziune și-au întrerupt emisiunea.

1.b Selena
către
Luceafărul

4 martie 1977
ora 23

Mulţumim pentru promptitudine. Fii din nou pe recepţie la ora 00.05.

2.a Luceafărul
către
Selena

5 martie 1977
ora 00.05

În centru s-au prăbuşit următoarele blocuri: „Dunărea", „Continental", „Wilson", „Scala", „Casata". Au izbucnit incendii. Curentul electric, apa, gazele întrerupte.

2.b Selena
către
Luceafărul

5 martie 1977
ora 00.15

Godzila intră în acţiune. Pregătește-te să-i primești pe cei trei G. Caută-l urgent pe „C-7". Vreau să știu dacă e în viață. Aștept apelul tău la ora 10. Transmite fără teamă.

3.a Luceafărul
către
Selena

5 martie 1977
ora 10

„C-7" a dispărut. După seism nu s-a mai întors la hotel. Mai mult ca sigur că și-a găsit moartea. În oraș au început încă din zori lucrările de salvare. Armata, trupele Ministerului de Interne, gărzile patriotice sînt în acţiune. Curentul electric, apa, gazele reluate parţial. Cum vor sosi cei trei „G"? Aeroportul închis aterizărilor.

3.b Selena
către
Luceafărul

5 martie 1977
ora 10.15

Verificaţi deznodămîntul lui „C-7". Cei trei „G" vor sosi începînd de astăzi. Nu are importanţă cum. Află ce clădiri care adăpostesc societăţi, instituţii, întreprinderi, ministere s-au

prăbușit sau au suferit avarii grave. Așteptăm următorul mesaj la ora 13.

4.a Luceafărul — 5 martie 1977
către — ora 13
Selena

Mai mult ca sigur că „C-7" nu mai e în viață. Astăzi la ora 11. nu se prezentase încă la hotel. În cel mai bun caz, zace rănit într-un spital. Sînt foarte numeroase clădirile unor instituții de stat care au suferit avarii grave. Ar fi o listă prea lungă. Orașul e îngrozitor de distrus.

4.b Selena — 5 martie 1977
către — ora 13.15
Luceafărul

Cei trei „G" în drum spre București. Așteaptă-i ! Succes ! Începînd cu acest mesaj întrerupem legăturile. Rămîn în vigoare legăturile Shakespeare.

Colonelul Teodoru mai parcurse o dată textul mesajelor. Stărui din capul locului asupra unui cuvînt — Godzila. Ce semnificație ar fi putut avea ? Își amintea că era titlul unui film japonez care rulase în urmă cu vreo cincisprezece ani pe ecranele cinematografelor din București. Îl văzuse și el, iar dacă memoria nu-i juca vreo festă, Godzila era un monstru care ieșea din străfundurile oceanului, pentru a strivi orașele japoneze sub tălpile uriașelor sale picioare. Își mai aminti că-l amuzase, mai ales, o secvență în care aviația cu reactie ultramodernă de pe atunci fusese mobilizată să lupte din aer împotriva monstrului. Dar rachetele trimise de sub aripile avioanelor de război aveau asupra Godzilei efectul unor pișcături de țînțar.

Patru zile și patru nopți se luptaseră descifratorii cu complicatele mesaje, iar acum totul părea limpede și nespus de simplu. Godzila reprezenta cu siguranță indicativul unei misiuni. Cei trei „G" — agenți ai *Godzilei*. Fraza din final *Rămîn în vigoare legăturile Shakespeare* avea poate semnificația cea mai limpede. Marele Will era un clasic al literaturii universale, deci *Selena*, renunțînd la legătura sa prin radio cu *Luceafărul*, opta pentru mijloacele clasice de legătură.

Așadar, totul era clar. Colonelul afișă în colțul gurii un surîs amar. Numai că acum, alte întrebări, la fel de grave, își așteptau răspunsul. Cine-i *Luceafărul*, instalat așa cum arătau primele calcule ale Secției gonio, în inima Bucureștiului ? De unde a emis ? Cine-i *Selena* și ce obiective urmărește misiunea codificată *Godzila ?* Din schimbul de mesaje rezulta că cei trei „G" au intrat în țară încă din după-amiaza zilei de 5 martie. Viteza asta de mișcare n-o puteau dobîndi decît pe calea aerului. Numai că, în acea zi, au sosit prin punctul de frontieră Otopeni zeci de trimiși speciali ai unor ziare străine, ai unor societăți de televiziune, zeci de specialiști în domeniul seismologiei. Printre aceștia, fără îndoială ,trebuie să se fi strecurat și cei trei „G". Dar sub ce mască ? Sub ce identitate ? Unde și cum i-a întîmpinat *Luceafărul ?* Unde s-au adăpostit ?

Colonelul luă pixul și notă în agendă : „A cere aprobarea pentru a remite o copie după documentul *Selena — Luceafărul* compartimentului condus de col. Panait, cu concluziile ce se impun din partea noastră".

Își consultă apoi ceasul. Pînă la miezul nopții, oră la care șeful Direcției convocase ședința zilnică de lucru, mai erau doar zece minute. Închise mapa, agenda și se ridică. În momentul acela, ușa se deschise și ofițerul de serviciu ceru permisiunea să raporteze :

— Acum cîteva minute, dispeceratul I.T.B.-ului mi-a comunicat că a fost găsit șoferul de pe taxiul 9-B-4344. Îl cheamă Nică Bocioacă. Și-a amintit de femeia pe care a luat-o de la Cimitirul Ghencea. A lăsat-o, afirmă el, în Piața Unirii, deși ea voia să ajungă la Universitate.

— Notează numele șoferului ! Poate să mai avem nevoie de el, îi ceru colonelul și se pregăti să părăsească biroul.

5

NOTĂ

(Extrase)

Obiectivul a apărut la cimitir în jurul orei 11. A fost luat în primire chiar de la poartă. De reținut că a coborît dintr-un „Opel", la volanul căruia se afla un bărbat. Mașina avea nr. 10-B-1457.

Ținînd un buchet de flori în mînă, obiectivul s-a deplasat direct la sectorul rezervat ofițerilor Ministerului de Interne. Florile nu le-a depus pe un singur mormînt, ci pe mai multe. La ceasul acela, nefiind lume în sectorul respectiv, s-a putut observa și mai clar că obiectivul își nota pe o hîrtiuță pregătită anume în poșetă numele celor decedați.

Am intrat și eu în scenă cu un buchet de flori și le-am depus pe mormîntul „părinților" mei. Ne-am așezat pe aceeași bancă din ajun. În sfîrșit, s-a recomandat : Catinca Cernescu, pensionată medical (...)

De la cimitir, Catinca Cernescu a luat tramvaiul, apoi autobuzul și s-a îndreptat spre Spitalul militar (ora 13,30). Acolo o aștepta „Opelul". A urcat lîngă bărbatul de la volan. S-au îndreptat spre centrul orașului, au parcat mașina în Intrarea Zalomit, de unde au pornit pe jos spre Hotelul „Intercontinental". Au intrat în hotel, l-am văzut pe bărbatul de la volan luînd cheia de la recepție, apoi amîndoi au urcat în ascensor.

(...) Cam după douăzeci de minute, am intrat în hotel și am întrebat la recepție la ce cameră locuiește Catinca Cernescu. Mi s-a răspuns că la „Intercontinental" nu stau decît străini și că nu au în evidență nici o clientă cu numele Catinca Cernescu.

Lt. D. SCURTU

Anexă : 10 (zece) fotografii realizate de Pintea în conformitate cu ordinul primit.

Din agenda de lucru a col. Teodoru :

. Să se remită urgent o copie după Nota de față compartimentului condus de tov. col. Panait. De asemenea, copii după cele 10 fotografii.

6

— Ș-o luăm metodic ! apelă colonelul Panait la formula preferată. Ați luat cunoștință de două documente deosebit de importante : textul mesajelor și al Notei semnate de locotenentul Dan Scurtu.

Fumau tustrei, maiorul Lucian mai „însetat" decît ceilalți, dorind parcă să confirme gluma lui Frunză : „Fumează și pentru anii cînd a supt bomboane de mentă !"

Panait, privindu-și colaboratorii, agita vajnica sa „baghetă“ — un creion — de data asta albastra.

— De la ce am pornit ? De la Savel Demetriad, de la dispariția sa fără urme. Au fost efectuate verificări pe la spitale. Putem afirma că și-a pierdut viața la cutremur. Rămîne pentru noi o enigmă scopul călătoriei lui în România. După constatarea ta — Panait rămase cîteva secunde cu ochii îndreptați spre Frunză — că între femeia de pe fotografia găsită în albumul lui Demetriad și Elvira Neagu din strada Ghenadie Petrescu nu există nici o legătura, se închide și ultimul drum al investigațiilor noastre .

— Să știți, tovarășe colonel, că mi s-a oferit un bun prilej să confrunt fotografia cu persoana Elvirei Neagu ; ochiul meu nu mă înșeală, simți maiorul Frunză nevoia să se apere, deși nimeni nu-i pusese la îndoială capacitatea sa de discernămînt.

Panait, ceva mai odihnit și mai relaxat decît în zilele anterioare, îi zîmbi complice lui Lucian. „Ce zici de dumnealui, a început să sufere de mania persecuției !“

— În mesajele decodificate de specialiști, reînnodă colonelul Panait firul discuției, se amintește de un agent „C-7“, plantat într-unul din hotelurile Bucureștiului.

Creionul albastru din mîna colonelului arătă spre maiorul Lucian. Acesta înțelese ce i se cerea, stinse mucul țigării în scrumieră și își exprimă opinia, punînd întrebarea :

— Este oare Savel Demetriad una și aceeași persoană cu agentul „C-7“ de care se interesează *Selena ?*

Colonelul clătină din cap, confirmînd astfel că exact întrebarea asta o avea în vedere.

— Și da, și nu. În aceeași măsură... Deocamdată dintre străini, victime ale cutremurului, șase au fost identificați. Alți trei sînt dați dispăruți fără urmă. Lucian își coborî ochii pe agenda sa deschisă : Savel Demetriad, David Marcarian din Anglia, și Liliana Marino din Venezuela. Toți trei au locuit la hotel. Toți trei au sosit în România cam în același timp. Toți trei pot foarte bine să ducă povara unui indicativ. Așa că...

— Mda ! mormăi Panait, nemulțumit parcă de ceva.

— Nu cred că Savel Demetriad trebuie scos „de pe rol“, interveni Frunză.

— Să vrem să-l scoatem și n-avem voie, îi răspunse Panait. Ca dispărut fără urmă, timp de un an are un regim special. Mergem mai departe... Pe parcursul cercetărilor, ne-am lovit de două... cadavre. Unul a rămas neidentificat, celălalt —

al lui Tevi Victor. Și necunoscutul, și Tevi au fost uciși. Trecutul lui Tevi, pașaportul fals găsit la domiciliul lui, precum și deznodămîntul său ne dovedesc că fostul salariat al „Mașinrom"-ului a fost amestecat într-o afacere murdară. Cînd viața o să intre în normal, o să putem și noi să ne ocupăm ceva mai organizat de cazul lui. Sediul „Mașinrom"-ului a fost grav avariat. Oamenii de acolo sînt ocupați pînă peste cap. Așa că...

Frunză ceru îngăduința să rostească o vorbă :

— Nu trebuie să pierdem nici o clipă din vedere povestea cu servieta. Dacă Tevi a luat-o de acasă și s-a întors pe urmă fără ea, înseamnă că a lăsat-o undeva... că avea totuși un prieten, o legătură.

Panait îl amenință pe Frunză cu creionul :

— Ce-ai zice să-ți încredințez ție misiunea de a căuta și găsi servieta lui Tevi ?

Frunză nu se pierdu cu firea și răspunse mucalit :

— Păi ce să zic ?! Aș zice să lăsăm treaba asta pentru mai tîrziu... cînd situația o să se mai normalizeze !

Apoi, colonelul, ridicînd din dosar copia Notei semnată de locotenentul Scurtu, redeveni grav :

— Am primit ordin să ne ocupăm, în continuare, și de cele semnalate de compartimentul colonelului Teodoru. O să vă deplasați împreună la „Intercontinental". Verificați, în primul rînd, cine-i proprietarul „Opelului".

Maiorul Lucian întoarse brusc capul spre colonel și acesta, sesizînd ce dorește, se întrerupse, îndreptă creionul spre dînsul, dîndu-i cuvîntul.

— Prezența „Opelului" ne dezvăluie o primă contradicție. Dacă are număr de înmatriculare de București...

— ... 10-B-1457, aminti Frunză.

— ... înseamnă că proprietarul mașinii e român, iar dacă e român, atunci cum naiba a ajuns în zilele astea să obțină cameră la „Intercontinental" ?

— Sesizarea ta e binevenită ! aprecie colonelul. E un caz care, în sfîrșit, datorită locotenentului Scurtu, are o bază concretă de pornire. Intrați în acțiune, iar dacă o să fie necesar, apelați și la locotenent. În acest sens, el a primit din partea comandantului său ordinul de rigoare... Asta-i tot ! Deocamdată... Acționați, aveți o zi întreagă înaintea voastră.

7

10.03.77
ora 22

SINTEZA
convorbirii col. Panait — mr. Frunză și mr. Lucian

Mr. Frunză : Conform ordinului primit, am inițiat la Hotelul „Intercontinental" verificările indicate. Rezultatele sînt de-a dreptul surprinzătoare :

1. Proprietarul „Opelului" este un oarecare domn Fischer Ernest, originar din R.F.G., sosit la București împreună cu soția sa, Fischer Elena, în zorii zilei de 6 martie. Li s-a rezervat camera 914 prin telex-ul „Intercontinentalului".

2. Catinca Cernescu este una și aceeași persoană cu Fischer Elena. Umblă îmbrăcată în negru, pare profund răscolită de tragedia Bucureștiului. A fost confruntată și cu fotografiile făcute la Ghencea. Avem de-a face cu obiectivul semnalat de lt. Dan Scurtu.

3. „Opelul", proprietatea d-lui Fischer Ernest, are legitimația eliberată de autoritățile orașului Saar, cu matricola respectivei localități.

4. „Opelul" este dotat cu un sistem automat de schimbare a numerelor din față și spate. În felul acesta, în afară de numărul său eliberat de autoritățile din Saar, mai beneficiază de două numere false și anume : 10-B-1457 și 8-B-5483. În deplasările inițiate în cursul zilei, Fischer Ernest a folosit, spre deosebire de ieri, nr. 8-B-5483.

5. Dl. Fischer Ernest care, în relațiile cu personalul hotelului, dă tot timpul de înțeles că nu știe românește, în realitate vorbește o românească fără accent străin. Întrebat de mr. Lucian, în timp ce mașina staționa nu departe de morgă, cum se poate ajunge la „Uzinele „Timpuri Noi", Ernest Fischer i-a răspuns în românește : „Nu știu, tovarășe, sînt din alt cartier !"

6. În cursul zilei, au realizat cu mașina un itinerar interesant... Morgă... (Ea a coborît și a rămas în incinta instituției mai bine de o oră). De acolo s-au luat după un camion militar care transporta lucruri adunate din zona prăbușirilor, pentru a fi depozitate în clădirea unei școli din strada Pieptănari. Și-au continuat drumul poposind pe Brezoianu, în preaj-

ma clădirii Ministerului Apărării Naționale, supraveghind din Cișmigiu ieșirile și intrările în Minister. Au trecut din nou pe la Spitalul militar central, unde Elena Fischer a stat de vorbă cu ofițerul de serviciu. Acolo s-a dat drept o rudă sosită din provincie a familiei col. Lepădat, s-a interesat cum poate să ajungă la unitatea unde a lucrat acesta, pentru a lua de la tovarășii lui anumite amănunte în legătură cu decesul. Ofițerul de serviciu, un locotenent, i-a răspuns că nu poate să-i fie de folos și că — în zilele acestea tulburi — doar la minister mai poate să obțină lămuririle dorite. În itinerarul zilei n-a fost inclus Cimitirul Ghencea.

Mr. Lucian : Concluzii : Se conturează o inedită operație de spionaj, legată de consecințele cutremurului. Ne-am pus întrebarea dacă nu cumva avem de-a face cu doi „G" din cei trei semnalați în mesajele Selena - Luceafărul. Ca să nu greșim în răspunsul ce ni l-am da, am rugat administrația hotelului să ne spună cam cîți străini au sosit în cursul zilei de 5 și 6 martie. Numai în cursul după-amiezei de 5 martie, hotelul a primit 150 de călători. Fără îndoială că trei dintre ei sînt agenții semnalați în mesaje. Deci nu trebuie să ne grăbim în a-i încadra pe soții Fischer în cadrul Godzilei.

Col. Panait : Descoperire de prim ordin. Maiorii Lucian și Frunză vor acționa în continuare cu misiunea : studierea „obiectivului". Se va stabili în ce unitate a lucrat col. Lepădat, iar „Rudolf Valentino", dacă se va întîlni mîine sau în altă zi cu Elena Fischer, s-o dirijeze cu tact, pe nesimțite, către unitatea de care „obiectivul" s-a interesat.

Din agenda de lucru a col. Panait :

Ora 20,30. Mi-a telefonat scriitorul Corneliu Cara*. Mi-a cerut cu insistență o întrevedere. Nu l-am văzut de la cazul Chihaia-Vanghele. Susține că are o problemă urgentă. Ca să-i menajez susceptibilitatea, i-am fixat totuși o întrevedere pentru mîine la ora 10."

* Vezi romanul „Soarele a murit în zori", Editura Militară, 1976.

PARTEA A TREIA

I. MORTUL CU DOUĂ MORMINTE

1

— Mami, ești căutat...

La acel ceas de seară, scriitorul Corneliu Cara stătea întins pe canapea și citea o carte despre un american care, după ce s-a îmbogățit, a găsit cu cale să-și risipească averea la Las Vegas, iar apoi să se arunce de pe cel mai înalt zgîrîie-nori din New York. Colegul său de peste Ocean, autor al unui singur roman bestseller, nu făcea decît să repete în viață destinul nefericit al personajului ce și-l imaginase.

— Mami, nu auzi că ești căutat ?

Cara se uită mînios la nevastă-sa.

— Citesc, vezi bine ! Și mai știi că atunci cînd citesc sau scriu, nu-mi place să fiu deranjat. Mînia îl făcu poruncitor : Adu-mi aici telefonul !

Deși se obișnuise cu toanele soțului, așa cum se obișnuise cu oalele de bucătărie, soția scriitorului simțea că ar putea și ea să reacționeze nervos. Spuse totuși stăpînit :

— Dă' cine a zis că ești căutat la telefon ? Omu-i la ușă.

În fine, Corneliu Cara, nemulțumit, catadixi să se ridice în capul oaselor, apoi să-și lase picioarele direct în papuci.

— Cine-i ? întreabă Cara continuînd să șadă pe marginea canapelei : ochii — obosiți de lectură — erau iritați.

Femeii i se oferi prilejul de a fi zeflemitoare, așa că nu-l lăsă să-i scape.

— Încă nu și-a tipărit cărți de vizită ! Dar dacă o să-l mai bagi într-un roman, cu siguranță că o să-și comande...

— *Telectualu ? !* ghici Cara și sări în picioare. Diță Marin ? El e, nu-i așa ? De ce-l ții, femeie, la ușă ? ! se supără scriitorul. Nu mai așteptă ca soția să-i răspundă, se repezi spre intrarea principală cu o bucurie atît de explozivă, încît Camelia reacționă iarăși cu ironie :

— Ho! Mai potolit, că n-au venit de la Uniune să te anunțe că ți-au dat Marele premiu!

Se luă după el, însă rămase în sufragerie, de unde urmări, prin ușa întredeschisă, întîlnirea dintre fostul borfaș și soțul ei. Din ajunul cutremurului nu-și mai văzuse soțul atît de bucuros. Îi auzi de la distanță exclamația:

— Ehei, *Telectualule*, bată-te norocu' să te bată! Pe unde-mi umblași? Îl îmbrățișă bărbătește pe bătrînel care, stingherit de efuziunea sa sentimentală, se lăsă sucit și răsucit pe toate părțile Hai, omule, intră!

Telectualu trecu pragul casei în tăcere, stăpînit de stingherealā, deși Corneliu Cara îi arăta o familiaritate încurajatoare. Îi aruncă soției scriitorului o privire cerîndu-i scuze pentru exuberanța soțului, apoi se furișă în camera de lucru.

— Pe unde mi-ai umblat, omule?

Telectualu rămase lîngă ușă, iar Cara făcu un pas să-l vadă și să-l cîntărească mai bine.

— Ce-i cu tine? Ești de nerecunoscut!

La bucuria revederii se adăuga și un strop de mirare. Nu-l mai văzuse pe Diță Marin de la înmormîntarea lui Ovidiu Vanghele, deși se înțeleseră asupra unor noi întîlniri. Purta atunci un costum negru, de doliu, pe care fostul borfaș îl închiriase cu ora și care, din pricina ploii, se înmuiase și se boțise ca o cîrpă.

— Te referi la îmbrăcămintea mea? îl întrebă *Telectualu* cu vorbirea sa aleasă și care-i conferise, în trecut, porecla.

Într-adevăr, la înfățișarea lui vestimentară se referise Corneliu Cara. Își amintise, deodată, de seara aceea nesuferită de noiembrie, cînd *Telectualu* îi intrase în casă pentru prima oară: ud ciuciulete, cu zdrențele curgînd de pe el și aducîndu-i mesajul unui necunoscut doborît de cancer și care, înainte de a-și da sufletul, ținea morțiș, drept ultimă dorință, să stea de vorbă cu el. Acum, musafirul său avea o altă înfățișare: nu purta haine noi, nici nu-ți fura ochii cu nu știu ce extravaganță vestimentară. Purta însă un pardesiu cu revere largi peste un costum maro, bine întreținut; la gulerul cămășii curate și bine călcate se putea vedea nodul — puțin cam mare — al unei cravate asortate cu costumul. Părul cărunt și rar și-l pieptănase de părea lipit pe creștetul capului. Ținea în mînă, cu o anumită distincție, borul unei pălării demodate, dar curate. Corneliu Cara exclamă din nou:

— Da, da, ești de nerecunoscut! Ia spune, nu cumva...

Telectualu înălță mîna în care-și ținea pălăria și-l întrerupse :

— N-am dat nici o lovitură ! Fii pe pace, scriitorule ! Glasul nu i se schimbase ; era la fel de hodorogit, iar cuvintele rostite de el exprimau exact răspunsul la întrebarea neterminată a lui Cara. Nu dom'le, am nimerit și eu o dată bine în viață. O bătrînică, o văduvă, singură cuc, m-a poftit în casa ei, să ne trăim împreună bătrînețele. N-am refuzat-o. Ce vezi pe mine e din garderoba fostului ei soț... Asta-i secretul !

Corneliu Cara nu mai contenea să-l admire : se bucura sincer că bătrînelul nu se pierduse în neant, că nu dăduse „lovitura" menită să-l readucă între zidurile închisorii.

— N-ai mai dat nici un semn de viață ! îi reproșă scriitorul. Știi, cartea a apărut ; ți-am pus deoparte un exemplar.

Ușa de la camera de lucru se deschise și Cara își zări soția care urmărea și ea, cu o anume curiozitate, scena revederii cu *Telectualu*.

— Camelia dragă, avem un musafir la cină, o vesti el. Pregătește un tacîm în plus.

Diță Marin se întoarse cu fața către sufragerie încercînd să protesteze, dar soția scriitorului dispăruse.

— Scoate-ți pardesiul ! îl îndemnă Cara. Și pentru că musafirul ezita, se repezi și-l sili să și-l lepede.

— Știi, mai zise o dată *Telectualu*, chestia cu cina... nu trebuia !... Noi ca noi... ca între bărbați... Da' nevasta ta, de ce să se așeze la masă cu un borfaș ?

— Ia mai dă-te... rîse Cara. Tu ce ești acum, borfaș sau ibovnicul unei văduve ?

Se duse la bar și, întocmai ca în prima seară a întîlnirii lor, scoase la iveală o sticlă de coniac și două pahare.

— Unde te-a găsit cutremurul ? îl întrebă Cara, în timp ce umplea paharele.

Dacă scriitorul ar fi stat cu fața spre Diță Marin, ar fi putut surprinde pe chipul brăzdat de cute al fostului borfaș de talie internațională o umbră de durere, urmată imediat de o crispare nervoasă.

— Mi-ai răspuns și n-am auzit eu ? se răsuci Cara spre musafirul său, întinzîndu-i paharul plin ochi.

Telectualu luă paharul și răspunse ferindu-se de privirile acestuia :

— Acasă, lîngă bătrînica mea.

— Ați avut necazuri ?

Ca și cum gîndul i-ar fi luat-o deodată razna, Diță Marin nu răspunse pe loc.

— Te-am întrebat ceva !

— Nu, nu, sări brusc musafirul, n-am avut necazuri. Dar se simțea că nu vorbise cu prea multă convingere.

— Să bem ! Hai noroc !

— Noroc !

În clipa în care *Telectualu* ducea paharul la gură, Corneliu Cara își aminti cu precizie de micron cum îl descrisese în carte.

— Să-ți umplu paharul ? îl întrebă scriitorul, după ce musafirul îl golise pe-al său cît ai zice pîs.

— Umple-l ! consimți el, tamponîndu-și gura cu dosul palmei. Apoi, ca pentru sine, adăugă : *Se la vi !*

Cara îl mai auzise rostind cuvinte în franceză și chiar în italiană, vestigii din epoca activității sale de infractor internațional. Totuși, își exprimă uimirea :

— Adică ? Cum zici tu că-i viața asta ?

— Cum să zic ? Paharul pe care Cara îl umpluse trecu din nou în mîna lui Diță Marin. E *comsi comsa !* filozofă omul.

Cara nu reacționă în nici un fel : se mulțumi să-și iscodească eroul. Îmbătrînise și mai mult, dar nu arăta deloc rău. Dacă nu i-ar fi cunoscut biografia și dacă l-ar fi întîlnit întîmplător pe stradă sau aiurea poate că și-ar fi zis : „Un bătrînel oarecare !“ Pe neașteptate, tot iscodindu-l, observă că Diță Marin se cam ferea să i se uite în ochi. Îl luă direct :

— Ia ascultă, *Telectualule*, ai ceva pe suflet ?

Celălalt tresări, îngrijorat de un gînd numai de el știut.

— De ce crezi asta ?

Cara îl îndemnă să mai bea ; ciocniră și băură împreună, apoi preciză :

— Nu ești tu omul care să te dai în vînt după prieteni ca mine... scriitori.

— Așa e ! nu se codi *Telectualu* să fie sincer.

— Să nu începi acum să-mi debitezi că un alt muribund mă cheamă la căpătîi ! îi aminti Cara cum se cunoscuseră.

— Vanghele, murmură Diță cu evlavie, Dumnezeu să-l ierte ! Și își făcu semnul crucii.

— Parcă nu credeai în Dumnezeu ?

— De cînd cu văduva... de cînd trăiesc și eu cu un picior în groapă, am început să văd lucrurile altfel.

— E clar... Te dai bine pe lîngă ăl de sus ! Cara lăsă cîteva minute să se scurgă în tăcere, în care vreme nu-și luă ochii de pe fața scofîlcită a borfașului. Apoi trecu din nou la atac. Tu, *Telectualule*, să nu crezi că mă duci... Ai ceva pe sufletul acela îmbătrînit și-n rele, și-n bune !

Telectualu mai luă o înghițitură de coniac, care-l aruncă în mrejele îngîndurării. Scriitorul nu-l tulbură : se mulțumi să-l studieze cu luare-aminte, silindu-se, printr-un joc al speculațiilor intelectuale, să-și imagineze cum îi va fi dat acestui om să iasă din scena vieții. Puțin mai tîrziu, își dădu seama că de fapt se gîndea la *Telectualu* ca la un personaj literar și nu ca la o ființă în carne și oase și se mohorî.

— Ascultă, scriitorule, aduse el deodată vorba, tu ai dibuit ceva... Am într-adevăr un *of* pe suflet.. ceva care mă apasă rău de tot. Bău parcă în neștire și iarăși nu mai scoase o vorbă.

Privindu-l, Cara gîndea că omul trebuie să fi ajuns într-o pasă de bani și, decît să fure, se gîndise să-i solicite lui sprijinul. „O să-i dau, dacă o să-mi ceară !“ decise la rîndul său Cara. În fond, lui îi datora în bună măsură succesul cărții „Soarele a murit în zori !“

— Ascultă, scriitorule, reluă Diță Marin, prin surprindere, fraza începută cu puțin timp înainte. Tu ce crezi, un mort poate să aibă două morminte ?

Deși era evident că *Telectualu* nu glumea, lui Cara îi veni totuși să rîdă : așadar, fostul borfaș nu venise să-i ceară bani. Zise :

— De două sau de mai multe statui, da, poate să aibă parte, dar de mai multe morminte, nicicum.

— Să știi că nu glumesc !

— Văd. Ți-am răspuns și eu foarte serios !

Telectualu puse paharul pe o policioară din apropiere, făcu cîțiva pași, se opri locului, iar de acolo îi aruncă scriitorului o privire obosită.

— Te înșeli, scriitorule !

— Fii, te rog, mai clar.

— La cutremur au murit mulți oameni, reluă Diță Marin discuția. Știu că și dintr-ai voștri s-au dus mulți.

Cara se înnegură și clătină cu tristețe din cap, confirmîndu-i că acesta era adevărul.

— E oare posibil ca una și aceeași familie să aducă flori la două morminte și să-l plîngă, de fapt, pe unul și același mort ?...

Cara găsi interesantă povestea cu mortul îngropat în două morminte ; ba chiar văzu în ea un bun început de roman.

— Hai, povestește-mi cum ai ajuns să descoperi chestia asta !

— Bagă de seamă, îngropat în două cimitire deosebite, îi atrase *Telectualu* atenția cu subită vioiciune în glas.

— Mort la cutremur ?

— Da, la cutremur... uite, să-ți istorisesc mai departe, dar cu o condiție... să-mi mai dai un strop de coniac, că ăsta-l tău e tare fain.

— Cu plăcere... E cea mai ușoară condiție. Cara luă sticla „cinci stele" și-i satisfăcu dorința. Poftim, servește ! Numai dă-i drumu' ! Nu mă fierbe !

— Știi cum sînt bătrînii. Curioși... Nici eu nu fac excepție de la regulă. Cred că, după cutremur, curiozitatea m-a îmboldit să fiu mai mult pe drumuri decît acasă... Am fost pe unde vrei și pe unde nu vrei : pe la blocurile prăbușite, pe la morgă, pe la cimitire... Am văzut multe, chiar prea multe.

Ca și în întîlnirile lor anterioare, Cara admiră vocabularul bogat al fostului borfaș, acuratețea frazei.

— Știi, scriitorule, începu *Telectualu* după ce mai sorbi cîteva înghițituri de coniac, primăria a stabilit două cimitire pentru cei morți la cutremur. Cel din Domnești și cel din Străulești.

— Acum aflu de cel din Domnești.

— Ei bine, azi e miercuri, 9 martie. Începînd de luni am trecut zilnic...

— Pe la ambele cimitire ? îl întrerupse Cara, de parcă n-ar fi auzit bine.

— Da !... recunoscu *Telectualu* cu oarecare mîndrie. Ba mai mult, m-am oprit în dreptul fiecărui mormînt.

— Ce te-a apucat ?

— Curiozitatea bătrînească de care-ți vorbeam. Surîse cu amărăciune, dezvăluind o gură pe jumătate știrbă. O roșeață cu reflexe vineții i se aprinsese în obrajii gălbejiți. Așa am ajuns să fac descoperirea cu mortu' și cu cele două morminte. Mă asculți, scriitorule ?

— Te ascult, cum să nu... îl asigură Cara și, într-adevăr, era foarte atent la fiecare cuvînt al musafirului.

— E jale mare !

— Știu, *Telectualule* !

— Ieri dimineață, așa cam în jurul orei douăsprezece, am fost la Străulești. La un mormînt plîngea o femeie în doliu. Presărase flori și plîngea.

— Era singură ?

— Singură... M-am apropiat și am citit pe cruce un nume — „Ciorogaru Tudor. Mort la 4 martie 1977". După masă, mă duc la Străulești. Acolo, ce să vezi ?! *Telectualu* vorbea ținîndu-și ochii plecați în pămînt. Aceeași femeie în doliu plîngea la un alt mormînt. M-am apropiat. Să vezi și să nu crezi... Pe crucea mortului era același nume : „Ciorogaru Tudor. Mort la 4 martie 1977".

Diță Marin dădu pe gît coniacul, cu o anumită înverșunare, apoi rămase mut și cu privirea împietrită. Lui Cara i se păru că *Telectualu* îi aștepta părerea în această afacere pe care e., se vede treaba, o socotea tenebroasă. Încercă să-i explice :

— Nu trebuie să te miri, *Telectualule*, erorile, în condițiile acestui dezastruos cutremur, sînt posibile. Pune-te și tu, pentru o clipă, în situația celor pe care statul i-a împuternicit nu cu înlăturarea avariilor, ci cu problemele astea... de identificare, de îngropare, de păstrare a unor evidențe.

Diță Marin ridică brațul și-l rugă să se oprească din peroație.

— Stai ! Stai ! Nu e numai atîta... Îți amintești — să știi că sînt bătrîn, da' memoria mea e încă bună, n-am mîncat multă carne la viața mea — îți amintești că după moartea lui Vanghele te-ai interesat cine-l vizita pe prietenul meu de la pîrnaie ?

— Da, da... îi confirmă Cara că nu uitase. Imediat după eliberare fusese căutat, nu-i așa ?

— Aha ! Aha !... Ei bine, țin minte că și pe ăla îl chema tot Ciorogaru Tudor.

Corneliu Cara simți deodată nevoia să se plimbe prin cameră : povestea îi plăcea și nu prea... Îi plăcea pentru că-i sugerase un început bun de carte polițistă. Și-i displăcea, căci ajunsese la concluzia că nici *Telectualu* nu a scăpat netraumatizat de la cutremur. Cum altfel putea să interpreteze rătăcirile lui prin cimitire, pe la morgă ? Ținu deci să-i spună :

— Mă bizui pe memoria ta cînd te întreb dacă mai ții minte zicala : „Nu-i numai un cîine scurt de coadă !" Cine știe cîți de Ciorogaru Tudor or fi existînd în București, în țară !?

— E unul și același !

Siguranța lui Diță Marin îl enervă și Cara aproape că se răsti la el :

— Mă, omu' lui Dumnezeu, cum poți să fii atît de sigur ?

— Uite că sînt ! ripostă celălalt copilărește, ceea ce-l făcu pe Cara să se întrebe dacă nu cumva coniacul își făcuse efectul. Dacă-i născut în 1916, așa cum scrie pe cruce, atunci avea șaizeci și unu de ani... Cam atîția numără și Ciorogaru de care-ți vorbesc.

— De unde știi ? se arătă iritat scriitorul. L-ai văzut vreodată pe Ciorogaru ăsta al tău ?

— Nu ! Da' nu ți-am povestit totul, continuă *Telectualu* pe tonul unuia care se știa vinovat de ceva. M-am luat după văduvă.

Cara se înveseli subit :

— Hai că-mi placi ! Ai prins gustul văduvelor.

Diță Marin, concentrat asupra gîndurilor sale, nu-i luă în seamă ironia și povesti mai departe.

— La poarta cimitirului o aștepta un „Volkswagen", iar la volan un bărbat... blond, cu ochelari fumurii.

— Ei, și ce-i cu asta ? îl luă Cara la rost.

— Păi dacă tot era acolo la volan, de ce n-a însoțit-o pe dumneaei la mormînt ? se încăpățînă *Telectualu* să-și urmărească ideea.

Cara făcu din nou cîțiva pași prin încăpere, reveni lîngă amicul său și-l întrebă cu blîndețe :

— Mai bei un pahar ?

— Nu ! Refuzul era categoric și scriitorul nu insistă.

— Explică-mi, *Telectualule*, în fiecare borfaș zace și un polițist ?

Fața boțită a musafirului schiță un zîmbet :

— Altminteri, cum ?

Cara oftă a disperare :

— Ce mă fac cu tine ?

— Nu cu mine, zise *Telectualu*, ci cu mașina...

O expresie de nedumerire se instăpîni pe fața rotofeie și bine hrănită a scriitorului.

— Cu care mașină ?!

— Da, cu „Volkswagenul" ! I-am luat numărul, îl informă Diță Marin și se apucă să se caute prin buzunare. În cele din urmă, găsi un bilet de tramvai și i-l întinse lui Cara.

— Ce să fac cu el ? Dacă ai niște bănuieli, du-te la miliție ! îl sfătui scriitorul, refuzînd să ia biletul.

— Eu ?! Să mă duc eu la miliție ?! se supără Diță, și să le sesizez chestia cu mortu' și cu cele două morminte ?!

— Și, mă rog frumos, de ce nu te-ai duce ?

— Am și eu principiile mele !

— E-te-te ! exclamă Cara mai mult uimit decît ironic. Principii de borfaș ?!

— De fost, îl puse *Telectualu* la punct, intrigat că era atît de greu înțeles. Uite ce e, n-ai decît să păstrezi povestea asta pentru tine. Poate că într-o zi chestia cu Ciorogaru o să-ți folosească. Pe mine să mă scuzi ! Își puse pălăria pe cap și începu să-i aranjeze borul.

Cara se repezi la dînsul, de parcă ar fi vrut să-l ia la bătaie :

— Stai ! Vrei să ștergi putina ? Unde ? Nevastă-mea ne așteaptă cu cina !

Telectualu își luă și pardesiul, dar nu și-l îmbrăcă, ci și-l așeză pe braț ; apoi, uitîndu-se în ochii sincer nedumeriți ai scriitorului, se explică :

— Știi, nu se cade să-ți silești nevasta să se așeze la masă cu un fost pușcăriaș, nu se cade... Nu te supăra, în privința asta sînt mai deștept decît tine. Dacă vrei, noi doi, altădată, într-alt loc... Mai ai „Fiatul" ?

— Mă, că ușor treci tu de la un subiect la altul. Mașina n-a avut nimic de suferit, că era în față. Doar aici, cum vezi, zidăria, bibliotecile. Da' de ce te interesează soarta „Fiatului" ?

— Poate că ne repezim amîndoi pe la cimitire și să vezi și tu cu ochii tăi cele două morminte, răspunse *Telectualu*, de parcă n-ar mai fi discutat pe seama acestei bizare întîmplări.

Scriitorul se gîndi că era cazul să se apere :

— Tu ce crezi, mă, despre mine ? Că n-am altă treabă decît să umblu prin cimitire și să mă ocup de ce ți se năzare ție ?

— Nu te pot sili, cum nici tu nu mă poți sili să cinez la tine, rosti el cu o nobleţe evidentă.

Gazda nu-l contrazise.

— O să te conduc.

Trecură prin sufrageria unde Camelia Cara aranjase o masă cu trei tacîmuri. Din fericire, în momentul acela gospodina casei se afla la bucătărie și scriitorul răsuflă ușurat. Totuși mai făcu o tentativă de a-l reține pe *Telectualu*, însă nu izbuti.

În vestibul, la lumina palidă a unui bec, Cara îl redescoperi pe Diţă Marin mai îmbătrînit şi parcă mai gălbejit decît pînă atunci. I se făcu milă de dînsul. Zise :

— Mîine dimineaţă am trei ceasuri libere. Cînd vrei să ne întîlnim ?

— La ora care-ţi convine ţie, vorbi *Telectualu* pe un ton firesc, de parcă s-ar fi aşteptat la această nouă decizie a scriitorului.

— Cam pe la unsprezece.

Telectualu îi apucă mîna şi i-o strînse în semn de mulţumire.

— La unsprezece şi jumătate te aştept la poarta cimitirului din Domneşti. Ştiam că o să te intereseze povestea.

— Pe dracu ! reacţionă Cara. Iar cînd *Telectualu* apucă clanţa şi deschise uşa, mai spuse : Mă, tu ai ceva cu mortu' ăsta !

Faţa fostului borfaş exprima iar o frămîntare adîncă, chinuitoare, ca o suferinţă întreţinută de o rană nevăzută. Exclamă stins :

— Poate... După care, vrînd parcă să scape cît mai repede de prietenul său, trase iute uşa în urmă.

Cîtva timp Corneliu Cara rămase în semiobscuritatea vestibulului, cu gîndul la omul de care abia se despărţise ; apoi, amintindu-şi de cele trei tacîmuri rînduite cu atîta grijă pe masa din sufragerie, i se adresă *Telectualului* în gînd : „Fugi, laşule, iar pe mine mă laşi singur cu Camelia... Ce-o să-i spun ? Cum s-o lămuresc ?“

2

La ora unsprezece şi jumătate, Cara opri „Fiat“-ul în dreptul cimitirului de la marginea comunei Domneşti. Constată cu o bucurie stăpînită că *Telectualu* îl aştepta. Îi plăceau oamenii punctuali, iar fostul borfaş îşi dovedise în cîteva rînduri punctualitatea. Coborî de la volan : ziua era răcoroasă, deşi pe cerul peticit cu nori se înălţase un soare dornic parcă să încălzească.

Telectualu îi ieşi în întîmpinare ; purta acelaşi pardesiu ca şi în ajun şi aceeaşi pălărie cu borul tras în jos, amintind de un gangster ieşit de mult la pensie. Îşi strînseră mîinile, iar Corneliu Cara prinse să-l iscodească. La lumina zilei îşi găsi prietenul şi mai copleşit de suferinţă. Intrară în cimitir

și scriitorul sesiză, din capul locului, o animație cu totul ieșită din comun. Niciodată nu văzuse într-un cimitir atîta omenire îndurerată.

În calitatea sa de ghid, *Telectualu* o luase cu cîțiva pași înainte. Privindu-l cum pășea adus puțin de spate, Cara își spuse : „De cînd îl cunosc, numai prin cimitire m-a purtat !“ Totuși nu regretă că-și părăsise masa de lucru ; imaginea cimitirului din Domnești, în aceste zile îndoliate, nu i s-ar fi relevat poate niciodată, dacă *Telectualu* n-ar fi intervenit în viața sa atît de solid fixată în tipicurile ei cotidiene.

Dăduse iarba. Mugurii sălciilor încolțiseră timid. În ciuda oamenilor care se mișcau într-un continuu du-te-vino, Cara avu impresia că dăinuia o liniște ce cădea întruna din cer. Și, în timp ce își urma călăuza, privea ca în transă cavourile, bătrînii și bătrînele îngrijind morminte vechi și mai noi.

Deodată, lui Cara i se dezvălui imensa parcelă cu mormintele celor decedați la cutremur și simți fiori furnicîndu-i șira spinării. Movile de pămînt reavăn... movilă lîngă movilă... Morminte pe care iarba încă nu apucase să încolțească. Cruci de lemn una lîngă alta, un lan imens de cruci... Mai văzu la vreo cincizeci de metri echipe de ostași deschizînd alte gropi... gropi în așteptare...

— Ține-te după mine ! i se adresă *Telectualu* cu glasul său răgușit mai mult de bătrînețe decît de băutură, ca și cum pînă atunci s-ar fi ținut după altcineva.

O potecă bătătorită despărțea două șiruri de morminte. *Telectualu* se opri deodată în dreptul unei movile de pămînt, peste care cineva presărase garoafe roșii și albe.

— Uite, aici ! îl informă Diță Marin.

Corneliu Cara se opri. Ochii i se îndreptară spre crucea lucrată în grabă, dealtfel ca și celelalte. O mînă stîngace sau, cine știe, poate obosită, scrisese cu vopsea neagră numele decedatului, anul nașterii și al morții. Ca și cînd Cara n-ar fi știut să citească, *Telectualu* îi silabisi :

— Cio-ro-ga-ru Tu-dor... Năs-cut în 1916... De-ce-dat la 4 martie 1977.

Zăboviră într-o reculegere totală, dureroasă, ca la mormîntul unei rude sau al unui prieten apropiat. Tot *Telectualu* fu cel care sparse tăcerea :

— Ei, acum că ai văzut, să mergem dincolo !

Cara îl urmă încet, cu prudență, printre mormintele atît de înghesuite.

— Parcă te grăbeai ? îi aminti fostul borfaş. Era morocănos şi pornit să se ia la harţă cu oricine. Nu uita că pînă la Străulești e o bucată bună de drum.

Scriitorul nu se lăsă chiar atît de lesne înduplecat. Era copleşit de tristeţea pe care nesfîrşitul şir de morminte şi de cruci o iradia ; pasul îi devenise dintr-o dată greu, ca de plumb. Abia după vreo douăzeci de minute se pomeni iarăşi pe drumul ce ducea spre poarta cimitirului. Ca şi la sosire, *Telectualu* o luase înainte, voind astfel să imprime acţiunii un ritm al său. Cara mări pasul şi-l ajunse din urmă :

— Mă, tu ai ceva pe suflet ? Îmi ascunzi ceva ?

Telectualu îi aruncă o privire întunecată şi, fără să se oprească, răspunse :

— Pe dracu', ce să am ?

Pînă la maşină nu mai schimbară un cuvînt.

— Ce-ar fi s-o lăsăm baltă ? propuse Corneliu Cara cu toată seriozitatea. Am văzut mormîntul. Te cred că există şi celălalt.

În ochii apoşi ai *Telectualului* se aprinse un licăr rău, de dispreţ. Zise, şuierînd printre dinţi :

— Te porţi ca un ciocoi ! Acu că te-ai pornit, du-ţi treaba la capăt !

Cuvîntul „ciocoi" îi căzuse cam greu lui Cara, dar nu avu încotro, se văzu nevoit să-l înghită şi să-l digere : aşa era jocul. Din punctul ăsta de vedere, Camelia avea dreptate : „dacă te prinzi în horă cu tot felul de indivizi dubioşi !" Cara îi întoarse şi el o căutătură afurisită.

— Uite ce e, pe mine nu mă duci ! Tu-mi ascunzi ceva. Simt că nu joci cinstit, în timp ce eu...

Telectualu îşi ţinea capu-n piept, ca un berbec gata să atace. După o scurtă chibzuinţă, vorbi împăciuitor :

— Uite, scriitorule, îţi promit că după ce trecem şi pe la celălalt mormînt, o să mă spovedesc !

— Bagă de seamă, îl avertiză Cara ameninţător, dacă mă duci !...

Celălalt i-o reteză, declarînd solemn :

— *Parol d'oner !*

— E în regulă ! se învoi Cara. Să ne grăbim !

Deschise portiera, se aşeză la volan, cu *Telectualu* lîngă el, şi ambreiă. Călătoriră în tăcere. De îndată ce maşina porni, fostul borfaş închise ochii, dar scriitorul era convins că se preface că doarme. Totuşi, nu-l tulbură.

„Ce naiba o fi cu el ? se întrebă Cara, tot cercetîndu-l cu coada ochiului. N-ar trage el așa de mine, dacă acest Ciorogaru nu l-ar interesa. Că numai prost sau ramolit nu e. Ce interese să aibă ? De ce își întîrzie spovedania ?“

Cara presimțea că ziua, așa cum se continua, va fi bogată în evenimente și asta îi ațîța interesul. Fu cît p-aci să-i tragă bătrînului un cot, dar se stăpîni.

Nu intră în București, pe cît fu posibil îl ocoli. Într-un tîrziu, după ce lăsase în urmă Calea Griviței, apăru în depărtare Străulești. *Telectualu* făcu și el ochi, semn că totuși nu dormise și că dorise doar să fie lăsat în pace.

— Bună dimineața ! îl luă Cara în tărbacă. Șoferul stă treaz la volan, iar tu îi tragi la aghioase !

— Vrei să trec eu la volan și tu să dormi ? propuse *Telectualu* flegmatic, ca un gentleman de pe malul Tamisei.

— Am ajunge la Străulești mult mai repede decît îți închipui !

De parcă acest ultim schimb de replici le-ar fi spulberat orice bază de discuție, se cufundară amîndoi într-o mutenie rece, încărcată inexplicabil de o tensiune vrăjmașă. Nici cînd intrară în cimitir nu schimbară o vorbă. Ca și la Domnești, Cara se lăsă călăuzit. Deodată, *Telectualu* se răsuci în loc și-i spuse cu înfrigurare :

— Uite-o ! E acolo ! Scriitorule, ai un noroc colosal !

Cara nu prea înțelese cum era cu norocul său colosal ; zări însă la o distanță apreciabilă, printre mormintele proaspăt săpate, o femeie îmbrăcată în negru. Presărase flori proaspete : garoafe albe și roșii. La rădăcina crucii, se deslușea pîlpîirea cîtorva lumînări.

— Ea e ? întrebă el prostește.

— Ce noroc ! Ce noroc pe capu' tău !

— Încetează odată ! Ce mă tot bați la cap cu norocul ăsta al meu ? se mînie Cara roșind de furie.

— Tu du-te acolo ! îl sfătui *Telectualu*, indiferent la mînia scriitorului. Fă-te că ești în căutarea unui mormînt și apropie-te de dînsa ! Eu o să mă țin mai la o parte.

Cara îi dădu ascultare (mult mai tîrziu avea să se mire de docilitatea sa) și se pomeni trecînd de la un mormînt la altul, citind numele celor decedați. Puțin mai tîrziu, se văzu lîngă văduva lui Ciorogaru. Își tampona ochii cu batista. Mai făcu cîțiva pași spre ea. Femeia îl auzi și întoarse capul spre el. Cara o salută timid și respectuos. I se răspunse și se apropie

și mai mult de mormînt. Desluși, înscrise pe cruce, aceleași date ca și pe cea de la Domnești. *Telectualu* nu greșise — potrivirea era perfectă.

Rămase într-o încremenire solemnă, ca și cînd l-ar fi cunoscut pe mort : cerceta discret chipul femeii — avea trăsături interesante. Cunoscînd psihologia celor îndureraţi de pierderea unor fiinţe apropiate, Corneliu Cara nu ezită s-o tulbure, întrebînd-o cu o voce moale :

— Soţul dumneavoastră ?

— Nu, domnule, e vărul meu ! răspunse ea abia auzit, ducîndu-și în neștire batista la ochi.

Lui Cara i se oferi ocazia să-i vadă și mai bine faţa : îl mira tinereţea ei, dacă avea patruzeci — patruzeci și trei de ani. Știind că în asemenea împrejurări dramatice oamenii loviţi de soartă simt nevoia să vorbească, să povestească de zeci de ori unul și același lucru, continuă cu îndrăzneală :

— Se afla într-un bloc ?

— Da, domnule, îngînă ea clătinînd cu durere din cap, în cel de pe Hristo Botev... Există o chemare a morţii, nu-i așa, domnule ?

Cara era atent la vorbele femeii și încuviinţă de formă.

— Înainte de cutremur mi-a dat un telefon... Nu era căsătorit, n-avea familie, de ani de zile își împărţea viaţa cu o prietenă din tinereţe. O poveste tristă de amor... Totuși locuiau separat. Vineri seara s-a dus la ea s-o vadă. De acolo mi-a telefonat, cu zece minute înainte de cutremur... Femeia oftă dureros, își duse batista la ochi. Și ce credeţi că-mi zice ? „Eu și Florentina am hotărît să ne căsătorim... să murim ca soţ și soţie !“ S-au prăpădit amîndoi. Vărul meu a fost găsit, am putut să-l identific. Prietena lui însă...

Cara era impresionat de ce-i era dat să asculte.

— Doamnă, vă rog să primiţi condoleanţele unui necunoscut.

— Mulţumesc ! zise ea, ascunzîndu-și faţa în batistă și se îndepărtă de mormînt fără să mai arunce o privire în urmă.

Cara se uită după ea, pînă ce o văzu pierzîndu-se pe aleea ce ducea spre poartă. Abia atunci își aminti de *Telectualu* și începu să-l caute. „Unde naiba a dispărut ?“ se întreba cuprins de o vagă presimţire. Își consultă ceasul ; se făcuse două fără un sfert. „Trebuie să apară, se încuraja el, ce dracu, doar și-a dat cuvîntul !“ Mai zăbovi locului, cercetînd împrejurimile. Cînd redescoperi numele mortului înscris pe cruce, cu păcură

parcă, se întrebă : „Cum s-a ajuns oare la situația ca un mort să aibă două morminte ?“ Revăzu în gînd chipul femeii îndoliate și regretă că nu își pusese în joc talentul de reporter pentru a obține din partea ei o explicație cît mai completă. Să fie oare la mijloc o eroare pur birocratică ? Poate... Femeia însă îi spusese textual : „Vărul meu a fost găsit, abia am putut să-l identific“. Dacă l-a identificat, cum a ajuns să-l îngroape simultan în două morminte ? Bănuielile lui Diță Marin păreau întemeiate. Dumnealui însă să binevoiască să dispară în cel mai ordinar stil posibil ! Și totuși scriitorul se încăpățîna să creadă că nu-l lăsase acolo „mască“. Minutarul înregistrase scurgerea altor zece minute. „M-a tras pe sfoară, își spuse Cara cu amărăciune. De ce ? De ce a făcut-o ?“ Mîhnit, își roti din nou privirile. Dispăruse de parcă intrase în pămînt, iar acolo, în cimitir, minunea era foarte posibilă.

Se hotărî, în sfîrșit, să plece. În drum spre poartă, se mai opri în cîteva rînduri să-l caute cu privirea. Zadarnic. Mai trăgea speranța să-l afle dincolo de zidurile cimitirului, așteptîndu-l la mașină. Grăbi deci pasul. „Fiat“-ul era la locul unde-l parcase. *Telectualu* însă lipsea. Acum nu mai avea nici o îndoială că urmărise un singur scop, să-i atragă atenția că decedatul Ciorogaru Tudor fusese un cunoscut de-al lui Chihaia-Vanghele, că-l vizitase odată, că, uite, pentru trecutul său politic, tipul are dreptul la două morminte ! „Te-am adus pînă aici, auzea Cara aievea glasul răgușit al *Telectualului*, poftește acum de te descurcă și singur !“

Se urcă furios la volan, căci aprecie concluzia ca fiind convingătoare. Porni mașina încet, scrutînd încă o dată poarta cimitirului prin oglinda retrovizoare. „Unde naiba ai dispărut, nefericitule ?“ Apăsă pe accelerator și încercă să dea totul uitării.

După un timp, pe măsură ce înainta spre centrul orașului, locul *Telectualului*, în mintea sa, fu luat de Camelia. La plecare, o anunțase că o să vină la masă cu un musafir și să aibă grijă să pregătească trei tacîmuri. (Fetele lipseau din București). Și, așa cum o știa pe Camelia, cu siguranță că-l ascultase. Va trebui să-i dea cîteva explicații. De unde să le ia ? Camelia îi va aminti cu ironie, dacă nu chiar cu răutate, că-i un prost, că oricine își propune poate să-l ducă de nas cu o ușurință uimitoare. Corneliu Cara suspină dezolat — era total lipsit de apărare. Da, da, de data asta va trebui să fie cavaler și să-i dea nevestei dreptate.

Acasă însă fu surprins cînd văzu rînduite pe masă doar două tacîmuri. Tăcu chitic. Nici Camelia nu scoase un cuvinţel în legătură cu absenţa musafirului făgăduit.Prînzul se desfăşura ca şi cînd niciodată n-ar fi fost vorba de un al treilea tacîm. Situaţia, gîndea Cara, devenise intolerabilă. Şi, pe cînd îşi înfigea linguriţa în tort, se răsti la nevastă-sa :

— De ce nu mă întrebi unde-i musafirul ?

— Pur şi simplu ştiam că n-o să vii cu el, îi răspunse Camelia fără supărare ; se ridică şi începu să strîngă de pe masă. Borfaşii, chiar şi ăia ieşiţi la pensie, sînt întrucîtva mai realişti decît tine.

— Iarăşi vrei să afirmi că sînt un naiv ! i-o luă Cara înainte, ridicîndu-se enervat în picioare.

— *Naiv* de dai în gropi !

Înciudat, scriitorul aruncă şervetul cît colo şi, după ce rosti un „mulţumesc“ sec, se îndreptă cu capul sus spre camera de lucru. Auzi în urmă vorbele pline de satisfacţie ale femeii :

— Mami, să ştii că ai şi de ce să-mi mulţumeşti !

În liniştea bibliotecii, Cara îşi regăsi calmul, judecata lucidă ; îi dădu dreptate Cameliei, propunîndu-şi să fie ceva mai circumspect în relaţiile cu necunoscuţii ce-i ieşeau în cale. Imediat însă se întrebă : Oare *Telectualu* mi-e chiar un necunoscut ? Refăcu în gînd ceasurile petrecute dimineaţă împreună. „Pe omul ăsta îl roade ceva ! Cred că l-a enervat şi faptul că-i dibuisem frămîntarea... Oi fi greşit eu cumva ! M-aş duce să-l caut, dar nici măcar unde stă nu ştiu !“ Trecu din nou cu gîndul la Camelia. Cum să nu-i dea dreptate ! Întreţinea relaţii cu un fost borfaş, îl urma prin cimitire, dădea crezare tuturor balivernelor lui ! „Naiv de dai în gropi !“ Ar fi dorit s-o contrazică, să-i arate că realitatea era cu totul alta : *Telectualu* însă îi prădase argumentele. Furios pe sine, părăsi hoţeşte locuinţa şi, după un vechi obicei, ieşi să umble hai-hui.

Reveni acasă după două ceasuri, obosit şi dornic de un ceai fierbinte cu multă lămîie. De cum intră, Camelia îl luă la rost :

— Pe unde-mi umbli, mami ? Ai plecat fără să spui o vorbă şi uite că ai fost căutat. Prietenul tău — borfaşul — m-a înnebunit, nu alta. De şase ori m-a ridicat din fotoliu...

— Ce voia ? luă Cara aerul unui om indiferent.

— N-am prea înțeles ce s-a petrecut între voi. Cică te-ar fi lăsat singur cu o văduvă într-un cimitir, printre morminte... Mă rog, treaba voastră, se arătă Camelia generoasă.

— Ți-a spus că o să revină ? întrebă Cara fără să-și ascundă curiozitatea.

— Nu, în schimb ți-a lăsat adresa. Zicea...

Corneliu Cara sări nerăbdător :

— Adresa ?! Unde-i ?

Lîngă telefon se găsea întotdeauna „caietul de serviciu", unde Camelia sau fiicele sale erau obligate, printr-un „regulament interior", să noteze cu conștiinciozitate cine și la ce oră îl căutase. Nevastă-sa îl trimise să consulte caietul. Citi : „Diță Marin, la d-na Frusina Băbălău, str. Foișor, nr. 101 (Cartier Vitan).

— Nimic altceva nu ți-a mai spus ?

— Nu !

— Cum ți s-a părut la telefon ? Agitat ? Nervos ? Disperat ?

De parcă ar fi dorit să cumpănească seriozitatea soțului ei, Camelia își întîrzie răspunsul, ceea ce bineînțeles pe Cara îl scoase din sărite.

— O soție de scriitor... începu el.

— Ia mai lasă-mă, mami, în pace, îl întrerupse ea, că atunci cînd te-am luat nu erai scriitor !

— În primul rînd, eu te-am luat și nu tu ! ținu scriitorul să restabilească adevărul istoric.

— Bine, bine, se învoi ea. Ți-a telefonat de șase ori, cred că de fiecare dată prietenul tău care-ți face rost de văduve prin cimitire a trecut prin mai toate stările citate de tine.

Cara sări peste ironia mușcătoare a soției și o lăudă :

— Așa da, trebuie să ai spirit de observație, memorie...

— Ultima oară mi s-a părut chiar foarte disperat.

Corneliu Cara nu mai așteptă nici o informație în plus, se repezi la ușă, din prag îi trimise Cameliei *o bezea* și-i strigă drăgăstos :

— Pa, dragă ! Să nu mă aștepți cu cina, că nu știu cînd o să mă întorc !

Cîteva minute mai tîrziu, „Fiat"-ul lui Cara țîșnea din fața casei și se avînta parcă în întîmpinarea înserării. Abia după ce a parcurs vreo doi kilometri și s-a înscris pe direcția Văcărești—Dudești, Cara se întrebă oarecum nedumerit de ce așa, dintr-o dată, a „încălecat" mașina și a pornit-o la

drum ? Doar *Telectualu* nu i-a lăsat nici o vorbuliță. Totuși fostul borfaș i-a dat adresa pe care nu i-a cerut-o. Cum trebuia înțeles faptul ? Nu echivala oare cu o invitație „Vino urgent !“?

Gonea constatînd că, după cutremur, odată cu înserarea, străzile se descongestionau, deveneau pustii. Conducea însă concentrat ,atent, căci luminile nu se aprinseseră încă și nici nu știa dacă se vor aprinde, iar din pricina asta întunericul cădea peste oraș, transformîndu-se repede în beznă.

Cunoștea cartierul și se orienta fără nici o dificultate. Din strada Mircea Vodă ieși în Calea Dudești, iar cînd ajunse în Piața Vitan, o coti la dreapta, intrînd direct pe strada Foișor. Din pricina întunericului, se văzu nevoit să coboare de cîteva ori în căutarea numărului 101.

Frusina Băbălău locuia într-o căsuță de cărămidă care se ținea încă bine, deși lesne îți puteai da seama că fusese construită de mult, poate chiar imediat după primul război mondial, dacă nu și mai înainte. Gardul din stradă era putred și, pe alocuri, căzut. Corneliu Cara deschise poarta, dar imediat înțelese că trebuia s-o susțină cu atenție, altfel s-ar fi prăbușit. De acolo însă, în contrast cu „soliditatea“ gardului, pornea spre casa aflată la vreo zece metri o potecă temeinic pietruită. Cara se îndreptă fără să șovăie spre ferestrele luminate : era convins că-l va găsi pe *Telectualu* șezînd la masă cu văduva lui.

Îi deschise o bătrînă planturoasă. Din ușă, scriitorul n-o văzu prea bine la față. O întrebă de „domnul Diță Marin“, iar ea îi răspunse că nu era acasă ; dar pe neașteptate, se interesă : „Nu cumva dumneavoastră sînteți domnul scriitor Corneliu Cara ? Primind un răspuns afirmativ, bătrîna se însufleți :

— Intrați, intrați ! îl pofti ea, că Diță al meu a lăsat ceva pentru dumneavoastră.

Vorbele bătrînei îl mirară : așadar, fostul borfaș de talie internațională era convins că, după ce-i va comunica adresa, se va deplasa de îndată la locuința lui.

Nimeri într-o odaie încărcată cu tot felul de vechituri, unde domnea un miros de igrasie. La lumina destul de anemică a lămpii de sub tavanul scund, Cara desluși fața măslinie a bătrînei ,apoi un punct albastru, ca de cerneală, plasat la rădăcina nasului, între sprîncenele-i groase și încă negre. Nu era natural, ci fusese cîndva făcut cu „uneltele“ tatuaju-

lui. Și tocmai punctul acela neliniști memoria lui Cara. Unde și cînd mai văzuse el semnul acela ?

— Mi-a zis, vorbi femeia cu o voce îngroșată din pricina tutunului, că dacă o să veniți, să vă dau...

Frusina Băbălău trecu într-o altă odaie — își urnea greu trupul — de unde se înapoie imediat cu o valiză tip diplomat și cu un plic. Bătrîna își reluă fraza exact de unde o întrerupse :

— Să vă dau *asta* și scrisoarea.

Pe plic era scris numele său cu mențiunea „Strict personal".

Corneliu Cara luă servieta nu fără o anumită stinghereală. Îi simți imediat greutatea : brusc, cîteva întrebări de care, în momentul acela, nu avea timp să se ocupe îl năpădiră dureros.

— El pe unde umblă ? se interesă Cara, iar timiditatea cu care îi ieșise din gură întrebarea îl șocă.

Bătrîna îl privea cu niște ochi obosiți și tulburi, mișcîndu-și bărbia în sus și-n jos, de parcă ar fi morfolit ceva între gingiile știrbe.

— A venit acasă pe la patru, n-a pus nimic în gură, a pregătit scrisoarea și *asta* (evident, bătrîna evită să pronunțe cuvîntul *servietă)* și a plecat iarăși, fără să-mi spună unde.

Fața mare, plină a Frusinei Băbălău era hașurată de riduri dese și subțiri. Un batic vechi cu flori decolorate, strins pe cap, lăsa să i se vadă un început de cărare ce-i despărțea părul cărunt. „E sigur, își zise, am mai întîlnit-o în viața mea... Unde naiba ?"

— Cînd vine, la orice oră o fi, să-mi telefoneze. Să-i spuneți că aștept.

Bătrîna dădu supusă din cap. Cara o cerceta cu o curiozitate profesională aparte și ar fi încercat să arunce momeala unei discuții, dar greutatea șocantă a servietei, precum și plicul bine lipit îl determinară să-și abandoneze intențiile.

— Vă mulțumesc, doamnă Băbălău. Noapte bună !

Femeia îl conduse pînă la ușă, apoi rămase în prag și-l urmări pînă ce-l văzu dincolo de poartă.

Abia în mașină, la volan, Cara își aminti că tot datorită *Telectualului* a intrat în posesia unei alte serviete — ce-i drept din plastic și tare scorojită — ce păstrase manuscrisul lui Chihaia-Vanghele. Ce-o mai fi închizînd acum această nobilă servietă-diplomat ? Nu porni mașina. Chinuit de curiozi-

tate, aprinse lumina, dădu să deschidă servieta — era încuiată. Deschise atunci plicul : din scrisoarea împăturită căzu o bucăţică de sîrmă de oţel. Avu nevoie de cîteva minute ca să înţeleagă că obiectul acela minuscul din palmă nu era alceva decît un şperaclu. Despături apoi scrisoarea şi citi rîndurile aşternute pe hîrtie de mîna dezobişnuită de a mai scrie a *Telectualului :*

„Scriitorule, iartă-mă că nu te-am aşteptat. În timp ce tu stăteai de vorbă cu văduva lui Ciorogaru, eu m-am dus să văd dacă în stradă o aşteaptă „Volkswagen"-ul. Fiindcă n-o aştepta, mi-am propus să mă iau după dînsa şi să aflu unde locuieşte. Din cauza asta am dispărut. Cînd o să ne vedem, o să-ţi povestesc ce am constatat. M-ai tot întrebat ce am pe suflet. Într-adevăr, am pe suflet un bolovan greu. Ţi-am dat cuvîntul de onoare că o să mă spovedesc. Servieta am manglit-o în noaptea cutremurului. Sînt un bătrîn înrăit şi scîrbos. Dracu să mă ia ! N-am rezistat vechilor metehne. Eram la cinematograful „Luceafărul" cînd s-a cutremurat pămîntul... Am ieşit în stradă şi am văzut pe Ghica blocurile care s-au prăbuşit. Servieta am cules-o de pe ruinele blocului „Continental". Dracu m-a pus ! Era încuiată. Am descuiat-o. Îţi las şi un „pui" de şperaclu. Uită-te şi tu în servietă. Eu n-am avut curajul să mă duc s-o predau la miliţie. Treaba ta ce-o să faci cu ea. Iartă-l pe păcătosu de *Telectual* că te-a pus pe drumuri şi-ţi dă bătăi de cap. Mîine la zece te caut la telefon, ca să te întreb dacă m-ai iertat.

DIŢĂ MARIN"

Corneliu Cara lăsă scrisoarea deoparte, pe banchetă, cu un oftat prelung. Ochii i se îndreptară spre servietă — nimic de zis, era din piele, cu o linie elegantă, frumoasă. Fără îndoială că trebuie să fi fost de provenienţă străină. Tot cercetînd-o, Cara îşi spuse scărpinîndu-se la ceafă : „A manglit-o ! Incurabilul ! Iar acum îi lipseşte curajul de a se duce la miliţie. Îmi lasă mie pe cap beleaua..." Înciudat că se vedea în situaţia de a-i da din nou dreptate Cameliei, porni maşina.

Îşi propuse să intre în casă vesel nevoie mare, fredonînd singura melodie pe care, de-a lungul anilor, izbutise s-o memoreze : „Lalele, lalele, frumoasele mele lalele !" Îşi drese

glasul, descuie ușa și intră. În sufragerie, îl aștepta o primă surpriză : masa era pusă pentru trei persoane.

— Ce-ai rămas așa cu gura căscată ?

— Trei tacîmuri ! își mărturisi el nedumerirea, dînd uitării teatrul pe care intențioanase să-l joace.

— Ce te miri așa ? N-ai tu un prieten cîndva căutat de polițiile din toată Europa ?

— Nu ți-am ascuns niciodată acest adevăr, o zeflemisi și el cu dulceață în glas.

— Știu, mami ! Acum un sfert de oră, *acest adevăr* te-a căutat din nou la telefon și pentru că nu te-a găsit, și-a anunțat vizita. Pot să te informez că, de data asta, gîfîia de parcă l-ar fi fugărit cineva.

— Ia te uită ! exclamă Cara bucuros.

— M-am gîndit că dacă tot vine, să mai pun un rînd de farfurii la masă.

— Camelia, drăguță, din proprie inițiativă ?

Soția nu-i băgă în seamă încîntarea arătată cu atîta dărnicie. Părea atrasă de cu totul altceva.

— Mami, cînd ai plecat de acasă parcă nu aveai nici o servietă cu tine ! Cara își privi admirativ servieta. Cînd ți-ai cumpărat-o ?

— De unde să-mi cumpăr un asemenea obiect ? E din recuzita lui Kojak, dragă. Puse servieta pe masă, între două tacîmuri, așteptînd ca femeia să-l ocărască, dar Camelia căzuse într-o așteptare mută.

„S-o deschid sau nu ? se întrebă Cara mistuit de flăcările curiozității. Sau poate că ar fi bine să-l aștept pe *Telectualu*, să-i las lui cinstea asta ?“

Camelia nu se mai putu stăpîni și-l întrebă :

— Ce-i în ea ?

— Cum ce ? Mai întrebi ? începu bărbatul să interpreteze un rol împrumutat din serialele americane. Dacă servieta e luată din arsenalul lui Kojak, după părerea ta, ce se poate găsi în ea ?

— Bani ! răspunse prompt Camelia. Dolari ! Bancnote de dolari rînduite frumușel, ca să impresioneze ochiul.

— Vezi că știi ? o lăudă el înveselit. Apoi, cu expresia unui prestidigitator ce-și execută numărul, scoase șperaclul dăruit de *Telectualu* și i-l arătă, îndemnînd-o : Priviți, vă rog ! Iau acest ac, îl introduc... Se aplecă ușor, vîrî șperaclul în

încuietorile servietei, deschizîndu-le pe rînd. Vă rog, atenție! Hocus! Pocus!

Nu ridică brusc capacul, ci încet, ținînd în mod deliberat să ațiță nu numai curiozitatea femeii, ci și pe a sa. O expresie misterioasă i se întipări pe chip. Deodată păli și lăsă capacul să cadă la loc. Ochii pînă atunci jucăuși i se umplură de groază.

— Mami, ce-i cu tine? se sperie Camelia, sesizînd imediat că soțul își ieșise din rol.

Cara arătă îngrozit, cu degetul, spre servietă, fără să fie în stare să rostească un cuvînt.

— Nu mai înțeleg nimic! Te-ai făcut ca lămîia...

Cu greu, scriitorul bîigui:

— Știi ce-i... Știi ce-i acolo?

— De unde să știu, mami?!

— Bani! murmură Cara. Bani... Bancnote... Încurajat parcă de propriile cuvinte, ridică în sfîrșit capacul, lăsînd servieta deschisă. Camelia scoase un țipăt de uimire și-și duse mîna la gură. Întocmai ca într-un film cu Kojak, în servietă se aflau rînduite frumos, cu meticulozitate, teancuri de bancnote românești, noi-nouțe.

— În prima clipă, am crezut că sînt dolari! îi mărturisi Camelia redobîndindu-și calmul. Mami, de unde i-ai luat?

Întrebarea îl trezi pe Cara la realitate; zîmbi sarcastic și-i răspunse pe un ton misterios:

— I-am furat cu băieții mei, pe baza unui plan conceput de mine. Eu sînt creierul. Poți să fii mîndră de mine! Lovitura am dat-o la Banca de investiții literare și artistice din Chitila.

— Ai înnebunit, mami! se neliniști Camelia gîndindu-se la relațiile soțului cu fostul borfaș.

Deasupra bancnotelor de o sută, Cara văzu un bilețel scris de mîna lui Diță Marin. Înainte de a-l citi, zise aruncîndu-i femeii o privire dură, de gangster:

— Tot te plîngeai că n-ai mărunțiș de coșniță. Poftim! Sînt ai tăi!

Biletul *Telectualului* îl informa: „Sînt 50 de pachete a cîte 10 000 lei. Total 500 000 lei. Sînt falși, abia scoși de sub tesc. Expertiza a făcut-o un coleg de pîrnaie, un falsificator celebru de pe vremea lui Antonescu, Pic Mamina zis „da Vinci". Servieta are un fund dublu: acolo o să găsești tot felul de documente. „Da Vinci" susține că și alea sînt false".

Telectualu nu se iscălise, dar scrisul era al lui, identic cu cel de pe prima scrisoare. Citi și reciti biletul. De la o lectură la alta, începu să realizeze grozăvia situației. Umorul îi pieri cu totul și din nou Camelia îl văzu îngălbenindu-se. Cu gîndul la *Telectualu*, îl mustră :

— Ți-am zis de atîtea ori să nu mai primești pe oricine în casă !

— De data asta, tu l-ai invitat la cină ! îi reproșă el cu seriozitate și, pe neașteptate, răsturnă conținutul servietei pe masă.

Camelia izbucni speriată :

— Ce faci ? O să spargi farfuriile. Sînt „Rosenthal" !

— Dă-le-ncolo de farfurii și tacîmuri ! i-o întoarse Cara furios și preocupat să descopere fundul dublu al servietei. Sub ochii năuciți ai soției ieșiră la iveală documentele semnalate de *Telectual*.

— Pașapoarte ! murmură Cara în șoaptă.

— Pașapoarte ! reacționă și Camelia ca un ecou.

— Trei la număr ! În alb, o informă el. Trei buletine de identitate !... Trei livrete militare ! Trei certificate de naștere...

— Toate în alb ?

— Toate !

— Mami, eu zic să-ți aduni repede marfa și s-o cari și mai repede la miliție, îl sfătui ea, sincer înspăimîntată de darul senzațional al *Telectualului*.

Cara o privi pieziș, cu tandrețe :

— Și o să mă aștepți cu cina, chiar dacă o să întîrzii un an-doi ?...

— Ție-ți arde de glume, dar presimt că „intelectualu" ăsta al tău te-a vîrît într-o belea.

Bărbatul nu-i mai răspunse. Se apucă tacticos, în tăcere, să pună totul la loc, cu aceeași acurateță : mai întîi documentele, apoi teancurile de bancnote. Regăsindu-și umorul, Cara i se adresă nevestei cu un timbru voit dramatic :

— Să știi, iubito, că nu-i deloc ușor să umbli cu pachete de zece mii și să le „zidești" în servietă !

Nici Camelia nu se lăsă mai prejos și-i replică :

— Zi mersi că nu-s fișicuri cu monede de un leu.

Închise servieta, o încuie, o apucă de mîner și rămase cu ea în mînă, ca și cînd s-ar fi pregătit să plece.

— Cum îmi stă, draga mea ?

— Ce-ai de gînd să faci cu banii ? începu Camelia să-l chestioneze.

— Cu banii ăștia falși, iubito ! Am uitat să-ți precizez.

Femeia rămase din nou năucită :

— Falși ?

— Cum îți zic !

— Bine... Ce-ai de gînd să faci cu banii ăștia falși ?

Cara ridică servieta în aer, ca să fie mai bine văzută și, amintindu-și de o replică din serialele americane, declară cu patos :

— „Sîntem bogați, iubito. Vreau să începem o viață nouă !"

Se auzi țîrîitul soneriei de la ușă ; amîndoi tresăriră.

— El e ! zise Cara bucuros. Ține tu servieta, mă duc eu să-i deschid.

— Să mă omori și nu pun mîna pe servietă ! reacționă Camelia scîrbită și făcu, întru apărare, un pas înapoi.

Soneria se făcu din nou auzită. Cara ascunse servieta sub masă și se duse să-i deschidă *Telectualului*. În prag însă nimeri peste un tînăr, prieten cu una dintre fiicele sale. Îl informă la repezeală că Tina încă nu venise de unde era plecată, după care se întoarse dezamăgit în sufragerie.

— Nu cred că *prietenul* și *complicele* tău o să mai vină la cină, fu Camelia de părere. Spune-mi, ce-ai de gînd cu servieta ?

Cara îi zîmbi cu șiretenie, se duse la telefon, ridică receptorul, formă un număr și așteptă.

3

Corneliu Cara se trezi mai devreme decît de obicei, chinuit de un vis a cărui desfășurare îi declanșase în somn un plîns nervos. Știa că nu-i firesc ca un bărbat în vîrstă, așa cum se considera el de la o vreme, să plîngă cu sughițuri, cum numai în copilărie mai plînsese. Era tot ce își mai amintea din lumea visului. Se dădu jos din pat indispus. Nu-i împărtăși Cameliei nimic din starea în care îl adusese somnul. Indispoziția nu-l părăsise nici măcar după ce-și încheiase treburile de dimineața și părăsise locuința pornind în viteză, la volanul „Fiat"-ului, în direcția cartierului Vitan. Se anunța o zi ca și celelalte : învăluită într-o pulbere cenușie stîrnită de basculantele încărcate cu moloz și care-l depășeau una după alta.

Cara gîndea cu amărăciune că va mai trece multă vreme pînă ce Bucureştiul îşi va redobîndi chipul senin de altădată. Apoi îi reveni în minte servieta-diplomat şi, deşi o ştia în dreapta lui, pe banchetă, tresări îngrijorat, ca şi cînd ar fi uitat s-o ia cu dînsul sau i-ar fi dispărut. Întîmplarea nu l-ar fi răscolit dacă *Telectualu* n-ar fi fost atît de misterios : îi erau necesare explicaţiile sale orale, nu cele scrise, deşi nici acestea nu erau de ignorat. Îl chinuiau cîteva întrebări, căci odată cu servieta voia să ofere colonelului Panait şi o imagine clară în legătură cu relaţia *Telectualu* — obiectul şterpelit. Trăgea speranţa că-l va convinge pe fostul borfaş să-l însoţească şi să dea o declaraţie absolut necesară.

Pe Frusina Băbălău o găsi la fereastră : o deschisese larg şi-şi punea aşternutul la aerisit. N-avea pe cap nici o broboadă şi nici nu se pieptănase. Fuma cu ţigara lipită de buzele cîndva cărnoase. Faţa ei mare, ţigănoasă, cu acel punct albăstrui de la rădăcina nasului, îl obligă pe Cara să-şi pună din nou întrebarea : „Cînd şi unde am mai văzut-o ?“ Nu intră în casă, căci bătrîna, de cum îl văzu, îl informă :

— Diţă n-a dat toată noaptea p-acasă !

Cara se opri în dreptul ferestrei şi exclamă mirat :

— Toată noaptea ?

— Da, domnule... Nu ştiu ce să cred. Cînd a plecat mi-a zis că se întoarce imediat şi nu s-a mai întors.

Vocea ei nu trăda nici îngrijorare, nici spaimă. Fără îndoială că de-a lungul existenţei sale văzuse destule, dacă-l poftise pe fostul borfaş să convieţuiască sub acelaşi acoperiş.

— A mai lipsit nopţile de-acasă ?

— Nu mai e tînăr ca să lipsească...

— Unde şi-o fi petrecut noaptea ? Că am mare nevoie de el.

Văzut din curte, capul bătrînei, aşa ţigănos şi cu părul cărunt, părea desprins de corp şi aşezat pe pernele albe puse la aerisit.

— Ei, ce zici, unde să se fi dus ?

— Nu ştiu...

— Ce prieteni are ?

— N-are... Bătrîneţea l-a potolit.

— Cînd o să vină, spuneţi-i să mă caute...

Bătrîna îşi miji ochii ; ţigara continua să fumege lipită de colţul gurii. Apoi zise cu un calm de parcă de mult s-ar fi aşteptat la acest deznodămînt :

— Diţă n-o să mai vină !

— De ce eşti atît de sigură ? se revoltă Cara stăpînit.

— Uite aşa îmi zice mie sufletul.

Lui Cara i se păru de prisos să continue discuţia. Mulţumi şi se retrase spre maşină, sub impresia celor auzite. Aşadar, *Telectualu* s-a dat la fund. L-a dus cu... preşu ? Mai întîi l-a atras prin cimitire, ca pe urmă să-i pună în braţe o belea — un obiect furat de dînsul de pe dărîmăturile unui bloc. Dacă bancnotele acelea n-ar fi fost false, poate că n-ar mai fi bătut niciodată la uşa casei lui...

În timp ce ieşi din nou în Calea Dudeşti, Cara începu să se gîndească la apropiata întîlnire cu colonelul Panait. Nu pica deloc bine pe capul lui. Presupunea că şi fără el, şi fără servieta doldora de bancnote false, autorităţile aveau destulă bătaie de cap cu consecinţele grave ale cutremurului. Nu avea însă de ales. Poate i-ar fi scutit de prezenţa sa şi ar fi dus servieta la miliţie, însă din pricina paşapoartelor în alb, pe care „da Vinci“ — nu mai auzise de un asemenea falsificator — le apreciase ca fiind şi ele „fabricate“, s-a hotărît să le predea securităţii. Acolo va căuta să fie scurt, concis, să nu-l reţină prea mult pe colonelul Panait. Pe urmă, treaba lui...

În timp ce îşi conducea atent „Fiat“-ul, Corneliu Cara îşi făcu planul vizitei. După ce le va explica cum intrase în posesia „comorii“, le va preda frumuşel servieta, scrisoarea, biletul I.T.B. pe care *Telectualu* notase numărul „Volkswagen“-ului, şi gata. Maurul şi-a făcut datoria, maurul poate să se retragă acolo unde-i este locul — la masa de lucru.

Maiorul Frunză îl aştepta la „Informaţii“ şi primul lucru pe care scriitorul îl observă fu tristeţea grea de pe chipul altădată vesel al ofiţerului la care ţinea atît de mult. După ce îşi strînseră mîinile, puternic, bărbăteşte, Frunză îşi coborî privirile spre servieta din mîna lui Cara şi rosti :

— Frumoasă servietă !

— Da, îţi place ?! replică scriitorul surprins de observaţia ofiţerului.

— De unde o ai ?

Curiozitatea lui Frunză îi trezi scriitorului un gînd năstruşnic. Luă aerul unui om blazat de cît călătorise în lumea largă şi-i răspunse :

— A ! Cînd am fost ultima oară la Londra ! Se aştepta ca Frunză să scoată o exclamaţie de uimire sau aşa ceva. În

orice caz, nu-şi imagina că la auzul celebrei metropole britanice, o să rămînă nepăsător, de aceea ţinu să sublinieze pe acelaşi ton : Am cumpărat-o la Londra. Are o distincţie... M-a atras din capul locului şi m-a făcut să-mi scot lirele din buzunar, fără să mă mai tocmesc.

Frunză părea mai mult impresionat de servietă decît de aerul voit cabotin al lui Corneliu Cara.

— Să mergem ! îi propuse ofiţerul. O să ne oprim mai întîi la maiorul Lucian.

Sesizînd oboseala lui Frunză, scriitorul se refugie în tăcere. Urcară cîteva etaje, căci ascensorul se afla în revizie tehnică.

Se bucură cînd îl văzu pe maiorul Lucian Viziru ieşindu-i în întîmpinare, lăudîndu-i punctualitatea. Cara îi strînse mîna, apoi se apucă să cerceteze zidurile crăpate ale încăperii. Deodată, observă schimbul de priviri dintre cei doi ofiţeri, dar nu acordă faptului nici o semnificaţie. Se miră însă cînd îl auzi pe maiorul Lucian declarînd :

— Îmi place servieta dumitale ! Se găseşte cumva de vînzare în comerţ ?

— Aş ! Am cumpărat-o la Londra ! se lăudă Cara. Mai aveam cîteva lire şi...

— Are o distincţie... diplomatică !

Aprecierea veni din partea lui Frunză şi Cara se bucură în sinea sa că fusese formulată cu o vagă ironie, semn că oboseala nu-l dovedise complet.

— Tovarăşul colonel Panait ne aşteaptă, spuse Lucian şi-l luă de braţ pe Corneliu Cara.

Străbătură tustrei un culoar şi curînd intrară în biroul colonelului Panait. Acesta îl întîmpină încîntat :

— Fii binevenit ! Îşi strînseră mîinile. Cara îl găsi îmbătrînit, dar ochii, cu licărul lor tăios, mărturiseau o energie tinerească.

— Îmi cer scuze că vă deranjez, simţi scriitorul nevoia să se explice.

— Să spun că nu sîntem ocupaţi, zise Panait cu prietenie, ar însemna să nu fiu sincer cu dumneata. În acelaşi timp însă am înţeles că dacă ceri să mă vezi taman în zilele astea atît de grele, e vorba de ceva foarte important. Deodată, la un semn al lui Lucian — Cara observă fără nici un echivoc gestul ofiţerului — Panait întrebă : Ce-i cu servieta asta, e a dumitale ?

— Am cumpărat-o la Londra ! își debită Cara în continuare minciuna.

— La Londra, zici ?! se miră colonelul și, fără să mai rostească vreun cuvînt, se îndreptă spre singurul Fichet din încăpere și scoase de acolo o servietă asemănătoare cu cea din mîna scriitorului. Panait ocoli biroul, veni cu ea la masa de lucru și o așeză sub ochii lui Cara. Acesta înțelese ce se urmărea și-și puse și el servieta alături de cealaltă. Le cercetară în tăcere, fără să se atingă de ele și nu le veni prea greu să constate că erau identice. Ochii cenușii ai colonelului se plimbară iscoditori pe fețele celor doi ofițeri.

— Precum vedeți, sînt siameze ! spuse Lucian.

— Da, stranie coincidență, se miră colonelul uitîndu-se la oaspetele lui.

— Într-adevăr, sînt la fel ! fu și Frunză de aceeași părere.

Excitat de neașteptata reacție a celor trei ofițeri de securitate, Cara uită planul ce și-l făurise și, ofensat parcă de faptul că se încerca să se tragă un semn de egalitate între servieta *lui* și cea a *lor*, sări supărat :

— Cum ați zis ? Că sînt la fel ? Pardon ! Să-mi fie cu iertare. Nu cred nici în ruptul capului că pot să fie... siameze. Scoase din buzunar șperaclul lăsat de *Telectual* și, imitîndu-l pe Iosefini sub privirile intrigate ale celor trei, descuie închizătorile, rostind cu încîntare în timp ce înălța capacul servietei : *Voilà :* 500 000 lei ! Jumătate de milion ! Ridică un teanc de bancnote și-l flutură în aer ca un argument suprem. 50 de pachete a 10 000 lei !

Și pentru că cei trei ofițeri nu-și reveniseră din uimire chiar atît de repede, Cara se apucă să scoată liniștit pachetele și să le stivuiască lîngă servietă... Primul care își recăpătă glasul fu maiorul Frunză :

— Tovarășe colonel, îmi permiteți să-l ajut pe tovarășul Cara ?

— Nu știu dacă tovarășul Cara e de acord.

— De acord ! De acord ! aprobă scriitorul cuprins de frenezia situației ce se crease. De acord, mai cu seamă că sînt falși.

— Falși ?! exclamară simultan Panait și Lucian.

— Că dacă nu erau, îi aduceam aici ? La C.E.C., tovarăși, îi duceam ! preciză Cara, fără să se oprească din îndeletnicire.

Frunză, ghicind că musafirul lor le mai rezervă o surpriză, trecu să-i dea o mînă de ajutor. În felul acesta, se ajunse mai repede la fundul valizei.

— Vă rog să mă urmăriţi cu atenţie, ceru Cara, inutil de fapt. Apoi, cu o abilitate care-l miră şi pe el, dezvălui ascunzătoarea servietei. Acum mai susţineţi că sînt... siameze?

Se lăsă brusc o linişte cosmică, de parcă tuspatru s-ar fi găsit într-o navă ce pătrunsese, în sfîrşit, în tăcerile veşnice ale neantului. Într-un tîrziu, colonelul Panait luă în mînă un paşaport şi-i înţelese imediat valoarea.

— Paşapoarte, buletine de identitate, livrete, acte de naştere, enumeră Cara. Trei... trei... trei...

Documentele trecură dintr-o mînă în alta.

— Şi acum, tovarăşe Cara, lămureşte-ne şi pe noi ce-i cu acest mic arsenal tehnic, îl invită Panait fără să-şi ascundă tulburarea. Să luăm loc.

Se aşezară la masa de şedinţe, într-o rînduială care anula tradiţia de pînă atunci. În stînga lui Panait luă loc Corneliu Cara, iar maiorul Lucian trecu de partea cealaltă a mesei, între Frunză şi colonel.

Cara aşteptă să-l vadă pe Panait luînd din paharul de plastic un creion colorat pentru a deschide astfel, oficial, discuţia, dar acesta se mulţumi, spre nedumerirea oaspetelui, să-şi lase capul spre umărul drept, să-şi încrucişeze braţele la piept şi să spună:

— Te ascult!

Cara făcu pe scurt istoricul revederii cu Diţă Marin zis *Telectualu*, apoi descrise, evitînd amănuntele care ar fi prelungit inutil relatarea, prezenţa misterioasă a celor două morminte şi felul în care intrase în posesia servietei. Încheie subliniind:

— N-a mai dat pe casă, pe mine nu m-a mai căutat. Impresia mea este că povestea cu servieta l-a speriat rău de tot şi a şters-o.

Panait citi mai întîi scrisoarea adresată lui Cara, apoi bileţelul lăsat de *Telectualu* în servietă, zăbovi puţin şi asupra biletului I.T.B. cu numărul „Volkswagen"-ului. Se ridică de la masa de şedinţe fără nici o explicaţie şi, urmărit de ceilalţi, se duse la unul din telefoane şi formă un număr. Îi auziră vorbind:

— Alo, Marcule, tu eşti? Te salut, frăţioare! Panait la aparat. Ce să fac? Ce faci şi tu! Uite că am nevoie de spri-

ginul Miliției. Ei, se mai întîmplă... Mă, uită-te acolo, prin fișierul tău... A existat un falsificator Pic Mamina, zis „da Vinci“ ? Ce spui ? Că n-ai nevoie să consulți fișierul ca să-mi răspunzi ? Bravo ție ! Da, da... Deci există, a stat și închis și a „ieșit la pensie“. Îți mulțumesc...

Reveni la locul său și, oftînd, se uită cu atîta compasiune la scriitor, încît acesta simți cum i se strînge inima.

— Deci asta era ?!

— Cam asta ! recunoscu Cara. Nu credeți că-i destul ?

Colonelul zîmbi trist și își întoarse privirile către cei doi colaboratori, ca și cînd ar fi vrut să le spună : „Vedeți de unde sare iepurele ?“ Apoi își întoarse din nou fața spre scriitor :

— Ciorogaru Tudor... Două morminte... „Volkswagen-ul“... Servieta... Dispariția lui Diță Marin...

— Exact ! zise Cara, mulțumit parcă de exactitatea enumerării.

— *Telectualu* ține foarte mult la dumneata, constată Panait fără pic de ironie.

— Dacă ar fi ținut, m-ar fi scutit de „averea“ asta, se apără Cara îndrăznind să întrebe : Cele două serviete sînt într-adevăr „siameze“ ? Se înrudesc ?

— Că sînt „siameze“ nu încape nici o îndoială. Colonelul aruncă o căutătură spre servieta lui Savel Demetriad, ridicată după dispariția acestuia, din camera 220. Rămîne însă să stabilim dacă există vreo legătură între una și alta.

Lucian vru să intervină : „Cum să nu, există ! *Telectualu* a furat servieta de pe ruinele „Continentalului“. Dar nu-și îngădui o asemenea îndrăzneală care, în momentul acela, ar fi echivalat și cu o abatere de la regulament.

— Iar eu acum ce fac ?

Colonelul Panait zîmbi, căci desluși în întrebarea scriitorului o disperare, justificată pînă la un punct.

— Trebuie să recunosc că *Telectualu* te-a pus într-o situație cam neplăcută. Pe noi, de asemenea... De ce și pe noi ? Pentru că ne vedem nevoiți să te rugăm să ne dai în scris cele petrecute.

— Bine, bine, dacă credeți că-i cazul vă scriu și o carte pe marginea întîmplării...

Cei trei ofițeri izbucniră în rîs, ceea ce stîrni mirarea lui Cara.

— Nu, tovarășe Cara, nu-l vorba să ne scrii o carte, ci o declarație. Ce să-ți fac ? continuă Panait compătimitor. În loc să-ți cauți prietenii printre cei de breasla dumitale, îi cauți printre foștii infractori.

— Nu-i caut eu, ci mă caută ei pe mine ! rîse, în fine, și Cara. Iar perspectiva scrierii declarației nu-i deloc îmbietoare.

— Ne-ai adus o jumătate de milion.

— Bancnote false ! aminti Frunză.

— Bine, vă dau declarația .Vă rog însă să mi-l găsiți pe *Telectualu*.

— Sîntem direct interesați să dăm de el, preciză Panait. Mulțumidu-ți că te-ai gîndit la noi, o să te rog să treci în biroul maiorului Lucian și să ne scrii declarația. O să te însoțească maiorul Frunză. Se ridică urmat de ceilalți. Dumneata, Lucian, rămîi pe loc.

Pregătindu-se să iasă din cabinetul colonelului Panait, Corneliu Cara observă mai în glumă, mai în serios :

— Să știți că nu i-am numărat !

În schimb, Panait îl sfătui, cu o seriozitate fără echivoc, să sublinieze în declarație și acest amănunt, după care îi strînse scriitorului mîna.

Colonelul rămase în picioare, îngîndurat, cu ochii pe stiva aceea de bancnote, apoi luă la întîmplare unul dintre cele trei livrete militare și, cu el în mînă, se răsuci spre Lucian :

— O fi servieta lui Tevi ?

— Doar Tuți Crăciunescu mai poate să ne precizeze !

— Ciorogaru Tudor ! Numele ăsta nu-ți spune nimic ?

Lucian își ridică fruntea și întîlni ochii șefului, adumbriți de cîtva timp de cearcăne bolnăvicioase.

— Nu ! mărturisi el.

— Chiar dacă-l asociezi cu cel al lui Vanghele-Chihaia ?

— Chiar !

— Trebuie consultat totuși fișierul, îi indică Panait. Numele ăsta are o anumită rezonanță, sînt sigur că l-am mai întîlnit.

— Dacă-mi ordonați, aș putea...

— Nu, nu, îl întrerupse colonelul, mai curînd aș vrea ca tu să-l iei pe Cara, bineînțeles după ce o să termine de scris declarația, și să vă deplasați împreună la cele două cimitire. Relatările se cer verificate. Se apropie de cele două servicte

și le studie îndelung. Constată, printre altele, că amîndouă aparţineau aceleiaşi fabrici belgiene. Clătină meditativ din cap : identice ! Numai că asta adusă de Cara are amenajat un fund dublu. Oftă iarăşi, la fel de dureros. Bani ! Documente ! Cui să fi aparţinut servieta ? Şi care să fi fost destinaţia acestor „fonduri" ? Se uită înnegurat, pe sub sprîncene, la Lucian.

— Este absolut necesar să-l găsim pe Diţă Marin, spuse Lucian. Ne sînt necesare cîteva amănunte pe care numai el ni le mai poate furniza.

— Trebuie să-l găsim şi pe „da Vinci" ! Îşi frecă nervos barba, mormăi ceva, şi Lucian înţelese că şeful înjura în stilul său, fără să se facă auzit. Se duse fără chef la telefon, formă un număr şi, cînd de la celălalt capăt al firului i se răspunse, spuse : Să trăiţi, tovarăşe general ! Sînt colonelul Panait. Vă rog să mă primiţi, căci am să vă prezint un raport important. Mulţumesc !

Puse receptorul în furcă, apoi i se adresă lui Lucian :

— Hai, ajută-mă să pun „toată avuţia" asta înapoi în servietă.

4

Ministerul de Interne
Serviciul Siguranţei
Fişierul M.L.

STRICT SECRET

FIŞA NR. 43
întocmită la 13.XI.1945
de comisarul Matei Ilie

Numele : **Ciorogaru.**
Prenumele : **Tudor.**
Prenumele părinţilor : **Dumitru, Sevastiţa.**
Născut : **1916, august 14, Bucureşti.**
Studii : **Absolvent al liceului „Gh. Lazăr". Se înscrie la Academia Comercială, dar n-o termină.**

Situaţia politică : **Membru al organizaţiei „Frăţiile de cruce" de pe băncile liceului. În 1938 se face remarcat, oferindu-se să participe voluntar la atacarea prof. univ. M. R. În 1939, după asasinarea lui Armand Călinescu, se refugiază la Berlin, cu grupul Sima. Devine unul dintre susţinătorii li-**

niei H.S. în mișcarea legionară. În vara lui 1940, se întoarce în țară împreună cu H.S., fiind șeful pazei conducătorului legionar, umbra acestuia. Din împuternicirea șefului participă la acțiuni de introducere în țară, pe căi clandestine, a armamentului german necesar rebeliunii. În timpul sîngeroaselor evenimente din 21—23 ianuarie 1941, agenți ai lui Antonescu încearcă, fără succes, să-l captureze. Se refugiază din nou în Germania, rămînînd în continuare șeful pazei personale a lui H. Sima. În toamna anului 1941, devine agent al Gestapo-ului, ofițerul său de dirijare fiind Ludwig Camilo.

După 23 august 1944, pleacă la Viena, unde se constituie guvernul legionar în frunte cu Horia Sima. La ordinele acestuia duce la îndeplinire misiuni de represalii împotriva adversarilor lui H. S.

La 8 noiembrie 1944, de Sf. Mihail și Gavriil, este găsit mort în camera sa de la Hotelul „Belvedere" din Viena. Cei care l-au asasinat erau adversarii lui H. S. Este înmormîntat la Viena.

11.03.77

NOTĂ TELEFONICĂ
Transmite : lt. Sandu Cercel
Primește : mr. Frunză
ora 14

În conformitate cu misiunea încredințată, vă raportăm următoarele :

1. Ernest și Elena Fischer au fost, în cursul dimineții de astăzi, urmăriți îndeaproape de un bărbat. La verificările noastre, am constatat că respectivul se numește Sidney Giannini, australian, că face parte din echipa TV a Companiei „Cosmos", în calitate de comentator, și că locuiește la „Intercontinental", camera 621.

Sidney Giannini i-a urmărit în tot cursul dimineții.

2. La ora 11, Ernest și Elena Fischer s-au deplasat cu „Opelul" pe șoseaua București-Tîrgoviște. La piatra de kilometraj 32 s-au oprit, au coborît. Femeia a intrat într-un stufăriș, bărbatul rămînînd lîngă piatra de kilometraj. După cîteva minute, femeia s-a înapoiat. Au rămas amîndoi, un timp, fumînd lîngă aceeași piatră care, după plecarea lor, la cercetările noastre, s-a dovedit a fi o căsuță poștală. Într-un înveliș de plastic, am găsit două rapoarte, un microfilm. Au fost puse la loc, la fel de bine camuflate.

Pînă la noi dispoziţii, locotenentul Motroc a rămas locului.

3. La ora 13, Elena Fischer s-a deplasat la Cimitirul militar Ghencea unde, după ce a trecut din nou pe la parcela ofiţerilor M.A.N. decedaţi la cutremur, s-a întîlnit cu lt. Scurtu, în sectorul unde sînt înmormîntaţi „părinţii" acestuia.

4. Ernest Fischer a continuat de unul singur să urmărească camioane ale armatei care transportă militari din interiorul Bucureştiului spre locurile lor de încazarmare.

Din agenda de lucru a col. Panait :

Ordon să se treacă urgent la observarea metodică a cutiei poştale. Să se continue observarea celui care va ridica documentele lăsate de „familia Fischer". O echipă condusă de cpt. Pop să verifice originea acestui cuplu.

5

Maiorul Lucian şi Corneliu Cara au făcut primul drum la cimitirul Străuleşti, apoi, ocolind centrul oraşului, s-au îndreptat în viteză spre comuna Domneşti.

— Te superi dacă o să încerc să aţipesc puţin ? îl întrebă maiorul, stingherit în mod vizibil că se vedea în situaţia asta bătrînicioasă.

— Vai de mine ! Cum o să mă supăr ? ! Da' te rog !

Lucian se lăsă moale pe un colţ al banchetei şi închise ochii. Adormi imediat. Cînd şi cînd, scriitorul îl iscodea cu coada ochiului : maiorul pufăia uşor, ca un copil. Se trezi însă după nici un sfert de oră.

— O ! ce somn bun am tras ! se bucură el. Mai avem mult ?

— Am ieşit din Bucureşti.

Lucian căscă de-i trosniră maxilarele şi se scuză explicînd cît era de ostenit.

— Cum o să se încheie toată povestea asta ? îl întrebă Cara pe neaşteptate.

— Ca în romanele dumitale, în mod fericit, îi răspunse Lucian. De fapt, ce te frămîntă ?

— N-aş vrea ca *Telectualu* să aibă necazuri.

— Totuşi, a furat, îi aminti Lucian aprinzîndu-şi o ţigară, într-o situaţie nenorocită.

— Așa e. Dar tot el a fost acela care ne-a adus servieta.

— Dacă banii n-ar fi fost falși, te-ai întrebat ce ar fi făcut cu servieta ?

Cara se încruntă ; asemenea raționamente îl contrariau. De ce să fie obligat să-l ia în brațe pe acel „dacă“ atîta timp cît aveau de-a face cu un act concret al *Telectualului* : fostul borfaș își mărturisise fapta și pusese autoritățile pe urmele unei importante descoperiri. Oare nu era suficient ? Lucian nu-i împărtăși întru totul părerea.

— El a manglit servieta — expresia îi aparține — în seara zilei de 4 martie, iar dumnealui s-a prezentat alaltăieri, deci după patru zile.

— Omul s-a frămîntat ! îl contrazise Cara.

Lucian fuma cu plăcere, și, o vreme, avu reconfortanta senzație că s-ar afla într-o plăcută escapadă turistică.

— Voi, scriitorii, ți-am mai spus-o, sînteți prea sentimentali. Fii însă liniștit, oricum *Telectualului* i se vor acorda circumstanțe atenuante.

Cîțiva kilometri îi străbătură în tăcere.

— Ar fi ceva dacă am găsi-o pe doamna în negru la cimitir, spuse deodată Cara înviorîndu-se. Ieri la cimitirul de la Străulești, astăzi aici. Ar fi o întîlnire senzațională ! Nu crezi, maiorule ?

— N-ar fi rău. Însă în cazul ăsta, o să te rog să stai mai la o parte, să nu te arăți. O lași în seama mea, chiar dacă ar fi să nu mai facem împreună cale-ntoarsă...

— Hm ! Ar fi o chestie ! se bucură Cara copilărește. Poate dăm și de *Telectualu*.

„În teren“ însă, așa cum avea să raporteze maiorul Lucian, realitatea se dovedise a fi alta. La cimitir, Corneliu Cara o luă înainte, urmat la cîțiva pași de ofițer. Ajunse în curînd printre mormintele unde fusese și în ajun. Pășea atent, ca nu cumva dezechilibrîndu-se, să calce pe vreo movilă sau pe vreo floare. După un timp însă se opri contrariat.

— Ce-i, ce s-a întîmplat ? se interesă Lucian, observînd o oarecare schimbare în comportamentul scriitorului.

Acesta nu-i răspunse imediat : se învîrti nervos pe loc, zăpăcit parcă de o constatare.

— Doamne, oftă Cara, aici trebuia să fie !

— Ce ?

— Mormîntul lui Ciorogaru !

— Și nu mai e ?

— Nu mai e! îi confirmă Cara cu o voce înecată într-o furie neputincioasă. Simt că înnebunesc! Că-mi plesnește capul!

Lui Lucian îi veni să rîdă, se feri însă de privirile lui Cara; dialogul lor, locul unde se iscase și, mai ales, expresia caraghioasă a scriitorului, i se păreau grotești.

— Poate ai greșit „figura", rîndul, îi sugeră ofițerul.

— Imposibil! exclamă Corneliu Cara, exasperat de schimbarea intervenită peste noapte în rînduiala mormintelor.

— De ce ești atît de sigur?

— Uite de ce, răspunse Cara imediat, cu o vehemență care-l miră pe ofițer. Vino mai aproape! Ieri, cînd am fost aici adus de *Telectualu*, am reținut numele celor îngropați în dreapta și în stînga lui Ciorogaru Tudor. Pe unul îl chema Vasilescu, iar pe celălalt Ursache. Uită-te dom'le, și dumneata! Vasilescu și Ursache sînt la locul lor! Numai Ciorogaru nu mai e. În locul lui a apărut un „neidentificat".

Ochii scriitorului păreau acum mai dilatați și mai adînci. Lucian observă totala [illegible]r dezorientare.

— Deci a apărut o altă cruce?

Roșu la față, Cara dădu afirmativ din capul rotund, așezat pe un gît scurt.

— Sînt sigur că pe aici s-a umblat, s-a scormonit!

Se cunoșteau de ani de zile așa că Lucian nu-i pusese nici o clipă la îndoială spiritul de observație, memoria. Îi ceru scriitorului să se tragă mai la o parte, ca să poate cerceta în voie locul.

— Poftim! Cuprins de o deznădejde de moment, strigă potolit cerului: Ah! De ce n-o ascult pe Camelia mea cea scumpă și drăgălașă!

Lucian se lăsă pe vine la marginea mormîntului, înlătură florile încă proaspete care acopereau suprafața. Pămîntul era reavăn. Puse florile la loc, așa cum le găsise, se ridică și se apropie de cruce. Citi cuvîntul „Neidentificat", apoi privirile îi coborîră pînă în punctul unde lemnul se afunda în pămînt. Stupefiat, făcu aceeași constatare; pămîntul adunat la rădăcina crucii era negru, umed, proaspăt. „Cara are dreptate, gîndi Lucian, ceva nu-i în ordine." Și, ca să fie sigur că nu greșea, ofițerul cercetă mormîntul învecinat: sub flori, țărîna era uscată. Se întoarse cu fața spre scriitor: acesta își încrucișase brațele la piept și încremenise cu bărbia împinsă

înainte, a iritare. Privirile lor întîlnindu-se, Cara îndrăzni să-l întrebe :

— Ei, ce zici de chestia asta ? Sînt nebun ?

Lucian îi mărturisi gîndurile.

— Nu are rost să te frămînți în halul ăsta. Să judecăm cu calm și luciditate. *Telectualu* ți-a semnalat un mort cu două morminte, ți-a mai semnalat prezența unei văduve la ambele morminte — nu știa cine-i femeia, tu însă ai aflat că-i verișoara mortului. E foarte posibil ca în condițiile create de cutremur să se fi săvîrșit o eroare, descoperită totuși de familie, care a ținut s-o repare. Pesemne că ea a fost reparată fie în cursul dimineții, fie chiar în cursul nopții, pentru că echipele de gropari — formate precum știi, din militari — au lucrat și lucrează și noaptea.

Pe măsură ce-l asculta, nervii lui Cara se destinseră și socoti explicația ofițerului de securitate plauzibilă. Întrebă :

— Nu crezi că administrația cimitirului e la curent ?

— Ba da... O să trecem îndată pe acolo...

— Vin și eu cu dumneata !

— Să memorăm însă la ce „figură" se găsește mormîntul în cauză, rîndul, locul, propuse Lucian.

Cinci minute mai tîrziu, intrară amîndoi într-o încăpere care, se putea ușor deduce, fusese transformată într-un birou abia în ultimele zile. La singura măsuță din odaie, un moșneguț lucra aplecat asupra unei coli de hîrtie bătută la mașină. Ochelarii îi alunecaseră spre vîrful nasului, așa că își privi vizitatorii pe deasupra lor.

— Sînteți administratorul ?

— În persoană, confirmă moșneguțul, cu o amabilitate înnăscută.

Lucian își prezentă legitimația, iar bătrînelul, după ce i-o cercetă, dădu să se ridice în picioare, luîndu-și de pe nas ochelarii ; purta un cojocel bine strîns la piept.

— Vă rog, nu vă ridicați, îl sfătui Lucian. N-o să vă deranjăm mult. Mă interesează un decedat.

Bătrînelul nu se reașeză ; își ținea acum ochelarii în mînă. Se interesă :

— De la cutremur ?

— Da... Vă pot indica „figura".

— Foarte bine ! se bucură administratorul, deschise sertarul măsuței la care lucrase și scoase niște tabele bătute la

mașină. Știți, simți el nevoia să se explice, pînă la cutremur biroul mi-era la Primărie. Deci ce „figură“ ați spus ?

Lucian nu-i răspunse imediat ; își aminti de ceva, se uită peste umăr la Cara rămas tăcut lîngă ușă, apoi rosti numărul „figurii“, după care adăugă :

— Mă interesează decedatul Vasilescu Vasile.

Bătrînelul își puse din nou ochelarii pe nas și se apucă să cerceteze tabelul. După puțin timp, exclamă mulțumit :

— Da, există ! Vasilescu Vasile. Și-l măsură pe Lucian din nou pe deasupra ochelarilor.

— La ce dată a fost înmormîntat ?

— În cursul zilei de 8 martie, dar la fel de bine putea să fie înmormîntat și în cursul nopții de 8 spre 9 martie.

— Tabelul indică ordinea în care decedații au fost îngropați ?

— A celor identificați, îl lămuri prompt bătrînelul care dădea dovadă că toată viața sa iubise ordinea, evidențele clare.

— Cine-i decedatul următor ?

Administratorul aruncă o privire pe tabel și răspunse :

— Ursache Dumitru !

— Între mormîntul lui Vasilescu Vasile și cel al lui Ursache Dumitru nu există nici un alt mormînt ?

Administratorul se uită iarăși la tabel, ca reflex firesc al anilor de slujbă, căci răspunsul îi era cunoscut dinainte.

— Nici unul !

De lîngă ușă, Corneliu Cara se foi trădîndu-și nedumerirea. Lucian îl privi întrebător peste umăr, dar scriitorul tăcu, căci nu voia să se amestece în verificările întreprinse de ofițer.

— Aveți la „figura“ indicată de mine un decedat cu numele de Ciorogaru Tudor ?

Bătrînelul se apucă răbdător să mai cerceteze o dată tabelul, murmurînd : „Ciorogaru Tudor... Ciorogaru Tudor...“ Răspunse, scoțîndu-și ochelarii :

— Nu, domnule, nu avem nici un decedat cu numele ăsta !

Lucian își consultă ceasul de mînă, apoi își ridică privirile spre administrator, de parcă între ceas și reprezentantul primăriei, s-ar fi statornicit vreo legătură.

— O ultimă întrebare... Ați avut în cursul nopții trecute sau în cursul acestei dimineți vreo deshumare ? Vreun

transfer de rămășițe pămîntești de aici în altă parte ? Sau din altă parte aici ?

— Nu, domnule, autoritățile, adică Procuratura, miliția au interzis orice deshumare, transfer, fără o cercetare și aprobare prealabilă. Vă asigur că la noi n-a intervenit nimic, căci aș fi fost la curent.

— Îmi pare că cei identificați au fost înmormîntați separat de cei neidentificați ?

— Da, așa e ! confirmă bătrînelul.

— La despărțire, v-aș adresa o rugăminte... Lucian observă ochii osteniți ai bătrînelului, părul său cărunt, pieptănat peste cap, cele două cute săpate adînc în jurul gurii mari, cu buze subțiri. Voi mai reveni la dumneavoastră. Mîine, cu siguranță. V-aș ruga dacă timpul vă permite, să vă uitați în tabel și să mai controlați o dată dacă nu cumva figurează un decedat cu numele de Ciorogaru Tudor, născut în 1916.

Administratorul luă un creion și își notă numele, dînd astfel de înțeles că-i va satisface rugămintea. Ba mai mult, îi promise :

— Dacă-i o treabă urgentă, lăsați-mi numărul dumneavoastră de telefon și vă caut eu.

Lucian acceptă cu bucurie inițiativa administratorului : îi lăsă numărul de telefon, îi mulțumi, apoi luîndu-l pe Cara de cot, îl trase spre ieșire.

Afară, la lumina călduță a soarelui, maiorul dornic să-l smulgă pe scriitor din apatie, îl măguli :

— Ai făcut o descoperire senzațională !

— Aș fi preferat să-mi spui că am scris o carte senzațională !

— Ai s-o scrii, sînt sigur, îl îmbărbătă Lucian și, ținîndu-l de braț, ieși cu el din cimitir. Așadar, pînă ieri, mormîntul acela mai aparținea lui Ciorogaru Tudor, astăzi aparține unui neidentificat ! Formidabil, înțelegi ?

Corneliu Cara nu părea însă deloc entuziasmat de concluzia maiorului. Mergea spre mașină, cu capul în piept, supărat...

— Ce-i cu dumneata ? îl luă Lucian la rost, firește pe un ton prietenos.

Numai cînd se văzu la volan scriitorul ieși din tăcere.

— Nu-mi place deloc povestea !

De parcă nu l-ar fi auzit, maiorul Lucian îi comunică mai departe gîndurile sale.

— Cel care s-a ocupat cu metamorfozarea mormîntului a săvîrșit totuși o greșeală... o greșeală fatală.

Cara răsuci cheia de contact și deveni atent la ce-i spunea ofițerul.

— N-a știut că neidentificații sînt îngropați separat, pe o altă parcelă.

— Oricum, interveni Cara după ce porni mașina, eroarea ar fi fost descoperită.

— Așa e, aprecie Lucian perspicacitatea autorului de literatură polițistă, ar mai fi durat însă pînă ce am fi avut o confirmare, să zicem, a infracțiunii. Înlocuind crucea inițială a lui Ciorogaru Tudor cu alta „Neidentificat" ne-a lăsat totuși o certitudine imediată.

— Ah! Dacă ar răsări *Telectualu!* oftă Cara, îndreptînd „Fiat-ul" spre București. Să-mi ia locul! Iar eu să fug din București... Dom'le, nu-mi place povestea asta!

Lucian zîmbi în sinea lui: îl cunoștea pe bărbatul din stînga sa. Ba o dată, îl scăpase și de la moarte*. Știa că acum juca un soi de teatru, că, de fapt, cocheta, așteptînd din partea lui anumite încurajări.

— N-ar fi bine să dăm și o raită pe la locuința *Telectualului?* sugeră Cara. Poate că s-a întors. Îl „umflăm" și-l punem și pe el să dea o declarație!

Ideea nu era rea și Lucian își dădu consimțămîntul. Bucuros, Cara acceleră nutrind speranța că-l va găsi pe *Telectualu* acasă, întins pe pat și dormind. De ce pe pat și de ce dormind? Nu izbuti să-și explice. Nu-l găsiră însă deloc și scriitorul se posomorî și mai rău, în ciuda tuturor încurajărilor maiorului Lucian. Totuși, la despărțire, Cara, de parcă ar fi vrut să-i facă dovada că curiozitatea sa este profesională și nu are nimic comun cu starea lui sufletească, întrebă:

— Crezi că între servieta găsită de...

— Manglită! îl corectă Lucian cu o încîntare fățișă.

— ... de *Telectualu* și istoria cu mormîntul lui Ciorogaru există vreo legătură?

Întrebarea îi aminti lui Lucian stilul colonelului Panait care tot așa i se adresa, ca și cum el ar fi deținut aprioric rezolvările la mai toate problemele muncii lor și nu ar aștepta nimic altceva decît să se pună întrebări, ca să dea rezolvă-

* Vezi nuvela „Sus mîinile, domnule Cristi!".

rile cele mai fericite. Fu categoric, așa cum nu-și îngăduia să fie cu colonelul Panait.

— De unde dracu' să știu ? Zi și dumneata. Cu cîteva ceasuri în urmă ai venit cu „ploconul" la noi și ni l-ai trîntit pe masă... Pînă acum un ceas, chiar din declarația dumitale, știam una despre decedatul Ciorogaru, iar acum știm alta.

În sfîrșit, Corneliu Cara schiță un zîmbet — i-l datora lui Lucian Viziru.

— Eu cred însă că există o legătură. O clipă îi arătă maiorului o expresie de om ce dobîndise o victorie.

— Cum ai ajuns la părerea asta ?

— Ei, cum... Prea mult interes a manifestat *Telectualu* față de Ciorogaru și prea mi-a prezentat cazul laolaltă cu... servieta. *Telectualu* știe ceva...

— De acord... Da' unde-i *Telectualu ?* Găsește-mi-l !

— Ți-l găsesc, se lăudă Cara umflîndu-se în pene. Căci și eu am nevoie de el... Nu de alta, ci ca să-i mulțumesc.

Și cei doi se despărțiră, făgăduindu-și să se caute reciproc, bineînțeles, dacă va mai fi cazul.

6

11.03.77
ora 21

RAPORT URGENT
către col. Panait
Transmite : lt. S. Cercel
Primește : mr. Frunză

1. Soții Fischer, după cină, s-au retras în cameră. Cu siguranță că pînă mîine dimineață nu vor mai coborî ; par foarte obosiți.

2. Sidney Giannini e la barul hotelului împreună cu o tînără de moravuri ușoare — Mioara Catargi. Ambii vorbesc franceza. Sidney Giannini se laudă că este nepotul directorului general al Companiei TV „Cosmos" și că va scrie o carte senzațională despre cutremurul din România.

Răspunsul mr. Frunză : **A se verifica urgent cine-i Mioara Catargi.**

11.03.77

NOTĂ
prin radio
Transmite : lt. N. Mărcuț
Primește : cpt. M. Leontin

Pînă la ora 22, la kilometrul 32 n-a intervenit nici un element nou.

Ordinul col. Panait : **Să se continue cu răbdare și atenție sporită observarea mișcărilor** obiectivului.

DECLARAȚIE
— fragment —

...astăzi 11 martie 1977, în prezența tovarășilor maiori ai Ministerului de Interne, Lucian Viziru și Frunză Adumitresei, mi s-a arătat o servietă tip diplomat, de culoare neagră. După ce am studiat-o cu atenție, declar că este servieta pe care am văzut-o în locuința fostului meu concubin, Victor Tevi, decedat. Am recunoscut-o mai ales după cele două încuietori metalice care au pe ele gravate din fabricație „leul britanic".

...Declar pe a mea răspundere

TUȚI CRĂCIUNESCU

11.03.77

RAPORT
al lt. D. Scurtu către col. E. Teodoru
și remis col. Panait

Obiectivul **m-a găsit pe aceeași bancă. S-a bucurat cînd m-a văzut. S-a așezat lîngă mine, am fumat, am discutat. A adus în discuție personalitatea unor scriitori, artiști, savanți care și-au găsit moartea la 4 martie. A amintit, printre altele, de personalitatea colonelului Florea Lepădat. I-am povestit că „tatăl" meu l-a cunoscut personal și că ceea ce știu, știu din spusele lui, căci „tatăl" meu ar fi vrut să mă vadă chimist și nu arhitect. Ba într-o zi, i-am mărturisit eu, a vrut să mă ducă să-mi arate laboratoarele, ca să-mi deschidă pofta pentru chimia... militară. Am refuzat că era prea departe și n-am vrut să mă deplasez pînă la Jilava.**

Obiectivul **a ascultat cu atenție și prudență. N-a pus întrebări, ci s-a mulțumit doar să arate că știe condițiile în care**

colonelul Lepădat a murit. Pomenind cuvintele incendiu și explozie, eu, așa într-o doară, am mai dat un reper al laboratorului, povestind: „Dacă totuși colonelul nu intervenea, incendiul ar fi putut să afecteze și întreprinderea Danubiana.

II. SĂ ÎNLĂTURĂM URMĂRILE SEISMULUI

I

— În concluzie, constatăm că ni s-au deschis trei fronturi nu abstracte sau ipotetice, ci foarte concrete, vorbi Panait apăsînd pe fiece cuvînt. Să le enumăr. Primul front — soții Fischer cu anexele sale — Sidney Giannini și cutiuța poștală de la kilometrul 32. Acestora o să li se mai adauge în curînd un agent — cel care se va prezenta să ridice documentele lăsate de soții Fischer în cutiuța poștală.

Lucian, fără a-și ridica ochii obosiți de pe agendă, confirmă fără vlagă:

— Da, da, e și părerea mea că frontul acesta o să se cam întindă...

— N-are decît să se întindă! interveni și Frunză. E bine că sîntem cu ochii pe el și nu mai putem fi luați prin surprindere.

— Al doilea front ni l-a deschis *Telectualu* prin mijlocirea scriitorului Corneliu Cara, continuă colonelul Panait, jucîndu-se cu unul din numeroasele sale creioane — și se numește Ciorogaru... Tudor Ciorogaru! Ați luat cunoștință de fișă?

Frunză răspunse afirmativ printr-o clătinare a capului, iar Lucian, uitîndu-se spre colonel, opină:

— Misterul Ciorogaru este firește sporit și de constatările noastre de la cimitir.

— Băieți! Cuvîntul avu o rezonanță paternă. Frontul ăsta ridică o întrebare cheie: Cine-i Ciorogaru Tudor, mortul cu două morminte? Tăcu, închipuindu-și că cei doi colaboratori ai săi vor dori să intervină, dar aceștia de astă dată preferau muțenia. Fișa, întocmită în 1945, consfințește moartea prin violență a lui Ciorogaru Tudor. Chiar dacă fișa nu indică sursele care au stat la baza întocmirii sale, trebuie să vă spun că din cele studiate în trecut de mine, am aflat că în perioada guvernului Sima de la Viena, asasinatele printre

legionarii împărțiți în două fracțiuni se țineau lanț. În 1951, în Argentina a apărut chiar și o carte semnată de o căpetenie legionară — Ștefan Palaghiță — pe deasupra și preot, în care povestește cum se lichidau între ei. În consecință, asasinarea, la Viena, a lui Ciorogaru pare verosimilă. Asta pe de o parte. Pe de altă parte însă, nu pot să rămîn indiferent față de ceea ce l-a determinat pe *Telectual* să i se adreseze lui Cara.

Lucian oftă înciudat :

— Uf, dacă l-am găsi !

— *Telectualu* i-a mărturisit scriitorului că un Ciorogaru Tudor l-a vizitat cîndva pe Vanghele-Chihaia. Or, în prezent, știm că și Chihaia a făcut parte, la Viena, din anturajul lui Sima și al guvernului său de fantome. Ajung, s-ar zice, la o altă întrebare : Ciorogaru, vizitatorul lui Vanghele, este oare unul și același cu cel „asasinat" la Viena sau cu cel îngropat la Domnești ?

— Susțin ideea deshumării ! își formulă Lucian gîndul. Am și un argument : apariția unui *neidentificat* acolo unde pînă mai ieri era cel de-al doilea mormînt al lui Ciorogaru.

Frunză se arătă sceptic.

— Ciorogaru de la Viena ! Ciorogaru de la București ! Dacă consultăm Evidența populației, o să ne lovim de o mulțime de inși purtători ai acestui nume.

Colonelul ridică creionul în semn de avertisment.

— Aș vrea să nu ne întindem prea mult la vorbă. E aproape miezul nopții. Se anunță o zi grea... Să trecem la cel de-al treilea front...

— ...Deschis tot de *Telectualu* ! aminti Frunză.

Panait nu-l mustră pentru întrerupere, dădu din cap : „Așa e", și urmă :

— Servieta, bancnotele și documentele false... De ce toate acestea au fost în păstrarea lui Tevi Victor ? Cum a ajuns servieta pe ruinele „Continentalului" ?

— Bineînțeles, dacă e să-i dăm crezare *Telectualului* !

— N-avem deocamdată nici un motiv ca să nu-l luăm în serios, răspunse Panait îndoielilor lui Lucian. În sfîrșit, de-aici problema : cine și de ce l-a lichidat pe Victor Tevi ? Nu s-ar zice că cele trei fronturi nu apar cu claritate.

Maiorul Frunză ridică școlărește două degete, cerînd permisiunea să spună ceva.

— Mai există și un al patrulea front și sînt surprins că nu l-ați amintit : Savel Demetriad.

Ochii cenuşii ai colonelului se făcură mici, ca şi cînd ar fi început să picotească.

— De la cutremur s-au scurs cinci zile. Am primit recomandarea să ne ocupăm ceva mai intens de primele două fronturi concrete. În concluzie, voi doi o să vă ocupaţi mai departe de primul front, în lumina măsurilor stabilite.

— Cu deshumarea cum rămîne ? insistă Lucian, lovit parcă, pe neaşteptate, în amorul propriu.

— Insişti ?

— Insist, tovarăşe colonel !

— Ei bine, deshumarea va fi predată organului de miliţie, preciză colonelul aruncînd creionul în paharul de plastic.

— Cum asta ? Figura maiorului Lucian exprima în acelaşi timp şi mirare, şi indignare. Adică noi... Se uită la Frunză cerîndu-i să „intre în foc". Acesta fu gata să intervină, dar colonelul, simţindu-l, îi făcu semn să stea locului.

— Băieţi, nu trebuie să ne risipim forţele, sîntem totuşi puţini ca să putem acoperi spaţiul celor trei fronturi. Aşa că Serviciul juridic al Miliţiei Bucureşti cu care, în principiu, s-a şi discutat, l-a şi delegat pe căpitanul Liviu Roman să se ocupe el de cele două morminte, deci şi de o eventuală deshumare. În scopul ăsta, o să ţină un contact permanent cu maiorul Viziru. Iar dacă, după deshumare, o să fie cazul, o să intrăm şi noi în acţiune. E limpede ?

Lucian pricepu că era de prisos să insiste, căci probabil hotărîrea fusese luată la un alt nivel. Şi nu greşea. Se mulţumi doar să avertizeze :

— Să vedeţi ce o să iasă din cele două gropi !

— Ei, hai, zi ! se supără Panait. Dacă le ştii pe toate dinainte !

Lucian nu avea în minte nici o imagine concretă în legătură cu procesul deshumării : pur şi simplu îl luase gura pe dinainte. De aceea tăcu, compunîndu-şi o mutră de om spăsit.

Simţind că atmosfera se încărcase brusc, în mod nejustificat, Frunză încercă s-o risipească cu aerul său mucalit :

— Lăsaţi, tovarăşe colonel, că vă spun eu ce-o să iasă.

— Ei, ce-o să iasă ?! îl repezi colonelul şi pe el.

— *Godzila* o să iasă !

— Unde ar da norocul ! își descreți Panait fruntea și, cîntărindu-l pe Lucian din priviri, îl întrebă : Mai ai ceva de spus ?

— Da... răspunse sec Lucian. Să fie dat în urmărire Diță Marin, zis *Telectualu*.

Panait notă ceva în agendă, sugerînd în felul acesta că era de acord cu punctul de vedere al maiorului din stînga sa.

— Altceva ?

Frunză izbucni în rîs înainte de a-și rosti fraza :

— Să fie dat în urmărire și scriitorul Corneliu Cara.

— Dacă te-ar auzi, sensibil cum e, ne-ar scoate din toate cărțile lui, zise potolit Panait. Băieți, ședința s-a încheiat. Hai, la culcare cu voi !

Dincolo de ușă, pe coridor, după ce își consultă ceasul, Frunză făcu observația :

— Știți, tovarășe maior Viziru, că asta a fost poate cea mai scurtă ședință din lunga noastră activitate ?

Lucian ripostă cu acreală :

— Ce spui ? Atunci cutremurul a fost totuși bun la ceva.

2

M-am recomandat... „Căpitan Liviu Roman"*. Omul era cam supărat, dar cine în zilele noastre „post-seismice" nu e supărat ? „Cine știe cîte mai are pe capul lui !" l-am scuzat eu. În orice caz, n-am făcut din modul în care m-a primit o problemă. „De cînd sînteți în miliție ?" s-a interesat el, într-un fel — de ce să mint — foarte respectuos. În ciuda respectului, am deslușit totuși în vorba sa o undă de neîncredere. „De zece ani !" i-am răspuns. De parcă ar fi urmărit să facă o anumită demarcație între noi, m-a informat, fără ca eu să-i fi cerut, că el, maiorul Viziru Lucian, este în securitate de la înființare. Adică vezi, dragă doamne, între noi doi sînt niște diferențe nu numai de ani, dar și de stagiu și deci și raporturile trebuie, din capul locului, să fie limpezi. S-ar putea să fi greșit în aprecierile mele. Tocmai de aceea nici acestui amănunt nu i-am acordat prea multă atenție. Încolo, maiorul mi s-a părut un om simpatic, vioi, inteligent. M-a pus în temă, fără să lungească prea mult vorba, semn că prețuia capacita-

* Vezi romanul „Dragul meu Sherlock Holmes". Ed. Eminescu, 1977.

tea mea de înțelegere. Dacă aceeași poveste aș fi ascultat-o înainte de cutremur, m-ar fi amuzat copios. După seism însă, multe din cele văzute și trăite mi-au schimbat optica asupra unor evenimente. M-a amuzat și amestecul scriitorului Corneliu Cara în toată afacerea asta. Nici o clipă n-am fost tentat să bagatelizez cazul. Sigur, momentul deshumării va fi ceva mai dificil, din motive strict subiective.

— V-aș recomanda să inițiați deshumarea în zorii zilei!

Reținînd recomandarea maiorului Lucian, am precizat:

— Tovarășe maior, nu vă supărați, voi lua în seamă recomandarea dumneavoastră numai după ce o să-mi formez o părere proprie în legătură cu locul și timpul unde urmează să acționez.

Nu m-a contrazis, n-a încercat să-și dea aere de superioritate, să-și impună punctul de vedere. În orice caz, nu mi-a trebuit mult timp ca să pricep unde era nodul problemei și ce trebuia să întreprind ca să-mi îndeplinesc misiunea. Pentru prima oară mi se încredința sarcina de a colabora cu un organ de securitate. „Să ții sus steagul Judiciarului!“ îmi urase șeful înainte de a mă expedia în biroul maiorului de securitate Lucian Viziru. Iar acum, încercam să-l țin cît mai sus.

Ce am inițiat? Mai întîi m-am preocupat de „femeia în negru“ care, în discuția cu scriitorul Corneliu Cara, s-a recomandat a fi vara lui Tudor Ciorogaru. Această verișoară a fost văzută în mai multe rînduri plîngînd la mormîntul lui Ciorogaru. Așa că m-am decis să pun imediat sub observație cele două morminte. Recunosc — o misiune cam penibilă pentru băieții din echipa operativă constituită, dar vă asigur că există misiuni și mai penibile. Apariția „femeii în negru“ ar fi dus în mod automat la identificarea acesteia. Am fi ajuns apoi și la identificarea „Wolkswagen“-ului și, implicit, a proprietarului mașinii, ceea ce ar fi însemnat și încheierea dosarului. Și am mai inițiat o măsură: am cerut celor de la Circulație o listă cu proprietarii de autoturisme „Wolkswagen“ din București. Cine știe, poate că voi avea nevoie de ea. N-aș vrea însă să întind povestea. După ce am studiat terenul, mi-am însușit recomandarea maiorului Viziru. Am stabilit deshumarea de la Străulești la șase dimineața. Am cerut celor din comisie să vină mai devreme cu un sfert de oră. Nu l-am scutit de rugămintea mea nici pe Corneliu Cara. Ba pot să afirm că lui — cunoscînd comoditatea unor scriitori — i-am repetat-o de cîteva ori și omul s-a enervat. Dar stăruințele mele au fost încununate

nate de succes. Membrii comisiei au fost punctuali. Scriitorul chiar a exagerat. De parcă ar fi căzut din pat, se prezentase la poarta cimitirului cu treizeci de minute mai devreme. Știam că a scris despre mine, dar pînă atunci nu-l mai văzusem în carne și oase. Mi-l închipuiam mai înalt, mai tînăr, mai frumos și în nici un caz nu cu burtă. Or, are un frumușel început de rotunjime. Venise îmbrăcat într-un trenci cam strîmt pe el. Fiind gazdă, i-am făcut scriitorului cunoștință cu procurorul Berindei, cu medicul legist Patrichi, cu căpitanul Grigoraș, omul cu trusa. Prezent la mormîntul ce urma să fie deschis mai era și administratorul cimitirului. Deși la curent cu acțiunea, Berindei i-a prezentat ordinul Procuraturii. După asta „am tăiat panglica" și doi gropari de meserie au intrat în acțiune. M-am uitat la ceas — conform graficului ora șase.

Încă din ajun, vremea se schimbase : cerul se acoperise de nori care amenințau mai mult cu fulgi de zăpadă decît cu stropi de ploaie. Vîntul sufla dinspre oraș, strecurînd în cimitir un șuier înspăimîntător.

Cei doi munceau cu o iscusință rar întîlnită și groapa se căsca văzînd cu ochii. Cînd și cînd, administratorul, singurul inițiat în „tehnologia" acelor treburi, mai scăpa cîte o indicație. Încolo, asistența urmărea mută efortul groparilor. Procurorul fuma, mi se părea mai ursuz ca niciodată. Probabil din pricina deshumării. Îl înțelegeam, una e să te deplasezi la locul faptei și să ai de-a face cu un cadavru mai mult sau mai puțin învechit și alta e să scoți un mort din groapă. Ce să-i faci ? Asta ne era misiunea.

La un moment dat, lopețile s-au poticnit de un obstacol — coșciugul. Lovituri seci, lugubre. Te treceau fiorii auzindu-le. M-am uitat în fundul gropii. Deși știam că sicriul era bătut în cuie, mă așteptam, parcă datorită stării de încordare, să văd capacul ridicîndu-se, mortul să-și scoată capul și să spună : „Ah, dumneavoastră erați ! Bună dimineața ! Vă așteptam !"

Cel mai blazat dintre noi era medicul legist. Trebuie să recunosc că seismul, cu tragicele sale urmări, l-a îmbătrînit. Nu numai medicii spitalelor au fost solicitați, ci și cei ai Institutului de medicină legală. Doctorul Patrichi dacă a dormit două ore pe noapte. Identificarea unor morți complet desfigurați nu e numai o treabă de familie, ci și una de stat, cu implicații nebănuit de mari

Sicriul se contura acum pe fundul gropii. Pe sub el trebuiau petrecute .două chingi. Groparii, și de data asta, și-au demonstrat iscusința. Am sărit apoi să-i ajutăm și astfel coșciugul, confecționat ca o ladă, din lemn grosolan, a fost scos la suprafață și așezat pe marginea gropii.

Omul cu trusa și-a scos aparatul foto. A răsunat un declic, încă unul... Căpitanul a fotografiat „lada", așa cum se cere, înainte de a fi deschisă. La o comandă a procurorului Berindei, cei doi gropari au trecut la executarea unei alte operații — deschiderea sicriului. Era bătut în vreo opt-zece cuie. Urmărindu-i cum mînuiau ciocanul, dalta, cleștele, simțeam cum transpiram și aveam sentimentul că toți cei din comisie mă priveau dojenitor, de parcă m-ar fi prins săvîrșind un fapt indecent. Iată-i ajunși la ultimul cui. Capacul a fost dat de o parte încet, cu prudență. În clipa următoare, am încremenit. Cadavrul, de sex masculin, înregistrat cu numele Ciorogaru Tudor, era complet mutilat și mi-a fost foarte greu să-mi imaginez cum a putut să fie identificat.

M-am uitat la administrator : omu' era tare amărît. Și așa era tracasat fără contenire. Acum, asta-i mai lipsea — o deshumare...

— Ce zici, doctore ?

Doctorul Patrichi și-a mărturisit și el nedumerirea :

— Nu pot să-mi dau seama cum a fost identificat.

Scriitorul s-a tras mai aproape, să audă discuția specialiștilor. A intervenit administratorul :

— Consultați procesul-verbal ! Acolo scrie cine și cum a realizat identificarea.

— Stimați tovarăși, ridică deodată vocea procurorul Berindei, din punct de vedere juridic e clar, nu-i așa ? Își plimbă privirile peste fețele noastre aprobatoare. Doctore, vrei să-l iei ?

— N-am ce să fac cu el ! veni răspunsul medicului legist.

— Ce facem ? mă întrebă atunci procurorul Berindei.

Am subscris la propunerea administratorului de a cerceta, în continuare, procesul-verbal de identificare, iar apoi i-am făcut semn căpitanului Grigoraș să facă un rînd de fotografii. Acesta execută ordinul.

Am privit în jur. Doctorul Patrichi căsca plictisit. Lui Corneliu Cara îi străluceau ochii de parcă ar fi asistat la cine știe ce spectacol. Administratorul își mișca nervos capul, de ziceai că era în căutarea unui sprijin. Ceva mai încolo, cei

doi gropari fumau total indiferenţi la frămîntările noastre. Am vorbit cu un glas pe care cu greu mi-l recunoşteam.

— Bateţi la loc capacul. Coborîţi din nou sicriul în groapă. Mormîntul trebuie readus la forma iniţială. Nici o fărîmă de pămînt nu trebuie să trădeze deshumarea.

Decizia i-a surprins. Ştiam. Dar nu eram obligat să dau explicaţii decît procurorului şi superiorilor mei. Cum procurorul nu mi-a pus nici o întrebare, deşi o oarecare mirare tot citeam pe chipul său, am tăcut.

I-am lăsat pe cei doi gropari să-l coboare pentru a doua oară în groapă pe „Ciorogaru", iar noi, membrii comisiei, ne-am retras în biroul administratorului, în vederea încheierii procesului-verbal. În drum, Corneliu Cara s-a apropiat de mine, m-a luat de braţ ca pe un vechi prieten şi, după ce i-a lăsat pe ceilalţi să se depărteze, mi-a vorbit în taină :

— Cum îţi motivezi decizia ?

Nu-l cunoşteam prea bine şi apoi, de felul meu, sînt puţin cam circumspect. Nu-mi place să vorbesc decît pe marginea unor cazuri încheiate. Am ocolit deci răspunsul, am făcut pe prostul destul de respectuos.

— Nu ştiu nici eu...

— Ei, asta-i bună ! s-a minunat el. Eşti deci partizanul hotărîrilor spontane !

Ce mi-e şi cu scriitorii ! „Partizanul hotărîrilor spontane !" De unde a mai scos şi concluzia asta ?! Şi chiar dacă ar fi aşa, ce vede el deosebit într-o asemenea reacţie ?

La ora opt şi jumătate m-am despărţit de cei care semnaseră procesul-verbal. A doua zi, în aceeaşi componenţă, tot la ora şase dimineaţa, urma să ne revedem la deshumarea de la Domneşti.

Puţin mai tîrziu, din biroul meu, i-am telefonat maiorului Lucian Viziru. Mi-a ascultat raportul cu interes.

— Cine ştie, mîine, dacă şeful o să-mi permită, poate vin şi eu la Domneşti, mi-a spus în încheierea discuţiei.

— O să-mi facă o deosebită plăcere să vă întîlnesc ! l-am asigurat eu. Şi nu-l minţeam.

3

12.03.77

RAPORT
(Extrase)

(...) Cercetînd în cursul zilei, împreună cu procurorul C. Berindei, în ce condiţii a avut loc identificarea și înmormîntarea cadavrului presupus a fi al lui Ciorogaru Tudor, am constatat următoarele :

a) Inmormîntarea lui „Tudor Ciorogaru" a fost dispusă la 7 martie a.c., în mod legal, pe baza unui proces-verbal de identificare a unui trup mutilat, de sex masculin, scos de sub dărîmăturile blocului din Bd. Hristo Botev. Identificarea a fost făcută chiar la cimitirul Străulești de către trei persoane :

1. Neagu Elvira, domiciliată în București, str. Ghenadie Petrescu nr. 215, vară bună a victimei ;

2. Mavrodin Radu, domiciliat în Constanța, str. Clucerului nr. 8, văr al victimei ;

3. Kraus Emerik, domiciliat în București, str. Brăduleţului nr. 5, prieten al victimei.

b) Ciorogaru Tudor, născut în 1916, cu domiciliul în București, str. Răsăritului nr. 81, se afla în seara cutremurului la Tudose Florentina, în vîrstă de 55 de ani, o veche prietenă a lui Ciorogaru și pe care o trata ca pe soția sa. Așa cum rezultă din documente, Tudose Florentina domicilia în blocul de pe Bul. Hristo Botev. Corpul ei neînsufleţit nu a fost încă găsit (...)

Căpitan
LIVIU ROMAN

Din agenda de lucru a col. Panait :

Atenţie ! Apare Elvira Neagu, vară cu Ciorogaru T. Nu cumva pe ca a căutat-o Savel Demetriad ? Mr. Frunză să verifice urgent autenticitatea rudeniei dintre cei doi, dacă este în doliu etc., etc. Elvira Neagu nu trebuie să bănuiască nicicum că o verificăm.

La rîndul său, mr. Lucian va întreprinde verificări la domiciliul lui Ciorogaru T.

11.03.77
ora 20

NOTĂ PRIN RADIO
Transmite : lt. Pârvulescu I.
Recepționează : cpt. Marin P.

Raportăm tov. col. Panait că la kilometrul 32 s-a înregistrat un eveniment important. Către seară, în jurul orei 18.30, un „Ford" albastru, cu nr. XD 3354, a oprit în dreptul „cutiei poștale". Din mașină a coborît un bărbat în jur de 40—45 ani, s-a îndreptat spre cringul din apropierea șoselei, s-a prefăcut că-și face nevoile. La înapoiere s-a oprit în dreptul pietrei de kilometraj, s-a aplecat să-și lege șiretul de la pantofi, dar, în realitate, a ridicat documentele lăsate acolo de soții Fischer.

„Fordul cu nr. XD 3354 a făcut cale întoarsă. Vă mai raportăm că proprietarul mașinii este cetățeanul străin Larry Maclean, trimis special al Agenției „Economic Tribune" și care, de la începutul lunii ianuarie, locuiește la „Intercontinental", camera 501.

Ordinul col. Panait : **Misiunea de observare a „cutiei poștale" continuă. Căpitanul Pop să ia notă de cele semnalate mai sus și să-și extindă sfera verificărilor.**

11.03.77
ora 22.30

SINTEZA
convorbirii col. Panait — col. Pop

Cpt. Pop : **Vă raportăm următoarele :**

a) Între orele 8 și 13, Sidney Giannini a însoțit echipa TV a Companiei „Cosmos" în toate sectoarele lovite de cutremur, urmărind filmările și luînd notițe. La ora 13 s-a înapoiat la hotel.

b) În jurul orei 16.30 s-a fixat în holul hotelului. La ora 16.45 și-a făcut apariția în incinta hotelului un străin despre care am aflat că-l cheamă John Finck și este tehnician în echipa Companiei TV Empire. Spre surprinderea noastră. Sidney Giannini s-a luat și după John Finck, urmărindu-l peste tot, timp de două ore și jumătate. Acest John Finck se mișcă de parcă ar fi în transă sau drogat.

c) La ora 21.30, Sidney Giannini s-a întîlnit, la barul hotelului, cu Mioara Catargi. A tot tras de ea să-l urmeze în camera lui, dar fata l-a refuzat.

Col. Panait : **Verificați cu atenție, nu cumva să vă înșelați asupra persoanei lui Sidney Gianinni. Prea urmărește pe toată lumea. Misiunea continuă și se extinde asupra obiectivului Larry Maclean.**

11.03.77
ora 22.30

NOTĂ

Vă raportăm următoarele :

În cursul zilei de astăzi, soții Fischer s-au deplasat cu „Opel"-ul lor spre Jilava. S-au folosit de numărul de înmatriculare 8-B-5483. La Jilava au pornit în căutarea unității unde colonelul Florea Lepădat își efectua cercetările. Sîntem convinși că au fotografiat.

La înapoiere au făcut opriri în jurul obiectivelor militare 371975, 857961 și 689571.

S-au înapoiat la hotel în jurul orei 15.

Căpitan
I. HOSSU

4

Maiorul Lucian coborî din mașină cu mișcări încete, plictisit de ceea ce avea de întreprins. Cîtva timp rămase locului, cercetînd strada : aparținea unui București dintre cele două războaie mondiale — case cu un etaj, două sau chiar trei etaje, înconjurate cîndva de livezi și care nu păreau să fi suferit de pe urma cutremurului.

„Bătrînii noștri, își spuse ofițerul, or fi știind ei de ce preferau să-și dureze case mici !"

În sfîrșit, se desprinse de lîngă mașină și porni în căutarea numărului 81. N-a mers prea mult. Clădirea în care locuise Tudor Ciorogaru, cu două etaje, avea intrarea direct din stradă.

De cum trecu pragul imobilului, Lucian descoperi în dreapta sa un avizier ; pe o listă întîlni și numele lui Ciorogaru. Datora 63,15 lei, reprezentînd întreținerea locuinței pe luna februarie. Maiorul se strădui să descifreze numele locatarului care întocmise lista și, neizbutind, decise să bată la prima ușă de lîngă scară.

Bătu de cîteva ori, îi deschise după un timp un bătrînel uscat, palid, care își clătina întruna capul.

— Vă rog să mă iertați că vă deranjez, i se adresă Lucian, nu știți care dintre chiriași are în păstrare Cartea de imobil ?

Bătrînul își pusese peste pijamaua mototolită o haină uzată. După ce își plimbă privirile șterse pe chipul vizitatorului, strigă peste umăr cu un glas hîrîit :

— Matilda !

Matilda, probabil soția sa, o femeie în etate, se ivi direct de la bucătărie : mirosea a tocană sau a varză gătită, iar capotul vechi îi era plin de făină.

— Matilda, tovarășu' întreabă de Cartea de imobil, îi explică bătrînelul clătinîndu-și mereu capul.

Femeia, se vede treaba, frămîntase pînă în clipa aceea aluat, căci degetele mîinilor îi erau încleiate. Îl întrebă iritată :

— Da' cine sînteți dumneavoastră ?

— De la Ministerul de Interne !

— Sînteți ofițer ? hîrîi bătrînelul bucuros. Ochii lui spălăciți se aprinseră de o bucurie inexplicabilă, ca și cînd ani în șir așteptase clipa asta și, iată, sosise.

— Da, maior !

— Maior ?! exclamă bărbatul cu însuflețire. Știți, și eu....

Nu apucă să-și lămurească musafirul pînă la capăt, căci nevastă-sa interveni cu autoritate :

— Titi ! Hai în camera ta ! Stînga-mprejur ! Urgent !

Bătrînelul nu-i mai aruncă lui Lucian nici o căutătură. Se supuse poruncii, răsucindu-se încet în papucii săi vechi, de pîslă și, cu pași tîrșiți, se depărtă. Numai după ce-l văzu dispărînd în casă, femeia îi porunci și lui Lucian :

— Intrați ! Cartea de imobil e la mine !

Lucian păși într-un vestibul întunecos ; îl bănui înțesat de lucruri vechi, intră apoi într-o sufragerie unde mirosea cumplit a varză gătită.

— Așteptați aici ! îi spuse femeia și se pierdu, pesemne, în direcția bucătăriei.

Poate că acel „așteptați aici !“ să fi însemnat și „luați loc!“ Totuși, contrariat de atmosfera în care nimerise prea brusc, Lucian rămase în picioare, și, firește, își roti ochii prin încăpere. Dezordinea, neglijența, praful ce se așternuse de un deget pe un bufet cîndva negru îl șocară, căci bătrînii sînt

îndeobște buni gospodari. În spațiul acela însă ceva din mecanismul gospodarilor de altă dată se deteriorase.

Puțin mai tîrziu, reapăru și stăpîna casei; își curățase mîinile de aluat, în schimb uitase să-și scuture făina de pe capot. Se duse la bufet, trase un sertar. De la locul său, Lucian îl văzu încărcat cu mosoare de ață, cu ibrișine de toate culorile. Printre ele se contura și o felie de pîine uscată. De acolo ieși la iveală Cartea de imobil.

— Aș vrea să știu cum vă cheamă! zise femeia întinzîndu-i supărată Cartea.

Lucian se legitimă, ea îi silabisi gradul, numele.

— Ce vă interesează?

Ofițerul o examină cu atenție: avea ochii proeminenți, obrajii căzuți și lucioși din pricina tenului prea gras. Fără să-i mai ceară voie, își trase un scaun, se așeză și începu să dea paginile Cărții de imobil. După o cercetare sumară, înțelese că se afla în casa pensionarului Mocăneanu Constantin și că femeia din fața lui era Matilda Mocănescu. Ciorogaru Tudor figura și el printre locatarii imobilului, începînd din 1955. În cele din urmă o informă:

— Mă interesează un vecin de-al dumneavoastră, Ciorogaru Tudor.

— Ce-i cu el? tresări Matilda Mocăneanu și ochii i se bulbucară și mai mult.

— Cînd l-ați văzut ultima oară? îi răspunse maiorul printr-o întrebare

— Ultima oară? Ultima oară?! repetă ea părînd mirată de cele două cuvinte. Căută ca pe un sprijin privirile ofițerului, dar acesta se feri, prefăcîndu-se atras de ceasul deșteptător de pe bufet. Ultima oară... Păi zic că ar fi mai bine s-o întrebați pe coana Valerica, care stă ușă-n ușă cu dînsul!

Urmărind în Cartea de imobil ordinea apartamentelor, a locatarilor, Lucian reținuse numele chiriașei Cernea Valerica, vecină de etaj cu Tudor Ciorogaru.

— Eu cu dumneavoastră vreau să stau de vorbă, căci aveți în păstrare Cartea de imobil, nu-i așa?

— Eu, iar tovarășu' sectorist Palade mă cunoaște, își sublinie Matilda Mocănescu personalitatea. Ce-i cu Ciorogaru, i s-a întîmplat ceva?

„Oi fi și eu obosit, gîndea Lucian, și poate din pricina asta simt că totuși cucoana îmi calcă pe nervi. Sau poate neglijența ei mă irită!"

— Deocamdată vrem să aflăm de cînd lipsește de acasă.

— Păi să știți că lipsește de vreo trei luni. Matilda Mocăneanu se așeză și ea pe marginea unui scaun.

— Cum așa ?

— De, că la șaizeci de ani, nu mai e tînăr omu', nu-i așa ? Și ar trebui să fie înțelept, da' odată o ia razna. Se îmbujorase, era limpede că tema discuției îi plăcea.

Lucian însă nu înțelese tîlcul vorbelor ei :

— Vă rog... cum adică a luat-o razna ?

— Într-o noapte a plecat să bată munții, și de atunci îi tot bate ! Au și trecut trei luni.

Deși constatase că Ciorogaru nu locuia cu nimeni în apartamentul de la etajul doi, Lucian aruncă totuși întrebarea :

— Dar soția ?

— Care soție ? ! ridică Matilda Mocăneanu glasul. E celibatar, tovarășe ! De cînd s-a mutat aici, e tot burlac. A, că a mai trăit cu una, cu alta, asta da... Nevastă în casă, cu cununie, n-a avut. Trăia într-o vreme cu una, da' aia n-a dat niciodată pe aici... I s-a întîmplat ceva ? reveni ea la întrebarea inițială.

— Pe unde mai lucra în ultima vreme ?

— Păi un' să mai lucreze ? Nu vă spusei că a luat-o razna, că nu-i întreg la minte ? ! E pensionat de boală. Da' pensie mică ! sublinie ea cu compătimire neașteptată în glas.

„Cine s-a mai pensionat medical — bolnav de nervi ? se întrebă Lucian. Ah, da ! Victor Tevi ! Acu și Ciorogaru..."

— Dacă-i plecat de trei luni, cine-i plătește chiria, întreținerea ?

— Valerica !... Coana Valerica... ! Deodată, Matilda Mocăneanu se pocni cu palmele peste genunchi, nervos, și se ridică. Mergeți la dînsa, că văd că pe dumneavoastră vă interesează lucruri *mai așa și așa.*

Care erau lucrurile *mai așa și așa* Matilda Mocăneanu nu i-a dezvăluit ; în schimb, i-a dat de înțeles ofițerului că ar vrea să pună capăt discuției. Lucian rămase însă pe loc.

— Deci nu știți că Toader Ciorogaru, vecinul dumneavoastră, a murit ?

— A murit ? ! roși femeia. Cum să moară ?

— La cutremur !

— Cum la cutremur ? ! Vai de mine ! începu ea să se jeluiască și să-și frîngă mîinile. Tovarășe dragă... Cum să moară dacă era plecat în munți ? Se lăsă moale pe scaun. Își mușca buzele, în neștire.

— Poate că s-a întors ?

— L-aş fi văzut ! L-aş fi auzit ! Şi a murit ? O fi fost la aia a lui... Îşi făcu semnul crucii. Dumnezeu să-l ierte, că n-a fost om rău ! Iar întreţinerea şi celelalte angarale le plătea la vreme.

— De la miliţie, de la primărie, n-a trecut nimeni pe aici ?

— Nu, tovarăşe !

— Da' vara lui ?

— Nu ştiu ! Nu cred... Am fi aflat cu toţii. Staţi de vorbă cu coana Valerica.

Dintr-o altă încăpere răzbi pînă în sufragerie glasul hîrîit al bătrînului : „Matilda, mi-e foame !"

— Ţi-e foame ? ! explodă femeia într-un reproş plin de mînie. Mănînci toată ziua şi tot ţi-e foame ! Apoi, potolindu-se subit, i se adresă lui Lucian : Şi zi, a murit, săracu ! Acu o să trebuiască să-l scot din Cartea de imobil. Păcat... Era el nebun... Da' cine, tovarăşe dragă, în zilele noastre, e întreg la minte ? Numai sateliţii ăştia-s de vină... Ce caută oamenii pe Lună ? Spuneţi şi dumneavoastră, tovarăşe...

Tendinţa spre filozofare a femeii, urmată de un nou strigăt al bătrînului : „Matilda, mi-e foame !" grăbi hotărîrea lui Lucian de a se ridica. Îi înapoie Cartea de imobil şi se îndreptă spre ieşire. Înainte de a apăsa pe clanţă, îi mai puse o întrebare :

— Aţi spus : „O fi fost la aia !"... Aţi văzut-o vreodată ? O cunoaşteţi ?

— Coana Valerica e sus ! Dînsa o să vă povestească tot. Nici ea nu-i întreagă... da' o să vă înţelegeţi. Eu pe aia n-am văzut-o, ea însă da...

Cînd se pomeni dincolo de uşă, Lucian se întrebă descumpănit : „Unde dracu am nimerit ? ! Ăla e nebun... Celălalt nu-i întreg la minte. Nici Matilda nu e sănătoasă. Unde oi fi nimerit ?"

Dădu să urce scara, cînd auzi în urma lui uşa deschizîndu-se.

— Dom'le, şi unde-i îngropat ? vru Matilda Mocăneanu să ştie.

— La Străuleşti !

Femeia închise uşa, uitînd să mai mulţumească. Lucian bombăni supărat şi începu să urce scara. Ajunse la ultimul etaj care mai curînd arăta a semimansardă. Două uşi faţă în faţă. Pe cea din dreapta, pe un cartonaş de formatul unei

cărți de vizită, scria cu litere mari : „Tudor Ciorogaru Pensionar. Nebun liniștit. Sunați ori de cîte ori vreți !“

„Ce-ar fi dacă aș suna, își imagină Lucian, și mi-ar deschide chiar el, acest nebun liniștit ? Ar fi ca într-o povestire fantastică, scrisă de un dement ! “

Totuși, nu rezistă ispitei și apăsă pe buton. Fie ce-o fi ! Așteptă însă zadarnic, de dincolo, vreun semn de viață.

Trecu la cealaltă ușă și sună. Răsună un bing-bang discret. Așteptînd să i se deschidă, Lucian își aminti de avertismentul Matildei Mocăneanu... „Nici ea nu-i întreagă la minte !“

Ușa prinse să se deschidă încet, temător, pentru ca în cele din urmă să încremenească întredeschisă. Lucian simți că din întunericul vestibulului o umbră îl cercetează cu prudență.

— Tovarășa Cernea ?

— Da, eu ! Ce doriți ?

Vocea groasă, răgușită, nefirească pentru o femeie, îl impresionă neplăcut pe ofițer. Se recomandă și o rugă să-i acorde o scurtă întrevedere. Ea îl invită în casă, fără nici o reținere. Era o femeie înaltă, puternică, cu umeri mari, vînjoși, ca de bărbat. Purta un halat negru, strîns în talie cu un șnur gros, amintind de ținuta severă a călugărilor franciscani. Abia cînd a ajuns într-una din cele două camere ale locuinței, scăldată în lumina zilei, Lucian și-a dat seama că apariția sa deranja, căci, la ora aceea, Valeria Cernea picta, pe șevalet se afla o pînză de dimensiuni potrivite, abia începută. Dealtfel, toată încăperea era încărcată cu tablouri de dimensiuni diferite, înfățișînd unul și același peisaj — trei copaci, stejari parcă, pictați pe fundalul unei curți. Puțin mai tîrziu, maiorul avea să constate că peisajul repetat la infinit pe pînzele pictoriței se vedea prin fereastra odăii.

Regăsindu-se în ambianța „atelierului“, Valeria Cernea își reluă de îndată lucrul, explicîndu-se.

— A, să nu vă mire... Conversațiile în timpul orelor de creație nu mă deranjează... Vă ascult !

Lucian o vedea din profil : capul prelung, nasul mare, bărbia mică și împinsă înainte ca un barbișon aminteau tot de un bărbat.

— Am venit în legătură cu vecinul dumneavoastră, Tudor Ciorogaru.

— Ah, în legătură cu Tudor ! exclamă ea... Lucian nu izbuti să-și dea seama dacă faptul ăsta o întristă sau nu. „Pictorița“ arunca mereu priviri pe fereastră, muia pensula în culorile de ulei ale paletei, o aplica pe pînză, după care făcea doi-trei pași înapoi, închidea un ochi și studia proporțiile.

— Cînd l-ați văzut ultima oară ?

— Am auzit că a murit, zise ea, ca și cînd i-ar fi comunicat ofițerului un fapt oarecare.

Surprins, Lucian o întrebă :

— De unde știți ?

— A trecut alaltăieri pe aici verișoara lui și m-a rugat ca deocamdată să nu spun nimănui.

— De ce ?

— Probleme cu locuința. Vrea să vîre în casă o rudă. A murit... Toți o să murim.

Lucian repetă întrebarea :

— Cînd l-ați văzut ultima oară ?

— Cu trei luni în urmă, cînd a plecat în munți.

— Ați fost prieteni ?

— Foarte buni ! declară ea aplicînd o pată de ulei verde în locul unde trebuia să prindă formă coroana unuia dintre copaci. Modelul care se vedea pe fereastră era însă desfrunzit. A fost un admirator al operelor mele. Păcat ! Și-a presimțit moartea.

Bretonul care-i acoperea fruntea o caricaturiza și mai mult.

— Cum așa ? se miră Lucian.

— Mi-a spus la plecare : „Valerico, așa cum tu simți chemarea artei, tot așa simt și eu chemarea munților...“ Frumos spus, nu-i așa ? „Și s-ar putea, mi-a mai spus, să nu mă mai întorc niciodată !“ Numai sensibilii presimt moartea, iar domnul Ciorogaru a fost un sensibil. Era unul dintre cei care-mi înțelegeau experimentul.

— Bine, dar n-a murit în munți !

— Mi-a povestit vară-sa că a murit împreună cu prietena lui pe Hristo Botev.

— Știați că a revenit în București ?

— Nu. Însă vară-sa mi-a povestit că s-a înapoiat în București chiar în după-amiaza zilei de 4 martie și că primul drum de la gară l-a făcut la prietena lui. Vedeți, asta-i chemarea morții ! Păcat ! N-o să mai am de la cine să primesc ilustrate !

— Ce ilustrate ?

— Deşi nu i-am fost amantă, mărturisi ea cu indiferenţă, ca şi cum s-ar fi adresat şevaletului şi nu unui străin aflat acolo, lîngă ea. De încercat, a încercat el. Dar a văzut că sînt o femeie care aparţin spiritului şi nu trupului şi n-a insistat. Bărbat inteligent. Deci, deşi nu i-am fost amantă, îmi trimitea de peste tot ilustrate.

Lucian, fireşte, nu vedea nici o legătură logică între una şi cealaltă, dar nu se împiedică de aspectul ăsta. Se interesă de ilustrate.

— Vreţi să mi le arătaţi şi mie ?

— Ultima e pe măsuţa din dreapta dumneavoastră.

Lucian zări mai multe ilustrate. Le luă : erau numai vederi montane şi toate color. Pe ultima, înfăţişînd munţii Făgăraşului, citi cîteva rînduri scrise cu un pix cu pastă albastră : „Umblu ! Nu-mi găsesc locul, căci frumuseţile naturii mă îndeamnă mereu la drumeţie. Cum merge cu pictura ? Ţi s-a aprobat expoziţia ? Nu uita să-mi plăteşti telefonul... Al tău etern admirator, T.C. 28 februarie 1977."

— Deci dumneavoastră îi plăteaţi chiria... şi celelalte ?

— Eu... Şi pensia tot eu i-o primeam. N-am putut să-i fiu amantă, dar prietenă... De ce nu ? Ceva de pe pînză nu-i plăcea „pictoriţei". Vedeţi dumneavoastră, nu-mi prea iese amestecul ăsta de verde şi maro ! Visez o culoare aparte

Lucian numără şapte ilustrate, se uită la Valeria Cernea, se hotărî, şi ascunse ilustratele în buzunarul hainei fără să-i mai ceară aprobarea.

— Ştiţi cumva cum o cheamă pe vara lui ?

— Elvira Neagu... Telefon... Rosti un număr. E o femeie drăguţă.

— Aveţi cumva şi o cheie de la apartamentul lui Ciorogaru ?

— Am avut. I-am predat-o verişoarei...

„Aşa, ascultînd-o, zici că-i normală, aprecie Lucian. Pînă la pictură şi... la trupul ei..."

— Vă mulţumesc pentru informaţie.

— Ah, plecaţi... Puse paleta şi pensula de o parte şi arătă că-i gată să-l conducă.

— Am o rugăminte către pictoriţa Cernea, zise Lucian flatînd-o, să păstraţi o totală discreţie în legătură cu vizita mea şi conversaţia noastră.

— Şi eu am o rugăminte... Cînd n-o să mai aveţi nevoie de ilustrate, să mi le înapoiaţi... Totuşi să ştiţi că Ciorogaru vrea să pară altfel decît este în realitate.

Lucian o privi scurt — mai mult de cîteva secunde n-ar fi izbutit s-o privească — și deși rugămintea și precizarea ei îl puseseră în încurcătură, încercă să zîmbească :

— Nici o grijă. Nimic nu se pierde. Ce ați vrut să spuneți ?

— A, nimic !

La ușă, cînd se despărți de ea, avu ciudata impresie că, de fapt, a stat de vorbă cu un bărbat care, dintr-o pornire teribilistă, s-a tuns cu breton. Coborî scările ușor, zăpăcit de conversație. Ajuns la parter, văzu deschizîndu-se pe neașteptate ușa de la locuința familiei Mocăneanu.

— Tovarășu !... se auzi Lucian strigat.

Matilda Mocăneanu ieși pe coridor ; după ce iscodi bănuitoare scara, i se adresă în șoaptă :

— Ați vorbit cu ea ?

Lucian înclină din cap, nemulțumit că femeia îi tăiase calea.

— V-a spus că a fost amanta lui ?

— Nu !

Matilda Mocăneanu zîmbi superior :

— Știam eu că n-o să vă spună ! zise ea arborînd un aer victorios. A fost, tovarășe ! Nu vă uitați la ea că-i așa... cum să vă zic... Așa cum o vedeți, era cît p-aci să-mi strice și mie casa.

— Mă iertați, se scuză Lucian, dar mă grăbesc. Îi întoarse spatele și părăsi cu pași mari clădirea. Se îndreptă spre mașină urmărit de ultimele cuvinte ale Matildei Mocăneanu. Și simți nevoia să-i servească în gînd o replică : „Cum să nu vă strice casa ?... Păi ce altceva să facă cu puterea ei de bărbat voinic !“

5

12.03.77
ora 18,30

SINTEZA
convorbirii col. Panait — mr. Frunză

Mr. Frunză : **În conformitate cu ordinul primit, vă raportez următoarele :**

a) Neagu Elvira este într-adevăr verișoară cu Ciorogaru Tudor, mama acesteia fiind soră bună cu mama lui C. T.

b) În prezent, Neagu Elvira este în doliu. În ziua de 8 martie a.c. și-a alarmat vecinii că vărul ei Tudor, s-ar fi aflat în blocul de pe Bd. Hristo Botev, la vechea lui prietenă — Tudose Florentina. Abia în ziua următoare, adică la 9 martie, s-a îmbrăcat în doliu. Cîțiva vecini au asistat la înmormîntare.

c) Așa cum rezultă din verificările mele, Tudor Ciorogaru o vizita foarte rar pe verișoara lui, deși între ei existau relații bune... Neagu Elvira îl descria ca pe un om bizar, cu un ușor dezechilibru nervos.

d) Am văzut-o de la distanță, am studiat-o chiar. Mi-am amintit că scriitorul Corneliu Cara, în declarație, povestește că a stat la cimitir de vorbă cu verișoara decedatului, descriind-o ca pe o femeie în jur de 40—42 de ani, drăguță, mărunțică, blondă. Contradicția am găsit-o flagrantă. L-am chemat pe Corneliu Cara la telefon, care s-a oferit să verifice și el dacă Neagu Elvira este una și aceeași persoană cu aceea cu care a stat de vorbă. A se vedea completarea la declarația scriitorului.

DECLARAȚIE

Subsemnatul Corneliu Cara (...), în legătură cu declarația mea anterioară, doresc a face o completare.

Solicitat de tovarășul maior Frunză să constat dacă Neagu Elvira, domiciliată (...) este una și aceeași persoană cu femeia în negru pe care am cunoscut-o la cimitirul Străulești, declar pe a mea răspundere că nu este. În primul rînd, persoana de la Străulești care mi-a povestit în ce condiții și-a găsit Ciorogaru Tudor tragicul sfîrșit era mult mai tînără, mai suplă, mai elegantă, și cu părul blond.

Reamintesc că după spusele lui Diță Marin zis Telectualu, actualmente dispărut, „femeia în negru", pe care el o considera văduva decedatului, apăruse la cimitir cu un „Volkswagen" condus de un bărbat cu ochelari fumurii.

Mai atrag atenția că în „România liberă" de astăzi a apărut la rubrica „Decese" anunțul cu moartea tragică, la 4 martie, a lui Ciorogaru Tudor.

e) În urma celor sesizate de către Corneliu Cara în completare la declarația sa, m-am interesat care sînt sursele de existență ale Elvirei Neagu și dacă are vreun prieten sau cunoștință, posesor al unui „Volkswagen". Neagu Elvira are o

pensie lunară de lei 1200, în plus ia de lucru acasă de la cooperativa „Arta manuală". Duce o viață izolată; cercul ei se limitează la 3—4 femei de vîrsta ei, văduve, pensionare. N-a fost văzută niciodată urcînd în vreun autoturism ce ar fi așteptat-o în dreptul casei. În ziua înmormîntării, un taxi a transportat-o la cimitir. La înmormîntare au mai participat cîțiva vecini. Unul dintre ei mi-a declarat că în afară de Neagu Elvira și de cei cîțiva prieteni, nimeni altcineva n-a participat la înmormîntare, făcută cu un scurt serviciu religios.

Propun abordarea directă a Elvirei Neagu.

Col. Panait: Elvira Neagu nu va fi abordată direct decît numai după ce vom mai lămuri unele amănunte. Cpt. Liviu Roman de la Miliția Municipiului București să solicite în continuare Brigada de circulație în vederea identificării „Volkswagen"-ului. Pornind de la exemplul „Opelului" condus de Ernest Fischer, care-și schimbă mereu numărul de înregistrare, să se extindă cercetările asupra unor mașini sosite în aceste zile de peste hotare.

Ministerul de Interne
Inspectoratul general al Miliției
Direcția Evidenței populației
12.03.77
nr. 10.735 B/c.

NOTĂ

În legătură cu cererea compartimentului dv., vă aducem la cunoștință că în Evidența direcției noastre nu figurează următorii cetățeni:

1. Mavrodin Dumitru.
2. Kraus Emerik

Analizînd Seria, nr...., mai tragem concluzia că Buletinele de identitate folosite de susamintații indivizi sînt false.

În schimb, corespunde întru totul cu datele noastre Buletinul de identitate aparținînd cetățenei Neagu Elvira.

Din agenda de lucru a col. Panait:

Nota este revelatoare. Atenție în privința Elvirei Neagu. Pînă la abordarea directă a Elvirei Neagu, mr. Frunză să verifice dacă numele celor doi —Mavrodin Dumitru și Kraus Emerik — nu figurează în evidența zilnică a unor hoteluri.

DECLARAȚIE

Subsemnatul Mamina Pic zis „da Vinci", domiciliat (...), cu antecedente penale, declar următoarele pe a mea deplină răspundere :

În ziua de 6 martie a.c., spre seară, și-a făcut apariția la locuința mea fostul prieten de pușcărie Diță Marin zis Telectualu. Aducea cu dînsul o servietă tip diplomat. Era foarte nervos. Mi-a spus că a venit să-mi ceară un consult de specialitate. I l-am oferit. A deschis servieta : era plină cu bancnote de una sută lei. Total : 500 000 lei. Nu știa nici el prea bine ce voia de la mine : să mă întrebe cum să procedeze, să împartă banii cu mine, să-i ducă la miliție, să se debaraseze de ei....

L-am liniștit pe dată, spunîndu-i că bancnotele sînt false, că după părerea mea de as în ale falsului, judecînd după calitatea hîrtiei și cantitatea sumei, au fost fabricate în străinătate. Că sînt bine lucrate, ca de mine însumi în perioada mea de glorie. Cînd am cercetat și documentele false, l-am sfătuit să predea totul, cît mai repede, miliției sau securității. El însă mi-a răspuns că o să ceară sfatul unui scriitor prieten de-al lui ; eu i-am zis să nu facă fente, să nu se încreadă prea mult în scriitori și să se ducă la miliție.

(...) Mi-a povestit că în seara cutremurului, ieșind de la „Luceafărul", a dat cu nasul de ruinele blocurilor de pe str. Ghica. Apropiindu-se și urcînd pe moloz, a găsit servieta pe care a luat-o cu el. (...) A mai trecut pe la mine, fără servietă, și mi-a povestit ceva de un oarecare Ciorogaru, de o văduvă, de un „Volkswagen" albastru, dar l-am ascultat distrat și mai multe nu pot declara. În schimb, l-am întrebat ce a făcut cu servieta și mi-a spus că s-a hotărît să se ducă la scriitor. Din seara de 8 martie nu l-am mai văzut. Nu știu ce a făcut cu servieta.

MAMINA PIC, zis „DA VINCI"

11 martie 1977

Din agenda de lucru a col. Panait :

a) Avem o confirmare că Diță Marin zis Telectualu nu ne-a indus în eroare. Se confirmă locul unde servieta a fost găsită. Știam că servieta a aparținut lui Tevi Victor și că acesta, după cutremur, a dat o mînă de ajutor la scoaterea de sub dărîmături a unor oameni. Cui a predat servieta ? Căuta de fapt printre dărîmături pe omul căruia îi predase servieta ?

Să ne amintim că și Savel Demetriad se afla, în seara cutremurului, în acest sector !

b) Dacă Telectualu n-a mințit, dacă a predat servieta, de ce a dispărut ? Ce interes avea să se ascundă ?

c) În sfîrșit, un amănunt foarte prețios este culoarea „Volkswagen"-ului. Să fie comunicat f.f. urgent Brigăzii de circulație.

6

În ziua deshumării de la Domnești, membrii comisiei au dovedit din nou punctualitate. Veniseră însă ceva mai gros îmbrăcați, căci vremea se răcise. Doar Corneliu Cara purta același trenci din ajun, strîns în talie, cu epoleți. Cînd l-am zărit și cu pipa în gură, mi-am întors capul să nu mă vadă că rîd, căci se închipuia, pesemne, un adevărat Sherlock Holmes

Milă îmi era de bătrînul administrator al cimitirului, care, simțeam eu, tremura în paltonul cu guler de blană de lutru mîncată de molii.

— Ce-i cu dumneata, l-am întrebat. Ești bolnav ?

Mi-a dat un răspuns evaziv, punîndu-și tremurul pe seama frigului. Dar eu bănuiam adevărul : omului îi era pur și simplu frică : acel mormînt, apărut peste noapte în condiții misterioase, între decedații Vasilescu și Ursache, nu era cuprins în nici o evidență. Eram convins că în apariția mormîntului lui „Ciorogaru" alias „Neidentificatul" el nu avea nici un amestec, căci dacă ar fi avut, i-ar fi prevenit pe adevărații autori ai infracțiunii să evite greșeala. Le-ar fi atras atenția că „Neidentificații" sînt înmormîntați în alt sector al cimitirului. L-aș fi liniștit pe bătrînel, dar pînă ce nu aveam rezultatul deshumării nu puteam interveni în nici un fel.

Așa cum am spus, era frig. Cerul se menținea acoperit, apăsător. Vîntul nu încetase să sufle rece în tot cursul nopții. Urmăream nerăbdători efortul groparilor. N-a fost necesar să se meargă cu lopețile prea adînc. După vreo zece minute, unul dintre ei ne-a informat :

— Am dat de ceva ! Omul avea fruntea asudată și părea intrigat. Eram mai mulți acolo, dar ochii lui m-au ales pe mine

Groapa nu ajunsese la o adîncime mai mare de jumătate de metru. Am întrebat :

— Ați dat de sicriu ?

— Nu, nu. Lopata a nimerit în ceva moale !

Membrii comisiei, pînă atunci încremeniți, au prins viață și au început să se apropie de groapă. Trebuie să recunosc că primul care s-a orientat în situația ivită pe neașteptate a fost doctorul. Văzîndu-l pe gropar că ridică lopata pentru a-și relua munca, a intervenit energic, strigînd ca la box :

— Stop ! S-a apropiat de buza gropii. Unul dintre voi să iasă afară... Dumneata, ăla care ai rămas : umblă delicat cu lopata !... N-o înfige prea adînc și nu cu forță... Ascultă la mine, sapă, dar nu cu forță... S-ar putea să dai de un cadavru și n-aș vrea să-l mai omorîți și voi o dată...

Nu știu dacă la auzul acestor vorbe ceilalți membri ai comisiei au tresărit, eu însă da... Sînt unul dintre cei care prețuiesc experiența profesională a doctorului, am încredere în intuiția sa. Așadar, groapa asta ne rezerva o surpriză. Același lucru l-a înțeles și căpitanul Grigoraș.

L-am zărit pregătindu-și aparatul foto.

La un moment dat, groparul și-a abandonat lopata, s-a lăsat pe vine și a început să palpeze cu mîinile sale mari, puternice, fundul gropii. Apoi, tot cu ajutorul mîinilor, a început să dea la o parte pămîntul. Omul își cunoștea meseria, lucra cu răbdare, metodic, de la un cap al gropii, unde se găsea crucea, spre celălalt. Și, pe măsură ce mîinile sale îndemînatice înlăturau pămîntul, ieșea tot mai clar la iveală un sac din plastic, unul din cele folosite la îngroparea rămășițelor pămîntești imposibil de identificat.

— E un om ! ne informă groparul înălțînd spre noi fruntea asudată. Un cadavru.

Intuiția doctorului se confirmase.

— Ioane, îi strigă celălalt gropar ieșit la suprafață, caută gura sacului, trebuie să fie legată, și saltă-l ! Nu te mai munci.

Membrii comisiei au încremenit din nou. Mie inima îmi bătea nebunește. Oare ce surpriză mi se mai rezerva ?

Sfatul groparului aflat sus, lîngă noi, nu a fost împărtășit de căpitanul Grigoraș, care, cu aparatul foto atîrnat de piept, a intervenit cu competență :

— Nu, nu... Ai început-o bine. Dă și mai mult pămîntul de o parte... că vreau să fotografiez sacul așa cum e depus pe fundul gropii.

— S-a înțeles ! i s-a răspuns din groapă.

Puţin mai tîrziu, am văzut de sus conturîndu-se întregul volum al sacului. Şi imediat mi-am dat seama că vom avea de-a face cu un cadavru înghesuit în sac, cu genunchii strînşi la piept.

Căpitanul Grigoraş s-a apucat să fotografieze. După numărul declicurilor, cred că a făcut patru fotografii.

— Acum pot să ridic sacu' de la gură ? a cerut voie groparul.

I s-a dat aprobarea. S-a opintit, l-a săltat... Cel de-al doilea gropar i-a sărit în ajutor : unul trăgea de sus, celălalt împingea de jos. În clipa următoare, sacul care ţinea loc de sicriu a ajuns la suprafaţă, pe o grămadă de pămînt. Căpitanul Grigoraş a mai tras cîteva fotografii, apoi s-a retras, lăsîndu-i pe ceilalţi membri ai comisiei să se strîngă în jurul descoperirii. Faţa mortului nu se deslușea. A intervenit doctorul Patrichi, rugîndu-ne să-i creăm totuşi puţin spaţiu ca să-şi poată face meseria. Toţi ne-am dat înapoi. Medicul legist a îngenuncheat, a cercetat sacul.

— Aşa pare să se fi păstrat foarte bine ! ne-a informat el după un timp. Desfă-l ! a ordonat unuia dintre gropari.

Gura sacului era bine legată cu un şnur de nylon. Am aşteptat cuprinşi de nerăbdare, într-o linişte adîncă. Unul dintre gropari a apucat cadavrul de subsuori, şi, ajutat de celălalt, l-a tras cîte puţin afară pe movila de pămînt. Deodată, un strigăt a sfîşiat liniştea mormîntală a cimitirului.

— *Telectualu !* În clipa următoare, Corneliu Cara s-a repezit la mine. E *Telectualu !* M-a apucat de braţ, m-a tras de el strigîndu-mi : El e ! *Telectualu !*

Ochii noştri s-au întîlnit şi scriitorul, nu-mi pot lămuri cum, s-a liniştit de îndată. Mi-a eliberat braţul : era livid, de parcă i s-ar fi scurs tot sîngele din obraji.

— Tovarăşe Cara, îmi pare bine că aţi fost de faţă şi că l-aţi putut identifica, l-am măgulit eu.

— El e ! m-a încredinţat din nou scriitorul, dar de data asta în şoaptă.

Doctorul mi-a făcut loc lîngă dînsul. Ai fi zis că *Telectualu* a avut parte de o moarte naturală. Nu se observa nici o leziune. Privea cu ochii ficşi cerul de plumb. Nici faţa-i de ceară nu prezenta nici o urmă de violenţă. Haina era încheiată corect. Genunchii, îndoiţi. Cu siguranţă că fusese vîrît în sac imediat după ce fusese omorît. Şi fusese omorît de cel puţin doi inşi. M-am aplecat cu gîndul să-l caut în buzunarul de

la căptușeala hainei, dar m-a oprit glasul căpitanului Grigoraș. Uitasem pentru cîtva timp de el și de obligațiile sale.

— Fotografiază !

M-am uitat la ceas : nu eram în criză de timp. Procurorul Berindei și-a trădat, în sfîrșit, și el prezența. S-a tras mai lîngă mine șoptindu-mi să mă uit la administratorul cimitirului. M-am conformat : încremenise speriat în paltonul său cu guler de lutru.

— Gata ! m-a încunoștințat „omul cu trusa". Eu am terminat !

M-am aplecat din nou asupra cadavrului, am „palpat" pieptul hainei, apoi mi-am introdus degetele în buzunarul de la căptușeală, de unde am scos un Buletin de identitate ponosit. M-am ridicat : da, actul era al *Telectualului*, adică al lui Marin Diță.

I-am informat pe ceilalți, apoi i-am dat procurorului Buletinul. Acesta l-a cercetat și el.

— Marin Diță ? a controlat el privindu-l pe scriitor.

— Marin Diță, zis *Telectualu*, a confirmat Cara dînd amărît din cap.

— Pot *să-l iau ?* a întrebat deodată doctorul.

— Ia-l, i-a răspuns procurorul, dar mai rămîi să semnezi procesul verbal.

Da, ne-am retras să întocmim documentul de rigoare, cadavrul urmînd să ia drumul Institutului de medicină legală, pentru a fi supus expertizelor. Ca și în ajun, am cerut celor doi gropari să aducă mormîntul la înfățișarea sa inițială. De data asta, măsura n-a mai mirat pe nimeni.

Doctorul a rămas să organizeze transportul cadavrului. Procesul verbal s-a întocmit destul de repede. În timp ce procurorul scria de zor, l-am luat la o parte pe administrator și l-am liniștit asigurîndu-l că n-o să aibă nici o neplăcere. I-au dat lacrimile.

La plecare, s-a apropiat de mine Corneliu Cara.

— Căpitane, te duc cu mașina... Aș avea ceva de vorbit cu dumneata !

Nu l-am refuzat. Și-apoi mai eram și eu interesat în chestia asta cu *Telectualu :* fiind unul dintre cei care-l cunoscuseră, cine știe, poate un amănunt dezvăluit de el va fi de folos cercetărilor. Conducea cu multă siguranță. Mi-am dat seama încă de la pornire.

— Am ținut la acest borfaș ! a deschis el discuția.

— „Să-ţi fie de bine, i-am urat în gînd. Sînt şi printre ei unii care ştiu să se facă simpatici !“

Deznodămîntul lui nu mi-e indiferent.

L-am ascultat spunîndu-mi că un scriitor nu poate să fie lucid şi obiectiv decît la masa de lucru, în universul unde-şi creează personajele. Încolo, adică în viaţă, îl poţi înduioşa şi duce foarte uşor cu zăhărelul.

— De ce taci, căpitane ?

— Ce aş putea să vă spun ?!

— Cunoşti istoricul afacerii ?

Cred că întrebarea mi-a pus-o din dorinţa de a-mi aminti că el nu era străin de dosar.

— În linii mari, da ! l-am asigurat eu.

— Vreau să-ţi împărtăşesc un gînd, m-a avertizat privind cu atenţie şoseaua aglomerată. Mai exact, o supoziţie. Cred că *Telectualu*, simţindu-se vinovat că în noaptea cutremurului a furat servieta aceea — ai auzit de ea ? —, a încercat să se reabiliteze. Şi-a dat seama că nu era un lucru curat cu cele două morminte ale lui Ciorogaru — astăzi ştim că el a avut dreptate — şi şi-a propus să dezlege de unul singur misterul. S-a luat după „femeia în negru“, hotărît să-i descopere domiciliul şi s-o identifice. În felul ăsta, probabil, a pătruns într-o „zonă minată“. A călcat pe o „mină“. A fost descoperit. Cei care l-au lichidat sînt, de fapt, cei care au creat şi problema celor două morminte. A făcut-o pe detectivul, s-a hazardat de unul singur, şi şi-a găsit moartea... Păcat !

Scriitorul a tăcut. Deducţiile sale erau fireşti, cu o concluzie logică... Aş fi ajuns şi eu la ea după un timp. Mi-a plăcut însă modul cum mi-a explicat. De parcă aş fi ascultat pe unul de-al nostru, de la *Judiciar*.

— Cînd intenţionezi să percheziţionezi locuinţa *Telectualului ?*

— Poate chiar astăzi. În orice caz, după ce voi avea rezultatul autopsiei.

— Aş vrea să fiu prezent... ca martor, s-a autopropus Cara.

— De ce ? am devenit eu curios. Nu vă ajunge deshumarea ?

— Am nevoie de nişte confirmări.

— De ce natură ?

— Umană !

M-am arătat sincer nedumerit :

— Nu pricep...

Scriitorul mi-a aruncat o căutătură ironică :

— Mi-ai fost recomandat ca un criminalist perspicace. (Nu mi-a dat răgazul să-i răspund.) Mi-am format o anumită părere despre Diță Marin, zis *Telectualu*, cîndva hoț de talie internațională. L-am adus la cunoștința opiniei publice prin mijlocirea romanului „Soarele a murit în zori". La ora asta, sincer să-ți spun, sînt dezorientat, în ciuda supozițiilor mărturisite anterior. Vreau, la urma urmei, să știu dacă am greșit sau nu în aprecierile mele.

Frămîntarea sa mi s-a părut cît se poate de normală și i-am dat de înțeles că am să-l ajut. I-am mai sugerat că trebuia să se aștepte și la surprize, căci experiența mi-a demonstrat că un infractor are, în realitate, precum Janus, două fețe.

— Unde să te las ?

— Cît mai aproape de Victoriei !

Aici s-a oprit și discuția lui Corneliu Cara cu mine, după care am început să mă gîndesc la raportul ce urma să i-l prezint maiorului de securitate Lucian Viziru.

7

13.03.77

RAPORT
— Extrase —

(...) Moartea prin violență a lui Diță Marin, zis Telectualu, a fost stabilită de către expertiza efectuată de Institutul de medicină legală (Dr. Patrichi). Ea se datorează unei singure lovituri, aplicată la cap, cu un corp contondent. În momentul atacului, asasinul se afla în spatele victimei.

(...) Rămîne de lămurit un fapt cu totul inedit în cazuistica noastră și anume : Ce au urmărit asasinii lui Diță Marin cînd i-au „organizat" lui Tudor Ciorogaru două morminte. Dacă primul mormînt de la Străulești a fost constituit folosindu-se căi legale, cel de la Domnești a apărut în cimitir în mod ilegal. Aș spune „la înghesuială". De aici întrebarea : Ce i-a determinat pe infractori să-i rezerve lui Tudor Ciorogaru două morminte ? **Căci nu încape nici o îndoială că și la Domnești a existat o cruce cu numele lui Ciorogaru.**

Acțiunea infracțională de la Domnești a asasinilor lui Diță Marin a fost favorizată de condițiile neînchipuit de grele ce s-au creat imediat după cutremur la cele două cimitire. Numărul mare al victimelor și îndeosebi al celor neidentificate... iată

condiţii care au uşurat, după părerea mea, faptele răufăcătorilor.

Ipoteză de lucru : Victima, aşa cum rezultă din datele culese, animată de cele mai bune intenţii, s-a aventurat pe urmele „văduvei" lui Ciorogaru, vrînd să afle domiciliul acesteia. Mai era intrigat de faptul că, în timp ce „văduva bocea" la morminte, în stradă o aştepta un „Volkswagen" cu un bărbat la volan. Nu faptul că era la volan trebuie să-l fi intrigat pe Telectualu, ci constatarea că acesta nu cobora să însoţească femeia. (...) Diţă Marin s-a pomenit pe urmele unor infractori periculoşi, care, la rîndul lor, au descoperit că sînt urmăriţi. Ceea ce reprezenta o reală primejdie pentru cele săvîrşite pînă atunci. Neştiind probabil că Diţă Marin intrase în contact cu organele de stat prin mijlocirea tov. Corneliu Cara, infractorii s-au hotărît să-l lichideze. Ei se cer identificaţi în cercul celor trei — Neagu Elvira, Mavrodin Dumitru şi Kraus Emerik — care au participat la identificarea rămăşiţelor pămînteşti ale lui Ciorogaru Tudor.

(...) Percheziţia la domiciliul victimei urmează a se efectua în cursul zilei de mîine.

Cpt. LIVIU ROMAN

Anexă : Una copie după expertiza
Institutului de medicină legală

Din agenda de lucru a col. Panait :

De acord cu concluziile cpt. Liviu Roman, căruia trebuie să i se aducă mulţumiri pentru modul exemplar în care s-a achitat de misiunile încredinţate. De-acum înainte, cercetările în jurul celor trei presupuşi a fi asasinii lui Diţă Marin revin strict compartimentului nostru.

SINTEZA 14.03.77

convorbirii col. Panait — cpt. Pop

Cpt. Pop : La ora 21, Sidney Giannini s-a întîlnit cu Mioara Catargi la barul hotelului. Tot timpul au conversat în franceză. Au consumat băuturi alcoolice. În jurul orei 22.15, străinul a început să insiste ca Mioara Catargi să-l însoţească în camera sa. Ea l-a refuzat, dar către ora 23 i-a venit în întîmpinare cu o contrapropunere. I-a povestit că are o garsonieră la dispoziţie unde amîndoi se vor simţi mai bine decît la

hotel. El a fost de acord. A mai luat de la bar o sticlă de „Johnnie Walker".

Garsoniera este situată într-un bloc de pe str. Batiștei nr. 178, etajul 8, și aparține locatarei Stela Vintea, plecată din București.

Imediat după miezul nopții și-a făcut apariția la ușa respectivei garsoniere Borcea Mălin, prietenul Mioarei Catargi, care a insistat să i se deschidă. În cele din urmă i s-a deschis. Prinzîndu-și iubita „în flagrant", a declanșat un scandal: el în românește, Mioara Catargi în franceză, Sidney Giannini în franceză și engleză. Străinul era în stare de ebrietate. Borcea Mălin și Mioara Catargi au încercat să-i aplice lui Sidney Giannini clasica lor figură de șantaj (semnalată în caracterizările date asupra celor doi de către secția de moravuri a miliției). Sidney Giannini s-a înfuriat rău de tot, iar în momentul următor s-a produs surpriza... Străinul, care pînă atunci n-a scos o vorbă în limba română, a început să-i înjure în românește. „Drept cine mă luați, mă! urla el cuprins de o violență care i-a intimidat pe cei doi. Mă luați de fraier? Vă bag în cofă pe amîndoi, mă!... Sînt ofițer de securitate, mă!"

Scandalul s-a potolit imediat, Giannini s-a întors la hotel, iar cei doi complici au rămas în garsonieră.

Col. Panait: Să se acționeze în continuare în același mod. Mr. Viziru să stea de vorbă, încă de la prima oră, cu Mioara Catargi și cu Borcea Mălin pentru a le cere declarații. Să se verifice dacă nu cumva vecinii de garsonieră sau de etaj au auzit scandalul. Să se ceară și acestora declarații.

NOTĂ 14.03.77

Convorbire telefonică
mr. Frunză — col. Panait
ora 10.15

Mr. Frunză: Tovarășe colonel, ați intuit foarte bine. În evidența zilnică a hotelurilor...

Col. Panait: Să nu-mi spui că l-ai găsit pe Mavrodin.

Mr. Frunză: L-am găsit în evidența hotelului „Edison" începînd din dimineața zilei de 5 martie.

Col. Panait: Deci din prima dimineață după cutremur.

Mr. Frunză: Exact, tovarășe colonel. Numai că...

Col. Panait: ... a dispărut! Imediat după înmormîntarea lui Ciorogaru, nu?

Mr. Frunză : **Nu, tovarășe colonel, a părăsit hotelul definitiv astăzi dimineață la ora 8...**
Col. Panait : **Ce ghinion ! Ce ghinion !**
Mr. Frunză : **Vă mai raportez două constatări foarte importante, de aceea v-am telefonat. Prima : semnalmentele lui Mavrodin, furnizate de funcționarii de la recepție și de personalul de serviciu ni-l indică fără echivoc pe dispărutul nostru...** -
Col. Panait : **Savel Demetriad !?**
Mr. Frunză : **Exact ! Iarăși un... ac într-un car cu fîn...**
Col. Panait : **Vedem noi asta... Treci la a doua constatare !**
Mr. Frunză : **Mavrodin a povestit tuturor că și-a înmormîntat prietenul — nu i-a dat numele — care și-a găsit moartea sub dărîmăturile blocului din Hristo Botev.**
Col. Panait : **Constatarea-i deosebit de prețioasă. Ai avut dreptate, Savel Demetriad o căuta pe strada Ghenadie Petrescu pe Neagu Elvira. Mai înseamnă că Mavrodin... e amestecat și-n asasinarea lui Diță Marin...**
Mr. Frunză : **Ce-mi ordonați ?**
Col. Panait : **Dacă Demetriad a părăsit hotelul la ora 8, înseamnă că el se mai găsește în țară... Așa că repede-te fulger la aeroportul Otopeni și verifică ce avioane au decolat și dacă, judecînd după formularele vamale, Demetriad a părăsit sau nu țara. Eu voi cere tovarășului general aprobarea ca să-i punem pe amîndoi sub urmărire, adică pe Demetriad-Mavrodin. Telefonează-mi urgent de la Otopeni.**
Mr. Frunză : **Am înțeles ! Să trăiți !**

A doua convorbire telefonică
mr. Frunză — col. Panait
ora 12,20

Mr. Frunză : **Tovarășe colonel, vă raportez de la Otopeni. Între orele 8 și 12 au decolat șase avioane pe rute internaționale diferite... Am verificat ieșirile din țară prin mijlocirea formularelor vamale. Nici un Savel Demetriad sau Mavrodin n-a părăsit țara... prin acest punct de frontieră.**
Col. Panait : **Dacă Savel Demetriad n-a părăsit țara cu o altă identitate, punem noi mîna pe el.**
Mr. Frunză : **Ce îmi ordonați ?**
Col. Panait : **Să te înapoiezi urgent la sediu...**
Mr. Frunză : **Să trăiți, am înțeles !**

EPILOG

Oradea rămăsese undeva în urmă. Savel Demetriad se uită la ceasul de bord al „Volkswagen"-ului : minutarele fosforescente ale cadranului arătau ora 7.20. Făcu fugitiv un calcul : dacă mașina condusă de *Hänsel* continua să gonească cu 90 km pe oră, atunci, în maximum cincisprezece minute, aveau să atingă punctul de frontieră de la Borș. Era o dimineață frumoasă, cu cer înalt, senin ; un soare călduț urca anevoie dinspre răsărit. În răstimpuri, Demetriad îl zărea prin geamul din spate înălțîndu-se ca un bulgăre de foc. În fața lor, șoseaua șerpuia tăind în două ogoarele fără hat ale bihorenilor. Grîul încolțise, iar peste întinderile de un verde crud dăinuia o pace pe care Demetriad o găsea de-a dreptul sărbătorească. Impresia îi era sporită și de vocea tandră, insinuant de tandră, a cîntăreței Juliette Greco, ce izvora unduios și odihnitor din casetofonul lui *Gretel* ținut de ea în poală. Demetriad îi admira profilul frumos și energic : femeia fuma și asculta cu ochii închiși, transfigurată, povestea duioasă a unei pariziene îndrăgostite de un poet, blestemat să se îndrăgostească însă de toate femeile din lume.

Îl vedea pe *Hänsel*, ori de cîte ori își înălța privirile, reflectat în oglinda retrovizoare a mașinii ; chipul său exprima o profundă concentrare interioară. Poate din pricina volanului sau a unor gînduri nemărturisite încă. Bancheta se legăna ușor și Demetriad închise moleșit ochii, spunîndu-și că, într-o călătorie ca asta a lor, era într-adevăr teribil de reconfortant s-o asculți pe Juliette Greco.

Meritul era, fără îndoială, al lui *Gretel*. Ea susținea mereu, cu o înflăcărare tinerească, demnă de invidiat : „Muzica te liniștește, calmează nervii. Ascultați muzică înainte de culcare și o să-mi dați dreptate". De aceea, femeia căra cu sine peste tot un casetofon, cum se lăuda ea, făcător de minuni. „Da,

așa e, muzica te liniștește", își spuse Demetriad recunoscînd că Juliette Greco îl subjugase, purtîndu-l pe aripile line ale melodiilor sale și că-l împiedica astfel să se gîndească la ce lăsase în urmă. Ascultînd-o, o și vedea : în primul rînd, ochii ei magdalați luminați de un farmec irezistibil.

Deodată, *Hänsel* sparse atmosfera de weeck-end :

— Ne apropiem !

Privirile lui Demetriad se îndreptară mașinal spre ceasul de bord : constată cu satisfacție că cele cincisprezece minute calculate de el erau pe cale de a se scurge.

Gretel nu închise casetofonul : se mulțumi doar să se foiască și, în cele din urmă ,să-și schimbe poziția picioarelor.

Se iviră în depărtare clădirile punctului de frontieră și, pe măsură ce se apropiau de ele, văzură conturîndu-se și cele două bariere aflate la o distanță egală una de cealaltă. Dincolo de acestea, peste alte bariere grănicerești, începea pusta maghiară. Savel Demetriad se smulse din vraja cîntăreței și se pomeni gîndindu-se la prînzul ce-l vor lua la Budapesta de unde, după ora 15, vor pleca mai departe, spre Viena.

Hänsel reduse viteza și, curînd, opri chiar în apropierea primei bariere : constatară că „Volkswagen"-ul lor era, la ceasul acela al dimineții, singura mașină care se prezenta să iasă din România.

Demetriad își făcu semnul crucii, deschise portiera, îndemnîndu-i și pe ceilalți, în germană, să coboare :

— Eu rămîn, preciză *Gretel*.

— Cred că-i mai bine să cobori, insistă Savel Demetriad.

Femeia se văzu nevoită să-i dea ascultare ; închise casetofonul, abandonîndu-l pe banchetă, și își aruncă pe umeri o jachetă albastră.

Din clădire veni spre ei un ofițer de grăniceri secondat de un militar tînăr, în termen. În urma lor apăru, ceva mai tîrziu, și reprezentantul vămii.

Ofițerul — un maior — duse respectuos mîna la chipiu și li se adresă cu o politețe naturală :

— Bună dimineața ! Vă rog, pașapoartele dumneavoastră la control.

Savel Demetriad îi răspunse la bineațe în românește și-i întinse documentul. *Hänsel* însă rosti în germană.

— Bună dimineața ! Vă prezint și pașaportul soției !

Demetriad socoti că vorbele lui *Hänsel* se cereau traduse și interveni plin de amabilitate :

— V-a prezentat și pașaportul soției !

Ofițerul zîmbi cu condescendență și preciză :

— Ich spreche deutsch !

Se apucă să controleze datele înscrise în pașapoarte, fotografiile, apoi, conform uzanțelor, se îndreptă spre birourile grănicerești în vederea aplicării ștampilelor de ieșire.

În clipa următoare începu să-și îndeplinească funcția vameșul, un bărbat în etate și cam grăsuț. Le înmînă formularele, invitîndu-i să declare bagajele.

Gretel luă de pe banchetă casetofonul și-l conectă.

— Vă deranjează ? îl întrebă pe vameș în germană.

— Nu, nu, vă rog !

Vocea Juliettei Greco răsună din nou, în surdină : cînta acum tristețea unor îndrăgostiți ce se despărțeau fără speranțe, într-un port anonim și sordid. Atent la cuvintele cîntăreței, Demetriad își scoase pixul, pregătindu-se să-și completeze formularul.

Colonelul Panait răsfoi mai întîi ziarul, apoi se opri să citească Decretul prezidențial publicat sus, în dreapta paginii. Se arăta că sarcinile fixate, în urma seismului, de către conducerea partidului fuseseră îndeplinite ; drept urmare, pe raza Municipiului București, starea de necesitate înceta. Panait citi și reciti Decretul, amintindu-și fără să vrea cumplita noapte de 4 spre 5 martie. Pe neașteptate unul dintre telefoane sună zgomotos : era un aparat vechi, de bachelită neagră, marcat cu o stea albă. De obicei, suna foarte rar. Din pricina asta, de multe ori îl și credea defect. Ridică mirat receptorul și auzi un glas necunoscut :

— Vă rog cu tovarășul colonel Panait !

— La aparat, răspunse colonelul, cuprins de o ușoară tulburare.

— Permiteți-mi să raportez ! Sînt maiorul Neagoie Petre de la Punctul de frontieră Borș. În legătură cu Ordinul...

Panait sări din fotoliu, țipînd în receptor :

— Demetriad !... Savel Demetriad !

— Da, exact, tovarășe colonel, raportă maiorul, de zece minute este aici, la noi !

Abia în acest moment Panait își reveni din uluire ; înțelese că Savel Demetriad se pregătise să iasă din țară nu cu trenul, așa cum sosise, și nici cu avionul, ci pe cale rutieră.

— Cine mai e cu el ? se interesă Panait.

— Încă două persoane.

— Nu cumva toţi trei sînt cu un „Volkswagen“ ?

— Exact !

— Albastru !

— Da, tovarăşe colonel. Parcă aţi fi aici !

— Un bărbat şi o femeie, nu-i aşa ? se interesă Panait cu înfrigurare. Femeia e blondă ?

— O văd prin geamul biroului meu, tovarăşe colonel, într-adevăr e blondă. Vă rog să-mi precizaţi ce să fac, Ordinul nu se referă şi la cele două persoane... Ce trebuie să întreprind, ca să pot raporta şi comandanţilor mei ?

— Înţeleg ! Înţeleg ! Panait se uită la ceas : era opt fără un sfert. Tovarăşe maior Neagoie, uite cum o să procedezi : reţii acolo la dumneata cele trei persoane. Îi separi însă. Cuplul într-o parte, Savel Demetriad într-altă parte. N-aş vrea ca deocamdată să poată comunica între ei. În ajutorul dumitale vor veni doi lucrători de la Inspectoratul Bihor. Totodată, în jumătate de oră, nu mai mult, un avion special de-al nostru o să decoleze spre Oradea. Un maior de la noi, Lucian Viziru — ai reţinut numele ? —, o să se prezinte la dumneata cu mandatele necesare ridicării celor trei. Ai înţeles ?

— E o misiune cam delicată ! mărturisi maiorul.

Panait rîse prietenos şi-şi îmbărbătă interlocutorul aflat tocmai la celălalt capăt al ţării.

— Ce să-i faci ?! Aşa sînt misiunile noastre, delicate. Te asigur însă că cei trei nu s-au purtat deloc delicat pe teritoriul României... Aşa că...

— Am înţeles, tovarăşe colonel !

— Să ştii, tovarăşe maior, că mi-ai făcut o mare bucurie. Îţi mulţumesc ! Stai ! Spune-mi numele celor doi.

Puse apoi receptorul în furcă şi deschise dictafonul. De bucurie, aproape că îşi urlă ordinul :

— Maiorii Viziru şi Frunză să vină urgent la mine !

— 'nţeles ! răsună din cutie glasul lui Lucian, după care, în cabinetul colonelului se aşternu o tăcere adîncă.

La apariţia în cabinet a maiorilor Lucian şi Frunză, colonelul îşi întrerupse lectura ziarului interesîndu-se :

— E în ordine ?

— Da, tovarăşe colonel, instrucţiunile dumneavoastră au fost îndeplinite întocmai, îi raportă Lucian.

— Foarte bine! Foarte bine! aprecie șeful și, din modul precipitat cum vorbise, se putea deduce că era totuși stăpînit de emoție. Luați loc!

Lucian și Frunză se așezară la masa de ședințe, dar nu conform tradiției, unul în fața celuilalt, ci alături, spre a putea urmări amîndoi „scena" interogatoriului pregătit de colonel cu atîta minuțiozitate.

Panait deschise dictafonul și se adresă solemn cutiei:

— Tovarășe căpitan Pop, mă auzi?

— Vă aud, tovarășe colonel.

— Introdu-l pe „domnul"! Că ard de nerăbdare...

— 'nțeles! răspunse milităros căpitanul Pop.

Liniștea se restabili de îndată, la fel de grea ca și mai înainte. Colonelul își îndreptă ochii cenușii spre masa unde ședeau neclintiți, ca niște școlari silitori, colaboratorii săi. Dar părea să nu-i vadă, ca și cum între ei s-ar fi interpus un geam opac.

Lucian și Frunză nu clinteau, nu scoteau o vorbă; se mulțumeau să se gîndească la șeful lor ca la un actor care, înainte de a intra în rol, se retrăgea în sine pentru a se transfera din marea realitate a vieții într-alta, limitată la spațiul unei „scene de teatru".

Ușa se deschise și deodată se auzi glasul politicos al căpitanului Pop:

— Intrați, domnule Demetriad!

Savel Demetriad salută înclinîndu-și capul și înaintă pe covor cîțiva pași, spre birou. Observă un scaun care nu avea nimic comun cu restul mobilierului; fusese anume așezat acolo, în centrul încăperii. Înțelegîndu-i rostul, se opri în dreptul lui. În spatele său, îl auzi pe căpitanul Pop închizînd ușa pe partea cealaltă.

Studiindu-l cu atenție, maiorul Lucian își aminti de seara cutremurului, de rapoartele locotenentului Voicu: în fine, *obiectivul* era acum în sediul lor. Probabil, Savel Demetriad purta același costum de haine ca și în noaptea dispariției sale.

— Luați loc, domnule! se adresă colonelul Panait cu un glas neutru „musafirului" lor.

Savel Demetriad se așeză lejer, își luă o poziție cît mai naturală — picior peste picior — și căută să se comporte firesc, știind din îndelungata sa experiență că aroganța, folosită într-o asemenea împrejurare ca armă de apărare, nu putea decît să irite autoritățile.

„N-ai zice că are șaizeci și doi de ani, gîndea Frunză cu gîndul la convorbirea purtată cu Jeni Tonceanu. Bătrînelul e încă un tip bine, viguros... Departe de a da ortu' popii !“

De cum se așeză, Savel Demetriad simți îndreptate spre dînsul privirile mai mult sau mai puțin sfredelitoare ale celor trei reprezentanți ai Ministerului de Interne, însă nici o clipă nu-și pierdu sîngele rece. Știa că, dintr-un moment în altul, urma să se declanșeze o înfruntare juridică firească pe care, din păcate, nu mai avea cum s-o ocolească. În consecință își concentră întreaga atenție asupra unui singur gînd : „Ce știe colonelul acela cu păr cărunt, care stă plictisit la birou, despre mine și activitatea mea ?“

Aștepta deci, cu o nerăbdare bine strunită și camuflată, prima întrebare. Ea însă, în mod inexplicabil, întîrzia. Constată cu stupoare că minutele se scurgeau liniștite, într-o tăcere nejustificată. De cuantumul probelor aflate la dosarul lui depindea, în ultimă instanță, cuantumul condamnării sale și poate chiar cel al cauțiunii ! După un timp, pacea încăperii îi trezi din nou în suflet acea senzație ciudată de vagă sărbătoare duminicală. „M-au studiat cît m-au studiat, iar acum s-au refugiat în tăcere. De ce tac ? se întreba el calm. De ce nu-și încep interogatoriul ?“ Îl văzu pe colonel trăgîndu-și un ziar ; se apucase de citit. Și cei doi îi ignorau prezența. Astfel se mai scurseră cîteva minute. Nimeni nu-i arăta vreun interes, nimeni nu părea să fie dispus să-i pună întrebări. Omul cu păr cărunt de la birou se cufundase definitiv în citirea ziarului, de parcă ăsta i-ar fi fost rostul. „Ce naiba o fi citind cu atîta interes ? se gîndea Demetriad, constatînd cu oarecare îngrijorare că începuse să transpire, semn că nervii săi suportau greu încordarea. Ce dracu' or fi așteptînd ? Să fac eu prima mișcare ? Bine, dar eu în partida asta joc cu *negrele*, deci e de datoria albului să deschidă jocul, să facă prima mișcare...“

Transpirația la subsuori devenise abundentă și neplăcută ; i se risipea astfel, puțin cîte puțin, acea inefabilă senzație de sărbătoare. Puțin mai tîrziu înțelese că trebuia să ia inițiativa primei mișcări. Tuși diplomatic și-l făcu pe colonel să-și ridice ochii cenușii de pe ziar și să se uite la el pe deasupra paginilor.

— Nu vă fie cu supărare, aș putea să știu și eu de ce am fost adus aici ? întrebă el arătîndu-se foarte stăpîn de sine.

— ... aici, la Ministerul de Interne, îl completă Panait dînd de o parte ziarul, căci partida debutase. Țin ca, de la bun

început, să vă fie clar unde vă aflați... Colonelul, în mod evident, se ferea să-i pronunțe numele.

— Mă rog ! se învoi Demetriad pe un ton plin de amabilitate. Vă stau la dispoziție !

Panait luă de pe birou pașaportul „dispărutului fără urmă", îl cercetă ca pe o cărticică inedită și întrebă :

— Numele și prenumele ?

— Demetriad Savel ! veni răspunsul.

— Ați locuit pînă în seara de 4 martie la „Hotel Nord", camera 220 ?

— Da...

Deodată, fața colonelului se lumină de o încîntare vizibilă, de parcă vorbele arestatului i-ar fi luat o piatră de pe inimă. Izbucni fericit :

— Păi, domnule Demetriad, se poate să plecați fără să vă luați lucrurile de la hotel ? Să ne dați atîta bătaie de cap cu bagajele dumneavoastră ? Sînteți, de mai bine de treizeci de ani, cetățean al unui alt stat... adică un străin. Avem față de dumneavoastră alte răspunderi juridice. Să ne puneți pe drumuri tocmai în zilele astea de restrițe !...

Demetriad nu reacționă în nici un fel. Mintea însă îi lucra intens, cu înfrigurare, ca un mecanism bine pus la punct și, mai ales, bine conectat la sistemul său nervos. Nu înțelegea prea bine bucuria celuilalt, dar intui că reprezentanții securității apelau la o strategie aparte. Îi plăcu totuși să creadă că problema se limita doar la bagajele abandonate în camera 220. Îl văzu pe colonel adresîndu-se dictafonului :

— Gheorghiule, adu te rog valizele ridicate de procuratură din camera 220.

Demetriad aruncă o privire spre cei doi ofițeri, îmbrăcați și ei civil, dar care ședeau la locurile lor, tăcuți ca niște sfincși. Se întrebă : „Nu cumva din partea lor trebuie să mă aștept la lovitura decisivă ? Ce-i cu mutenia lor ? Și ce-i cu bucuria șefului ăsta ? Doar nu m-a adus înapoi la București numai ca să-mi predea lucrurile ? E naiv ? Face pe naivul ?"

În cabinet își făcu apariția un subofițer cărînd două valize mari, din piele de porc. Le lăsă în dreapta biroului lui Panait și ieși imediat.

— Acestea sînt bagajele dumneavoastră ? i se adresă Panait „musafirului" său.

Demetriad dădu din cap afirmativ, așteptînd, nu fără o anumită încordare interioară, întrebarea explozivă : „Unde

ați dispărut în noaptea cutremurului ?" Însă, spre surprinderea și dezorientarea sa, bărbatul cu ochi cenușii, manifestînd aceeași fericită încîntare, spuse :

— Mă bucur că le-ați identificat. O să le puteți lua. Ați mai avut apoi trei aparate, nu-i așa ?

Prudent la jocul colonelului, Demetriad răspunse sec :

— Da...

— V-aș ruga să le enumerați, îl invită Panait, afișînd un zîmbet de vinovăție. Să ne scuzați, dar asta e tehnica constatărilor în asemenea împrejurări.

— Un casetofon, un tranzistor și un aparat foto.

Panait se uită spre colaboratorii săi.

— Tovarășe Frunză, fii drăguț și adu aparatele.

Demetriad răsuflă ușurat : în sfîrșit, unul dintre sfincși fusese pus în mișcare. Cît timp lipsi acesta, nu i se puse nici o întrebare. „Sfinxul" reveni, însă nu singur, ci însoțit de Jeni Tonceanu care, cînd dădu cu ochii de Savel Demetriad, se îmbujoră oprindu-și cu greu un țipăt de uimire. Ținea în mînă două aparate.

— Fii amabilă, Jeni Tonceanu, și pune aparatele pe birou ! o rugă Panait.

Ajutată de Frunză, tînăra lăsă aparatele la locul indicat de colonel, apoi se retrase cîțiva pași. Maiorul rămase mai la o parte, în spatele ei.

— Te rog să ne spui, îl cunoști pe domnul care stă pe scaun ?

— Îl cunosc, răspunse Jeni Tonceanu emoționată, cum să nu ! E domnul Savel Demetriad, a locuit la hotelul unde lucrez, camera 220.

Colonelul își mută privirile spre Demetriad.

— Aparatele sînt ale dumneavoastră ?

— Da !

— Vă informez că le-am găsit acasă la tînăra aceasta.

Demetriad își ridică fruntea, întîlni ochii frumoși ai tinerei, îi zîmbi galant și zise :

— Eu i le-am împrumutat, bineînțeles, la rugămintea ei.

— N-am mințit... murmură Jeni Tonceanu.

— Nu, nu, repetă Demetriad din ce în ce mai convins că bănuielile securității se limitau doar la dispariția sa : cu chestia asta o mai putea scoate la capăt binișor.

Colonelul își manifestă din nou stinghereala :

— Ştiţi, din păcate, aparatul de fotografiat nu l-am găsit. A dispărut... Credem că a fost furat... N-aş vrea...

— N-avea o valoare prea mare, preciză Demetriad.

— Pot să plec ? întrebă Jeni Tonceanu, cu glasul cel mai inocent din lume.

— Încă o clipă, o rugă Panait, bucuros din cale-afară că-i putea înapoia „turistului" bagajele care-i aparţineau. Domnule Demetriad, e adevărat ce susţine această tînără, că i-aţi fi cerut mîna ?

„Aşadar de problema asta s-au ocupat ? Legea 23 ! se autolinişti Demetriad... Cine ştie ce-o fi debitat şi fetişcana asta !"

— Vă rog să nu vă supăraţi, este o problemă strict personală, care nu mai ţine de bagaje, se apără Demetriad...

— A, da !... Aveţi dreptate !... Scuzaţi-ne !... Panait i se adresă atunci tinerei : Deci, Jeni Tonceanu, îţi menţii declaraţia cum că domnul Demetriad te-a invitat la bar ?

— Da, mi-o menţin !

— ... Că domnul Demetriad te-a rugat să te interesezi de iubita dumnealui din anii '39 şi că pe urmă aţi făcut împreună o plimbare prin cartierul copilăriei sale ?

— Da, nu retractez ! spuse Jeni Tonceanu apăsat. Într-o după-amiază ne-am plimbat pe strada Traian, pe strada Ghenadie Petrescu.

Panait încerca să surprindă privirile arestatului.

— Domnule Demetriad, declaraţiile acestei fete corespund adevărului ? Este de datoria mea să stabilesc adevărul.

— Da, domnişoara Jeni Tonceanu a declarat adevărul.

Mulţumit de răspuns, Panait îi ordonă lui Frunză s-o conducă pe Jeni Tonceanu.

— Cu plăcere ! se oferi el.

— Întoarce-te imediat !

Treptat, se instăpînise în cabinet o veselie care pe Demetriad îl întrista din ce în ce mai mult. Nu le prea înţelegea bucuria, de ce erau atît de încîntaţi că, în sfîrşit, scăpau de bagajele lui ?

— Drăguţă fată ! aprecie Panait, bucuros că i se oferise prilejul să mai abordeze şi o altă temă. Brusc, îşi schimbă tonul. Domnule Demetriad, totul este în ordine... Dar ce ne facem că... Tăcu, deschise un sertar din stînga sa şi scoase la iveală un carneţel cu scoarţe vişinii.

Demetriad simţi cum brusc nervii i se încordează dureros. Tactica ofiţerului de securitate izbutise să-l zăpăcească.

Recunoscînd carnetul cu însemnări destinate, pentru orice eventualitate, să inducă în eroare, încerca să intuiască cum va fi folosit împotriva sa, dar nu izbuti.

— Să ne scuzați, zise Panait în continuare, dar dispariția dumneavoastră — ce mai, noi v-am socotit victimă a cutremurului — ne-a obligat să ne ocupăm de lucrurile dumneavoastră. Voiam să știm cui să ne adresăm. Sînteți originar din România, ne-am gîndit că poate aveți neamuri... De aceea... Panait îi arătă carnețelul, frunzărindu-l. Aici, în carnețel, subliniați, dealtfel foarte impresionant, că ați copilărit în Grand, locul copilăriei dumneavoastră fiind Calea Griviței... și nu Ghenadie Petrescu.

Demetriad zîmbi amabil și, fără să i se fi formulat exact vreo întrebare, se explică stînjenit :

— Eram în căutarea unui pretext pentru a o convinge pe Jeni Tonceanu — pe care într-adevăr am cerut-o în căsătorie — să se plimbe cu mine...

— Și ați ales fostul cartier Tabacu ?

— Îl știam mai liniștit... mai pitoresc... mai dăinuie acolo un București dinainte de război.

Panait clătină înțelegător din cap :

— Nostim ! Mai cu seamă că, în timpul plimbării, v-ați și jucat... ați pus și un pariu...

Revenirea lui Frunză frînse cursivitatea dialogului, ceea ce îi conveni colonelului Panait. Așteptă ca subalternul său să-și reia locul, ca să redeschidă discuția :

— Ce anume vă mai lipsește ?

— Mai aveam cu mine și o servietă. Fruntea i se îmbrobonea și faptul acesta îl irita. N-ar fi vrut să-și scoată batista ; și-ar fi trădat în felul acesta nervozitatea... o nervozitate care, puțin cîte puțin, începea să-și arate colții.

Colonelul îndreptă un creion spre Lucian : acesta se ridică și se duse la dulapul metalic de unde aduse servieta, o „culcă“ pe birou și trecu ascultător alături de Frunză.

— Este servieta dumneavoastră ? O recunoașteți ?

— Da !

— După ce ?

— Are pe cele două încuietori metalice marca firmei : un cap de leu.

— Da, așa e, domnule Demetriad. Vă rog să fiți amabil să vă apropiați, s-o deschideți și să controlați dacă vă lipsește

ceva... Ştiţi, totuşi n-am vrea să părăsiţi ţara cu impresii proaste. Vă rog...

Demetriad se ridică, îşi încheie nasturii de la haină, se apropie de birou şi, cu o mişcare familiară, îşi apropie servieta : încuietorile săriră din broască cu un sunet sec, metalic. Apoi, cu un zîmbet vag în colţul gurii, ridică încet capacul. Deodată, cînd ochii i se loviră de teancurile de bancnote de o sută, rînduite frumos, zvîcni speriat îndărăt, îngălbenindu-se şi incremenind locului. Înţelese, în fine, că fără să vrea se trădase, că pierduse partida. Din clipa asta, nu mai făcu nici un efort să-şi stăpînească tremurul bărbiei, iar fruntea i se îmbrobonise vizibil.

Colonelului Panait nu i-a mai rămas decît să se ridice încet din fotoliu : cei doi maiori îi urmară exemplul.

— Domnule Mavrodin !... Pardon... domnule Demetriad, ştim că eşti celebrul „C-7". Deci ne place să credem că mandatul de arestare îl vei considera îndreptăţit, nu-i aşa ?

Demetriad clătină din cap, fără a-şi ridica ochii din pămînt. Cîteva secunde mai tîrziu, murmură :

— Deci Victor Tevi tot a trădat... Ştiţi, un timp am crezut că am greşit în intuiţia mea. V-a predat totuşi servieta !

Panait nu-şi trădă surprinderea. Zise :

— Domnule Demetriad, te vei retrage într-un birou, unde o să ai toate condiţiile să meditezi şi să ne scrii o declaraţie cît mai completă. Cred că m-am făcut înţeles, domnule Demetriad, vreau o declaraţie amplă cu privire la „mortul cu două morminte".

— Hm ! Mortul cu două morminte ! zîmbi Demetriad cu amărăciune.

— Te informez că atît „mortu", cît şi vara sa, Elvira Neagu, au şi depus primele lor declaraţii. Ciorogaru pomeneşte şi de prietenia voastră de la Viena, din 1945...

— Am comis un şir de greşeli... M-am supraapreciat. V-am subapreciat. De pildă, mormîntul gol de la Domneşti l-am încropit în ceasurile acelea confuze de după cutremur, neştiind exact ce vreau... Am optat apoi pentru formula „legală" de la Străuleşti, urmînd ca „mormîntul" de la Domnesti să-l anulăm. Doar crucea trebuia scoasă...

— S-a ivit însă Diţă Marin ?

— El mi-a încurcat socotelile...

— Ei, nu numai el...

— L-a remarcat doamna Kraus care, în zilele acelea supraveghea cele două morminte, căci trebuia să luăm o hotărîre *cu cel* de la Domnești.

— „Doamna Kraus", o altă „verișoară a decedatului" !...

— Vă promit o declarație completă !

— Să nu uiți de servietă, îi atrase colonelul atenția. Să ne relatezi pe larg cum a fost introdusă în țară, ce destinație aveau banii...

— Sînt falși ! sări Demetriad dornic de a-și apăra sinceritatea.

— Nu-i o noutate... Și Kaltenbrunner l-a plătit pe *Cicero* cu lire sterline false. Ochii lor se întîlniră într-o înfruntare scurtă, după care colonelul Panait ordonă cu glas metalic : Luați arestatul de aici !

Savel Demetriad părăsi îngheboșat biroul, însoțit de Lucian și Frunză. Rămas singur în cabinet, colonelul Panait ridică receptorul telefonului ce-l lega de comandant și raportă :

— Tovarășe general, obiectivul interogatoriului a fost atins !

— În concluzie, putem și noi să raportăm conducerii de partid că „urmările cutremurului" au fost înlăturate, se bucură de la celălalt capăt al firului generalul.

— Cu o singură mențiune, că replica noastră la operația GODZILA continuă. Ceilalți „G" sînt neîntrerupt în atenția compartimentului...

— Vă felicit, tovarășe colonel ! Ar mai fi ceva... Zău, dacă tot l-ați pus pe scriitorul Corneliu Cara să vă scrie o declarație cu *Telectualu*, de ce nu i-ați sugera acum să scrie o carte ?

— O să încercăm, tovarășe general, făgădui Panait. Dar nu cred să avem succes... Nu de mult mi-a declarat că nu mai vrea să scrie cărți de aventuri, ci numai cărți serioase...

— Poftim, tocmai acum cînd i se oferă prilejul cel mai bun să-și atingă țelul ! rîse generalul.

SFÎRȘIT

CUPRINSUL

PARTEA ÎNTÎI

I 4 martie. Ora 21.22 5
II Mapa cenușie 35
III Antene în noapte 64
IV Album de familie 106

PARTEA A DOUA

I Urme pe moloz 145
II Doliul unei femei 172

PARTEA A TREIA

I Mortul cu două morminte . . . 203
II Să înlăturăm urmările seismului . . 245

Epilog 276

Redactor : E. GROZEA
Tehnoredactor : D. ANDREI

Bun de tipar 15-XI-1977. Apărut 1977.
Tiraj 100 000 exemplare. Hîrtie ziar sul de 50 g/m². Coli tipar 18. B264.

Tiparul executat sub c-da nr. 4140 la
Întreprinderea poligrafică Galați
B-dul G. Coșbuc nr. 223 A
Republica Socialistă România

Editura Militară

Lei 8,50